

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

Enajsto poročilo o državnih pomočeh v Sloveniji

(za leta 2006, 2007 in 2008)

**Ljubljana,
julij 2009**

KAZALO

UVOD	6
METODOLOŠKA POJASNILA	7
<i>Pravna podlaga</i>	7
<i>Zajetje podatkov</i>	7
<i>Prikaz podatkov</i>	8
<i>Definicije in pojasnila</i>	8
<i>Vsebina</i>	8
POVZETEK POROČILA	9
I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI	11
1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci	11
1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti	12
1.3 Pregled državnih pomoči po kategorijah	15
II. PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI PO REGIJAH	18
2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah	18
2.2. Primerjava z bruto domačim proizvodom	19
III. POMOČ V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE	22
3.1. Obseg in trend	22
3.2. Horizontalni cilji	23
3.2.1. Raziskave in razvoj	24
3.2.2. Varstvo okolja in varčevanje z energijo	25
3.2.3. Mala in srednje velika podjetja	25
3.2.4. Zaposlovanje in usposabljanje	26
3.2.5. Regionalni cilji	27
3.2.6. Kultura	28
3.3. Spreminjajoči se trendi horizontalnih ciljev	29
3.4. Posebni sektorji	31
3.4.1. Transport	32
3.4.2. Premogovništvo	33
3.4.3. Reševanje in prestrukturiranje	33
IV. POMOČ V KMETIJSTVU in RIBIŠTVU	34
4.1. Kmetijstvo	34
4.2. Ribištvo	35
V. INTENZIVNOST DODELJENIH POMOČI	36
5.1. Vrednost investicije	36

5.2. Upravičeni stroški	36
VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS	39
VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH	42
VIII. PREGLED DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI PO VELIKOSTI PODJETIJ	44
XI. OCENA USPEŠNOSTI	47
9.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti	47
9.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči	47
PRILOGA 1: Kategorije in instrumenti državnih pomoči	56
PRILOGA 2: Statistični podatki	59
PRILOGA 3: Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti dodeljenih državnih pomoči	66

KAZALO TABEL IN SLIK v poročilu

Tabela 1:	Državne pomoči v Sloveniji v letih 2006, 2007 in 2008 v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo	11
Slika 1:	Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %	12
Slika 2:	Delež državnih pomoči v BDP v državah EU in v Sloveniji v letu 2007 v %	13
Tabela 2:	Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2006	13
Tabela 3:	Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2006, 2007 in 2008	15
Slika 3:	Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji in v državah EU v letih 2005- 2008, brez kmetijstva, ribištva in transporta	16
Slika 4:	Deleži državnih pomoči po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2006, 2007 in 2008	16
Slika 5:	Spreminjanje deležev državnih pomoči znotraj posameznih sektorjev po letih 2006, 2007 in 2008	17
Slika 6:	Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v obdobju 2000-2008	17
Slika 7:	Višina in deleži državnih pomoči po regijah v letu 2007, v mio EUR	18
Slika 8:	Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah v obdobju 2002 – 2008, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	19
Slika 9:	Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah v letu 2008, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	20
Slika 10:	Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah v letih 2004 , 2005 in 2006, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	20
Slika 11:	Delež državnih pomoči po kohezijskih regijah v letih 2004 , 2005 in 2006 v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam	21
Tabela 4:	Državne pomoči v sektorju industrija in storitve v letih 2006, 2007 in 2008	22
Tabela 5:	Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2006, 2007 in 2008	23
Slika 12:	Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2001 – 2008, v mio EUR	23
Slika 13:	Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2006 - 2008 in primerjava s povprečnim deležem v državah EU v obdobju 2005 - 2007	24
Tabela 6:	Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži celotnih državnih pomoči v letih 2006, 2007 in 2008	26
Slika 14:	Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po regionalnih pravilih v obdobju 1998-2008	28
Slika 15:	Višina državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2006, 2007 in 2008 v mio EUR	29
Slika 16:	Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v letih 2006, 2007 in 2008	29
Slika 17:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah v obdobju 2001 -2008	30
Slika 18:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah v obdobju 2001 - 2008	30
Tabela 7:	Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2006, 2007 in 2008	31
Slika 19:	Deleži dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih v obdobju 2000 -2008, v %	31

Tabela 8:	Državne pomoči v transportu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo v letih 2006, 2007 in 2008	32
Tabela 9:	Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo v letih 2006, 2007 in 2008	33
Tabela 10:	Državne pomoči v kmetijstvu v letih 2006, 2007 in 2008	34
Tabela 11:	Državne pomoči v ribištvu v letih 2006, 2007 in 2008	35
Tabela 12:	Delež državnih pomoči v celotni investiciji v letih 2006, 2007 in 2008	37
Tabela 13:	Delež državnih pomoči v upravičenih stroških v primerjavi z maksimalno dovoljenimi za leti 2006, 2007 in 2008	38
Tabela 14:	De minimis pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v obdobju 2002– 2008 v mio EUR	39
Slika 20:	Višina dodeljenih pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev po letih v mio EUR	40
Slika 21:	Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah v obdobju 2002-2008, v %	40
Tabela 15:	Višina dodeljenih de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2004-2008, v EUR in %	41
Tabela 16:	Državne pomoči po dejavnostih v letih 2006, 2007 in 2008	42
Slika 22:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih za leta 2006, 2007 in 2008 , v %	43
Slika 23:	Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost za leta 2006, 2007 in 2008 , v %	43
Tabela 17:	Pregled dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij prejemnikov pomoči v obdobju 2006, 2007 in 2008 , v %	44
Slika 24:	Gibanje deleža državnih pomoči za MSP in velika podjetja v obdobju 2000-2008, v %	45
Slika 25:	Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij v obdobju 2000-2008, v EUR	45
Tabela 18:	Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2006– 2008	48
Slika 26:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2002-2008	48
Tabela 19:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za raziskave in razvoj v letih 2006, 2007 in 2008	49
Tabela 20:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v letih 2006, 2007 in 2008	49
Tabela 21:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za srednje velika in mala podjetja v letih 2006, 2007 in 2008	50
Tabela 22:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v kulturi v letih 2006, 2007 in 2008	50
Tabela 23:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za zaposlovanje v letih 2006, 2007 in 2008	51
Tabela 24:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za usposabljanje v letih 2006, 2007 in 2008	51
Tabela 25:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljnih v letih 2006, 2007 in 2008	52
Tabela 26:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih v letih 2006, 2007 in 2008	53
Tabela 27:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje v letih v 2006, 2007 in 2008	53
Tabela 28:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za namen kmetijstva in ribištva v letih v 2006, 2007 in 2008	54

UVOD

Letno poročilo o državnih pomočeh je analitični pregled dodeljenih državnih pomoči za obdobje zadnjih treh let.

Pričujoče poročilo je enajsto tovrstno poročilo doslej, ki zajema podatke za leta 2006, 2007 in 2008. Poročilo temelji na podatkih, ki so bili posredovani s strani upravljavcev državnih pomoči in je pripravljeno skladno z veljavno slovensko zakonodajo, ki povzema ureditev razvrščanja in poročanja v Evropski skupnosti (v nadaljevanju EU).

Poročilo se v skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) predloži v sprejem Vladi RS, le-ta pa ga v 30 dneh po sprejemu predloži Državnemu zboru RS. Z vstopom Republike Slovenije v EU se Evropski komisiji ne posreduje več tovrstno poročilo, pač pa v skladu z Uredbo komisije (EU) št. 794/2004 (z dne 21. aprila 2004) Inventar državnih pomoči. Inventar je posebna, vnaprej predpisana tabelarična oblika s podatki o dodeljenih državnih pomočeh. Na tej osnovi izdelava Evropska Komisija poročilo o državnih pomočeh (Scoreboard) za vsako državo članico in EU v celoti. Nekateri podatki iz tega poročila so uporabljeni za primerjalno analizo.

Evropski svet je v Lizboni in kasneje tudi v Stockholmu poudaril nujnost zmanjševanja državnih pomoči. Evropa mora postati bolj konkurenčna, povečati mora produktivnost in zagotoviti trajnostno rast z več in boljšimi zaposlitvami ter večjo socialno kohezijo. Ti cilji naj bi bili doseženi tudi z zniževanjem ravni državnih pomoči. Državna pomoč namreč lahko ogroža nemoteno delovanje notranjega trga. V mnogih primerih dodeljevanje državnih pomoči celo zmanjšuje gospodarsko blaginjo in oslabi vzpodbude za izboljšanje uspešnosti v podjetjih. Pomoč tako povzroči manj učinkovito možnost preživetja podjetja, zavlačevanje strukturnih sprememb, hkrati pa ovira rast produktivnosti in konkurenčnosti podjetja.

V EU se je nivo državnih pomoči namenjenih industriji in storitvam (brez pomoči kmetijstvu, ribištvu in transportu) v zadnjih letih bistveno znižal. V primerjavi z BDP se je delež državnih pomoči od leta 2001 znižal za 15% ravno tako so se pomoči znižale tudi v absolutnih zneskih. Te pozitivne spremembe so rezultat naslednjih dejstev:

- zadnje šestletno obdobje je bilo obdobju ekonomske rasti, tako so države članice bistveno manj pomoči namenile za reševanje in prestrukturiranje. Tovrstne pomoči so se v zadnjih 6 letih znižale kar za trikrat.
- ravno tako so se močno znižale pomoči namenjene sektorju premogovništva
- trend zmanjševanja pomoči je najbolj opazen pri novih članicah EU, saj so se te države prilagajale in tudi ustrezno prilagodile politiki državnih pomoči, ki jo priporoča EU.

V tem obdobju pa so se najbolj povečale pomoči namenjene varstvu okolja, medtem, ko so ostale vrste pomoči v EU ostale skoraj nespremenjene.

Kot kažejo v nadaljevanju predstavljeni podatki in primerjalna analiza se je Slovenija v tem obdobju ustrezno prilagodila pravnemu redu EU in ima danes povsem primerljiv obseg in strukturo državnih pomoči kot stare države članice.

Skladno s priporočili Evropske Komisije smo v Sloveniji že v letu 2004 začeli z izgradnjo sistema za merjenje uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Vlada RS je sprejela navodilo, ki dajalce državnih pomoči zavezuje k poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in jim daje temeljna in enotna izhodišča za merjenje učinkovitosti le-teh.

Poročilo tako vključuje tudi oceno uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Ta ocena naj bi v postala za dajalce pomoči ena izmed podlag pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov. Dajalci državnih pomoči morajo posvetiti temu področju še več pozornosti, saj ocenjujemo, da bodo s tem ustrezno prispevali k večji uspešnosti in učinkovitosti ter posledično k zmanjševanju državnih pomoči v Republiki Sloveniji.

METODOLOŠKA POJASNILA

Pravna podlaga

Za državo je zelo pomembno, da zagotavlja učinkovito kontrolo nad dodeljevanjem državnih pomoči.

Z namenom ohranitve uspešnega obstoječega sistema spremljanja in v določeni meri nadzora nad dodeljevanjem državnih pomoči, je bil v letu 2004 sprejet *Zakon o spremljanju državnih pomoči* (Ur.l. RS, št. 37/2004 – v nadaljevanju *Zakon*), s katerim se je zagotovila kontinuiteta urejenosti na tem področju.

Področje posredovanja podatkov o državnih pomočeh in poročanja o dodeljenih državnih pomočeh je urejeno z *Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«* (Ur.l. RS, št. 61/2004, 22/07) – v nadaljevanju *Uredba*.

V začetku leta 2004 je Vlada RS sprejela *Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči* (sklep št. 401-01/2004-1, z dne 4.3.2004) v nadaljevanju *Navodilo*. To navodilo določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.

Zajetje podatkov

V poročilu so zajeti podatki o dodeljenih državnih pomočeh za vse prejemnike v Sloveniji. Upravljavci državnih pomoči zbirajo podatke o dodeljenih državnih pomočeh po posameznih prejemnikih v okviru shem ali individualnih državnih pomoči.

Podatki se posredujejo Ministrstvu za finance, kjer se zbirajo in obdelajo. Na Ministrstvu za finance je od leta 1998 dalje vzpostavljena celovita baza podatkov o dodeljenih državnih pomočeh.

V letošnjem poročilu so uporabljeni zadnji revidirani podatki bruto domačega proizvoda (BDP), objavljenega na internetnih straneh *Statističnega urada RS*, ter stroški države, ki so objavljeni v *Biltenu javnih financ 6/2009*. Podatki o regionalnem bruto domačem proizvodu, dodani vrednosti, prebivalstvu in trgu dela so uporabljeni iz *statističnih informacij Statističnega urada RS*.

Kot podlago za napovedi in primerjave trendov med EU in Slovenijo smo uporabili State Aid Scoreboard¹ za leto 2007 (pripravljeno 17.11.2008).

Podatki o višinah državnih pomoči so prikazani v EUR in so za leto 2006 preračunani po povprečnem letnem tečaju Banke Slovenije.

¹ State aid Scoreboard autumn 2008, 17.11.2008

Prikaz podatkov

V skladu z Uredbo posamezni dajalci poročajo o dodeljenih državnih pomočeh po kategorijah in namenih in glede na instrument dodelitve državne pomoči. Podrobnejša opredelitev kategorij in instrumentov je predstavljena v *Prilogi 1* tega poročila.

Poročilo vsebuje združene podatke po kategorijah, namenih in instrumentih državnih pomoči v posameznem letu. Pri pregledu tega poročila je potrebno upoštevati, da so v poročilu zajeta le tista javna sredstva, ki skladno s 87. členom *Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti* predstavljajo državno pomoč. Posebej pa so prikazane pomoči, ki so bile dodeljene po pravilu *de minimis*, ki se ne prištevajo k celotnim državnim pomočem, njihov delež pa iz leta v leto narašča.

Ne glede na to, da poročilo prikazuje državne pomoči za leta 2006, 2007 in 2008, pa smo za prikaz trendov uporabili podatke od leta 2000 dalje.

Definicije in pojasnila

Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti ter vplivajo na trg med državami članicami. Namenjeni so za financiranje in sofinanciranje programov v subjektih, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev, z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 87. člen *Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti*.

Državne pomoči so opredeljene kot individualne - namenjene so določenemu in vnaprej znanemu prejemniku ali kot splošne sheme državnih pomoči – prejemniki vnaprej niso znani in so opredeljeni le na splošno.

Državna pomoč je v Sloveniji dodeljena iz proračunskih **virov** v različnih oblikah, pri čemer so instrumenti lahko neposredni (npr. dotacije, ugodna posojila,...) ali posredni (preko zmanjšanih prihodkov proračuna). Viri sredstev pa so domači in tuji.

V Zakonu so v 4. členu **dajalci** pomoči opredeljeni kot vse institucionalne enote, ki so v skladu s statističnimi predpisi opredeljene v sektorju država.

Dejanski **prejemniki** državnih pomoči so pravne osebe, ne glede na pravni status, organizacijo ali lastništvo, ter fizične osebe, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

Pomoči po pravilu **»de minimis«** so pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in ne predstavljajo državne pomoči, kot je to opredeljevala Uredba Komisije (ES) št. 69/2001 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč »de minimis«. Pri tej vrsti pomoči skupni znesek pomoči ne sme preseči zneska 100.000 EUR v obdobju treh proračunskih let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči. Od 1.1.2007 dalje velja na tem področju nova Uredba Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006, ki med drugimi spremembami povečuje omejitve zgornje dovoljene meje pomoči na 200.000 EUR.

Vsebina

Poročilo zajema leta 2006, 2007 in 2008 in je razdeljeno na **devet** delov.

V *prvem delu* prikazuje podatke o celotnih državnih pomočeh v letih 2006, 2007 in 2008 v skupnem znesku, po posameznih kategorijah in po instrumentih. Podatki o višini državnih pomoči so prikazani v EUR tako v absolutni vrednosti, kot v relativnih razmerjih. *Drugi del*

predstavlja podrobnejši prikaz dodeljenih državnih pomoči po statističnih regijah. *Tretji del* je namenjen industriji in storitvam, ki zavzemajo pomemben delež v strukturi državnih pomoči. Ta kategorija vključuje horizontalne cilje in posebne sektorje. *Četrty del* je namenjen pomočem, ki so bile dodeljene v kmetijstvu in ribištvu. V poročilo smo kot *peti del* dodali pregled podatkov o višini oz. deležu upravičenih stroškov, ki so sofinancirani z državnimi pomočmi. *Šesti del* prikazuje pregled dodeljenih pomoči po pravilu »de minimis«. V *sedmem delu* so državne pomoči razvrščene po dejavnostih, v *osmem delu* je v letošnjem poročilu dodan pregled porazdelitve dodeljenih pomoči glede na velikost prejemnika pomoči (podjetja). V *devetem delu* je prikazana ocena uspešnosti dodeljenih pomoči po posameznih shemah oziroma individualnih pomočeh.

Kategorije državnih pomoči, instrumenti, vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov so podrobneje opredeljeni v *Prilogi 1*, statistični podatki pa v *Prilogi 2*.

POVZETEK POROČILA

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 povečale za 20,83%, v primerjavi z letom 2006 pa za 17,19%. Delež državnih pomoči v bruto domačem proizvodu je v letu 2005 prvič padel pod 1%, v letu 2006 se je še nekoliko znižal na 0,91% BDP in je tak ostal tudi v letu 2008. S primerjavo državnih pomoči kot deleža v BDP je v daljšem časovnem obdobju opazen trend zmanjševanja državnih pomoči v Sloveniji, saj se je delež od leta 1998, ko je znašal 3,18% v primerjavi z letom 2008, ko znaša 0,91%, zmanjšal za več kot trikrat.

V letu 2007 so državne pomoči vseh članic predstavljale 0,53% BDP EU-27 (z izključitvijo železniškega sektorja). Deleži posameznih držav članic pa se med seboj zelo razlikujejo. Manj kot 0,4% BDP državnih pomoči imajo Avstrija, Italija, Belgija, Grčija, Velika Britanija, Estonija in najmanj Luksemburg; več kot 1% pa Madžarska, Bolgarija, Portugalska, Romunija, Finska in Latvija. Finska, Litva, Bolgarija, Estonija in Romunija imajo velik delež državnih pomoči zaradi kmetijstva, ki predstavlja okrog 65% vseh državnih pomoči, v Bolgariji je celo 93% vseh pomoči namenjenih kmetijstvu. Švedska ima velik delež državnih pomoči predvsem zaradi pomoči, ki jih dodeljuje za varstvo okolja in varčevanje z energijo, saj tovrstne pomoči dosegajo več kot 85% vseh državnih pomoči v tej državi.

Evropska Komisija običajno primerja podatke o dodeljenih državnih pomočeh po državah članicah brez pomoči, ki so bile dodeljene kmetijskemu, ribiškemu in transportnemu sektorju. V celotnem obsegu dodeljenih državnih pomoči je imela v letu 2007 največji delež Nemčija, saj je dodelila kar 25% vseh pomoči v EU. Tudi njen delež državnih pomoči v BDP (0,67%) je višji od povprečja EU (0,53%). Med državami članicami, ki imajo dokaj velik delež državnih pomoči v BDP je tudi Švedska (0,93%), ter Malta, Češka, Romunija, Poljska in Madžarska, kjer pa večina pomoči predstavlja ukrepe tranzicije, ki so časovno omejeni.

44,44% vseh držav članic ima delež državnih pomoči nižji od 0,53% BDP. Slovenija je v letu 2007 še vedno nekoliko nad povprečjem BDP EU-27, saj je delež državnih pomoči v letu 2007 znašal 0,68% BDP, v letu 2008 pa 0,79% BDP. V primerjavi z 12 novimi članicami, kjer so državne pomoči v povprečju dosegle 0,81% BDP, pa je Slovenija pod tem povprečjem.

Če primerjamo absolutne višine dodeljenih državnih pomoči v letu 2007 vidimo, da pomoči, dodeljene s strani 12 novih članic EU, predstavljajo le 11,04% vseh dodeljenih pomoči v EU. Največ pomoči je dodeljenih v Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji, Španiji in Italiji, kar predstavlja kar 65,84% vseh dodeljenih pomoči. Med novimi članicami sta največ pomoči dodelili Poljska in Madžarska, ki sta v letu 2007 dodelili po 5,1% vseh pomoči, ki so bile dodeljene v EU.

V letu 2008 se je struktura pomoči v primerjavi z letom 2007 nekoliko spremenila. Prevladujejo horizontalne pomoči (47,39%), ki so v obdobju zadnjih desetih let dosegle najvišji delež v strukturi državnih pomoči. Delež pomoči namenjen kmetijstvu, ribištvu in posebnim sektorjem se je nekoliko znižal. Povečanje državnih pomoči v Sloveniji v letu 2008 je rezultat večjega obsega dodeljenih pomoči za regionalne cilje, naravne nesreče ter varstva okolja. Pomoči namenjene kmetijstvu so se v primerjavi z letom 2007 še nekoliko povečale (za 7,22%), medtem ko so pomoči dodeljene posebnim sektorjem ostale nespremenjene.

V strukturi pomoči za **horizontalne cilje** imajo v letu 2008, tako kot v predhodnem letu, še vedno največji delež regionalne pomoči (52,45%). Te pomoči so v zadnjih štirih letih močno porasle in v strukturi celotnih državnih pomoči predstavljajo 25,02% vseh pomoči. Pomoči, namenjene malim in srednje velikim podjetjem (*v nadaljevanju MSP*) so v zadnjih dveh letih najbolj padle in predstavljajo v strukturi horizontalnih ciljev v letu 2008 le 2,21%, v celotni strukturi državnih pomoči pa 0,68% dodeljenih državnih pomoči. V primerjavi z letom 2007 so narasle pomoči za varstvo okolja (za 39,07%), ter pomoči namenjene vzpodbujanju kulture (za 28,53%), k povečanju obsega horizontalnih ciljev pa so prispevale tudi pomoči namenjene sanaciji naravnih nesreč. Vse ostale pomoči, ki jih prištevamo med horizontalne cilje so se v letu 2008 znižale.

Državne pomoči **v posebnih sektorjih** so se v letih 2006 in 2007 nekoliko povečale, v letu 2008 pa padle (za 2,18%) in so še vedno nižje kot v obdobju 2000 do 2004.. Pomoči, dodeljene posebnim sektorjem, so v letu 2004 namreč dosegle najvišji delež v obdobju, ko spremljamo državne pomoči. V vseh treh letih je delež teh pomoči v BDP ostal nespremenjen (0,19% BDP), v letu 2008 pa se je znižal na 0,17%. V strukturi pomoči za posebne sektorje je največ pomoči dodeljenih za transport (železnice, kar prestavlja 70% pomoči med posebnimi sektorji) in pomoči namenjene zapiranju premogovnikov (28,6% pomoči med posebnimi sektorji).

V letu 2008 je bilo z instrumentom A1 (dotacije) dodeljenih kar 97,98% vseh pomoči. Pomoči, dodeljene s pomočjo instrumentov skupine A2 (oprostitve, izjeme in olajšave) so se v primerjavi z letom 2007 nekoliko povečale (iz 1,38% na 1,84%) vendar imajo v primerjavi s preteklimi leti izredno majhen delež. Instrument C1 (ugodna posojila) se je zadnja leta gibal okrog 1% dodeljenih pomoči, v letu 2008 padel na 0,16%. Instrumenti skupine B1 (finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb ter skupine D (garancije) so bile v letu 2008 zanemarljive, saj so predstavljale manj kot 0,2% vseh državnih pomoči.

V letu 2008 je bila Slovenija bližje ciljem Lizbonske strategije - to je čim manj pomoči v posebne sektorje ter čim manj pomoči za reševanje in prestrukturiranje. V letu 2008 se je nivo državnih pomoči sicer zvišal, vendar najbolj pri horizontalnih ciljih, ki imajo manjši vpliv na izkrivljanje konkurence in so generator razvoja gospodarstva.

V letu 2008 so bile vse pomoči, ki so prikazane v tem letnem poročilu predhodno tudi priglašene.

I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI

1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu 2008 povečale. V primerjavi z letom 2006 so narasle za 17,19%, v primerjavi z letom 2007 pa za 20,83%. Če primerjamo absolutno višino državnih pomoči, so se le te povečale za 47,42 mio EUR glede na leto 2006 in za 55,73 mio EUR glede na leto 2007. Z vključitvijo primerjave z daljšim časovnim obdobjem (1998 - 2008), pa je vseeno opazen trend padanja višine državnih pomoči.

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2006, 2007 in 2008 v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Državne pomoči	v mio EUR ²	276,27	268,14	323,32
BDP	v mio EUR	30.397,87	33.105,51	35.691,43
Delež državnih pomoči v BDP	v %	0,91%	0,81%	0,91%
Stroški države ³	v mio EUR	13.209	13.915	15.442
Delež državnih pomoči v stroških države	v %	2,09%	1,93%	2,09%
Zaposlenost ⁴	število	833.016	864.361	880.252
Državne pomoči na zaposlenega	v EUR	331,6	310,21	367,30
Državne pomoči na prebivalca	v EUR	137,42	132,36	159,08

V letu 2008 se je struktura pomoči v primerjavi z letom 2007 nekoliko spremenila. Prevladujejo horizontalne pomoči (47,39%), ki so v obdobju zadnjih desetih let dosegle najvišji delež v strukturi državnih pomoči. Delež pomoči namenjen kmetijstvu, ribištvu in posebnim sektorjem pa se je nekoliko znižal. Povečanje državnih pomoči v Sloveniji v letu 2008 je rezultat večjega obsega dodeljenih pomoči za regionalne cilje, naravne nesreče ter varstva okolja. Znotraj horizontalnih ciljev so se najbolj zmanjšale pomoči, namenjene zaposlovanju in usposabljanju ter pomoči namenjene majhnim in srednje velikim podjetjem, raziskavam in razvoju ter pomoči namenjene varčevanju z energijo. Pomoči namenjene kmetijstvu so se v primerjavi z letom 2007 še nekoliko povečale (za 7,22%), medtem ko so pomoči dodeljene posebnim sektorjem ostale nespremenjene.

Bruto domači proizvod (BDP) se je v četrtem četrtletju 2008 v primerjavi s četrtem četrtletjem 2007 realno zmanjšal za 0,8 odstotka. To je prvo realno zmanjšanje BDP po drugem četrtletju 1993. Po visoki, 5,6-odstotni rasti v prvi polovici leta, se je torej gospodarska rast opazno znižala že v tretjem četrtletju (na 3,9 odstotka), v zadnjem četrtletju pa prešla v negativno rast. V celem letu 2008 se je BDP po prvi oceni realno povečal za 3,5 odstotka, kar je bistveno manj od rasti v letu 2007 (6,8-odstotna rast). BDP v tekočih cenah se je v četrtem četrtletju 2008 povečal za 2,2 odstotka, v letu 2008 pa za 7,7 odstotka in je dosegel vrednost 37.126 milijonov evrov (18.196 evrov na prebivalca). V zadnjem četrtletju 2008 so se močno zmanjšale stopnje rasti številnih makroekonomskih kazalcev. Najbolj izrazito je bilo to pri izvozu blaga, ki se je realno zmanjšal za 9,4 odstotka in s tem največ prispeval k negativni gospodarski rasti v četrtem četrtletju 2008. Zelo se je zmanjšala tudi vrednost uvoza blaga (za 7,3 odstotka). Realno so se zmanjšale tudi investicije v osnovna sredstva, in sicer za 5,3 odstotka. Izdatki za končno potrošnjo so se v četrtem četrtletju 2008 realno povečali za 2,0 odstotka, kar je nekoliko

² Povprečni tečaj Banke Slovenije za 1 EUR je znašal v letu 2006 239,64 SIT (Vir: Bilten BS April/2007)

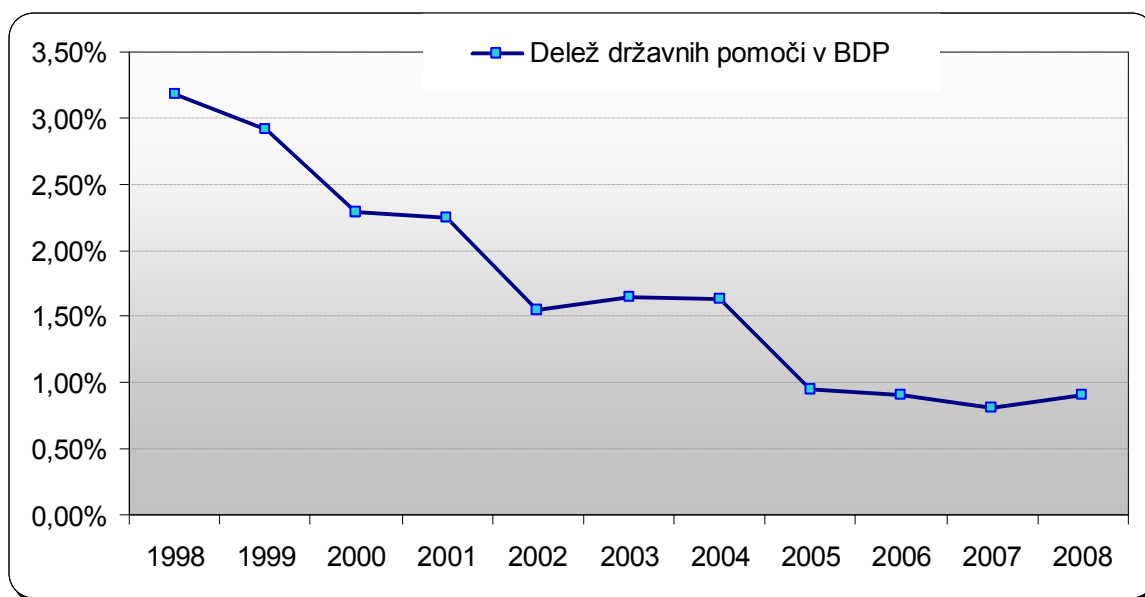
³ Bilten javnih financ 6/2009

⁴ SURS, Trg dela

počasnejša rast kot v prvi polovici leta. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so bili realno višji za 1,1 odstotka, izdatki nepridobitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, pa za 0,3 odstotka. Izdatki države za končno potrošnjo so zabeležili najvišjo rast med vsemi izdatkovnimi kategorijami; v četrtem četrtletju so bili višji za 5,0 odstotka.

Negativna gospodarska rast se konec leta 2008 še ni v celoti odrazila na rasti zaposlenosti, saj je ta ostala pozitivna tudi ob koncu leta. Po podatkih nacionalnih računov je znašala 997.400 oseb in bila za 2,2 odstotka višja kot pred letom. Ne glede na to se rast zaposlenosti postopno zmanjšuje že od prvega četrtletja lanskega leta. V letu 2008 je bila rast zaposlenosti 2,9-odstotna, kar je praktično enako kot v letu 2007 (3-odstotno povečanje).⁵

Slika 1: Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %

S primerjanjem državnih pomoči kot deleža v bruto domačem proizvodu je opazen trend zmanjševanja državnih pomoči v Sloveniji, saj se je delež od leta 1998, ko je znašal 3,18% v primerjavi z letom 2008, ko znaša 0,91%, zmanjšal za več kot trikrat.

V letu 2008 so v Sloveniji dodeljene državne pomoči znašale 232,32 milijonov EUR, kar je za 17,03% več kot so znašale državne pomoči v letu 2006 in za 20,58% več kot v letu 2007

1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti

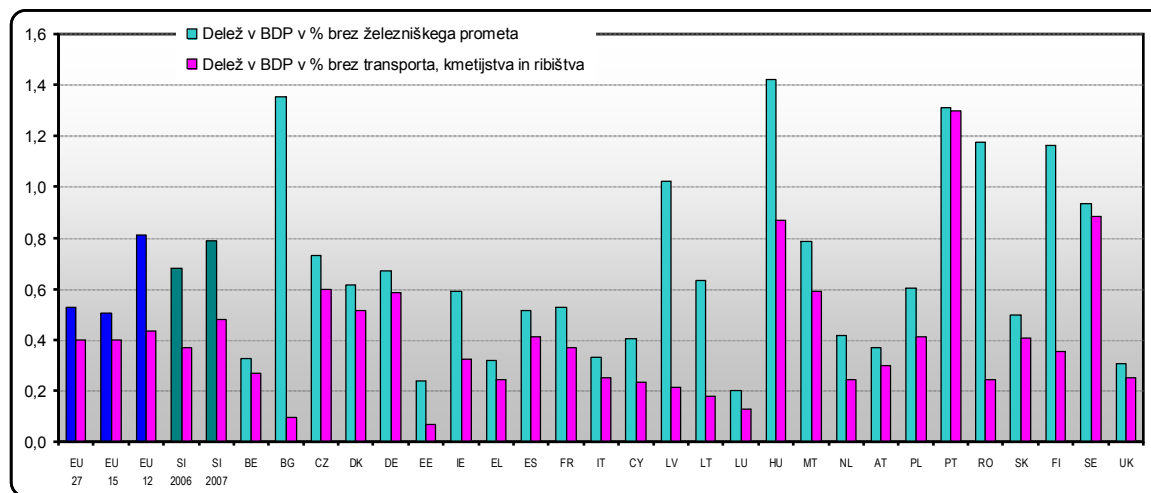
Podatki, ki prikazujejo trend gibanja državnih pomoči v EU temeljijo na zadnjih razpoložljivih podatkih, objavljenih na internetnih straneh Evropske komisije⁶. Slovenija je v primerjavi z državami v EU glede deleža vseh državnih pomoči v BDP na zgornji meji, vendar ne presega najvišjih deležev, ki jih imajo Madžarska, Bolgarija, Portugalska, Romunija in Finska.

Na *sliki 2* je prikazan delež državnih pomoči v BDP v državah EU za leto 2007, za Slovenijo pa za leti 2007 in 2008 posebej.

⁵ SURS, 3. marec 2009, Statistične informacije

⁶ State Aid Scoreboard autumn 2008, 17.11.2008

Slika 2: Delež državnih pomoči v BDP v državah EU in v Sloveniji v letu 2007, v %

V prvem delu *tabele 2* niso vključene pomoči, namenjene železnicam oziroma železniškemu prometu. V drugem delu tabele pa so izključene tudi pomoči v kmetijstvu in ribištvu.

Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2007

Leto 2007	Višina državnih pomoči brez železniškega prometa		Državne pomoči brez transporta, kmetijstva in ribištva		
	v mio EUR	Delež v BDP v %	v mio EUR	Delež v BDP v %	Delež horizontalnih pomoči v %
<i>EU 27</i>	64.816,04	0,53	49.213,59	0,40	79,79
<i>EU stare članice (15)</i>	57.693,53	0,51	45.405,92	0,40	80,00
<i>EU nove članice (12)</i>	7.122,51	0,81	3.807,67	0,43	77,00
Belgija	1.077,24	0,33	882,56	0,27	100,00
Bolgarija	390,83	1,35	27,05	0,09	91,57
Češka	938,02	0,73	766,59	0,60	99,85
Danska	1.405,23	0,62	1.166,25	0,51	91,79
Nemčija	16.228,54	0,67	14.147,59	0,58	78,63
Estonija	36,74	0,24	10,40	0,07	100,00
Irska	1.092,55	0,59	602,67	0,32	77,13
Grčija	729,47	0,32	551,05	0,24	98,41
Španija	5.370,53	0,51	4.335,84	0,41	73,86
Francija	9.797,55	0,52	6.888,58	0,37	95,46
Italija	5.095,74	0,33	3.860,11	0,25	89,19
Ciper	107,38	0,40	62,52	0,24	95,12
Latvija	203,63	1,02	42,45	0,21	99,92
Litva	177,29	0,63	50,45	0,18	95,81
Luksemburg	72,27	0,20	46,36	0,13	100,00
Madžarska	1.434,13	1,42	879,43	0,87	53,43
Malta	98,57	0,79	74,06	0,59	4,03
Nizozemska	2.316,50	0,41	1.354,75	0,24	95,98
Avstrija	1.005,91	0,37	815,39	0,30	98,22
Poljska	1.849,22	0,60	1.260,82	0,41	89,23

Portugalska	2.138,05	1,31	2.118,91	1,30	10,47
Romunija	1.426,10	1,17	296,30	0,24	36,16
Slovaška	272,54	0,50	222,76	0,41	75,88
Finska	2.078,96	1,16	628,77	0,35	95,62
Švedska	3.100,10	0,93	2.932,38	0,88	99,47
Velika Britanija	6.184,91	0,31	5.074,71	0,25	62,18
Slovenija 2007	223,46	0,68	122,41	0,37	85,40
Slovenija 2008	281,01	0,79	173,00	0,48	89,15

V letu 2007 so državne pomoči vseh članic predstavljale 0,53% BDP EU-27 (z izključitvijo železniškega sektorja). Deleži posameznih držav članic pa se med seboj zelo razlikujejo. Manj kot 0,4% BDP državnih pomoči imajo Avstrija, Italija, Belgija, Grčija, Velika Britanija, Estonija in najmanj Luksemburg; več kot 1% pa imajo Madžarska, Bolgarija, Portugalska, Romunija, Finska in Latvija. Finska, Litva, Bolgarija, Estonija in Romunija imajo velik delež državnih pomoči zaradi kmetijstva, ki predstavlja okrog 65% vseh državnih pomoči, v Bolgariji je kar 93% vseh pomoči namenjenih kmetijstvu. Švedska ima tako velik delež državnih pomoči predvsem zaradi pomoči, ki jih dodeljuje za varstvo okolja in varčevanje z energijo, saj tovrstne pomoči dosegajo več kot 85% vseh državnih pomoči v tej državi.

Delež državnih pomoči v BDP kaže splošno ekonomsko situacijo v posamezni državi članici. Pri primerjavi teh deležev med državami članicami je potrebno primerjati večletno obdobje, saj države, ki imajo relativno visoko gospodarsko rast, lahko teoretično demonstrirajo nizek delež državnih pomoči v BDP za posamezno leto.

Evropska Komisija običajno primerja podatke o dodeljenih državnih pomočeh po državah članicah brez pomoči, ki so bile dodeljene kmetijskemu, ribiškemu in transportnemu sektorju. V celotnem obsegu dodeljenih državnih pomoči je imela v letu 2007 največji delež Nemčija, saj je dodelila kar 25% vseh pomoči v EU. Tudi njen delež državnih pomoči v BDP (0,67%), je višji od povprečja EU (0,53%). Med državami članicami, ki imajo velik delež državnih pomoči v BDP je tudi Švedska (0,93%), ter Malta, Češka, Romunija, Poljska in Madžarska, kjer pa večina pomoči predstavlja ukrepe tranzicije, ki so časovno omejeni.

44,44% vseh držav članic ima delež državnih pomoči nižji od 0,53% BDP. Slovenija je v letu 2007 še vedno nekoliko nad povprečjem BDP EU-27, saj je delež državnih pomoči v letu 2007 znašal 0,68% BDP, v letu 2008 pa 0,79% BDP. V primerjavi z 12 novimi članicami, kjer so državne pomoči v povprečju dosegle 0,81% BDP, pa je Slovenija pod tem povprečjem.

Če primerjamo absolutne višine dodeljenih državnih pomoči v letu 2007 vidimo, da pomoči, dodeljene s strani 12 novih članic EU, predstavljajo le 11,04% vseh dodeljenih pomoči v EU. Največ pomoči je dodeljenih v Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji, Španiji in Italiji, kar predstavlja kar 65,84% vseh dodeljenih pomoči. Med novimi članicami sta največ pomoči dodelili Poljska in Madžarska, ki sta v letu 2007 dodelili po 5,1% vseh pomoči, ki so bile dodeljene v EU.

1.3. Pregled državnih pomoči po kategorijah

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu 2008 zvišale. Za to leto je značilno bistveno povečanje horizontalnih državnih pomoči, ter povečanje pomoči za namen kmetijstva in ribištva.

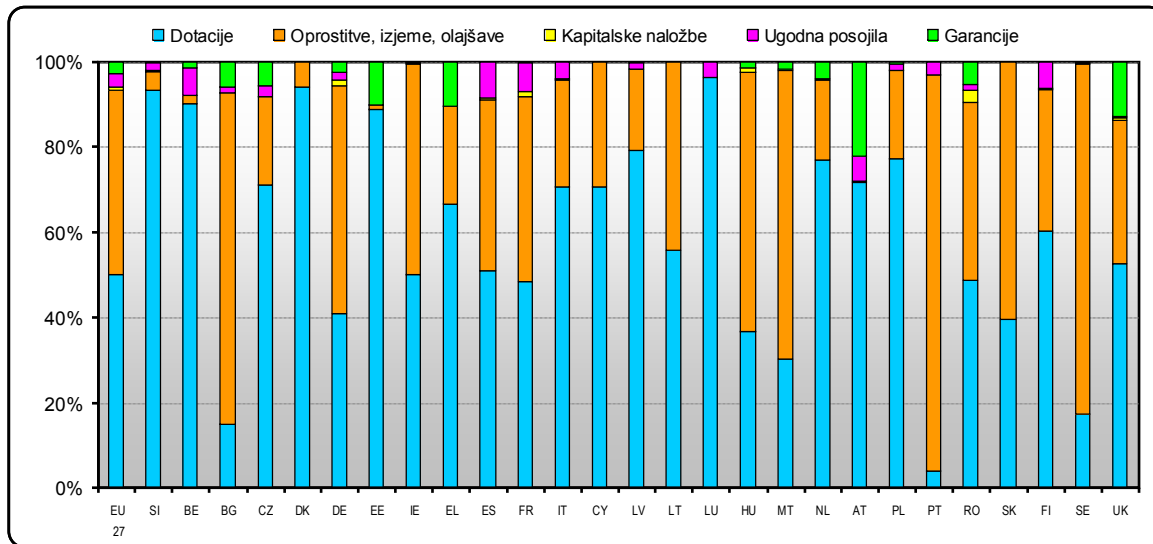
Tabela 3: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Leto 2006			Leto 2007			Leto 2008		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Kmetijstvo	88,23	31,94%	0,29%	100,68	37,55%	0,30%	107,89	33,37%	0,30%
Ribištvo	0,08	0,03%	0,00%	0,38	0,14%	0,00%	0,12	0,04%	0,00%
Kmetijstvo in ribištvo	88,31	31,97%	0,29%	101,06	37,69%	0,31%	108,01	33,41%	0,30%
Horizontalni cilji	129,04	46,71%	0,42%	104,65	39,03%	0,32%	154,24	47,71%	0,43%
R&D	19,56	7,08%	0,06%	22,82	8,51%	0,07%	21,16	6,55%	0,06%
Varstvo okolja	2,57	0,93%	0,01%	18,79	7,01%	0,06%	26,13	8,08%	0,07%
Varčevanje z energijo	2,23	0,81%	0,01%	0,11	0,04%	0,00%	0,01	0,00%	0,00%
MSP	29,29	10,60%	0,10%	2,84	1,06%	0,01%	2,21	0,68%	0,01%
Zaposlovanje	16,55	5,99%	0,05%	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%
Usposabljanje	1,85	0,67%	0,01%	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%
Regionalni cilji	45,89	16,61%	0,15%	39,57	14,76%	0,12%	80,89	25,02%	0,23%
Kultura	11,10	4,02%	0,04%	10,07	3,76%	0,03%	12,94	4,00%	0,04%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	8,11	2,51%	0,02%
Posebni sektorji	58,92	21,33%	0,19%	62,43	23,28%	0,19%	61,07	18,89%	0,17%
Transport	41,17	14,90%	0,14%	44,12	16,46%	0,13%	42,30	13,08%	0,12%
Premogovništvo	14,80	5,36%	0,05%	17,20	6,41%	0,05%	17,46	5,40%	0,05%
Prestrukturiranje	2,58	0,93%	0,01%	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%
Reševanje	0,37	0,13%	0,00%	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%
Skupaj	276,27	100,00%	0,91%	268,14	100,00%	0,81%	323,32	100,00%	0,91%

Državne pomoči so se v letu 2008 v primerjavi z letom 2007, v absolutnih zneskih, najbolj povečale na področju regionalnih ciljev (za 41,32 mio EUR). V letu 2008 so bile v večjem obsegu dodeljene tudi pomoči za nadomestilo škode, ki je bila povzročena z naravnimi nesrečami (8,11 mio EUR) ter pomoči namenjene varstvu okolja (višje za 7,34 mio EUR). V primerjavi z letom 2007 je bilo dodeljenih manj pomoči za namen zaposlovanja (za 5,04 mio EUR) in usposabljanja (za 2,62 mio EUR). Vse ostale vrste pomoči niso bistveno vplivale na obseg dodeljenih državnih pomoči v Sloveniji.

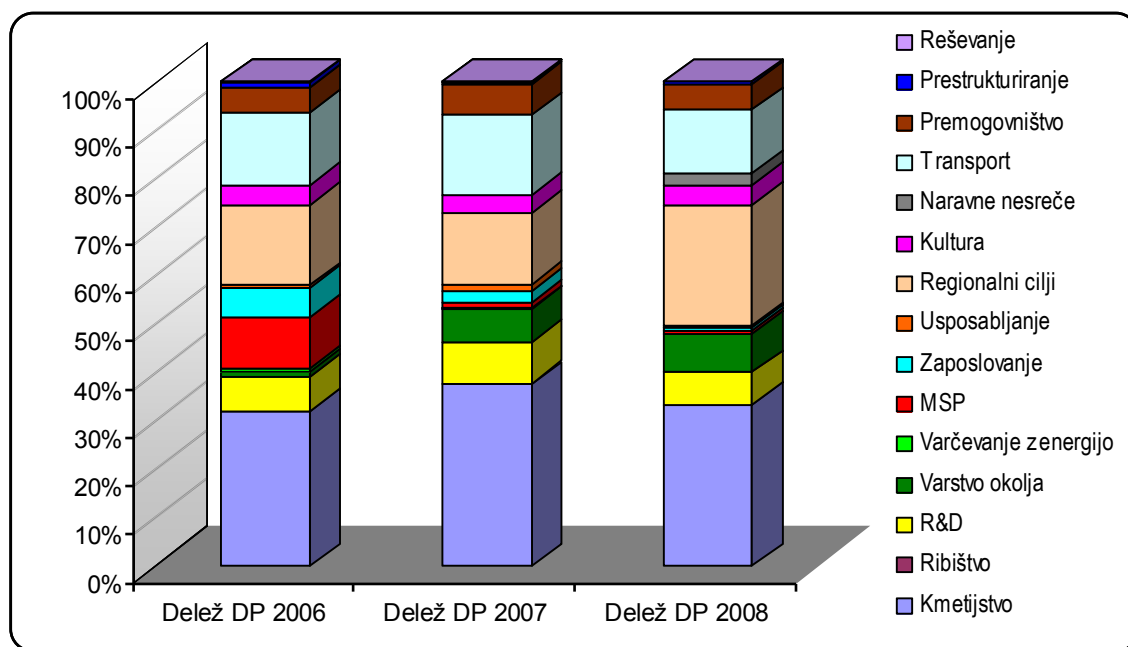
V letu 2008 je bilo z instrumentom A1 (dotacije) dodeljenih kar 97,98% vseh pomoči. Pomoči, dodeljene s pomočjo instrumentov skupine A2 (oprostitve, izjeme in olajšave) so se v primerjavi z letom 2007 nekoliko povečale (iz 1,38% na 1,84%) vendar imajo v primerjavi s preteklimi leti izredno majhen delež. Instrument C1 (ugodna posojila) se je zadnja leta gibal okrog 1% dodeljenih pomoči, v letu 2008 padel na 0,16%. Instrumenti skupine B1 (finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb ter skupine D (garancije) so bile v letu 2008 zanemarljive, saj so predstavljale manj kot 0,2% vseh državnih pomoči.

Slika 3: Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji in v državah EU v letih 2005-2007, brez kmetijstva, ribištva in premogovništva.

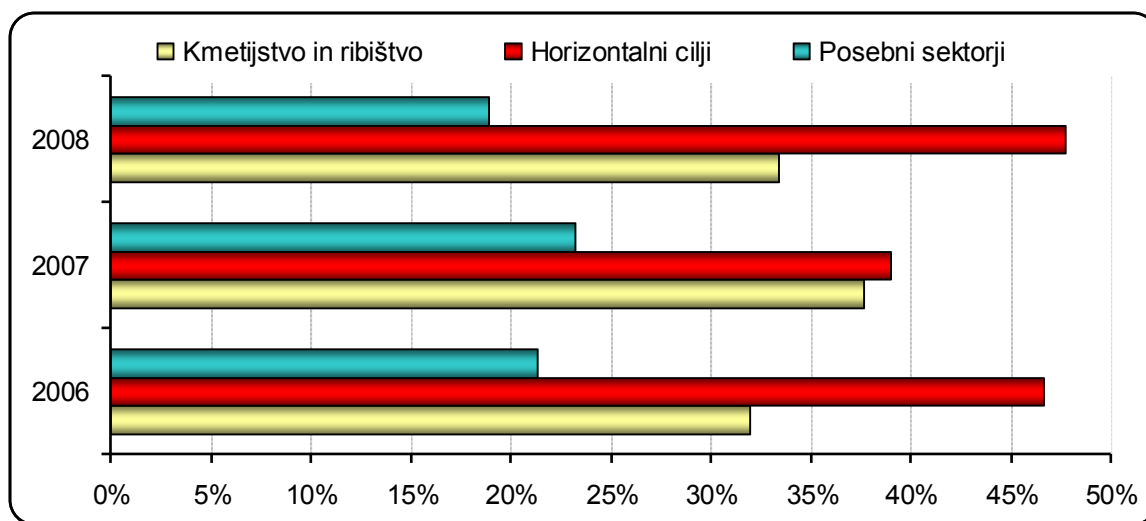
V primerjavi z državami članicami EU se uporaba instrumentov v Sloveniji močno razlikuje od ostalih skupin držav članic. Slovenija ima namreč izredno visok delež dodeljenih pomoči s pomočjo dotacij, v manjšem delu so uporabljene davčne olajšave, medtem ko so vsi ostali instrumenti bolj ali manj zanemarljivo majhni. V ostalih državah je pestrost uporabe različnih instrumentov večja. V EU je bilo v letu 2004 prvič s pomočjo dotacij dodeljenih manj kot 50% vseh sredstev državnih pomoči. Davčne olajšave v EU so v obdobju 2005 -2007 predstavljale 43% vseh pomoči. Portugalska, Švedska, Bolgarija, Slovaška, Madžarska, Malta dodelijo več kot 60% vseh pomoči v obliki davčnih olajšav. Države, ki dodeljujejo več kot 80% vseh državnih pomoči v obliki subvencij pa so: Luksemburg, Belgija, Danska, Estonija in Slovenija. Garancije so najbolj uporabljene v Avstriji (22%), Veliki Britaniji (13%), Estoniji (10%) in v Grčiji (10%).

Slika 4: Deleži državnih pomoči Sloveniji po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2006, 2007 in 2008

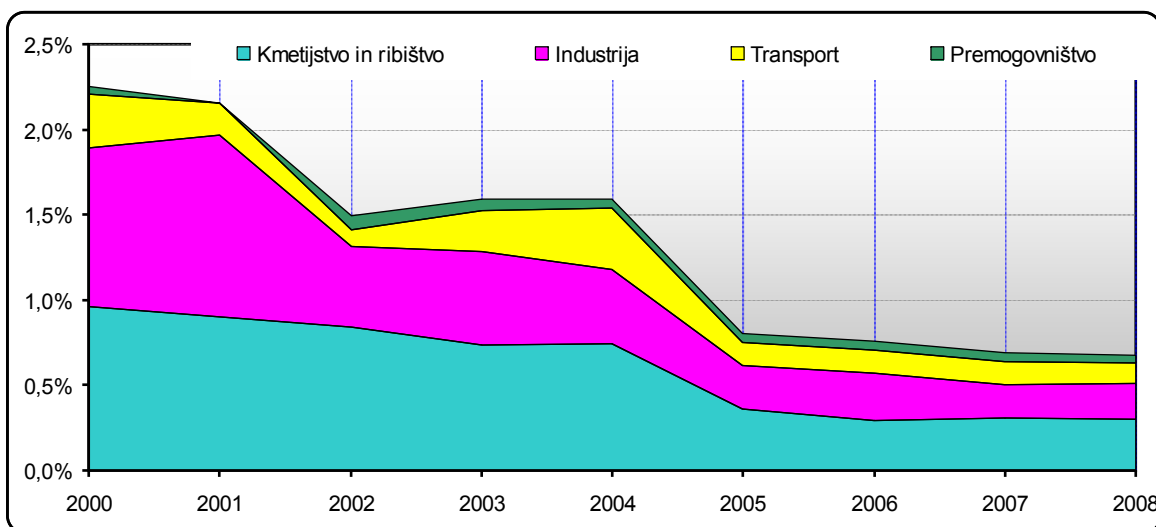
Med posameznimi kategorijami državnih pomoči so v obdobju 2006 -2008 prevladovali pomoči namenjene kmetijstvu, Iz slike 4 je razvidno tudi večje znižanje deleža, ki predstavlja pomoči za MSP in zaposlovanje. Iz slike je tudi razvidno povečanje pomoči za regionalne cilje in za varstvo okolja. Ostali deleži pomoči ostajajo bolj ali manj nespremenjeni.

Slika 5: Spreminjanje deležev državnih pomoči znotraj posameznih sektorjev v letih 2006, 2007 in 2008

Delež pomoči, ki se dodeljuje posebnim sektorjem, se je po večjem znižanju v letu 2005 zopet nekoliko znižal (v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 za 4,4%) in je še vedno nižji od povprečnega deleža v preteklih 8 letih. Delež pomoči, dodeljen v kmetijstvu in ribištvu se je tudi znižal in sicer za 4,18%. Delež pomoči, ki so bile namenjene horizontalnim ciljem, pa se je povečal za 8,68%.

Slika 6: Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v obdobju 2000-2008

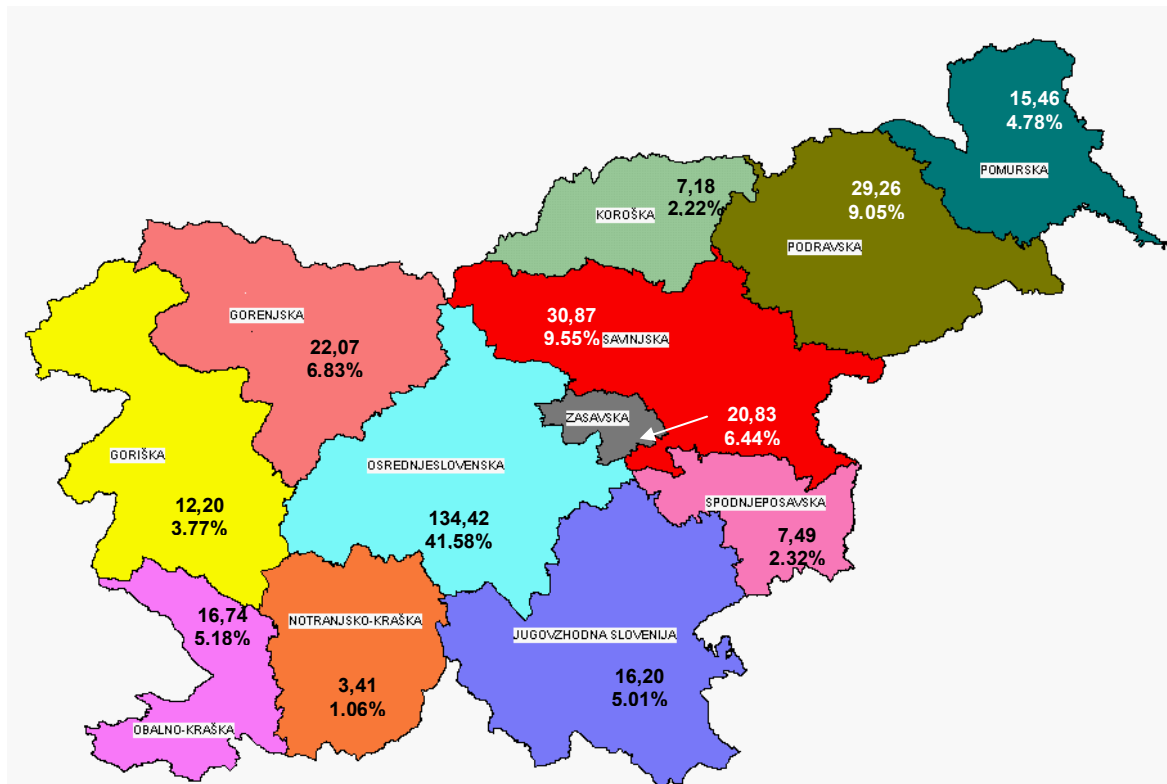
Slika 6 prikazuje kako se trend deleža državnih pomoči v BDP zmanjšuje. Izjemi sta bili leti 2003 in 2004, ko se je delež državnih pomoči v BDP nekoliko povečal, predvsem, na račun pomoči železnicam oz. transportnemu sektorju. Vse do leta 2005 je imela Slovenija v primerjavi z EU nekoliko višji delež državnih pomoči v BDP, v letu 2005 pa je prišla na nivo, kot ga ima večina držav članic EU, v zadnjih dveh letih pa je zopet nekoliko nad povprečjem EU.

II. PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI PO REGIJAH

2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah

Podatki prikazujejo vse pomoči, ki so bile dodeljene v posamezni regiji v vseh kategorijah. Uvrstitev v posamezno regijo je opredeljena na podlagi sedeža (npr. podjetja, samostojnega podjetnika, kmeta) prejemnika pomoči. Podrobnejša porazdelitev državnih pomoči po regijah in kategorijah je prikazana v prilogi 2, tabela P8.

Slika 7: Višina in deleži državnih pomoči po regijah v letu 2008, v mio EUR

Iz podatkov je razvidno, da je največ državnih pomoči v letu 2008 prejela osrednja Slovenija, ki je z 41,58% še vedno daleč pred ostalimi regijami. Sledijo ji Savinjska, Podravska, Gorenjska in Zasavska regija. Najmanj pomoči so prejele Notranjsko-kraška, Koroška in Spodnje-posavska regija.

V primerjavi z letom 2007 so se državne pomoči v letu 2008, gledano v absolutnih zneskih, najbolj znižale na Goriškem (za 4,73 mio EUR), v Jugovzhodni Sloveniji (za 3,09 mio EUR) ter na Koroškem (za 0,55 mio EUR) in Notranjsko kraškem (za 0,33 mio EUR). Pomoči v teh regijah so se najbolj znižale na področju kmetijstva. Najbolj pa so se pomoči povečale v Osrednjeslovenski (za 28,97 mio EUR) in Gorenjski regiji (za 6,42 mio EUR). V Osrednjeslovenski regiji so narasle pomoči namenjene kmetijskemu sektorju (za 18,14 mio EUR) ter za namene regionalnih ciljev (za 10,6 mio EUR), v Gorenjski regiji so pomoči ravno tako višje zaradi povečanega obsega dodeljenih pomoči za regionalne cilje (za 5,15 mio EUR), ter zaradi pomoči, ki so bile dodeljene za odpravo posledic naravnih nesreč (poplave v Železnikih, v znesku 5,49 mio EUR).

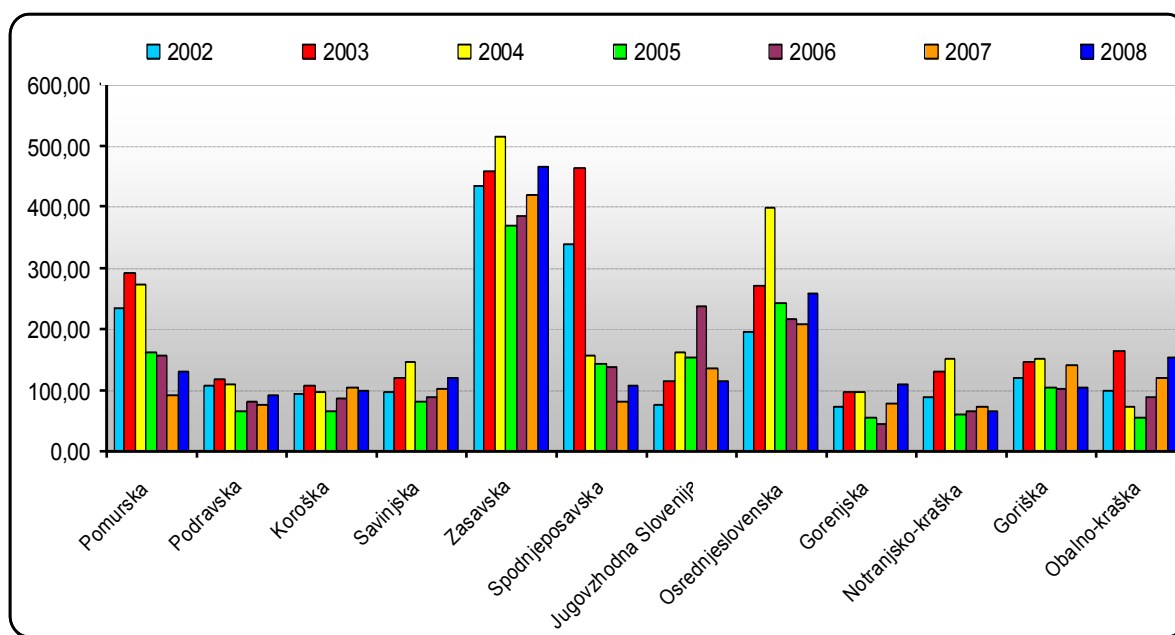
Pri primerjavi deležev državnih pomoči po regijah je tudi opaziti največje povečanje pomoči v Gorenjski regiji (za 17,01%). Sledi ji Pomurska regija, kjer se je delež pomoči povečal za

15,32%, največ zaradi dodeljenih pomoči kmetijstvu. V Obalno kraški regiji se je delež pomoči povečal predvsem na račun pomoči, ki so bile namenjene regionalnim ciljem.

Pri Osrednjeslovenski regiji je potrebno omeniti, da je delež državnih pomoči v tej regiji realno nižji, saj vključuje vse družbe, ki imajo sedež v osrednji Sloveniji, delujejo pa na območju celotne Slovenije. Med temi podjetji najbolj izstopajo Slovenske železnice, ter večje institucije s področja znanosti in kmetijstva. Pri nadaljnjem pregledu po regijah so pomoči, namenjene železnicam, izključene.

Z vključitvijo števila prebivalcev⁷ v regiji je slika nekoliko drugačna. Povprečna višina državnih pomoči na prebivalca v Sloveniji v letu 2008 znaša 147,32 EUR (brez pomoči dodeljene železnicam). Če pogledamo povprečno višino dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah, opazimo, da nekatere izmed njih močno presegajo državno povprečje.

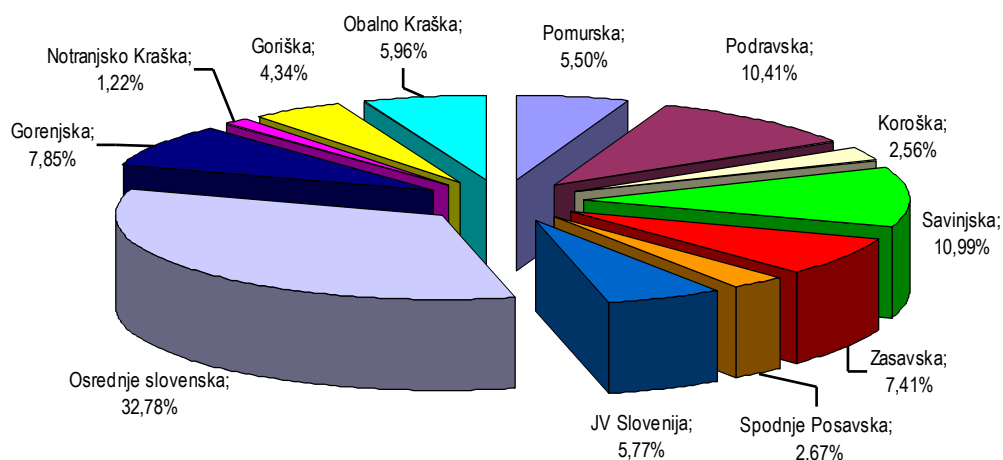
Slika 8: Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah za obdobje 2002-2008, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam

Največ državnih pomoči na prebivalca v letu 2008 so prejeli v Zasavski regiji (465,40 EUR) ter v Osrednjeslovenski regiji (120,6 EUR), Goriški regiji (139,0 EUR), Jugovzhodni Sloveniji (135,2,) ter Obalno kraški regiji (257,54 EUR), najmanj pa v Notranjsko kraški regiji (66,01 EUR), Podravske regiji (90,60 EUR) ter Koroški regiji (99,13 EUR). V primerjavi z letom 2007 so se najbolj znižale pomoči na prebivalca v Goriški in Jugovzhodni regiji.

⁷ Število prebivalcev, Vir: SURS

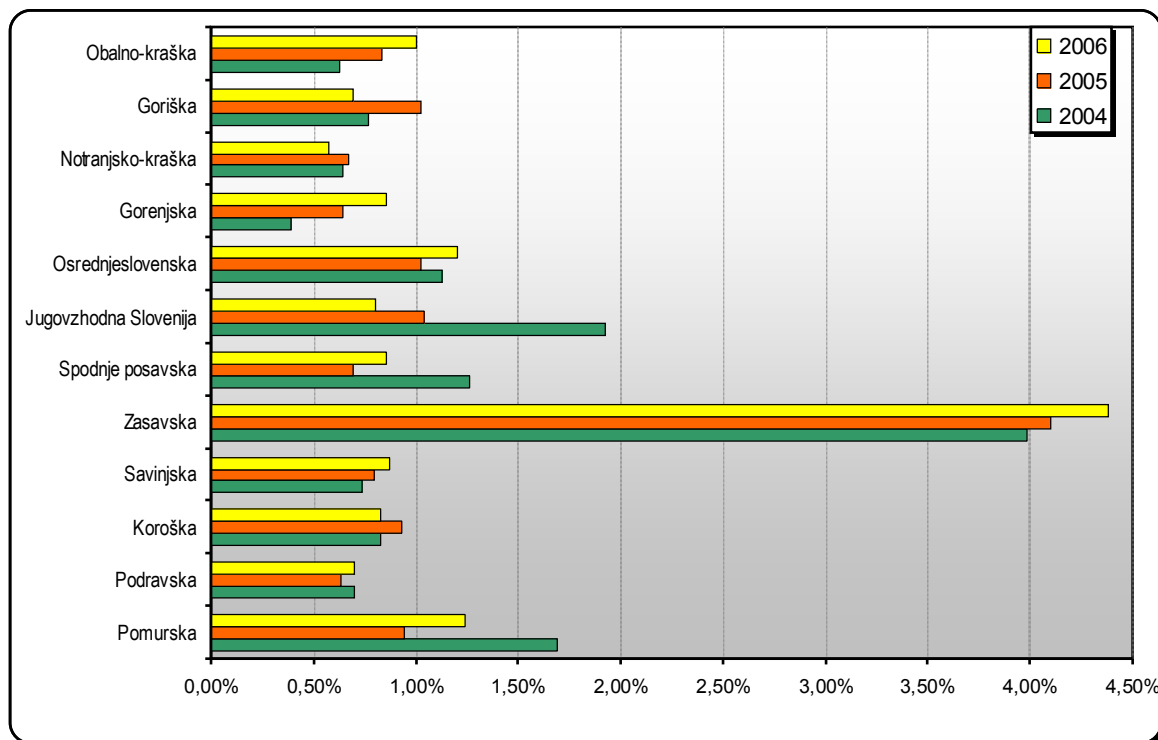
Slika 9: Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah⁸ v letu 2008, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam

2.2 Primerjava z bruto domačim proizvodom

Zelo pomembna je primerjava dodeljenih državnih pomoči v primerjavi z BDP. Zadnji dosegljivi podatki o BDP po regijah so za leto 2006, vendar pa je kljub nekoliko starim podatkom opazno, da so državne pomoči v BDP najbolj zastopane v Zasavski, Pomurski, Osrednjeslovenski in Obalno kraški regiji.

Slika 10: Delež državnih pomoči po posameznih regijah v letih 2004, 2005 in 2006, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam

⁸ Statisticne regije - SKTE 3 (12), 2000

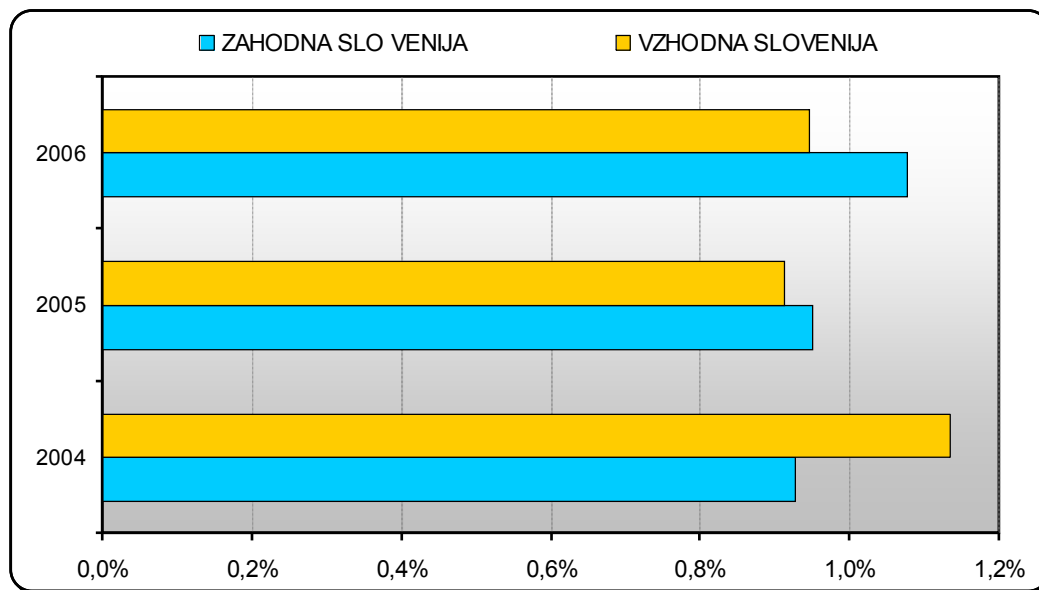
Zahodna Slovenija (statistična teritorialna enota oz. tudi kohezijska regija, ki je sestavljena iz statističnih regij zahodne polovice Slovenije: Obalno-kraška, Goriška, Gorenjska, Osrednje-slovenska) je leta 2005 proizvedla 55,5 % celotnega slovenskega BDP (bruto domačega proizvoda), Vzhodna Slovenija (statistična teritorialna enota ki je sestavljena iz preostalih regij (Notranjsko-kraška, Jugovzhodna Slovenija, Spodnje Posavska, Zasavska, Savinjska, Koroška, Podravska, Pomurska) pa 44,5 %.⁹

V primerjavi z letom 2005 si je svoj položaj glede na slovensko povprečje, merjen z indeksom BDP na prebivalca, najbolj izboljšala Podravska regija, in sicer za 1 odstotno točko (s 83,5 leta 2005 na 84,5 leta 2006), najbolj poslabšala pa Zasavska regija, in sicer za 2,6 odstotne točke (s 70,6 na 68,0). Leta 2006 se je BDP na prebivalca v statističnih regijah Slovenije gibal od 66,2 % slovenskega poprečja v Pomurski regiji do 144,3 % v Osrednjeslovenski regiji. Razlike med regijami so v primerjavi z ostalimi državami članicami EU majhne. Leta 2005 so bile manjše kot v Sloveniji le v 5 državah, v 18 državah pa so bile večje.

Treba je opozoriti, da v nekaterih regijah dnevna migracija delavcev lahko pomembno vpliva na BDP na prebivalca. Neto pritek dnevni delovni migrantov v teh regijah poveča proizvodnjo do take ravni, kakršne ne bi bilo mogoče doseči samo z lokalnim aktivnim prebivalstvom. Posledica tega je, da je lahko BDP na prebivalca v teh regijah precenjen, v regijah z neto odtokom dnevni delovni migrantov pa podcenjen.

Razlike med regijami glede na velikost BDP so velike, saj na primer samo dve regiji (Osrednjeslovenska in Podravska) ustvarita polovico (49,5 %), sama osrednjeslovenska regija pa več kot tretjino (36,1 %) celotnega nacionalnega BDP.⁹

Slika 11: Delež državnih pomoči po kohezijskih regijah v letih 2004, 2005 in 2006, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam

⁹ Vir: SURS statistične objave, 28.12.2008

III. POMOČ V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE

3.1. Obseg in trend

V Sloveniji je bilo v preteklosti v sektorju industrija in storitve¹⁰ dodeljenih približno polovica vseh sredstev državnih pomoči med vsemi sektorji. Od leta 2005 pa se ta delež giblje nekoliko nad 60%, v letu 2006 celo 68%, v letu 2008 pa 66,59%.

Tabela 4: Državne pomoči v sektorju industrija in storitve v letih 2006, 2007 in 2008

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Industrija in storitve	<i>v mio EUR</i>	187,58	166,53	215,31
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	26.054,04	28.470,00	30.508,48
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	0,72%	0,58%	0,71%
Zaposleni	<i>število</i>	611.256	638.172	650.323
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	306,88	260,95	331,08

V letu 2008 je bilo v sektorju industrija in storitve dodeljenih 29.29% več pomoči kot v letu 2007 in za 14,78% več v primerjavi z letom 2006. K povečanju deleža pomoči v letu 2008 je največ prispevalo povečanje pomoči namenjene varstvu okolja in pomoči za sanacijo naravnih nesreč.

V preteklosti je bilo v Sloveniji razmerje horizontalnih ciljev in posebnih sektorjev v strukturi pomoči v industriji in storitvah vedno v korist horizontalnih pomoči (povprečno 65%), najnižje v letu 2004, ko so te predstavljale 51,9% pomoči. V letih 2005 in 2006 se je delež dvignil na 68%, v letu 2008 pa znaša 66,59% pomoči v industriji in storitvah.

V EU je bilo v letu 2006 sektorju industrija in storitve dodeljenih približno 65% državnih pomoči.

Dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih se je realno zmanjšala že v tretjem četrtletju lani (za 0,6 odstotka), v četrtem četrtletju pa se je položaj dejavnosti še bistveno bolj poslabšal, saj smo zabeležili kar 10,5-odstotno realno zmanjšanje dodane vrednosti. Realno se je zmanjšala tudi dodana vrednost v dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev (za 1,7 odstotka), preostale pomembnejše dejavnosti pa so sicer zabeležile pozitivno rast, vendar je bila le-ta bistveno manjša od rasti v predhodnih četrtletjih. Najbolj izrazito je bilo zmanjšanje rasti v gradbeništvu (3,1-odstotna rast v četrtem četrtletju 2008, v prvih devetih mesecih 17,9 odstotka) in trgovini (1,7-odstotno povečanje v četrtem četrtletju, v prvih devetih mesecih leta 2008 pa 6,8-odstotna rast).¹¹

¹⁰ Sektor industrija in storitve v tem poročilu vključuje naslednje kategorije pomoči: raziskave in razvoj, varstvo okolja, reševanje in prestrukturiranje, mala in srednjevelika podjetja, zaposlovanje, usposabljanje, varčevanje z energijo, jeklarstvo, transport, premogovništvo ter ostale sektorje

¹¹ SURS, 3. marec 2009, Statistične informacije

3.2. Horizontalni cilji

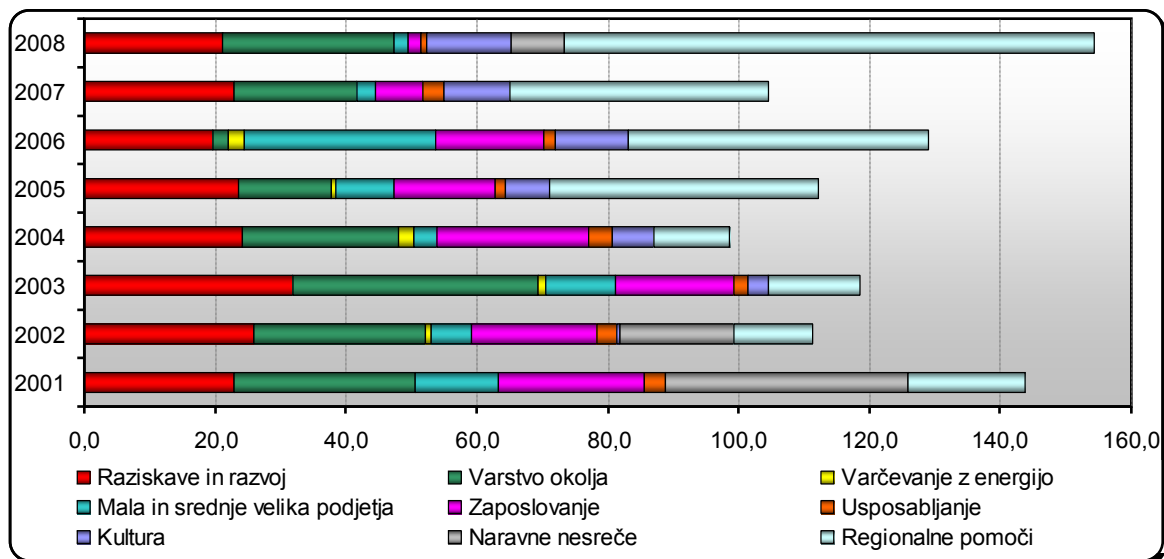
Pomoči, dodeljene po horizontalnih ciljih, imajo manjši vpliv na izkrivljanje konkurence kot pomoči, dodeljene v posebnih sektorjih. Delež državnih pomoči za horizontalne cilje se po znižanju v letu 2007 zopet povečal. V primerjavi z letom 2007 je višji za 21,98 in predstavlja v letu 2008 47,71% vseh pomoči.

Tabela 5: Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Leto 2006		Leto 2007		Leto 2008	
	v mio EUR	Delež DP	v mio EUR	Delež DP	v mio EUR	Delež DP
R&D	19,56	15,16%	22,82	21,81%	21,16	13,72%
Varstvo okolja	2,57	1,99%	18,79	17,96%	26,13	16,94%
Varčevanje z energijo	2,23	1,73%	0,11	0,11%	0,01	0,01%
MSP	29,29	22,70%	2,84	2,72%	2,21	1,43%
Zaposlovanje	16,55	12,82%	7,07	6,76%	2,03	1,32%
Usposabljanje	1,85	1,44%	3,37	3,22%	0,75	0,48%
Regionalni cilji	45,89	35,57%	39,57	37,82%	80,89	52,45%
Kultura	11,10	8,60%	10,07	9,62%	12,94	8,39%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	0,00	0,00%	8,11	5,26%
Horizontalni cilji	129,04	100,00%	104,65	100,00%	154,24	100,00%

V strukturi vseh pomoči deleži državnih pomoči za te namene nekoliko nihajo. Od leta 2004 je bil opazen trend rasti, v letu 2007 pa je opazen padec, v letu 2008 pa zopet rast. V obdobju 2001 - 2002 je bil velik obseg pomoči namenjen odpravi posledic naravnih nesreč (potres Posočje). Razmerja posameznih pomoči znotraj horizontalnih ciljev so se v daljšem obdobju močno spremenila kar nam nazorno prikazuje *slika 12*:

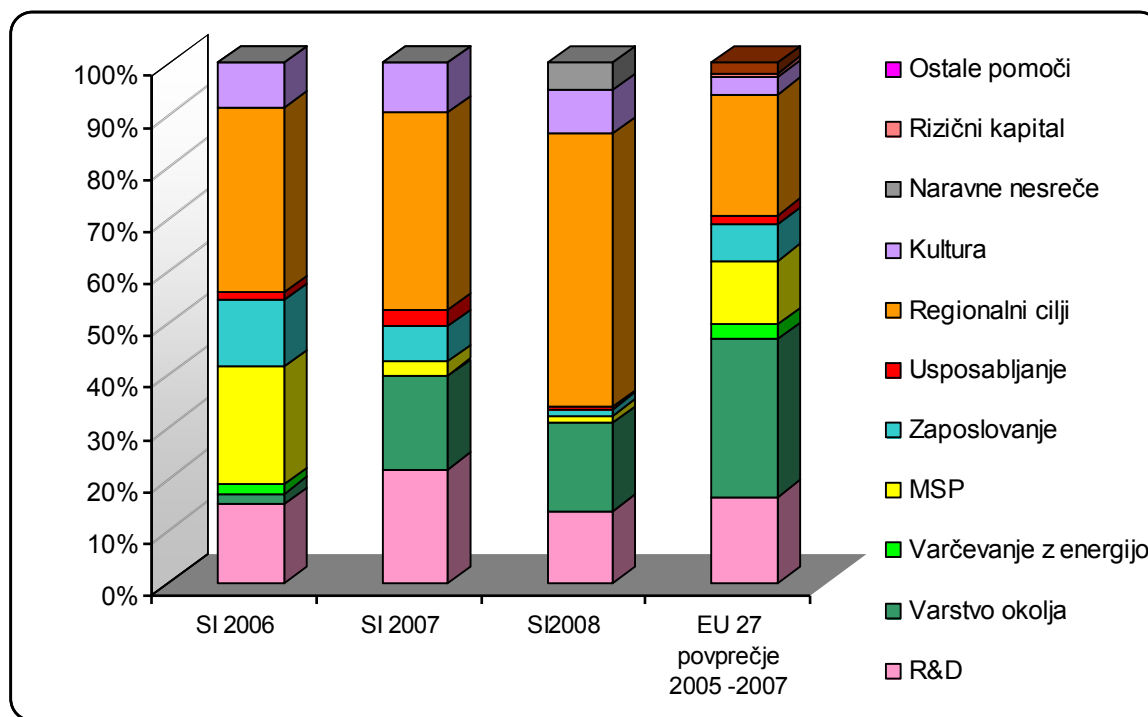
Slika 12: Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2001 – 2008, v mio EUR

V strukturi pomoči za horizontalne cilje imajo v letu 2008, tako kot v predhodnem letu, še vedno največji delež regionalne pomoči (52,45%). Te pomoči so v zadnjih štirih letih močno porasle in v strukturi celotnih državnih pomoči predstavljajo 25,02% vseh pomoči. Pomoči, namenjene MSP so v zadnjih dveh letih najbolj padle in predstavljajo v strukturi horizontalnih ciljev v letu

2008 le 2,21%, v celotni strukturi državnih pomoči pa 0,68% dodeljenih državnih pomoči. V primerjavi z letom 2007 so narasle pomoči za varstvo okolja (za 39,07%), ter pomoči namenjene vzpodbujanju kulture (za 28,53%), k povečanju obsega horizontalnih ciljev pa so prispevale tudi pomoči namenjene sanaciji naravnih nesreč. Vse ostale pomoči, ki jih prištevamo med horizontalne cilje so se v letu 2008 znižale.

Slika 13: Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2006 - 2008 in primerjava s povprečnim deležem v državah EU v obdobju 2005 -2007

V EU so se državne pomoči, namenjene horizontalnim ciljem pri primerjavi dveh obdobj 2002-2004 in 2005-2007 povečale za 14%. To povečanje je predvsem rezultat dodeljenih pomoči namenjenih za varstvo okolja in varčevanju z energijo (+8) ter pomoči namenjene raziskavam in razvoju (+ 2,4%).

3.2.1. Raziskave in razvoj

V letu 2008 so se pomoči **za raziskave in razvoj** zmanjšale za 7,26%. Pomoči so bile dodeljene na podlagi naslednjih shem: Program tehnološkega razvoja, Davčna olajšava za raziskave in razvoj, Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA.

Programa Raziskave in razvoj ter Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 sta se z letom 2006 zaključila in so se v letu 2007 in 2008 na podlagi teh dveh shem izvajala samo še izplačila, ki so bila odobrena pred letom 2007.

V EU so pomoči za raziskave in razvoj po večji rasti v letu 2001 ostale bolj ali manj nespremenjene. Evropski Svet si je marca 2002 v Barceloni med drugim za cilj zadal povečanje izdatkov za raziskave in razvoj na 3% BDP do leta 2010, od katerega bi naj bili dve tretjini sredstev financirani s strani zasebnega sektorja. V EU je trenutno delež investicij za raziskave in razvoj 1,84% BDP, pri tem pa je relativno majhen del javnega financiranja (EU 0,63% BDP v letu 2007). Švedska in Finska sta edini državi EU ki za raziskave in razvoj prispevata več kot

3% BDP. Kot delež državnih pomoči v strukturi celotnih pomoči ima največji delež državnih pomoči za raziskave in razvoj Češka, Francija, Nemčija, Finska in Avstrija.

3.2.2. Varstvo okolja in varčevanje z energijo

Za namene **varstva okolja** in **varčevanja z energijo** je v Sloveniji v zadnjih treh letih značilen izrazito rastoči trend. V letu 2007 so se sredstva pomoči za namen varstva okolja bistveno povečala in to predvsem zaradi nove sheme državne pomoči *Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije*. Pomoči, ki so bile dodeljene na podlagi te sheme predstavljajo 92% vseh pomoči, ki so bile v letu 2007 namenjene varstvu okolja. V letu 2008 te pomoči predstavljajo 94,13% vseh pomoči dodeljenih za namen varstva okolja. Na podlagi *Programa ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji (Nafta Lendava)* višina dodeljeni pomoči ostaja na enakem nivoju, ravno tako pomoči, ki se dodeljujejo na podlagi sheme *Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida* in znašajo samo še 1,5% višine pomoči, ki je bila dodeljena v letu 2004. Glavni razlog za tako znižanje je pričetek trgovanja z emisijskimi kuponi v letu 2005. V okviru sheme »Sofinancirajne okoljskih naložb« višina pomoči dosega le še 0,04% pomoči iz preteklih let. Pomoči v okviru te sheme so se znižale predvsem zaradi znižanja referenčne obrestne mere v letih 2007 in 2008, saj se v okviru te sheme dodeljujejo pomoči v obliki ugodnih posojil in večina kreditov se je gibala na nivoju referenčne obrestne mere, tako da ti krediti niso predstavljali državne pomoči.

V državah EU bistveno več pomoči dodelijo za namene varstva okolja in za varčevanje z energijo. V letu 2007 je bilo v EU kot celoti (z izključitvijo kmetijstva, ribištva in transporta) dodeljenih kar 25% vseh pomoči za namen varstva okolja in varčevanja z energijo (v Sloveniji 7,2% v letu 2007 in 8,8% v letu 2008). Največ je k temu deležu pripomogla Švedska (85%), Nizozemska (58%), Avstrija (49%), Finska in Nemčija (41%). V večini teh držav so pomoči dodeljene v obliki davčnih olajšav.

3.2.3. Mala in srednje velika podjetja

V letu 2008 so bile dodeljene pomoči za namen MSP na podlagi naslednjih shem: Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2004-2006, Državna garancijska shema za MSP za obdobje 2003-2006, Zasavska garancijska shema, Pomurska garancijska shema, ter Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013.

Več kot 87% vseh pomoči za MSP je bilo dodeljenih na podlagi sheme Spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, 3,6% na podlagi Državne garancijske sheme, 6% na podlagi ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2004-2006, ostale 3% pa na podlagi vseh ostalih shem. V letu 2007 so pomoči za namen MSP močno padle. Razlog za zmanjšanje pomoči na tem področju je predvsem v prenehanju veljavnosti shem ter nepravočasna priprava shem državnih pomoči, saj so se le te pripravljale v letu 2007, tako da so se novi programi za finančno perspektivo 2007 -2013 pričeli realizirati šele v začetku leta 2008. V letu 2008 se je tudi izkazalo, da so se pomoči, ki so se v preteklosti dodeljevale na podlagi pravil za SME, začele dodeljevati na podlagi pravil, ki veljajo za regionalne cilje, saj so le ta za Slovenijo ugodnejša.

V državah EU je bilo v letu 2006 največ pomoči za MSP dodeljeno v Italiji (37%), Belgiji (27%) in Luksemburgu (27%). Povprečje EU se giblje okrog 9% vseh državnih pomoči (brez kmetijstva, ribištva in transporta).

3.2.4. Zaposlovanje in usposabljanje

Pomoč v okviru zaposlovanja se lahko dodeli za odpiranje novih ali ohranitev obstoječih delovnih mest težje zaposljivih oseb in invalidov, pomoč za usposabljanje pa za izobraževanje v obliki posebnega ali splošnega usposabljanja zaposlenih v podjetjih. V letih 2001 do 2006 se je delež pomoči za zaposlovanje v strukturi vseh pomoči gibal okrog 5%, pomoči za usposabljanje pa v teh letih niso presegle 1%. V letu 2007 se je delež pomoči namenjen za zaposlovanje prepolovil, medtem ko so se pomoči za usposabljanje podvojile. V letu 2008 pa so se pomoči tako za zaposlovanje kot usposabljanje znižale za več kot 70%.

Ugodne gospodarske razmere so se v letu 2007 odražale tudi na povečevanju zaposlenosti. Po oceni nacionalnih računov je skupna zaposlenost v letu 2007 znašala 2,7 odstotka več kot v letu 2006. Umiritev gospodarske rasti ob koncu leta se ni odrazila na manjši rasti zaposlenosti, saj je bila prav v četrtem četrtletju rast zaposlenosti najvišja (3,0-odstotna). Za rast in skupno število zaposlenih velja enako kot za BDP: v letu 2007 je bilo zaposlenih največ oseb po letu 1991, prav tako je bilo najvišje povečanje njihovega števila. Decembra 2008 je bilo v Sloveniji 880.252 delovno aktivnih prebivalcev (to je za 0,8 % manj kot v predhodnem mesecu in za 1,8 % več kot decembra 2007), od tega 790.231 zaposlenih oseb (za 0,8 % manj kot v predhodnem mesecu in za 1,7 % več kot decembra 2007) in 90.021 samozaposlenih oseb (za 0,1 % več kot v predhodnem mesecu in za 32,7 % več kot decembra 2007).¹²

Tabela 6: Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži v celotnih državnih pomočeh v letih 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Leto 2006			Leto 2007			Leto 2008		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Zaposlovanje	16,55	6,00%	0,05%	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%
Usposabljanje	1,85	0,67%	0,01%	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%
Skupaj	18,40	6,67%	0,06%	10,44	3,90%	0,03%	2,78	0,86%	0,01%

Pomoči, namenjene **zaposlovanju** so bile v letu 2008 dodeljene na podlagi sheme Programi zaposlovanja ter Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006). Po večjem znižanju višine pomoči v letu 2005 (za 28%), so se v letu 2006 pomoči zopet nekoliko zvišale (za 7,3%), v letu 2007 pa so se je znižale za več kot pol in v letu 2008 še za nadaljnjih 70%.

Pri zaposlovanju je še vedno razlog zmanjšanja pomoči nepravočasna priprava shem državnih pomoči oziroma razpisov, ki bi jim morali slediti. Ker so bile pogodbe z delodajalci podpisane konec leta 2008, bodo izplačila realizirana šele v letu 2009. Zaradi tega je bil opažen porast de minimis pomoči saj je bilo v letu 2007 kar 6,7 mio EUR, v letu 2008 pa 13,79 mio EUR dodeljenih po pravilu de minimis, kjer je namen pomoči prepoznan kot pomoči namenjene zaposlovanju.

Pomoči, namenjene **usposabljanju** so bile v letu 2008 dodeljene na podlagi sheme Programi usposabljanja ter Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje.

Države EU (brez kmetijstva, ribištva in transporta), so v letu 2007 v povprečju namenile za zaposlovanje in usposabljanje 6% vseh pomoči, od tega 5% za zaposlovanje in 1% za usposabljanje.

Stopnja brezposelnosti je konec leta 2007 znašala 4,7 odstotka (4,0 odstotka za moške in 5,7 odstotka za ženske) je decembra 2008 pa je znašala 7,0 % in je bila glede na stanje v

¹² SURS, 19. marec 2009, Statistične informacije

predhodnem mesecu za 0,3 odstotne točke višja. Za moške je bila 6,1-odstotna, za ženske pa 8,1-odstotna. Glede na predhodni mesec se je najbolj zvišala v pomurski statistični regiji, za 1,2 odstotne točke, in je tako znašala 13,2 %, najmanj pa v osrednjeslovenski oziroma obalno-kraški statistični regiji in sicer v vsaki za 0,1 odstotne točke.

V decembru 2008 je bilo opaziti posledice prvega vala odpuščanj v panogah, kjer so bili prisiljeni zniževati obseg proizvodnje zaradi zmanjšanja ali ukinjanja naročil. Ponovno se je najbolj zvišalo število registriranih brezposelnih oseb v starosti od 30 do 50 let, saj so te osebe predstavljale skoraj 60 % skupnega zvišanja števila registriranih brezposelnih oseb, med njimi pa so ponovno prevladovali moški. V decembru se je število delovno aktivnih oseb ponovno najbolj znižalo v predelovalnih dejavnostih, saj so te zaposlovale skoraj 3.500 oseb manj kot v novembru. Za skoraj 2.000 se je zmanjšalo tudi število delovno aktivnih oseb v gradbeništvu. Število delovno aktivnih oseb se ni znižalo samo v treh dejavnostih, in sicer v gostinstvu, kjer je ostalo enako kot v novembru, v zdravstvu, socialnem varstvu, kjer je bilo za okrog 150 delovno aktivnih oseb višje, in v drugih javnih, skupnih in osebnih dejavnostih, kjer je bilo za okrog 80 delovno aktivnih oseb višje. Med vsemi brezposelnimi je bilo 16,5 % iskalcev prve zaposlitve, 46,4 % pa tistih, ki so bili brezposelni 12 mesecev ali več.¹³

V letu 2008 so bile dodeljene pomoči za zaposlovanje in usposabljanje samo v obliki dotacij.

3.2.5. Regionalni cilji

Slovenija skuša tudi s pomočjo regionalnih državnih pomoči prispevati k doseganju zastavljenih ciljev na področju regionalne politike in sicer k spodbujanju uravnoveženega gospodarskega, socialnega in prostorskega vidika razvoja, k zmanjšanju razlik v gospodarski razvitosti in pri življenjskih možnostih med regijami, k preprečevanju nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi, k ohranjanju poseljenosti na celotnem ozemlju RS in k pospeševanju razvoja okolju prijaznega gospodarstva, k varovanju naravnih dobrin ter kulturne in naravne dediščine. Osnova za dodeljevanje regionalnih državnih pomoči za preteklo obdobje je bila regionalna karta, ki je veljala do 31.12.2006 in na osnovi katere je celotno ozemlje RS kot območje upravičeno do regionalnih državnih pomoči po 87(3)a členu Pogodbe o ustanovitvi EU, in sicer v višini do 40% NED¹⁴ upravičenih stroškov projekta. Diferenciacija intenzivnosti regionalnih državnih pomoči na ravni NUTS¹⁵ III je znašala v Osrednje slovenski regiji do 35% NED, v preostali Sloveniji pa do 40%. Za MSP se je določena zgornja meja lahko povečala za 15 odstotnih točk.

Od 1.1. 2007 dalje je cela Slovenija upravičena do odstopanja iz člena 87(3)(a) Pogodbe ES za obdobje med 1.1.2007 do 31.12.2013. Predlagana zgornja meja pomoči v višini 30 % BED je zgornja meja za naložbe velikih podjetij. Za srednje velika podjetja se lahko ta zgornja meja pomoči poviša za 10 odstotnih točk, za mala podjetja pa za 20 odstotnih točk.

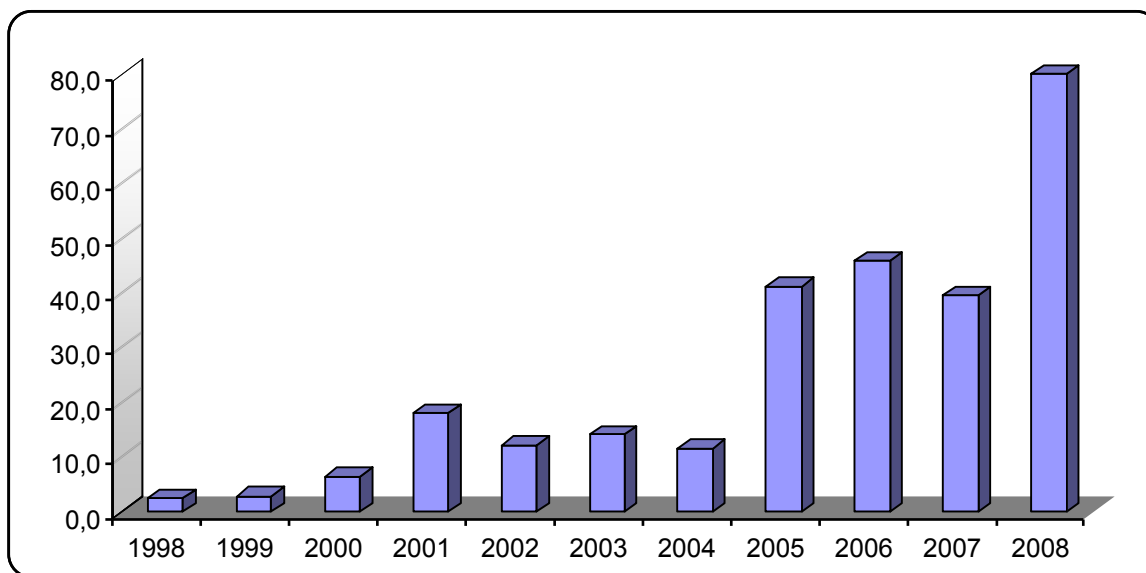
V letu 2007 so bile za namen regionalnih ciljev dodeljene pomoči na podlagi naslednjih shem in individualnih pomoči: Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013 regionalna pomoč, Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, Investicijski program podjetja Revov d.d., Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti in Regionalne sheme državnih pomoči

¹³ Statistične informacije SURS 17. februar 2009, Prva objava

¹⁴ Neto ekvivalent dotacije

¹⁵ Francoska kratica za standardno klasifikacijo teritorialnih enot (SKTE)

Slika 14: Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po regionalnih pravilih v obdobju 1998 -2008 v mio EUR

Po večji rasti pomoči v letu 2005 (za 256%) so se pomoči za regionalni razvoj v letu 2006 povečale še za nadaljnjih 11,6%, v letu 2007 so se nekoliko padle (za 13,7%) in se v letu 2008 podvojile.

Največ pomoči je bilo dodeljenih na podlagi sheme za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti (55,7%) ter Spodbujanja razvoja turističnih zmogljivosti (27,7%). Za Finančne spodbude za tuje neposredne investicije je bilo znotraj regionalnih ciljev dodeljenih 7% pomoči. K rasti so bistveno pripomogla sredstva iz evropskih strukturnih skladov.

V EU je bilo v letu 2007 povprečno 20% vseh pomoči namenjenih regionalnim ciljem. Te pomoči so drugi najbolj pogosto uporabljen cilj med horizontalnimi pomočmi. Največ jih dodeljujejo v Grčiji (86%), Bolgariji (60%) in Latviji (58%).

Pri spremljanju instrumentov pomoči pri regionalnih ciljih opazimo, da je bilo največ pomoči v letu 2008 dodeljeno z instrumentom dotacij (94,55%), manj kot 1% pomoči s pomočjo ugodnih kreditov ter 5,26% davčnih olajšav. Ostali instrumenti niso ali pa so zelo redko uporabljeni.

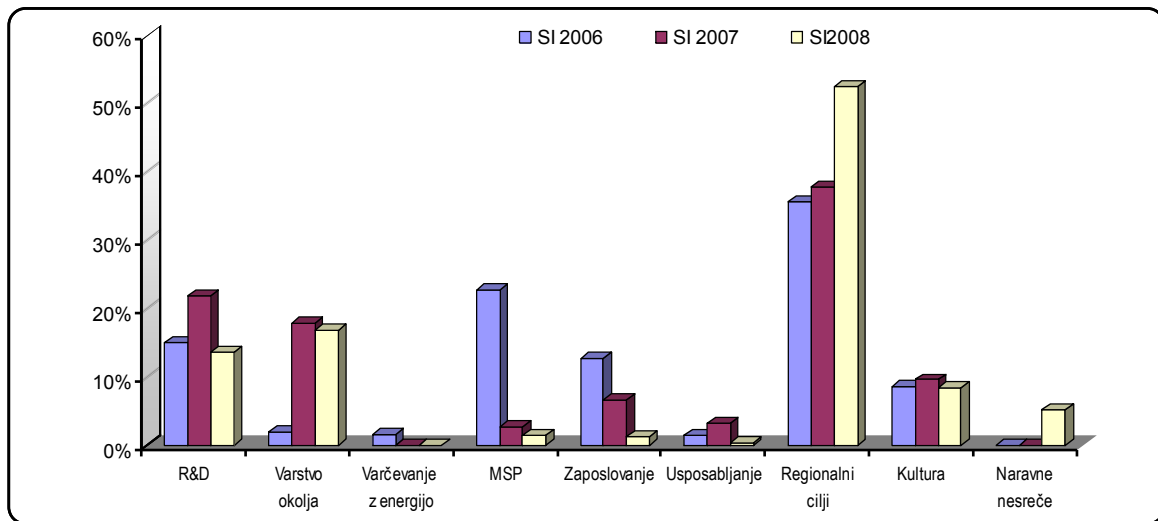
3.2.6. Kultura

V zadnjih dveh letih pridobivajo med horizontalnimi cilji vse večji delež pomoči, ki so namenjene spodbujanju kulture. Delež pomoči namenjen kulturi se je v strukturi celotnih pomoči v letu 2008 nekoliko povečal, med samimi horizontalnimi cilji ima naraščajoč trend. V letu 2008 so bile pomoči dodeljene na podlagi naslednjih shem: Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji (30,1% sredstev državnih pomoči, namenjenih kulturi), Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji (33,00%), Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije (5,8%) in Sofinanciranje medijskih programov (31,1%). Pomoči, namenjene spodbujanju kulture so v letu 2007 tako višje od pomoči, ki so bile namenjene zaposlovanju, usposabljanju in tudi MSP.

3.3. Spreminjajoči se trendi horizontalnih ciljev

Cilj EU je, da države članice zmanjšujejo delež državnih pomoči glede na BDP ter preusmerijo pomoči iz posebnih sektorjev k horizontalnim ciljem. Te pomoči predstavljajo predvsem krepitev ekonomske in socialne kohezije, varstva okolja, promocijo raziskav in razvoja, spodbujanje MSP ter regionalni razvoj.

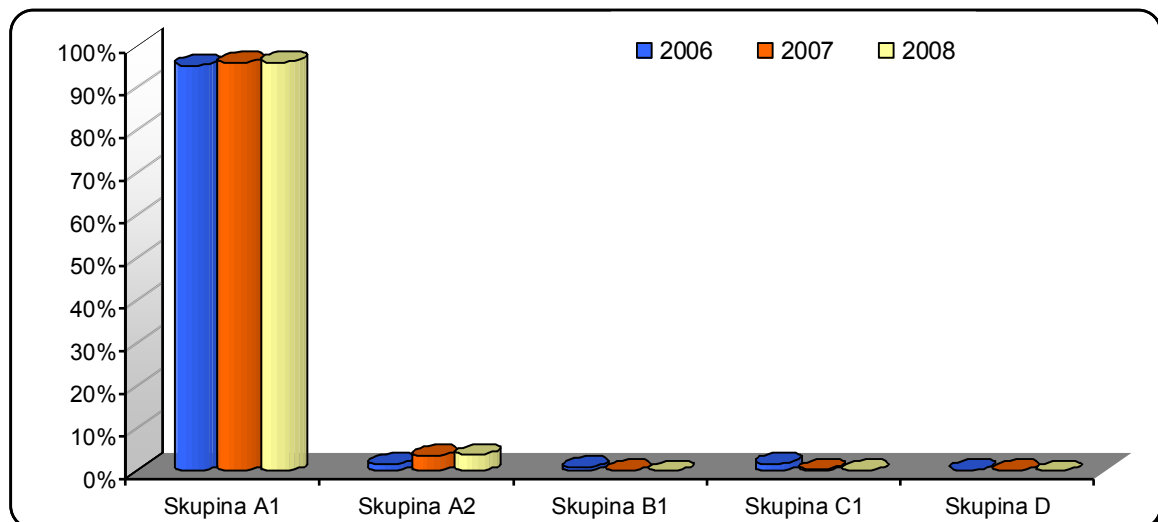
Slika 15: Višina državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2006, 2007 in 2008 v mio EUR

Slika 15 nam nazorno prikazuje spremembe pri višini državnih pomoči v absolutnih zneskih. Pomoči, ki so namenjene raziskavam in razvoju, varstvu okolja, kulturi ter regionalnim ciljem so tiste, ki so v letu 2008 prevladovala med horizontalnimi cilji. Na znižanje pomoči, ki se dodeljujejo znotraj horizontalnih ciljev so najbolj vplivale nižje pomoči za MSP, pomoči za zaposlovanje ter pomoči namenjene usposabljanju.

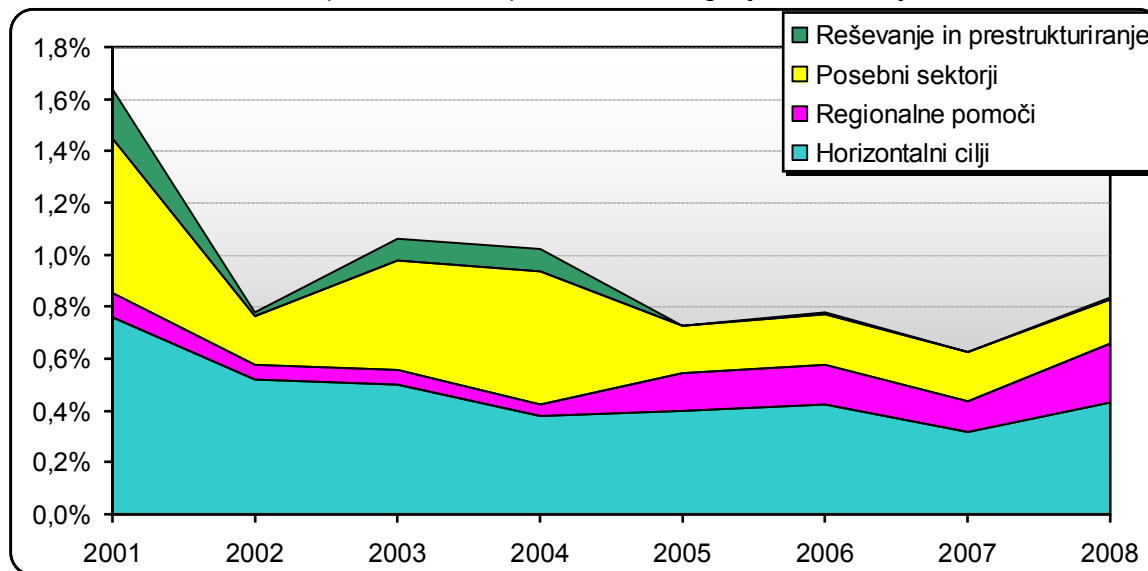
Deleži državnih pomoči po instrumentih kažejo, da se iz leta v leto delež uporabe instrumentov skupine A1 povečuje, ostali instrumenti pa skoraj niso uporabljeni.

Slika 16: Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v letih 2006, 2007 in 2008

Pregled dodeljenih pomoči v izbranih kategorijah nam lahko podrobneje prikaže nekatere vplive državnih pomoči na ekonomsko in socialno okolje.

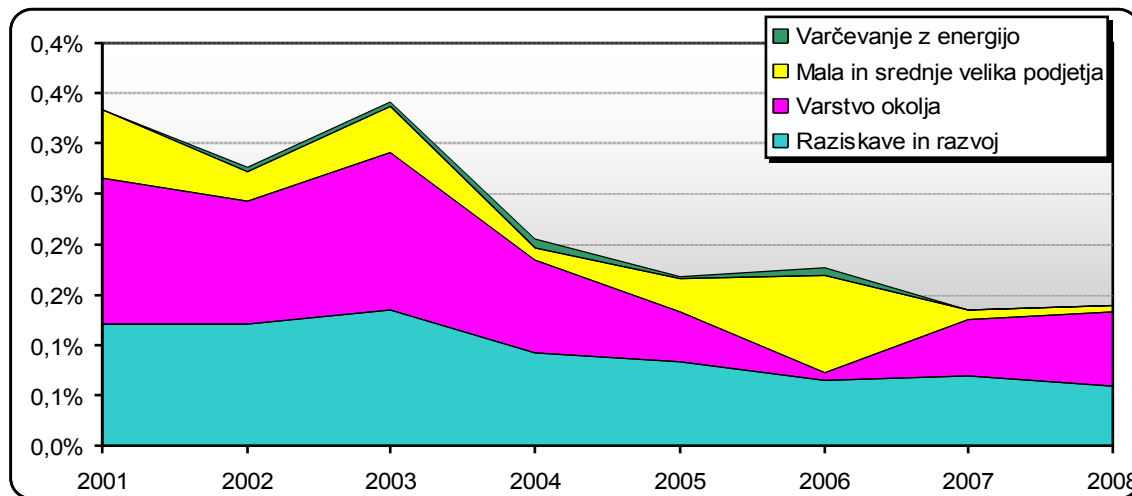
Slika 17: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2008

Slika 17 nam nazorno prikazuje trend deleža državnih pomoči v BDP. V letu 2002 je bilo opaziti večji padec deleža državnih pomoči v BDP, ki pa je v letu 2003 zaradi povečanja pomoči za raziskave in razvoj, varstva okolja in pomoči za reševanje in prestrukturiranje zopet nekoliko narasel, vendar še vedno ne na nivo iz leta 2001. V letu 2004 je zaradi povečanja pomoči v transportnem sektorju ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje delež v BDP v primerjavi z letom 2003 ostal nespremenjen. V letih 2005, 2006 in 2007 pomoči za reševanje in prestrukturiranje skoraj ni več zaznati, regionalne pomoči in horizontalne pomoči pa so tudi v upadanju. V letu 2008 se je delež pomoči zopet povečal predvsem zaradi regionalnih pomoči.

Za leto 2008 lahko rečemo, da je Slovenija sledila ciljem, ki si jih je zadala EU, to je čim manj pomoči v posebne sektorje ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje, kajti te pomoči imajo najslabši vpliv pri izkrivljanju konkurence. V letu 2007 je opazen rahel padec pri horizontalnih ciljih, ki pa je bil bolj začasne narave saj so se horizontalne pomoči v letu 2008 povečale za 8,7% .

Slika 18: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah v obdobju 2001 - 2008

Investicije za raziskave in razvoj so eden izmed ključnih faktorjev, da evropska ekonomija postane konkurenčna in zagotavlja enakomerno rast. Analiza dodeljenih državnih pomoči po kategorijah, ki so prikazane na *sliki 18* kaže, da sredstva za raziskave in razvoj v Sloveniji po daljšem padanju v zadnjih dveh letih ostajajo nespremenjene oz rahlo padajo. V zadnjem letu so narasle le pomoči, namenjene varstvu okolja. Padec pomoči za MSP pa naj bi bil bolj odraz ugodnejših pravil, ki jih Slovenija lahko koristi v okviru regionalnih ciljev. Pomoči, namenjene varčevanju z energijo pa so še vedno tako majhne, da ne vplivajo na rast oz. padanje državnih pomoči. Pomoči v prikazanih kategorijah so predvsem pomoči, ki jih lahko razumemo tudi kot generator pozitivnih učinkov na zunanje okolje. V državah EU so v zadnjih letih te štiri kategorije konstantno naraščale.

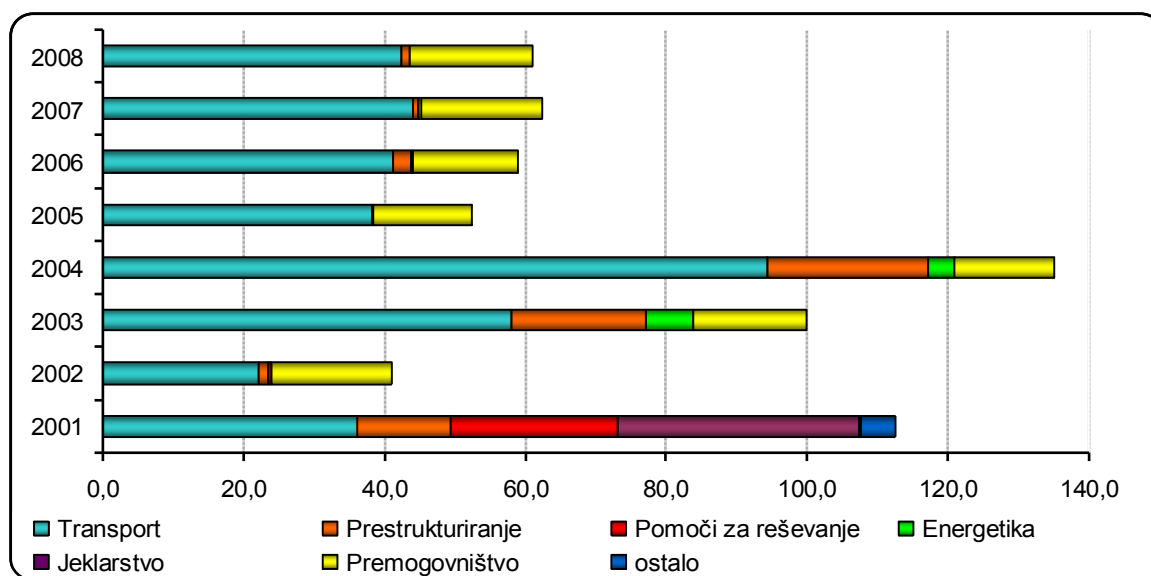
3.4. Posebni sektorji

Državne pomoči v posebnih sektorjih so se v letih 2006 in 2007 nekoliko povečale, v letu 2008 so nekoliko padle, ter so še vedno nižje kot v obdobju 2000 do 2004.. Pomoči, dodeljene posebnim sektorjem, so v letu 2004 namreč dosegle najvišji delež pomoči v obdobju, ko spremljamo državne pomoči. V vseh treh letih pa je delež teh pomoči v BDP ostal nespremenjen 0,19% BDP, v letu 2008 pa se je ta delež znižal na 0,17%.

Tabela 7: Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Leto 2006			Leto 2007			Leto 2008		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Transport	41,17	14,92%	0,14%	44,12	16,49%	0,13%	42,30	13,08%	0,12%
Premogovništvo	14,80	5,37%	0,05%	17,20	6,43%	0,05%	17,46	5,40%	0,05%
Prestrukturiranje	2,58	0,93%	0,01%	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%
Reševanje	0,37	0,13%	0,00%	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%
Posebni sektorji	58,92	21,33%	0,19%	62,43	23,28%	0,19%	61,07	18,89%	0,17%

Slika 19: Deleži dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih v obdobju 2001 -2008, v EUR

V strukturi pomoči za posebne sektorje je največ pomoči dodeljenih za transport (železnice - 70% pomoči med posebnimi sektorji) in pomoči namenjene zapiranju premogovnikov (28,6% pomoči med posebnimi sektorji).

Pomoči za reševanje in prestrukturiranje v letu 2008 predstavljajo 2% pomoči v strukturi posebnih sektorjev.

3.4.1. Transport

V letu 2008 je bilo v sektorju transporta dodeljenih za 4,12% manj pomoči kot v letu 2007 in 2,77% več kot v letu 2006. V Sloveniji vse pomoči, ki so dodeljene v transportni sektor, predstavljajo pomoči Slovenskim železnicam. V letu 2008 so bile, tako kot v preteklih letih, dodeljene pomoči na podlagi sheme Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu, kar predstavlja nadomestilo za finančne obremenitve, ki jih ima podjetje zaradi uporabe prevoznih cen in pogojev, ki so mu določeni zaradi izvajanja gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu.

Obvezno gospodarsko službo prevoza potnikov v notranjem potniškem prometu izvaja Holding Slovenske železnice -potniški promet. Slednjemu se izplačujejo sredstva za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega železniškega prometa po veljavnem voznom redu in tarifni obveznosti glede na število opravljenih potniških kilometrov v notranjem potniškem prometu.

Tabela 8: Državne pomoči v transportu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo v obdobju 2006-2008

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	41,17	44,12	42,30
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	867,11	1.036,78	1.060,41
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	4,75%	4,26%	3,99%
Zaposleni	<i>število</i>	27.250	29.592	31.938
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	1.510,68	1.491,05	1.324,59

Evropska zakonodaja na področju transporta vsebuje številne mehanizme za uspešno izvajanje ukrepov, ki so splošnega gospodarskega pomena. Večina transportnih operaterjev opravlja javno službo in za to pridobiva javna sredstva, vendar pa mora Evropska komisija neprestano preverjati, da to javno financiranje ne ruši konkurence. Države so ravno tako vključene v financiranje transportne infrastrukture. Evropska komisija vedno bolj razmišlja tudi v smeri dodatnega preverjanja, ali se ta infrastruktura uporablja tako, da ne ruši konkurence (luke, letališča ipd.). Več kot 64,7% vseh pomoči v transportnem sektorju (brez železnic) je bilo v obdobju 2005-2007 v EU namenjenih pomorskemu prometu, kar predstavlja 1.630 mio EUR. Največ pomoči so dodeljevale Italija, Francija, Švedska in Velika Britanija.

Med instrumenti v transportnem sektorju so bile v letu 2006, 2007 in 2008 uporabljene zgolj dotacije.

3.4.2. Premogovništvo

Slovenija ima v celotnih državnih pomočeh, ki so bile dodeljene v obravnavanem obdobju, skoraj nespremenjen delež pomoči premogovništvu (v letu 2006 5,36% in v letu 2007 6,42% in v letu 2008 5,4%). Kot delež državnih pomoči v BDP pa le ta ostaja nespremenjen in je v vseh treh letih 0,05% BDP. V tem obdobju so bile državne pomoči v premogovništvu namenjene pre zaposlovanju rudarjev pri zapiranju rudnikov na podlagi individualne pomoči *Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik*.

Tabela 9: Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v obdobju 2006 - 2008

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	14,80	17,20	17,46
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	87,02	83,28	77,15
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	17,01%	20,65%	22,64%
Zaposleni	<i>število</i>	2.618	2.362	2.090
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	5.654,38	7.281,74	8.355,94

V EU pomoči za namen premogovništva občutno padajo. Največ pomoči dodeljujejo Romunija, Nemčija, Portugalska in Španija. Evropska Komisija je za tovrstne pomoči odobrila plane prestrukturiranja za daljše časovno obdobje. V letu 2007 so pomoči za premogovništvo predstavljale 7% vseh dodeljenih pomoči.

3.4.3. Reševanje in prestrukturiranje

Konec leta 2002 je bil sprejet Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.110/02). Na podlagi tega zakona (z dopolnitvami) je bila v letu 2003 potrjena shema *Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah*, na podlagi katere so se v teh letih pričele dodeljevati pomoči za ta namen. V letih 2005 in 2006 je bila polovica pomoči namenjena izplačilom že odobrenih individualnih pomoči iz leta 2004, polovica pa v okviru te sheme. V letih 2007 in 2008 so bile pomoči dodeljene zgolj na podlagi sheme. Pomoči za ta namen so se v Sloveniji v zadnjih treh letih bistveno znižale in so zanemarljive, saj obsegajo v letu 2008 le 1,3 mio EUR, v celotni strukturi državnih pomoči pa 0,04%.

IV. POMOČ V KMETIJSTVU in RIBIŠTVU

4.1. Kmetijstvo

Za leta 2006, 2007 in 2008 so v tem poročilu obravnavane samo tiste državne pomoči, ki jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvaja na podlagi obstoječih shem državnih pomoči v smislu določil 87. člena Pogodbe o ustanovitvi ES. V poročilu niso zajete pomoči, izplačane za ukrepe Skupne kmetijske politike, ki se financirajo iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, to so vsa neposredna plačila, intervencijski ukrepi ter sofinancirani delež plačil za ukrepe, ki se izvajajo v okviru Programa razvoja podeželja za obdobje. Za slednje je v poročilu zajet samo del, ki se sofinancira iz nacionalnih sredstev.

Zaradi tega razloga so prikazane pomoči v primerjavi z leti pred 2005 nižje za več kot polovico. Še vedno pa pomoči, namenjene kmetijstvu predstavljajo največji delež dodeljenih državnih pomoči. V letu 2008 so predstavljale 33,37% vseh državnih pomoči.

Realni faktorski dohodek na polnovredno delovno moč v kmetijstvu je v letu 2008 tudi po oceni za 9% nižji kot v letu 2007. Glavni vzrok za to je povečana vrednost vmesne potrošnje ob skoraj enaki vrednosti kmetijske proizvodnje. Faktorski dohodek v kmetijstvu v letu 2008 je predvidoma za 10% nižji kot pred enim letom, na znižanje dohodka vpliva tudi za 0,9 % nižja zaposlenost.. Faktorski dohodek obsega neto dodano vrednost, ki so ji odšteti ostali davki na proizvodnjo in prištete ostale subvencije na proizvodnjo. Subvencije na proizvodnjo, ki zdaj predstavljajo večinski delež subvencij v kmetijstvu, bodo ostale na ravni predhodnega leta. Prav tako ostaja na ravni predhodnega leta vrednost ostalih davkov na kmetijsko proizvodnjo. V tem primeru se bo faktorski dohodek znižal za 10 %. Nadaljuje se trend zniževanja zaposlenosti v kmetijstvu. Ocenjujemo, da se je v 2008 znižala za 0,9 %.¹⁶

Tabela 10: Državne pomoči v kmetijstvu v letih 2006, 2007 in 2008

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	88,23	100,68	107,89
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	648,96	571,37	698,94
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	13,60%	17,62%	15,44%
Zaposleni	<i>število</i>	35.105	37.039	36.574
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	2.513,39	2.718,09	2.949,98

Sektor kmetijstva ima poleg največjega deleža državnih pomoči v celotni državni pomoči tudi daleč največji delež državnih pomoči v dodani vrednosti in tudi državna pomoč na zaposlenega je v tem sektorju največja (poleg sektorja ribištvo).

V EU je bilo v letu 2007 za namen kmetijstva dodeljenih 19% vseh državnih pomoči. Največji delež pomoči v posamezni državi za ta namen je bilo dodeljen v Bolgariji (93%), Romuniji (77%), Litvi (69%), Finski (66%) in Estoniji (65%) najmanj pa na Portugalskem (1%), Švedski (5%) in Danski (8%).

V letih 2006-2008 je bilo v sektorju kmetijstva v Sloveniji več kot 99,9% sredstev dodeljenih z instrumentom dotacij. Preostale pomoči so bile dodeljene v obliki ugodnih kreditov (manj kot 1%).

¹⁶ Statistične informacije SURS Realni dohodek iz kmetijstva – druga ocena, Slovenija, 2008, 3.februar 2009

4.2. Ribišтво

Pomoč ribištvu mora spodbujati razvoj in prilagoditev ribiške industrije, ki pod normalnimi tržnimi pogoji zaradi nezadostne prilagodljivosti sektorja in omejenih finančnih virov ne bi bila mogoča.

Tabela 11: Državne pomoči v ribištvu v letih 2006, 2007 in 2008

	<i>Enota mere</i>	2006	2007	2008
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	0,08	0,38	0,12
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	3,55	3,70	3,22
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	2,26%	10,26%	3,63%
Zaposleni	<i>število</i>	188	184	197
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	425,95	2.065,68	593,77

Državne pomoči v ribištvu so se v obravnavanem obdobju nekoliko povečale, vendar še vedno predstavljajo zelo majhen delež državnih pomoči (0,12% vseh dodeljenih pomoči).

Tudi v celotni EU nivo teh pomoči ne presega 1%. Največ pomoči na tem področju dodelijo v Estoniji (7%), na Grčiji (4%) ter na Irskem in v Španiji (3%), povsod drugod pa je dodeljeno manj kot 2% pomoči za ribištvu.

V obdobju 2006 - 2008 so bili pri dodeljevanju pomoči v sektorju ribištvu uporabljeni le instrumenti iz skupine A1 (dotacije).

V. INTENZIVNOST DODELJENIH POMOČI

Leta 2007 smo pričeli zbirati 2 podatka, ki se nanašata na spremljanje intenzivnosti dodeljenih državnih pomoči:

1. **vrednost celotne investicije**, v kolikor pa gre za projekt, ki ni investicija pa **vrednost celotnega projekta, ki se sofinancira**.
2. ter podatke o **višini upravičenih stroškov**

Glede na to, da smo to zahtevo vpeljali v letu 2007, podatki še niso popolni, lahko pa podamo oceno.

5.1. *Vrednost investicije oz. sofinanciranega projekta*

Za letošnje poročilo je 35% podatkov opremljenih s podatkom o vrednosti sofinancirane investicije oz. projekta (lani 24,32% podatkov). Pregled v *tabeli 12* se tako nanaša le na te podatke. Dajalci pomoči niso opredelili vrednost celotne investicije oz. vrednosti projekta pri naslednjih shemah pomoči: Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida, Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji, Pomoč kvalificiranemu proizvajalcem energije, Programi zaposlovanja, Usposabljanja, Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007.

Državne pomoči kot delež v vrednosti celotne investicije oz. celotnega projekta, ki se sofinancira, niso zanemarljive, saj v povprečju predstavljajo v letu 2006 22,3% vrednosti celotnih stroškov investicij oz. projektov, v letu 2007 14,34% in v letu 2008 17,00%.

Najnižji delež državnih pomoči je zastopan pri investicijah, ki se nanašajo na Posebne ukrepe varčevanja z energijo (0,7%). Ravno tako je zelo nizek delež državnih pomoči pri investicijah, ki so namenjene MSP v okviru svetovalnih storitev, usposabljanja in razširjanja znanja (3,8)% vrednosti investicije. Več kot 50% vrednosti investicije oz. celotnega projekta pa je sofinanciranih s pomočjo državnih pomoči pri raziskavah in razvoju za študije tehnične izvedljivosti ter projekti, ki so namenjeni spodbujanju kulture.

5.2. *Upravičeni stroški*

Zgornja meja pri posameznem namenu pomoči je določena na podlagi deleža upravičenih stroškov, ki minimizira negativni vpliv pomoči na konkurenco. Podatek o doseženi intenzivnosti nam pove kakšne intenzivnosti pomoči dosegamo pri posameznih vrstah pravil. Vsaka pravila, ki veljajo za posamezne vrste državnih pomoči imajo svoje maksimalne intenzivnosti. Dosežena intenzivnost nam pove, ali koristimo maksimalne možnosti in kje imamo pri doseganju obstoječe politike še rezerve.

Za leto 2008 je bil pri 90,2% dodeljenih pomočeh naveden znesek upravičenih stroškov (lani 68,44%). Na podlagi teh podatkov lahko podamo nekatere parcialne rezultate.

Pri pregledu dodeljenih pomoči in deleža dosežene intenzivnosti glede na upravičene stroške v letu 2008 opazimo, da se pri vseh kategorijah pomoči gibljemo pod maksimalno dovoljenimi intenzivnostmi. Večina pomoči ima v povprečju še 40% nižje intenzivnosti od maksimalno dovoljenih. Povprečna dosežena intenzivnost je namreč 60% glede na zgornjo dovoljeno mejo.

Tabela 12: Delež državnih pomoči v celotni **investiciji** v letih 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Naziv	2006			2007			2008		
		vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu	vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu	vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu
Raziskave in razvoj	Temeljne raziskave				870,58	0,65	0,10%	5,80	4,26	73,00%
	Industrijske raziskave	11,07	1,52	13,70%	31,12	4,37	14,00%	0,90	0,42	46,54%
	Študije o tehnični izvedljivosti									
Varstvo okolja	Prilagoditev novim okoljevarstvenim standardom	8,7	3,12	35,80%	0,09	0,03	37,50%			
Varčevanje z energijo	Posebni ukrepi varčevanja z energijo	15,99	1,11	6,90%	10,78	0,65	6,00%	1,44	0,01	0,70%
Mala in srednje velika podjetja	Materialne in nematerialne investicije in odpiranje novih delovnih mest	8,51	1,11	13,00%	18,8	0,11	0,60%			
	Svetovalne storitve, usposabljanje in razširjanje znanja	105,02	16,79	16,00%	16,89	1,07	6,30%	7,48	0,28	3,80%
Zaposlovanje	Odpiranje novih delovnih mest	1,6	0,49	30,80%	3,04	0,71	23,30%			
Usposabljanje	Splošno usposabljanje zaposlenih v podjetjih	0,21	0,07	35,00%				0,22	0,03	13,9%
Kultura	Audiovizualni sektor	0,56	0,24	43,50%	0,19	0,07	35,30%	0,31	0,16	50,61%
	Pomoči namenjene kulturi	16,74	4,39	26,20%	25,16	3	11,90%	16,70	8,67	51,93%
Regionalni cilji	Območja a (manj razvita)	27,34	5,34	19,50%	18,33	2,5	13,70%	13,44	4,27	31,81%
	Odpiranje novih delovnih mest	459,84	37,92	8,20%	234,67	35,66	15,20%	468,84	76,50	16,32%
Kmetijstvo	Kmetijstvo	27,81	5,08	18,30%	0,46	0,08	16,80%	0,97	0,14	14,24%
Ribištvo	Ribištvo				123,87	15,76	12,70%	145,77	18,16	12,46%

Tabela 13: Delež državnih pomoči v **upravičenih stroških** v primerjavi z maksimalno dovoljenimi za leta 2006, 2007 in 2008

Kategorija	Naziv	2006		2007		2008		Maksimalno dovoljene intenzivnosti
		Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	
Raziskave in razvoj	Temeljne raziskave	4,91	47,6%	4,00	18,9%	14,57	53,20%	100,0%
	Industrijske raziskave	3,29	59,0%	10,66	50,7%	2,71	55,50%	70,0%
	Predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti	3,92	10,8%	2,08	38,2%	3,88	100,00%	45,0%
	Študije o tehnični izvedljivosti	3,15	62,0%	0,03	75,0%			75,0%
Varstvo okolja	Prilagoditev novim okoljevarstvenim standardom	1,11	7,3%	0,65	6,8%			40,0%
	Prednostno dispečiranje					24,60	100,00%	100,00
	Posebni ukrepi varčevanja z energijo	1,12	5,9%	0,11	0,8%	1,20	100,00%	50,0%
Mala in srednje velika podjetja	Materialne in nematerialne investicije in odpiranje novih delovnih mest	16,79	16,7%	1,07	6,5%	0,28	4,12%	55,0%
	Svetovalne storitve, usposabljanje in razširjanje znanja	0,72	18,3%	0,71	23,4%			50,0%
	Udeležba na sejnih in razstavah	0,02	19,4%					
Zaposlovanje	Pomoči za ohranjanje delovnih mest	3,15	90,6%					
	Odpiranje novih delovnih mest v podjetjih na območjih	0,07	32,6%			0,03	33,40%	55,0%
Usposabljanje	Splošno usposabljanje zaposlenih v podjetjih	0,24	50,6%	0,07	67,4%	0,16	58,04%	80,0%
Kultura	Pomoči namenjene kulturi	5,34	34,8%	2,94	19,9%	8,67	51,93%	100,0%
	Audiovizualni sektor	3,79	93,5%	2,50	13,7%	4,27	31,81%	100,0%
Regionalni cilji	Območja a (manj razvita)	32,31	11,5%	38,64	14,7%	80,75	23,88%	55,0%
	Odpiranje novih delovnih mest	5,08	18,8%	0,08	25,0%	0,14	38,69%	55,0%
Transport	Nadomestitev stroškov transporta, ki ga drugim podjetjem ni treba nositi			44,12	53,1%	42,30	51,18%	100,0%
Kmetijstvo	Kmetijstvo					107,89	37,70%	
Ribištvo	Ribištvo					0,12	3,10%	

VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS

Pomoči, dodeljene po pravilu »de minimis«, je do konca leta 2006 urejala Uredba Komisije (ES) št. 69/2001 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč »de minimis«, s 1.1.2007 jo je nadomestila nova uredba. Gre za pomoči, ki so sicer namenjene prejemniku, ki se ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev, vendar zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in tako ne predstavljajo državne pomoči po 87. členu PES-a. Pri tej vrsti pomoči skupni znesek pomoči ni smel preseči zneska 100.000 EUR (od leta 2007 dalje pa 200.000 EUR) v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči.

Tabela 14: De minimis pomoči po posameznih kategorijah v obdobju 2002 – 2008, v mio EUR

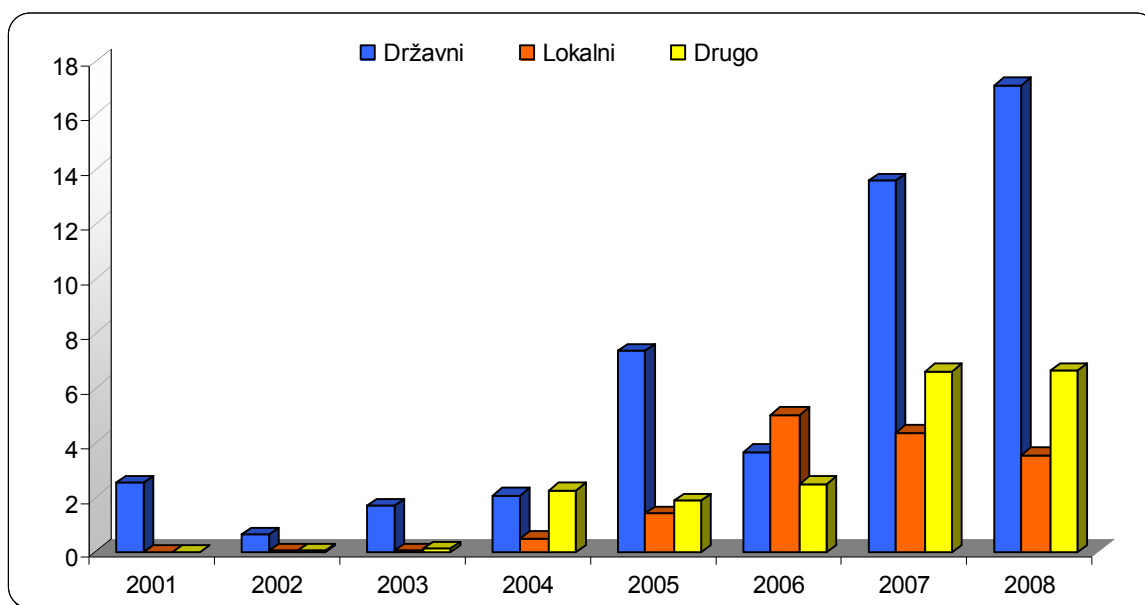
Kategorija	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Skupaj 2002-2008	delež
Kmetijstvo			0,40	2,00	0,30	0,89	4,60	8,19	10,07%
Kultura		0,00	0,10	0,50	0,00	0,13	0,67	1,40	1,72%
Mala in srednje velika podjetja	0,30	1,10	2,20	5,30	3,50	16,12	6,14	34,66	42,62%
Raziskave in razvoj		0,30	0,30	0,30	2,00	0,73	1,38	5,01	6,17%
Regionalne pomoči	0,00	0,30	0,40	0,70	0,30	0,06	0,23	1,99	2,45%
Varčevanje z energijo		0,00	0,10	0,10	0,10	0,00	0,13	0,44	0,54%
Varstvo okolja			0,30	0,10	0,00	0,02	0,36	0,77	0,95%
Zaposlovanje	0,10		1,00	0,60	4,40	6,72	13,79	26,61	32,72%
Usposabljanje					0,04		0,01	0,05	0,06%
Naravne nesreče				0,90	0,20			1,10	1,35%
Pomoči za reševanje	0,10	0,00	0,00	0,10	0,30			0,50	0,61%
Prestrukturiranje	0,20	0,00	0,10	0,10	0,20			0,60	0,74%
Skupaj	0,72	1,82	4,84	10,62	11,39	24,67	27,31	81,32	100%

Tovrstne pomoči se spremljajo ločeno od državnih pomoči in se v letnem poročilu tudi ne prištevajo k celotnim državnim pomočem. De minimis pomoči v absolutnih zneskih so v preteklosti predstavljale majhen delež v primerjavi z dodeljenimi državnimi pomočmi, v zadnjih treh letih pa ta delež ni več tako zanemarljiv. V letu 2005 so de minimis pomoči predstavljale 3,98% državnih pomoči, v letu 2006 4,12%, v letu 2007 že 9,53% in v letu 2008 nekoliko manj 8,45%.

Slovenija je ena izmed redkih držav v EU, ki ima vzpostavljeno bazo dodeljenih pomoči po pravilu de minimis. Pomoči na podlagi tega pravila so se pričele dodeljevati v letu 2002 in uporaba tega pravila je vsako leto skokovito naraščala.

Za dodelitev de minimis pomoči ni potrebno predhodno pridobiti potrditve s strani Evropske Komisije, zato te pomoči močno pridobivajo na pomenu. De minimis pomoči se večinoma poslužujejo lokalne skupnosti, ki dodeljujejo veliko število zelo nizkih zneskov, pa tudi državne in druge javne institucije po višini dodeljenih pomoči dodeljujejo vedno več pomoči na podlagi tega pravila.

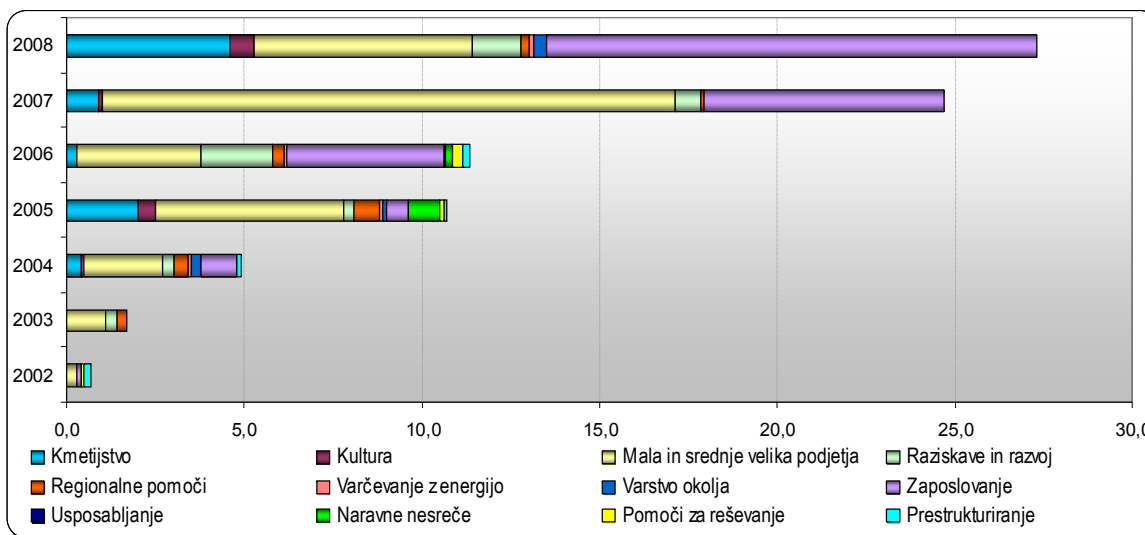
Slika 20: Dodeljene pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev, po letih, v mio EUR

Iz slike je razvidno, da je obseg dodeljenih pomoči po pravilu de minimis v letu 2007 in 2008 močno narasel s strani dajalcev - ministrstev. Obseg tovrstnih pomoči se je v letu 2007 namreč podvojil, ravno tako so vse ostale institucije, ki niso ministrstva dodelile bistveno več pomoči, kot v preteklih letih. Lokalne oblasti pa so v letih 2007 in 2008 nekoliko zmanjšale obseg tovrstnih pomoči.

V lokalni nivo so zajete vse občine, ki dodeljujejo de minimis pomoči, v državni nivo ministrstva in vladne službe, pod drugo pa vse ostale institucije, ki dodeljujejo javna sredstva (skladi, javne agencije ipd.).

Slika 21: Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah po letih, v mio EUR

Po pravilu de minimis se je v preteklosti največ pomoči dodeljevalo za namene pospeševanja razvoja MSP. V letu 2007 so se te pomoči povečale za več kot štirikrat, v letu 2008 pa so prevladovala pomoči za namen zaposlovanja. Tako veliko povečanje obsega pomoči po pravilu de minimis je rezultat neobstojećih shem državnih pomoči na državnem nivoju. Poleg že

navedenega razloga, pa je na področju zaposlovanja razlog za večji obseg de minimis pomoči tudi shema Finančne vzpodbude delodajalcem za zaposlitev brezposelnih invalidov ter samozaposlitve, ki po obstoječih pravilih za zaposlovanje niso več dovoljene. Poleg teh dveh kategorij se dodeljujejo pomoči tudi za raziskave in razvoj ter pomoči, namenjene kmetijskemu sektorju. Pomoči po pravilu de minimis v kmetijstvu so bile dovoljene samo za dopolnilne dejavnosti na kmetijah (napr. turistične kmetije), od 1.1.2007 dalje pa tudi za vso predelovano dejavnost v kmetijskem sektorju.

Tabela 15: Višina dodeljenih de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2004-2008, v mio EUR in %

Instrumenti	2004		2005		2006		2007		2008	
	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež
A1 (dotacije)	3,65	75,30%	8,56	80,60%	9,27	81,40%	22,65	91,80%	25,14	92,05%
A1 (subvencioniranje obrestne mere)	0,22	4,60%	0,34	3,20%	0,5	4,40%	1,08	4,40%	0,50	1,81%
A2 (oprostitve, olajšave)	0,47	9,70%	0,46	4,30%	0,41	3,60%	0,27	1,10%	0,18	0,65%
B1 (kapitalske naložbe)										
C1 (ugodna posojila)	0,4	8,30%	1,18	11,20%	1,16	10,20%	0,29	1,20%	0,61	2,23%
D (garancije)	0,1	2,10%	0,07	0,70%	0,05	0,40%	0,38	1,50%	0,89	3,25%
Skupaj	4,84	100%	10,62	100%	11,39	100%	24,67	100%	27,31	100%

Tudi pomoči po pravilu de minimis se večinoma dodeljujejo na podlagi skupine instrumentov A1, kjer sta najpogosteje uporabljena instrumenta dotacija in subvencioniranje obrestne mere. Pogosteje kot pri državnih pomočeh se tu uporabljajo ugodni krediti, manj pa garancije. Kapitalske naložbe kot instrument pomoči še ni bil uporabljen.

VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH

V letošnjem poročilu je peto leto vključena nekoliko podrobnejša razdelitev dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih, torej kateri dejavnosti so bile pomoči dodeljene, ne glede na njihov namen. Razdelitev je narejena na osnovi registrirane osnovne dejavnosti prejemnika pomoči. V primeru, ko so prejemniki kmetije oz. kmetijska gospodarstva, so ti uvrščeni pod dejavnost A - kmetijstvo, lov, gozdarstvo.

Tabela 16: Državne pomoči po dejavnostih, v letih 2006, 2007 in 2008, v mio EUR

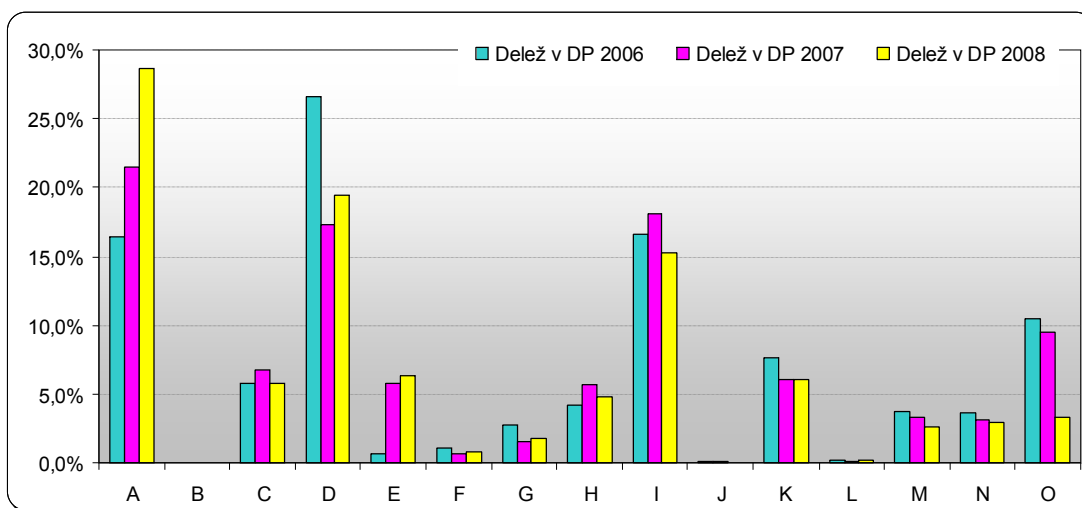
Naziv dejavnosti	2006				2007				2008			
	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	45,41	16,44%	7,00%	1.225,51	57,70	21,52%	10,10%	1.480,64	92,60	28,64%	13,25%	2.400,91
B Ribištvo	0,05	0,02%	1,41%	266,00	0,02	0,01%	0,59%	119,53	0,12	0,04%	3,68%	600,80
C Rudarstvo	15,86	5,74%	11,68%	4.099,52	18,08	6,74%	13,85%	4.863,25	18,76	5,80%	14,59%	5.482,73
D Predelovalne dejavnosti	73,31	26,54%	1,14%	329,56	46,44	17,32%	0,67%	207,80	63,00	19,49%	0,90%	291,29
E Električna, plin, para in oskrba z vodo	1,77	0,64%	0,22%	111,03	15,54	5,79%	2,03%	952,45	20,67	6,39%	2,59%	1.237,67
F Gradbeništvo	2,84	1,03%	0,15%	39,72	1,80	0,67%	0,08%	21,99	2,67	0,83%	0,10%	29,80
G Trgovina; popravila motornih vozil	7,53	2,73%	0,24%	69,01	4,28	1,60%	0,13%	37,35	5,75	1,78%	0,15%	49,23
H Gostinstvo	11,69	4,23%	2,00%	360,64	15,15	5,65%	2,22%	452,24	15,39	4,76%	2,04%	448,89
I Promet, skladiščenje in zveze	45,86	16,60%	2,25%	977,82	48,49	18,08%	2,18%	973,51	49,15	15,20%	1,99%	955,96
J Finančno posredništvo	0,29	0,11%	0,02%	6,76	0,25	0,09%	0,02%	5,58	0,02	0,01%	0,00%	0,46
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	20,94	7,58%	0,46%	751,44	16,29	6,08%	0,32%	544,87	19,67	6,09%	0,36%	603,89
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost	0,43	0,15%	0,03%	8,51	0,34	0,13%	0,02%	6,69	0,70	0,22%	0,04%	13,79
M Izobraževanje	10,26	3,71%	0,71%	139,26	8,88	3,31%	0,58%	118,77	8,51	2,63%	0,53%	110,30
N Zdravstvo in socialno skrbstvo	9,98	3,61%	0,77%	201,45	8,38	3,13%	0,62%	167,24	9,38	2,90%	0,66%	181,59
O Druge javne, skupne in osebne storitve	28,96	10,48%	3,13%	593,72	25,43	9,48%	2,65%	498,64	10,88	3,37%	1,02%	204,49

Porazdelitev pomoči se je v letih 2005 in 2006 razlikovala od porazdelitve po kategorijah oziroma namenih državnih pomoči saj pomoči prejemnikom, ki imajo osnovno dejavnost registrirano kot kmetijstvo, ni pripadal največji delež državnih pomoči.

V letu 2007 in 2008 pa se je slika spremenila. V preteklosti je bilo namreč največ pomoči dodeljeno prejemnikom v predelovalni industriji, (delež se je gibal med 22% in 26% vseh pomoči) ter v dejavnosti prometa skladiščenja in zveze (kjer se delež dodeljenih pomoči giblje med 15% in 18%). V letu 2006 je bilo prejemnikom, ki imajo registrirano dejavnost kmetijstvo, lov in gozdarstvo dodeljenih 16,4% vseh pomoči, v letu 2007 pa bistveno več, 21,5% vseh pomoči, v letu 2008 pa 28,64%. Opazen delež pomoči je tudi pri prejemnikih, ki se ukvarjajo s poslovanjem z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami, delež je se giblje od 5-7% vseh pomoči. V ostale dejavnost gre manj kot 5% vseh dodeljenih pomoči.

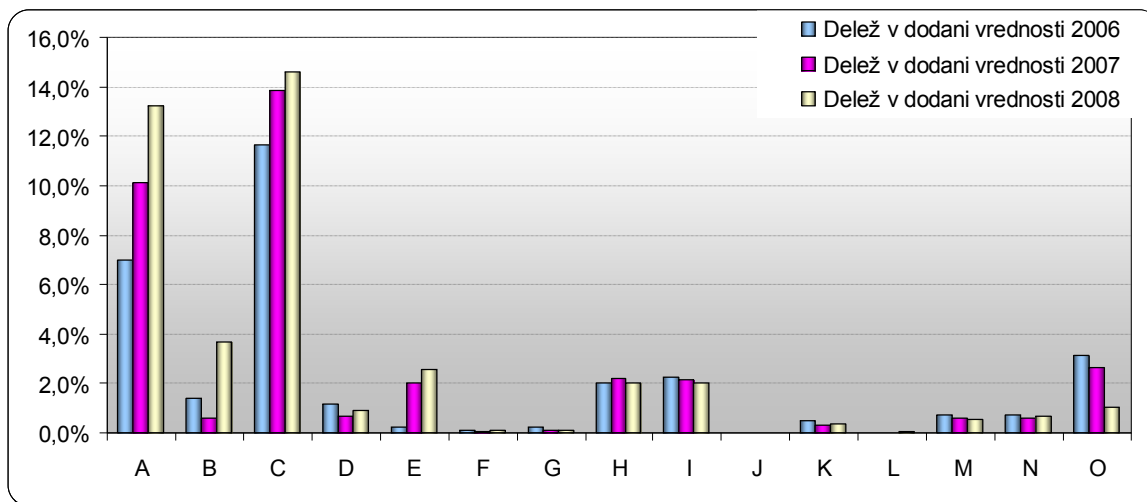
Na podlagi podatkov o zaposlenosti po posameznih dejavnostih, je bilo v letu 2008 zopet največ pomoči na zaposlenega izplačane v rudarstvu 5.482,73 EUR, sledi kmetijstvo, kjer je pomoč na zaposlenega znašala 2.400,91, v dejavnosti Električna, plin, para in oskrba z vodo pa je znašala povprečna pomoč na zaposlenega 1.237,67 EUR.

Slika 22: Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih za leta 2006, 2007 in 2008, v %

Največji delež državnih pomoči v posamezni dejavnosti za leto 2008 beležimo v dejavnosti Kmetijstvo, lov in gozdarstvo (28,64%), sledijo mu predelovalne dejavnosti (19,49%) ter promet, skladiščenje in zveze (15,20%). Najvišji delež državnih pomoči v dodani vrednosti ima rudarstvo, sledijo pa mu kmetijstvo ter prejemniki v dejavnostih gostinstva.

Slika 23: Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost za leta 2006, 2007 in 2008, v %

VIII. PREGLED DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI PO VELIKOSTI PODJETIJ

MSP imajo odločilno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in veljajo na splošno kot dejavnik socialne trdnosti in gospodarskega zagona. Vendar je lahko njihov razvoj omejen zaradi tržnih pomanjkljivosti. Ta podjetja imajo pogosto težave pri pridobivanju sredstev ali posojil zaradi finančnih trgov, ki niso pripravljeni prevzeti tveganja in zaradi omejenih jamstev, ki jih lahko ponudijo. Zaradi omejenih virov imajo manjši dostop do informacij, zlasti glede nove tehnologije in možnih trgov. Za olajšanje razvoja gospodarskih dejavnosti MSP se tak razvoj spodbuja in podpira s poenostavljanjem pravil, ki veljajo na področju državnih pomoči.

Za potrebe letnega poročila smo v spodnji tabeli prikazali porazdelitev sredstev državnih pomoči po velikosti podjetij zgolj na podlagi kriterija števila zaposlenih v podjetju iz podatkov, ki so dostopni preko *Poslovnega registra Slovenije* (baza AJPES).

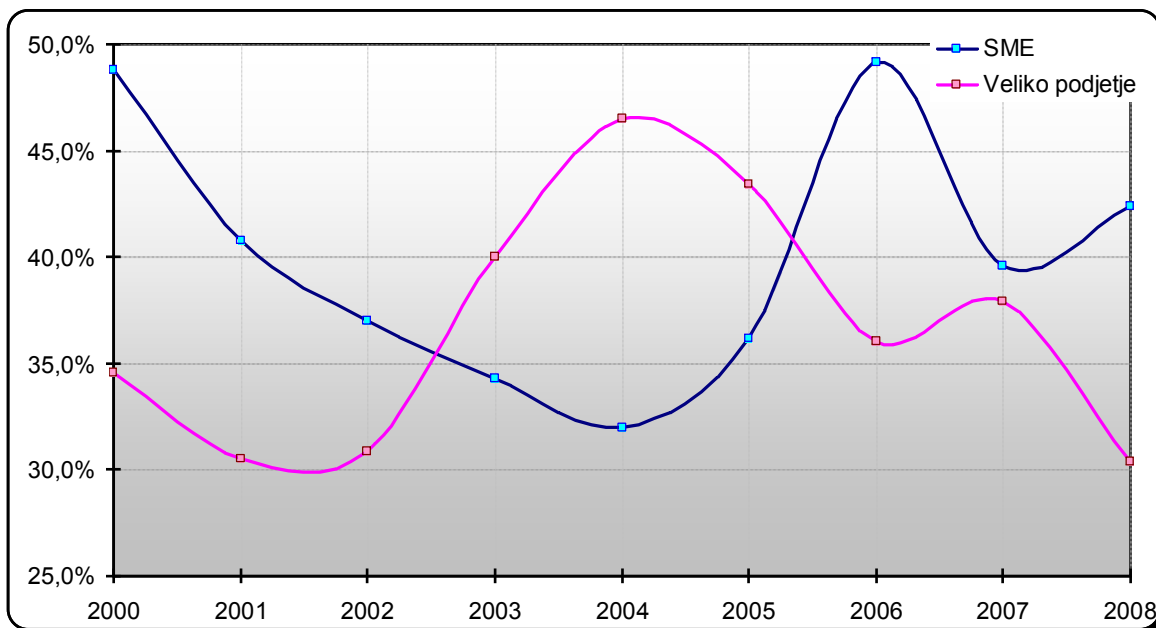
Tabela 17: Pregled dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij prejemnikov pomoči v obdobju 2001 -2008, v %

Velikost podjetja	Št. zap.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mikro podjetje	0	2,0%	3,1%	2,4%	2,6%	2,9%	5,0%	4,2%	3,3%
	1	1,0%	1,9%	1,6%	1,4%	1,2%	1,6%	1,7%	1,8%
	2	2,1%	1,0%	0,9%	0,8%	1,0%	1,1%	2,4%	1,3%
	3 - 4	2,0%	1,7%	1,6%	1,3%	1,4%	2,1%	2,2%	2,8%
	5 - 9	2,2%	3,2%	3,7%	2,3%	2,2%	5,1%	3,9%	6,7%
	Skupaj		9,3%	10,9%	10,1%	8,3%	8,8%	14,8%	14,4%
Majhno podjetje	10 - 19	11,0%	4,4%	3,3%	2,9%	3,8%	6,3%	3,8%	6,2%
	20 - 49	8,2%	9,5%	6,3%	6,9%	9,7%	12,5%	10,4%	9,4%
	Skupaj	19,1%	13,9%	9,6%	9,9%	13,5%	18,8%	14,2%	15,6%
Srednje veliko podjetje	50 - 99	3,8%	4,0%	6,0%	4,3%	4,5%	7,5%	4,4%	4,2%
	100 - 149	2,5%	3,4%	3,3%	3,1%	4,8%	3,2%	3,2%	2,2%
	150 - 199	2,4%	2,7%	2,6%	3,0%	2,5%	2,6%	1,3%	2,8%
	200 - 249	3,8%	2,1%	2,7%	3,4%	2,1%	2,3%	2,1%	1,7%
	Skupaj	12,4%	12,2%	14,7%	13,8%	13,9%	15,6%	11,0%	10,9%
Veliko podjetje	250 - 499	5,4%	5,3%	5,1%	4,1%	7,5%	4,2%	6,2%	4,7%
	500 - 999	16,6%	16,6%	15,9%	17,0%	14,9%	8,7%	11,0%	10,8%
	Nad 1000	8,6%	9,0%	19,0%	25,5%	21,0%	23,1%	20,8%	14,8%
	Skupaj	30,5%	30,9%	40,0%	46,5%	43,4%	36,0%	37,9%	30,4%
Ni podatka	Skupaj	28,7%	32,1%	25,7%	21,5%	20,4%	14,8%	22,4%	27,2%

V letu 2008 so se glede na velikost podjetja povečale pomoči samo pri mikro in majhnih podjetjih, pri velikih podjetjih pa se je višina dodeljenih pomoči možno znižala. Najbolj so se znižale pomoči pri podjetjih, ki zaposlujejo nad 1000 ljudi (za 28%) ter pri podjetjih, ki zaposlujejo med 250 in 499 ljudi (tu so se pomoči znižale za 24%). Skoraj 30% pomoči nima podatka o velikosti, vendar je pri podrobnejšem pregledu ugotovljeno da gre v večini primerov za kmetijska gospodarstva, ki bi jih lahko šteli med mikro podjetja.

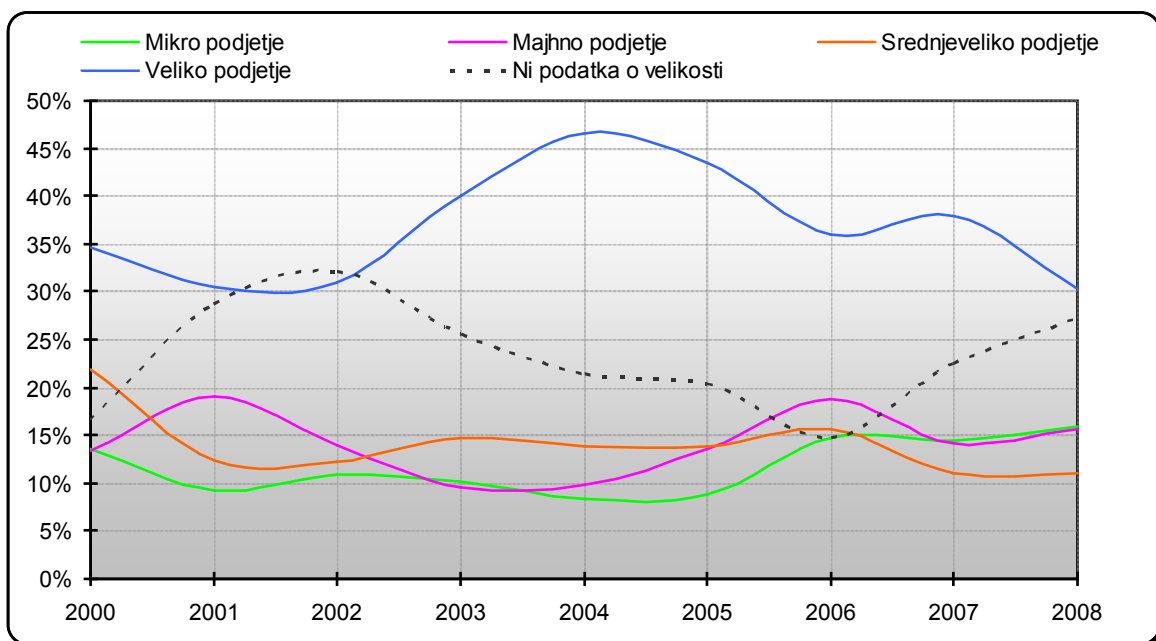
V kolikor seštejemo pomoči za mikro, majhna in srednje velika podjetja in jih primerjamo s pomočmi, ki so bile dodeljene velikim podjetjem ugotovimo, da so v letih 2003-2005 prevladovala pomoči, namenjene velikim podjetjem. Glavni razlog za tako veliko odstopanje v letu 2004 so pomoči namenjene prestrukturiranju večjih podjetij v letu 2004 ter prestrukturiranju holdinga Slovenskih železnic.

Slika 24: Gibanje deleža državnih pomoči za MSP in velika podjetja v obdobju 2000-2008, v %

V letu 2006 je po treh letih obseg dodeljenih pomoči za MSP zopet višji od obsega pomoči, dodeljenega velikim podjetjem, leta 2007 je razmerje skoraj izenačeno, v letu 2008 pa so zopet prevladovala pomoči dodeljene MSP.

Slika 25: Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij v obdobju 2000-2008, v mio EUR

Slika 25 nam podrobneje prikazuje razmerje dodeljenih pomoči glede na velikost podjetij. Pomoči dodeljene mikro in majhnim podjetjem so edine v nihajočem vzponu, pomoči dodeljene velikim podjetjem imajo padajoč trend, ravno tako padajo pomoči dodeljene srednje velikim podjetjem.

Pri pravilih, ki veljajo na področju državnih pomoči, je definicija za velikost malih in srednjevelikih podjetij nekoliko strožja. Če povzamemo definicijo velikosti podjetja po Uredbi Komisije (ES) št. 364/2004 z dne 25. februarja 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001, potem kategorijo **mikro, majhnih in srednje velikih podjetij** sestavljajo podjetja, ki imajo manj kakor 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR. Poleg teh omejitev pa omenjena pravila opredeljujejo velikost podjetja tudi glede na povezanost, delež lastništva ipd., kar pa smo zanemarili, saj smo želeli prikazati le relacijo med državnimi pomočmi in dejansko velikostjo podjetja. Majhno podjetje je tisto, ki ima manj kakor 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR. Mikro podjetje je tisto, ki ima manj kakor 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijona EUR. Podjetje se ne obravnava kot malo oz. srednje veliko podjetje, če 25% ali več kapitala ali glasovalnih pravic ni v neposredni ali posredni, skupni ali posamezni lasti enega ali več javnih organov.

IX. OCENA USPEŠNOSTI

9.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti

Ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči je dobra podlaga pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov.

Na področju merjenja uspešnosti in učinkovitosti že dodeljenih pomoči oziroma ocenjevanju predvidene ekonomske upravičenosti načrtovanih državnih pomoči ni mogoče črpati iz mednarodnih izkušenj. Večina držav zato še vedno namesto sistema merjenja učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči pripravlja različne vrste podrobnejših opisnih poročil, kar tudi dokazuje, da je spremljanje državnih pomoči, posebej pa njihovih različnih učinkov, zelo zahtevna in obsežna naloga.

Navodilo, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela marca 2004, določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči. V navodilu je opredeljen pristop oz. izhodišče, kako se morajo dajalci državnih pomoči lotiti merjenja uspešnosti dodeljenih državnih pomoči, tako obstoječih, kot novih. Iz navodila izhaja, da morajo biti določeni: cilji državnih pomoči, časovni okvir trajanja državne pomoči, termin pričakovanih učinkov (kdaj lahko pričakujemo prve učinke), ovrednoteni cilji po letih, kazalniki, s katerimi se učinkovitost dodeljenih državnih pomoči meri. Kazalniki naj bi bili usklajeni s kazalniki programov in podprogramov Državnega razvojnega programa.

9.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči

Podatki, ki so bili posredovani, še vedno niso v celoti prikazani tako, kot to določa navodilo. Največ problemov nastaja pri definiranju ciljev državnih pomoči in določitvi začetnega stanja oz. temeljnega izhodišča. Glede na to, da je določitev teh parametrov obvezna že ob vsaki novi priglasitvi, pričakujemo, da se bo v naslednjih letih poročilo kvalitetno izboljševalo in s tem posledično omogočalo tudi izboljšanje pri samem procesu odločanja o upravičenosti dodeljevanja državnih pomoči. V letu 2006 se je večina shem državnih pomoči končala, tako da so pri pripravi novih ministrstva dosledno določila cilje za vsako shemo posebej, ponekod pa tudi podrobneje, po samih ukrepih. V zadnjih štirih letih, odkar bolj sistematično spremljamo uspešnost dodeljenih državnih pomoči lahko ugotovimo, da so si dajalci pomoči nabrali nekatere izkušnje, tako da šele v naslednjih letih pričakujemo relevantne podatke.

Ocena uspešnosti je podana izključno s strani poročevalcev oz. dodeljevalcev državnih pomoči. V tem delu poročila so njihovi prispevki skrajšani, originalna gradiva pa se nahajajo v prilogi 3 tega poročila.

Obstoječe sheme oz. individualne državne pomoči smo zaradi preglednosti razdelili na kategorije, kar omogoča strnjen pogled za posamezno področje državnih pomoči. Pri pregledu ocen s strani dajalcev pomoči, lahko strnemo nekaj zaključkov o uspešnosti dodeljenih državnih pomoči. Vrednostno so podatki predstavljeni v *tabeli 18*.

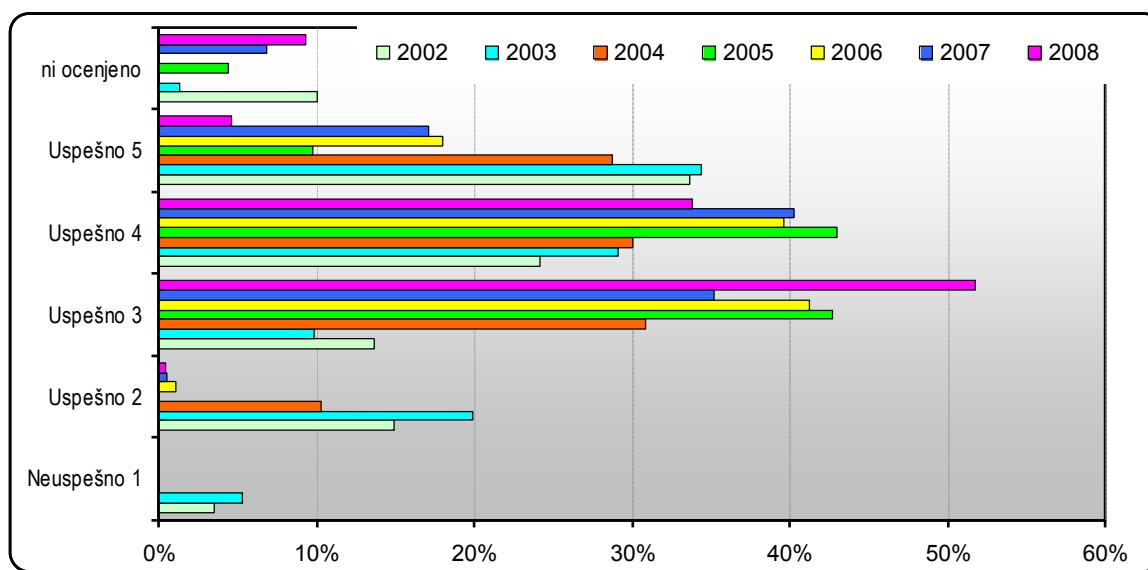
Tabela 18: Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2006 – 2008, v EUR in v %

Ocena uspešnosti	2006		2007		2008	
	v mio EUR	delež	v mio EUR	delež	v mio EUR	delež
Neuspešno 1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Uspešno 2	2.910.738	1,05%	558.038	0,54%	0	0,41%
Uspešno 3	114.013.904	41,27%	118.189.505	35,21%	152.455.316	51,81%
Uspešno 4	109.602.051	39,67%	120.554.097	40,29%	110.699.802	33,83%
Uspešno 5	49.739.975	18,00%	25.857.160	17,06%	55.904.498	4,61%
ni ocenjeno	0	0,00%	2.977.246	6,90%	4.253.256	9,34%
Vse pomoči	276.266.668	100,00%	268.136.046	100,00%	323.312.873	100,00%

V letu 2007 je 6,9% neocenjenih pomoči, v letu 2008 pa 9,34%; večinoma zaradi tega, ker projekti še niso zaključeni in še ni bilo možno realno izmeriti njihove uspešnosti, oz. dajalci niso poročali o njihovi učinkovitosti. Med ocenjenimi podatki prevladujeta oceni *uspešno 3* in *uspešno 4*. Pri ocenjevanju v letu 2008 ni več pomoči, ki bi bile ocenjene z oceno 1 ali 2. V preteklih dveh letih so se te ocene nanašale na izvajanje sheme *Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah*.

Pomoči, ki so bile ocenjene v letu 2008 kot **zelo uspešne** pa so: Sofinanciranje okoljskih naložb, Zasavska garancijska shema, Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006), Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije, Pomurska garancijska shema, Regionalna shema državnih pomoči, Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji, Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji, Sofinanciranje medijskih programov, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013 regionalna pomoč

Slika 26: Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2002 – 2008

V spodaj predstavljenih tabelah so se dajalci državnih pomoči opredelili (kjer so lahko) o dodeljenih državnih pomoči tako, da so njihovo uspešnost opredelili z oceno 1-5, pri čemer 1 pomeni neuspešno, 3 v skladu s pričakovanji, 5 pa zelo uspešno.

Tabela 19: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **raziskave in razvoj** v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za visoko šolstvo in znanost	0001-2045419-2006, N 472/2006	Program tehnološkega razvoja			6.821.611,38	Učinkovito 4	11.368.298,95	Učinkovito 4
	0001-2045419-2007, N 177/2007	Davčna olajšava za raziskave in razvoj			1.655,31		1.314.589,43	Učinkovito 4
	0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004	Raziskovanje in razvoj, Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA	11.038.317,13	Učinkovito 5	7.654.297,90	Učinkovito 4	8.480.344,86	Učinkovito 4
Ministrstvo za gospodarstvo	0002-5715334-2002	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	8.517.511,32	Učinkovito 4	7.929.794,50	Učinkovito 4		

Tabela 20: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **varstvo okolja in varčevanje z energijo**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za okolje in prostor	0003-5186773-2002	Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida	305.507,21	ni ocenjeno	314.739,14	ni ocenjeno	383.418,80	Učinkovito 3
Ministrstvo za okolje in prostor	0005-5715334-2000	Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji	1.156.735,10	Učinkovito 5	1.054.876,00	Učinkovito 5	1.149.347,00	Učinkovito 5
Ministrstvo za gospodarstvo	C 7/2005	Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije			16.713.822,99	Učinkovito 3	24.600.819,10	Učinkovito 3
Eko sklad	0006-5186773-2001	Sofinanciranje okoljskih naložb	1.105.687,96	Učinkovito 5	33.675,00	Učinkovito 5	10.693,57	Učinkovito 5

Tabela 21: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **srednje velika in mala podjetja**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalca sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0002-5715334-2002	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	27.553.041,16	Učinkovito 5	359.593,83	Učinkovito 4	145.558,50	Učinkovito 4
	0007-5715334-2003	Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006	1.135.269,63	Učinkovito 4	459.698,98	Učinkovito 4	67.590,05	Učinkovito 4
	BE02-5715334-2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja			1.387.146,33	Učinkovito 4	1.927.037,43	Učinkovito 4
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0010-5715334-2002	Zasavska garancijska shema	24.736,82	Učinkovito 5	14.203,51	Učinkovito 5	15.819,40	Učinkovito 5
	0011-5715334-2002	Pomurska garancijska shema	87.454,26	Učinkovito 5	63.089,00	Učinkovito 5	55.034,00	Učinkovito 5

Tabela 22: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v **kulturi**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalca sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za kulturo	0001-5228000-2002, N 357/2004	Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije	677.766,67	Učinkovito 3	745.648,48	Učinkovito 5	756.263,00	Učinkovito 5
	0001-5228000-2003, SI 9 2003	Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji	2.871.129,99	Učinkovito 3	1.354.132,78	Učinkovito 5	3.892.541,14	Učinkovito 5
	0001-5228000-2004	Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do 2006	3.497.976,14	Učinkovito 3				
	N 1/2006	Spodbujanje založništva v Sloveniji			3.800.394,68	Učinkovito 4	4.274.100,43	Učinkovito 4
	N 113/2006	Sofinanciranje medijskih programov	4.048.472,74	Učinkovito 5	4.170.482,49	Učinkovito 5	4.020.764,06	Učinkovito 5

Tabela 23: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **zaposlovanje**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravitelj sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	0001-5022860-2003, SI 2 2004	Programi zaposlovanja	16.434.888,22	Učinkovito 3-4	3.746.198,00	Učinkovito 3-4	556.986,10	Učinkovito 3
	BE02-5022860-2007, XE 16/2007	Programi zaposlovanja			3.326.670,00	Učinkovito 4	1.443.877,47	Učinkovito 3
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0006-5715334-2002	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006)	110.572,74	Učinkovito 5			30.158,09	Učinkovito 5

Tabela 24: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **usposabljanje**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravitelj sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	0002-5022860- 2003, SI 1 2004	Programi usposabljanja	905.255,56	Učinkovito 4			178.713,08	Učinkovito 4
	BE01-5022860- 2006, XT 15 2006	Programi usposabljanja	705.589,59	Učinkovito 4	3.298.545,00	Učinkovito 4	407.021,79	Učinkovito 4
	BE01-5022860- 2007, XT 58 2007	Programi usposabljanja			66.634,28	Učinkovito 4	129.900,51	Učinkovito 4
Ministrstvo za gospodarstvo	BE01-5715334- 2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje					29.377,01	Učinkovito 4

Tabela 25: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljih, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljaec scheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za finance	0001-5028256- 2001	Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah	1.876.219,95	Učinkovito 3	2.977.245,91	ni ocenjeno	4.253.255,91	ni ocenjeno
Ministrstvo za gospodarstvo	BE05-5715334- 2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč					45.053.461,22	Učinkovito 5
	BE03-5715334- 2007	Finančne spodbude za tuje neposredne investicije			5.090.375,00	Učinkovito 4	5.643.125,00	Učinkovito 4
	0011-5715334- 2003	Investicijski program podjetja Revoz d.d.	16.143.489,98	Učinkovito 4	7.786.004,00	Učinkovito 4	2.613.151,23	Učinkovito 4
	BE07-5715334- 2007	Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti					22.408.104,29	Učinkovito 4
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0004-5715334- 2001	Regionalna shema državnih pomoči	849.073,03	Učinkovito 5	202.742,05	Učinkovito 5	0,00	
	BE01-1783262- 2007	Regionalna shema državnih pomoči			158.657,85	Učinkovito 5	920.416,67	Učinkovito 5

Tabela 26: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v **posebnih sektorjih**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	Kategorija	2006		2007		2008	
				Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0008-5715334-2000	Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik	Premogovništvo	14.803.165,96	Učinkovito 4	17.199.478,20	Učinkovito 3	17.463.924,95	Učinkovito 3
Ministrstvo za promet	0001-5028388-2003	Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	Transport (kopenski)	41.165.973,95	Učinkovito 4	44.123.133,00	Učinkovito 4	42.304.790,00	Učinkovito 4

Tabela 27: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **reševanje in prestrukturiranje**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2006		2007		2008	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0004-5715334-2003	Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (prestrukturiranje)	2.539.347,62	Učinkovito 2	558.037,82	Učinkovito 2	1.298.377,00	Učinkovito 4
	0004-5715334-2003	Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (reševanje)	371.390,41	Učinkovito 2	550.000,00	Učinkovito 4		

Tabela 28: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za namen **kmetijstva in ribištva**, v obdobju 2006 – 2008, v EUR

Kategorije državnih pomoči oz. ukrep	2006		2007		2008		
	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Opomba
Tržno cenovna politika	11,28	Učinkovito	9,403	Učinkovito	12,971	4	Skoraj enak del sredstev, kot je bil namenjen za odškodnine (naravne nesreče, bolezni živali in rastlin), je bil v podporo sofinanciranju zavarovanja kmetijske proizvodnje pred neugodnimi vremenskimi razmerami in boleznimi živali. Dodeljena sredstva v obliki odškodnin so omogočila premostitev nastalih težav in s tem ohranitev kmetijske pridelave.
Politika razvoja podeželja	37,26 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 28,46	Učinkovito	56,375 - od tega za ukrepe, sofinancirane s strani EU 45,739; podpora s strani lokalnih skupnosti 4,120	Učinkovito	38,888, od tega 33,488 iz nacionalnih virov (za sofinancirane ukrepe s strani EU 33,291); pomoči lokalnih skupnosti 5,4	3	Doseganja dolgoročnih ciljev še ni mogoče oceniti. Pozitivni učinki so opazni pri revitalizaciji kmetijskih površin, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov, starostni in posestni strukturi, povečanju produktivnosti in konkurenčnosti kmetijskega sektorja ter pospešenem prestrukturiranju živilsko predelovalne industrije. Kot pozitivno ocenjujemo tudi dejstvo, da se večina ukrepov s tega področja izvaja v okviru programov sofinanciranih s strani EU. V letu 2008 so bila v okviru PRP 2004-2006 evidentirana vračila v proračun, kar se odraža tudi na skupnem dodeljenem znesku.
Politika na področju javnih služb in drugih storitev za kmetijstvo	32,74	Učinkovito	33,065	Učinkovito	33,643	4	Zagotovljeno je izvajane vseh nalog, ki so nujne za razvoj kmetijstva in ki jih ni mogoče prepustiti samo tržni iniciativi.
Gozdarstvo	20,06 V poročilo so vključena tudi sredstva za delovanje Zavoda za gozdove v višini 18,27	Učinkovito	21.287 pretežni del sredstev (87,6%) je namenjen javni gozdarski službi	Učinkovito	22,371 pretežni del sredstev (89,2%) je namenjen javni gozdarski službi	3	Izvedene aktivnosti so prispevale k ohranitvi in krepitvi stabilnosti gozdnih ekosistemov in s tem tudi k zagotavljanju sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot. Precejšen del aktivnosti je bilo izvedenih pod načrtovanim ciljem.
Ribištvo	0,07 v celoti za ukrepe, sofinancirane s strani EU	Delno učinkovito na področju ribištva Učinkovito na področju ribogojstva	0,380 v celoti za ukrepe, sofinancirane s strani EU	Delno učinkovito na področju ribištva Učinkovito na področju ribogojstva	0,117 v celoti za ukrepe, sofinancirane s strani EU	4	S proračunskimi podporami ni uspelo preprečiti zmanjševanje skupnega ulova rib. Razlog je predvsem zmanjševanje razpoložljivih ribolovnih virov (nerešeno vprašanje morske meje v Piranskem zalivu) kar tudi dolgoročno negativno vpliva na razvoj celotnega sektorja. Učinek podpor je pozitiven na področju predelave ribiških proizvodov.

PRILOGE

PRILOGA 1:

*Kategorije in instrumenti državnih pomoči
Metodologija ocenjevanja elementov pomoči*

PRILOGA 2:

Statistični podatki

PRILOGA 3:

*Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti
dodeljenih državnih pomoči*

PRILOGA 1

1. Kategorije in instrumenti državnih pomoči

Podatki o državnih pomočeh v Poročilu so razvrščeni na osnovi Pravilnika o pripravi letnega poročila o državnih pomočeh, v naslednje **kategorije**:

1. Kmetijstvo in ribištvo
 - 1.1. kmetijstvo
 - 1.2. ribištvo
2. industrija/storitve
 - 2.1. horizontalni cilji
 - 2.1.1. raziskave in razvoj
 - 2.1.2. okolje
 - 2.1.3. majhna in srednja podjetja
 - 2.1.4. trgovina
 - 2.1.5. varčevanje z energijo
 - 2.1.6. zaposlovanje
 - 2.1.7. usposabljanje
 - 2.1.8. drugi cilji
 - 2.2. posebni sektorji
 - 2.2.1. jeklarstvo
 - 2.2.2. ladjedelništvo
 - 2.2.3. transport
 - 2.2.4. premogovništvo
 - 2.2.5. drugi sektorji
 - 2.2.6. finančne storitve
3. regionalne pomoči
 - 3.1. območja po 87 (3)(a) členu Pogodbe Evropske skupnosti
 - 3.2. območja po 87 (3)(c) členu Pogodbe Evropske skupnosti

Znotraj kategorij so državne pomoči opredeljene po **instrumentih** pomoči v naslednje skupine:

1. A : pomoči, ki so v celoti dodeljene prejemnikom:
 - A1, pomoči preko proračuna: nepovratna sredstva (dotacije), subvencije obresti, odpisi dolgov in zmanjšani zneski iztržkov iz prisilnih poravnav,
 - A2, pomoči preko davkov in socialno varstvenega sistema: zamiki pri odplačevanju davkov in druga merila (oprostitve, izjeme in olajšave).
2. B1: finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb (equity).
3. C: finančni transferji, pri katerih je element pomoči prihranek pri obrestih:
 - C1, ugodna posojila iz javnih ali privatnih virov in posojila podjetjem v težavah,
 - C2, različni ukrepi (rezervacije, oprostitev ali pospešeno amortiziranje).
4. D: garancije.

Vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov o državnih pomočeh

Podatki so prikazani v tolarjih, pri preračunih v EUR je upoštevan povprečni tečaj Banke Slovenije za prikazano leto. Zbiranje podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji že od leta 1999 poteka na približno enak način.

Za vsako transakcijo je bil že v letu 1998 izoblikovan računalniški zapis s sledečimi podatki, ki je bil tudi osnova za naslednja leta:

- matična številka dajalca pomoči,

- matična številka prejemnika pomoči iz poslovnega registra podjetij in podjetnikov,
- datum odobritve pomoči,
- datum izvedbe pomoči,
- pravni temelj pomoči,
- dokumentacija,
- pravni akt pomoči,
- instrument pomoči,
- namen pomoči,
- znesek transakcije bruto,
- znesek pomoči.

2. Metodologija ocenjevanja elementov pomoči

SKUPINA A1

- dotacije - celotna vrednost prejete dotacije (v večini primerov so to po javno finančni statistiki subvencije)
- subvencije obresti, ki jih prejemniki prejmejo neposredno - celotna vrednost prejete subvencije (ali neplačanega dela obresti, če je država subvencioniranje za koristnika uredila neposredno preko banke)
- projekti temeljnega raziskovanja in razvoja - celotni znesek sredstev, namenjen za te projekte
- drugi projekti in aktivnosti raziskovanja in razvoja - znesek sofinanciranja projektov s strani državnih virov, ne glede na to, ali so sredstva nakazana neposredno koristniku (podjetju) ali raziskovalni instituciji
- odpis dolga poslujočih podjetij iz kreditnih razmerij - celotna ocenjena vrednost odpisanega dolga¹⁷
- prisilna poravnava in stečaj podjetij - ocenjeni zmanjšani znesek poravnave ali iztržka iz stečajne mase v primerjavi z drugimi upniki zaradi zavestno povzročenega slabšega položaja države kot upnice v postopku prisilne poravnave ali stečaja

SKUPINA A2

- odlog plačila davkov - znesek obresti za zamik, izračunan na sedanjo vrednost po realni letni referenčni obrestni meri (2003= 6,2).
- davčne oprostitve in olajšave - med davčne oprostitve in olajšave ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj (npr.: olajšave davka na dobiček zaradi investiranja, olajšave iz naslova pokrivanja izgub iz preteklih let, ipd), temveč le olajšave, ki so specifične za določeno podjetje ali skupino podjetij; element državne pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitev in olajšav
- oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost - med oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost velja enaka logika kot pri davčnih oprostitvah - med državne pomoči ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj; element pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitev in olajšav

SKUPINA B1

- kapitalske naložbe - element državnih pomoči je v vseh tistih naložbah, ki nimajo ustvarjanja dobička kot primarnega cilja državne naložbe; element pomoči je ocenjena vrednost koristi za prejemnika pomoči
- konverzija terjatev v kapitalske naložbe - element pomoči je v primeru, kadar država ni v enakem položaju kot ostali nosilci terjatev, temveč v slabšem; element pomoči je ocenjena vrednost koristi prejemnika, ki jo ima zaradi slabšega položaja države

¹⁷ Pri teh pomočeh je v skrajnem primeru (če se ne razpolaga z ustreznimi podatki) element pomoči možno oceniti v vrednosti 20% od bruto zneska opravljene operacije.

- ugodne prodaje državnega premoženja - element državne pomoči je razlika med prodajno ceno premoženja in njegovo tržno vrednostjo (licitacija - 3 ponudbe; cenitvena vrednost)
- udeležba na dobičku podjetja - del razdeljenega dobička, ki izhaja iz lastnine države v podjetju in se mu država odpove, je v celoti element državne pomoči

SKUPINA C1

- ugodna posojila - razlika med stroški kredita (obresti) z ugodno obrestno mero in letno referenčno tržno obrestno mero¹⁸ (2001 = 7,8%); izračun se izdela za celotno dobo kreditiranja (lahko poenostavljeno linearno za vsa leta enako) in vpiše v letu prejema kredita (oz. prve tranše)
- posojila podjetjem v težavah - za podjetja v težavah (v prestrukturiranju), ki na trgu nimajo možnosti pridobitve kredita, je državna pomoč 20% vrednosti kredita ne glede na to, da je bil kredit izplačan po tržnih (ali celo slabših) pogojih

SKUPINA C2

- drugi viri pomoči - ocenjene vrednosti pomoči

Skupina D

- D1 garancije - razlika med državno garancijo, ki je brezplačna ali po nižji ceni in med tržno garancijo; element pomoči se kalkulira preko garantiranega zneska dolga in referenčno stopnjo za riziko - strošek garancije (2001- 2,53% letno) in stroški provizije - odobritve (2001 – 0,7%- enkratno)
- D1A garancije (plačilo garantiranih obveznosti) - celotno plačilo garantiranih obveznosti

¹⁸ Referenčno obrestno mero predpiše in objavi Evropska komisija.

PRILOGA 2

STATISTIČNI PODATKI

- Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2006, 2007 in 2008 po posameznih kategorijah
- Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2006, po instrumentih
- Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2007, po instrumentih
- Tabela P4: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2008, po instrumentih
- Tabela P5: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2006, 2007 in 2008

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2006, 2007 in 2008 po posameznih kategorijah

Kategorija	Leto 2006			Leto 2007			Leto 2008			Primerjava	
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	2008/2006	2008/2007
Kmetijstvo	88,23	31,94%	0,29%	100,68	37,55%	0,30%	107,89	33,37%	0,30%	22,28%	7,17%
Ribištvo	0,08	0,03%	0,00%	0,38	0,14%	0,00%	0,12	0,04%	0,00%	46,07%	-69,22%
Kmetijstvo in ribištvo	88,31	31,97%	0,29%	101,06	37,69%	0,31%	108,01	33,41%	0,30%	22,30%	6,88%
Horizontalni cilji	129,04	46,71%	0,42%	104,65	39,03%	0,32%	154,24	47,71%	0,43%	19,53%	47,39%
R&D	19,56	7,08%	0,06%	22,82	8,51%	0,07%	21,16	6,55%	0,06%	8,22%	-7,26%
Varstvo okolja	2,57	0,93%	0,01%	18,79	7,01%	0,06%	26,13	8,08%	0,07%	917,69%	39,07%
Varčevanje z energijo	2,23	0,81%	0,01%	0,11	0,04%	0,00%	0,01	0,00%	0,00%	-99,52%	-90,52%
MSP	29,29	10,60%	0,10%	2,84	1,06%	0,01%	2,21	0,68%	0,01%	-92,45%	-22,20%
Zaposlovanje	16,55	5,99%	0,05%	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%	-87,72%	-71,28%
Usposabljanje	1,85	0,67%	0,01%	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%	-59,79%	-77,86%
Regionalni cilji	45,89	16,61%	0,15%	39,57	14,76%	0,12%	80,89	25,02%	0,23%	76,26%	104,41%
Kultura	11,10	4,02%	0,04%	10,07	3,76%	0,03%	12,94	4,00%	0,04%	16,66%	28,53%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	8,11	2,51%	0,02%		
Posebni sektorji	58,92	21,33%	0,19%	62,43	23,28%	0,19%	61,07	18,89%	0,17%	3,65%	-2,18%
Transport	41,17	14,90%	0,14%	44,12	16,46%	0,13%	42,30	13,08%	0,12%	2,77%	-4,12%
Premogovništvo	14,80	5,36%	0,05%	17,20	6,41%	0,05%	17,46	5,40%	0,05%	17,97%	1,54%
Prestrukturiranje	2,58	0,93%	0,01%	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%	-49,62%	132,67%
Reševanje	0,37	0,13%	0,00%	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	-100,00%	-100,00%
Skupaj	276,27	100,00%	0,91%	268,14	100,00%	0,81%	323,32	100,00%	0,91%	17,03%	20,58%

Tabela P2: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2006, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	88.209.797,91			22.774,29		88.232.572,20
Ribištvo	80.079,37					80.079,37
Kmetijstvo in ribištvo	88.289.877,28	0,00	0,00	22.774,29	0,00	88.312.651,57
Horizontalni cilji	123.010.405,07	2.181.727,16	1.196.675,84	2.289.856,34	357.709,58	129.036.373,99
Raziskave in razvoj	19.555.828,45					19.555.828,45
Varstvo okolja	1.156.735,10	305.507,21		1.105.687,96		2.567.930,27
Varčevanje z energijo	1.036.743,34		1.196.675,84			2.233.419,18
Mala in srednje velika podjetja	28.499.579,54			435.019,84	357.709,58	29.292.308,96
Zaposlovanje	16.545.460,96					16.545.460,96
Usposabljanje	1.852.681,94					1.852.681,94
Regionalne pomoči	43.268.030,20	1.876.219,95		749.148,54		45.893.398,69
Kultura	11.095.345,54					11.095.345,54
Posebni sektorji	58.444.819,11	0,00	0,00	472.823,15	0,00	58.917.642,26
Transport (kopenski)	41.165.973,95					41.165.973,95
Premogovništvo	14.803.165,96					14.803.165,96
Reševanje in prestrukturiranje	2475679,2	0	0	472.823,15		2.948.502,35
Skupaj	269.745.101,46	2.181.727,16	1.196.675,84	2.785.453,78	357.709,58	276.266.667,82

Tabela P3: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2007, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	100.670.796,61			4.490,77		100.675.287,38
Ribištvo	380.084,99					380.084,99
Kmetijstvo in ribištvo	101.050.881,60	0,00	0,00	4.490,77	0,00	101.055.372,37
Horizontalni cilji	100.418.355,05	3.706.870,32	58.153,40	380.638,78	86.143,06	104.650.160,61
Raziskave in razvoj	22.405.703,78	414.885,27				22.820.589,05
Varstvo okolja	18.385.606,18	314.739,14	58.153,40	33.675,00		18.792.173,72
Varčevanje z energijo				112.819,67		112.819,67
Mala in srednje velika podjetja	2.671.204,08			84.470,60	86.143,06	2.841.817,74
Zaposlovanje	7.072.868,00					7.072.868,00
Usposabljanje	3.365.179,28					3.365.179,28
Regionalne pomoči	36.447.135,30	2.977.245,91		149.673,51		39.574.054,72
Kultura	10.070.658,43					10.070.658,43
Posebni sektorji	61.863.803,02	0,00	0,00	566.846,00	0,00	62.430.649,02
Transport (kopenski)	44.123.133,00					44.123.133,00
Premogovništvo	17.199.478,20					17.199.478,20
Reševanje in prestrukturiranje	541.191,82			566.846,00		1.108.037,82
Skupaj	263.333.039,67	3.706.870,32	58.153,40	951.975,55	86.143,06	268.136.182,00

Tabela P4: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2008, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	107.873.455,44			19.026,00		107.892.481,44
Ribištvo	116.971,88					116.971,88
Kmetijstvo in ribištvo	107.990.427,32			19.026,00		108.009.453,32
Horizontalni cilji	148.049.614,31	5.951.264,14		180.076,38	58.399,28	154.239.354,11
Raziskave in razvoj	19.848.643,81	1.314.589,43				21.163.233,24
Varstvo okolja	25.750.029,63	383.418,80				26.133.448,43
Varčevanje z energijo				10.693,57		10.693,57
Mala in srednje velika podjetja	2.140.185,98			12.454,00	58.399,28	2.211.039,26
Zaposlovanje	2.031.021,66					2.031.021,66
Usposabljanje	745.012,39					745.012,39
Regionalne pomoči	76.481.329,60	4.253.255,91		156.928,81		80.891.514,32
Kultura	12.943.668,63					12.943.668,63
	8.109.722,61					8.109.722,61
Posebni sektorji	60.757.520,95			309.571,00		61.067.091,95
Transport (kopenski)	42.304.790,00					42.304.790,00
Premogovništvo	17.463.924,95					17.463.924,95
Reševanje in prestrukturiranje	988.806,00			309.571,00		1.298.377,00
Skupaj	316.797.562,58	5.951.264,14	0,00	508.673,38	58.399,28	323.315.899,38

Tabela P5: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2006, 2007 in 2008

Regija	kategorija	2006	2007	2008
POMURSKA	Kmetijstvo	7.027.121,58	7.851.636,17	6.666.600,28
	Raziskave in razvoj	999.638,14	150.721,65	593.450,16
	Varstvo okolja	1.789.547,50	1.479.692,28	3.423.063,95
	Varčevanje z energijo	3.321,66	0,00	
	Prestrukturiranje	124.065,28	133.849,00	980.606,00
	Pomoči za reševanje	91.804,37		
	Mala in srednje velika podjetja	2.219.107,01	150.723,30	113.755,50
	Zaposlovanje	1.529.638,34	820.801,00	237.606,46
	Usposabljanje	147.942,10	141.567,00	31.093,55
	Kultura	379.276,91	360.626,00	290.700,00
	Regionalne pomoči	4.777.788,44	31.144,18	3.126.151,80
POMURSKA		19.089.251,33	11.120.760,58	15.463.027,70
PODRAVSKA	Kmetijstvo	12.663.176,12	11.745.469,04	10.131.464,33
	Raziskave in razvoj	1.532.147,29	2.377.759,99	2.044.777,96
	Varstvo okolja	215.431,81	4.022.223,24	3.641.774,41
	Varčevanje z energijo		13.945,00	
	Pomoči za reševanje	208.646,30		
	Mala in srednje velika podjetja	5.334.872,34	406.995,95	237.924,17
	Zaposlovanje	2.666.806,38	1.313.969,00	411.801,23
	Usposabljanje	164.259,51	392.524,00	59.567,39
	Kultura	769.924,39	1.072.102,65	853.450,16
	Regionalne pomoči	1.901.468,39	2.968.323,39	11.874.903,61
PODRAVSKA		25.456.732,53	24.313.312,26	29.255.663,26
KOROŠKA	Kmetijstvo	3.462.043,90	4.253.702,56	2.943.651,02
	Raziskave in razvoj	90.193,80	67.665,28	175.455,51
	Varstvo okolja	17.029,22	1.541.880,62	1.633.580,88
	Prestrukturiranje	60.538,49	3.990,23	
	Mala in srednje velika podjetja	2.018.366,88	78.745,45	87.642,50
	Zaposlovanje	582.492,29	242.796,00	77.366,64
	Usposabljanje	59.422,30	263.887,00	51.576,57
	Kultura	78.063,57	85.843,00	104.176,40
	Regionalne pomoči	28.634,27	1.193.880,90	2.111.737,70
KOROŠKA		6.396.784,72	7.732.391,04	7.185.187,22
SAVINJSKA	Kmetijstvo	9.032.673,01	11.567.054,78	8.860.331,63
	Ribištvo	5.524,41	505,32	789,28
	Raziskave in razvoj	1.581.705,23	2.146.013,88	1.751.046,96

	Varstvo okolja	304.572,90	1.306.556,95	5.525.750,87
	Varčevanje z energijo	737.670,88	16.291,36	934,85
	Prestrukturiranje	264.037,27	204.001,24	13.391,00
	Pomoči za reševanje		550.000,00	
	Mala in srednje velika podjetja	4.919.196,06	300.645,56	292.999,87
	Zaposlovanje	3.471.843,64	1.186.445,00	447.184,04
	Usposabljanje	280.564,87	613.308,00	47.263,68
	Kultura	627.990,00	740.564,89	834.158,37
	Naravne nesreče			2.127.736,74
	Premogovništvo		22.951,09	
	Regionalne pomoči	1.607.622,23	7.739.073,07	10.972.934,60
SAVINJSKA		22.833.400,50	26.393.411,14	30.874.521,89
ZASAVSKA	Kmetijstvo	585.973,06	771.512,73	679.015,33
	Raziskave in razvoj	71.955,03	43.314,56	159.237,12
	Varstvo okolja		658.526,35	1.810.691,18
	Mala in srednje velika podjetja	679.395,38	25.899,80	29.487,78
	Zaposlovanje	403.251,13	160.088,00	94.349,14
	Usposabljanje	152.715,41	39.334,00	729,90
	Kultura	108.262,66	66.025,79	7.511,00
	Premogovništvo	14.734.312,69	17.130.624,93	17.349.169,50
	Regionalne pomoči	703.771,73	81,88	696.535,75
ZASAVSKA		17.439.637,09	18.895.408,04	20.826.726,70
SPODNJEPOSAVSKA	Kmetijstvo	5.594.078,68	4.020.652,12	2.948.613,33
	Ribištvo	5.525,58	10.460,38	6.544,29
	Raziskave in razvoj	26.661,78	258.535,33	99.578,15
	Varstvo okolja		99.283,58	151.247,18
	Prestrukturiranje		171.490,24	104.542,00
	Mala in srednje velika podjetja	1.621.499,42	56.591,69	42.281,50
	Zaposlovanje	977.167,28	542.142,00	56.898,02
	Usposabljanje	12.917,80	19.613,00	
	Kultura	68.302,33	70.535,98	43.000,00
	Premogovništvo		45.902,18	
	Regionalne pomoči	1.339.398,91	440.080,59	4.037.312,28
SPODNJEPOSAVSKA		9.645.551,78	5.735.287,09	7.490.016,75
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	Kmetijstvo	4.720.423,28	8.174.146,00	4.686.840,80
	Raziskave in razvoj	473.221,96	1.057.665,56	569.944,67
	Varstvo okolja	95.147,08	242.341,27	258.697,16

	Varčevanje z energijo	1.486.259,06		1.643,21
	Prestrukturiranje	1.409.037,54		
	Mala in srednje velika podjetja	3.324.467,37	134.739,25	113.515,38
	Zaposlovanje	949.311,65	297.655,00	85.779,16
	Usposabljanje	118.592,41	204.755,00	109.349,92
	Kultura	467.438,33	438.337,35	678.989,10
	Premogovništvo	22.951,09		
	Regionalne pomoči	20.120.588,36	8.743.134,50	9.699.036,42
JUGOVZHODNA SLOVENIJA		33.187.438,13	19.292.773,93	16.203.795,82
OSREDNJESLOVENSKA	Kmetijstvo	31.206.769,87	33.389.076,67	51.528.717,32
	Ribištvo		4.639,81	4.758,26
	Raziskave in razvoj	12.234.760,87	11.088.174,48	11.414.817,97
	Varstvo okolja	28.755,29	3.590.457,33	4.519.162,57
	Varčevanje z energijo	2.503,76	35.819,17	
	Prestrukturiranje	8.741,88	12.366,00	29.128,00
	Pomoči za reševanje	70.939,74		
	Mala in srednje velika podjetja	4.475.606,26	497.798,87	491.273,02
	Zaposlovanje	3.439.826,79	1.554.301,00	218.112,28
	Usposabljanje	468.827,36	774.342,00	116.832,94
	Kultura	7.173.316,79	6.217.603,90	8.838.860,92
	Naravne nesreče			111.232,65
	Transport (kopenski)	41.165.973,95	44.123.133,00	42.304.790,00
	Premogovništvo	45.902,18		45.902,18
	Regionalne pomoči	8.164.098,70	4.168.439,82	14.800.709,99
OSREDNJESLOVENSKA		108.486.023,44	105.456.152,05	134.424.298,10
GORENJSKA	Kmetijstvo	3.824.386,27	5.715.870,07	3.607.944,11
	Raziskave in razvoj	1.043.936,50	2.821.370,02	2.006.531,00
	Varstvo okolja	40.930,10	3.354.224,99	2.850.918,83
	Varčevanje z energijo	1.886,16	801,00	850,19
	Mala in srednje velika podjetja	1.203.735,56	257.651,81	107.617,89
	Zaposlovanje	1.021.990,58	426.224,00	181.872,98
	Usposabljanje	168.972,24	408.833,00	3.581,36
	Kultura	589.230,79	553.270,62	569.651,13
	Naravne nesreče			5.491.043,70
	Regionalne pomoči	1.163.216,03	2.106.850,23	7.252.945,93
GORENJSKA		9.058.284,23	15.645.095,74	22.072.957,12
NOTRANJSKO-KRAŠKA	Kmetijstvo	1.956.398,44	2.416.423,19	1.970.131,21
	Raziskave in razvoj	6.017,28	19.722,29	110.829,22
	Varstvo okolja	15.987,73	3.050,50	12.581,47

	Varčevanje z energijo	1.777,66	351,15	
	Prestrukturiranje	37.764,32	2.494,82	
	Mala in srednje velika podjetja	839.966,41	40.971,71	46.997,70
	Zaposlovanje	340.468,53	124.353,00	27.990,04
	Usposabljanje	32.348,59	140.345,00	157.320,40
	Kultura	15.116,01	27.735,50	59.398,50
	Naravne nesreče			186.005,91
	Regionalne pomoči	162.341,89	970.551,72	843.330,99
NOTRANJSKO-KRAŠKA		3.408.186,86	3.745.998,88	3.414.585,44
GORIŠKA	Kmetijstvo	5.013.935,74	7.337.869,25	4.206.734,02
	Raziskave in razvoj	1.038.845,63	2.214.560,50	1.470.982,01
	Varstvo okolja	54.461,14	2.460.261,61	2.305.979,93
	Varčevanje z energijo		33.188,37	4.860,50
	Prestrukturiranje	672.927,16	29.846,29	170.710,00
	Mala in srednje velika podjetja	1.779.172,70	753.175,68	340.193,48
	Zaposlovanje	588.951,94	162.841,00	105.665,20
	Usposabljanje	223.849,56	233.294,28	166.322,37
	Kultura	379.982,52	281.910,00	352.022,20
	Naravne nesreče			21.459,99
	Regionalne pomoči	2.199.218,69	3.423.171,95	3.057.863,61
GORIŠKA		11.951.345,08	16.930.118,93	12.202.793,31
OBALNO-KRAŠKA	Kmetijstvo	3.128.249,88	3.334.302,71	2.770.972,14
	Ribištvo	69.029,38	364.479,48	104.880,05
	Raziskave in razvoj	456.744,94	575.085,51	766.582,51
	Varstvo okolja	6.067,50	33.675,00	
	Varčevanje z energijo		12.423,62	2.404,82
	Mala in srednje velika podjetja	876.923,57	137.878,67	167.923,83
	Zaposlovanje	573.712,41	238.957,00	52.796,47
	Usposabljanje	22.269,79	133.377,00	402,31
	Kultura	410.904,29	143.811,32	284.195,85
	Naravne nesreče			172.243,62
	Regionalne pomoči	3.725.251,05	7.789.322,49	12.418.051,64
OBALNO-KRAŠKA		9.269.152,81	12.763.312,80	16.740.453,24
Regija ni določena	Kmetijstvo	17.342,37	97.572,09	6.891.465,92
	Mala in srednje velika podjetja			139.426,64
	Zaposlovanje		2.296,00	33.600,00
	Usposabljanje			972,00
	Kultura	27.536,95	12.291,43	27.555,00
	Premogovništvo			68.853,27
Regija ni določena		44.879,32	112.159,52	7.161.872,83

***Podrobnejše poročilo
o učinkovitosti in
uspešnosti dodeljenih
državnih pomočeh***

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO IN ZNANOST

1. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006, N 472/2006)
2. **Davčna olajšava za raziskave in razvoj** (BE01-2045419-2006, XS38/2007, 0001-2045419-2007, N 177/2007)
3. **Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA** (0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004)

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

Direktorat za podjetništvo in konkurenčnost

1. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006** (0002-5715334-2002)
2. **Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006** (0007-5715334-2003)
3. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja** (BE02-5715334-2007)
4. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje** (BE01-5715334-2007)
5. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč** (BE05-5715334-2007)

Direktorat za ekonomske odnose s tujino

1. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije** (BE03-5715334-2007)
2. **Investicijski program podjetja Revoz d.d.** (0011-5715334-2003)

Direktorat za turizem

1. **Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti** (BE07-5715334-2007)

Direktorat za energijo

1. **Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji** (0005-5715334-2000)
2. **Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije** (C 7/2005)
3. **Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik** (0008-5715334-2000)

Direktorat za notranji trg

1. **Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007** (0001-5715334-2008)
2. **Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah** (0004-5715334-2003)

MINISTRSTVO ZA OKOLJE

1. **Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida** (0003-5186773-2002)

EKO sklad

2. **Sofinanciranje okoljskih naložb** (0006-5186773-2001)

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

1. **Programi zaposlovanja** (0001-5022860-2003, SI 2 2004)
2. **Programi zaposlovanja** (BE02-5022860-2007, XE 16/2007)
3. **Programi usposabljanja** (0002-5022860-2003, SI 1 2004)
4. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2006, XT 15 2006)
5. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2007, XT 58 2007)

MINISTRSTVO ZA KULTURO

1. **Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije** (0001-5228000-2002, N 357/2004)
2. **Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji** (0001-5228000-2002, N 357/20040001-5228000-2003, SI 9 2003)
3. **Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do 2006** (0001-5228000-2004)
4. **Spodbujanje založništva v Sloveniji** (N 1/2006)
5. **Sofinanciranje medijskih programov** (N 113/2006)

MINISTRSTVO ZA FINANCE

1. **Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah** (0001-5028256-2001)

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

1. **Zasavska garancijska shema** (0010-5715334-2002)
2. **Pomurska garancijska shema** (0011-5715334-2002)
3. **Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)** (0006-5715334-2002)
4. **Regionalna shema državnih pomoči** (0004-5715334-2001)
5. **Regionalna shema državnih pomoči** (BE01-1783262-2007)
6. **Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije** (0005-5715334-2002)

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO IN ZNANOST

1. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006, N 472/2006)
2. **Davčna olajšava za raziskave in razvoj** (BE01-2045419-2006, XS38/2007, 0001-2045419-2007, N 177/2007)
3. **Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA** (0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004)

Poročilo o strukturi, rezultatih in učinkih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2008

1. Uvod

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije je v letu 2008 sofinancirala 187 temeljnih, aplikativnih in podoktorskih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči, in sicer v vrednosti 7.315.579,6 evrov. Od tega je bilo 11 temeljnih, 161 aplikativnih in 15 podoktorskih projektov. Večina (110) jih je bilo na področju tehniških in naravoslovnih (24) ved. Ti projekti so se oziroma se še bodo v triletnem obdobju izvajali v gospodarskih družbah, in sicer bodisi samostojno bodisi v sodelovanju z raziskovalnimi organizacijami v državnem ali visokošolskem sektorju, ali pa so jih gospodarske družbe sofinancirale.

V letu 2008 se jih je od zgoraj navedenih projektov zaključilo 64. Med njimi so bili poleg večine (57) aplikativnih projektov tudi trije temeljni in štirje podoktorski projekti. Ostali projekti v letu 2009 še potekajo. Zaključeni raziskovalni projekti so Agenciji posredovali Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta za celotno obdobje financiranja. Projekti, ki še potekajo so predložili letno poročilo o izvajanju raziskovalnega projekta. V nadaljevanju poročila bomo prikazali kvantitativne podatke o zaključenih raziskovalnih projektih državnih pomoči. Za raziskovalne projekte, ki še potekajo, takšnega poročila ne moremo podati, ker bodo cilji njihovih raziskovanj doseženi šele ob zaključku triletnega obdobja financiranja. Prikazani rezultati in učinki raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2008 so povzeti iz zaključnih poročil o rezultatih raziskovalnih projektov in iz internih podatkov Agencije o strukturi financiranja raziskovalnih projektov, ki so dosegljivi tudi na spletnih straneh Agencije.

2. Pregled zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči v letu 2008

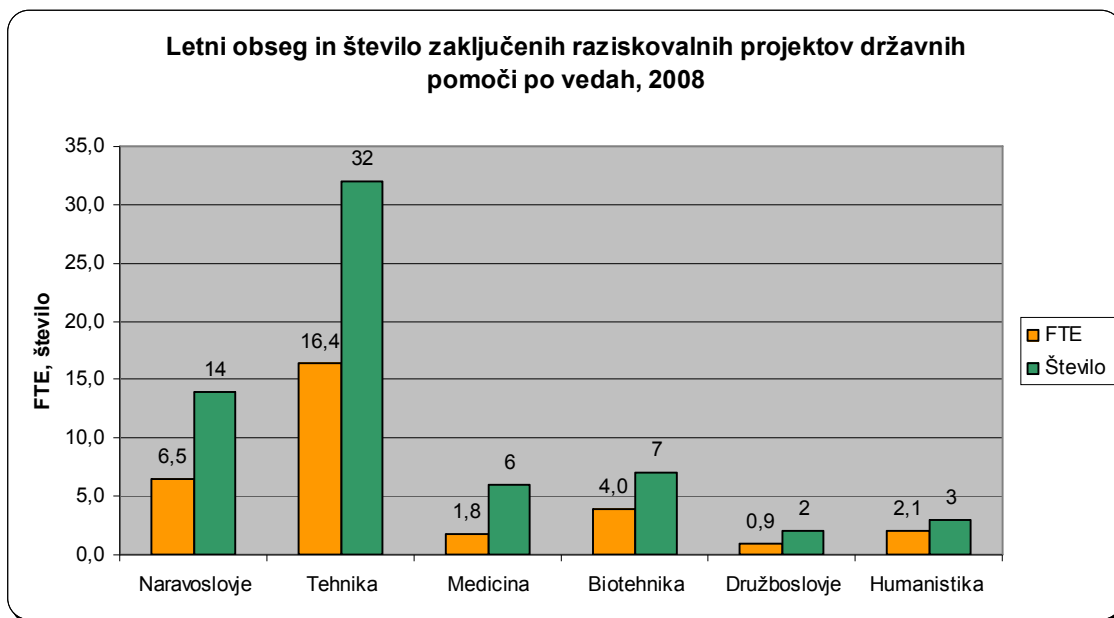
Zap. št.	Šifra projekta	Naslov
1	J1-7584	Novi inhibitorji Mur Ligaz
2	J2-7116	Polimerni nanokompoziti
3	J2-7220	Razvoj konstitutivnih modelov za PET polimere pri izjemnih hitrostih deformacije
4	L1-7001	Kartiranje flore Sečoveljskih solin in vzgoja avtohtonih vrst osočnikov
5	L1-7035	Datiranje vod s H-3 in Pb-210: dinamika in ranljivost podzemne vode v globokih vodonosnikih
6	L1-7060	Uporaba analiznih tehnik z rentgensko svetlobo
7	L1-7097	Migracija nitrata v sistemu rastlina-tla-podzemna voda
8	L1-7107	Študija tveganja prenosa onesnaženja do virov pitne vode v urbanem okolju
9	L1-7135	Drevesne branike kot retrospektivni bioindikator časovnih sprememb v onesnaženosti okolja
10	L1-7144	Določitev obremenjenosti jezerskih ekosistemov z uporabo bioindikatorskih organizmov na primeru Šaleških jezer
11	L1-7150	Samočistilne in fotokatalitske prevleke za okoljske aplikacije

12	L1-7165	Transformacija onesnaževal z ozonom in naprednimi postopki oksidacije
13	L1-7230	Računalniška orodja v razvoju proizvodnih programov - 2. del
14	L1-7299	Uporaba laserske tehnologije za registracijo mehanskih vibracij v bioloških materialih
15	L1-7407	Biološke metode za monitoring žarišč živega srebra
16	L1-7563	Fitoremediacija sedimentov in drugih kontaminiranih zemljin
17	L2-7061	Razvoj večfunkcionalnih B4C-Al in B4C-Mg sestavljenih materialov za nove izdelke
18	L2-7073	Kapacitivni keramični senzor tlaka
19	L2-7080	Optimizacija metakrilatnih monolitnih nosilcev za separacija makro molekul
20	L2-7096	Razvoj nove dentalne zlitine z visoko vsebnostjo Au
21	L2-7122	Sinteza veziv in razvoj novih premaznih sistemov z nizko vrednostjo HOS za lesno industrijo
22	L2-7170	Optodinamska karakterizacija in nadzor laserskih procesov v industriji in medicini
23	L2-7172	Izboljšani prenos toplote pri vrenju
24	L2-7174	Uporaba sončne energije in toplotne črpalke za proizvodnjo toplotne energije
25	L2-7183	Analiza delovanja in načrtovanje selektivnega inštalacijskega odklopnika
26	L2-7186	Novi direktni električni sistemi
27	L2-7190	Teoretična in eksperimentalna analiza nove tehnologije 'extradosed' gradnje mostov
28	L2-7204	Modeliranje in optimizacija kontinuirnega ulivanja
29	L2-7207	Hevristike: teorija in aplikacija 3
30	L2-7234	Numerično modeliranje geomehanskih mehanizmov za varno podetažno odkopavanje premoga
31	L2-7236	Izboljšava vroče preoblikovalnosti ledeburitnih orodnih jekel
32	L2-7288	Razvojno napovedovanje vzdržljivosti pogonskih jermenov
33	L2-7298	Razvoj inteligentnega diagnostičnega sistema za rotacijske stroje
34	L2-7349	Biomasa za celovito energetske oskrbo
35	L2-7381	Inteligentni sistem z računalniškim vidom za avtomatsko kontrolo dimenzij izgleda in vsebine tablet
36	L2-7486	Plazemska sterilizacija in funkcionalizacija biokompatibilnih materialov
37	L2-7503	Elektronsko optični risalnik za nanolitografijo
38	L2-7521	Uporaba novih materialov iz recikliranih industrijskih odpadnih surovin in gradbenih odpadkov v gradbeništvu
39	L2-7537	Optimizacija sistemov HVAC z uporabo dinamičnih modelov
40	L2-7568	Ukrepi za zmanjšanje motenj v slovenskem elektroenergetskem omrežju
41	L2-7579	Raziskave preciznega integriranega elektronskega števca električne energije: načrtovanje in testiranje
42	L2-7589	Nadaljnja uporaba sekundarnih surovin kmetijsko-predelovalne industrije v Podravju za gojenje jedilnih in medicinskih gob
43	L2-9407	Razvoj sestavin in sistemov vodne pogonsko krmilne hidravlike
44	L3-7210	Vpliv biokemičnih in kliničnih dejavnikov na ponoven vznik meningiomov po kirurški odstranitvi
45	L3-7340	Kombinirana laserska naprava za rehabilitacijo pri boleznih odvisnosti
46	L3-7352	Razvoj kliničnih aplikacij diodnega laserja (980 nm) na področju oftalmologije
47	L3-7365	EMG diagnostična metoda za vrednotenje delovanja materničnega vratu
48	L3-7370	Raziskava evociranih možganskih pretokov v fizioloških in patoloških razmerah
49	L3-7417	Preprečevanje ishemičnih dogodkov pri bolnikih s periferno arterijsko boleznijo - laboratorijski kazalci ishemičnih zapletov
50	L4-7055	Ekoremediacija kmetijskih površin z oljno ogrščico in pridelava biodizla
51	L4-7117	Razvoj in optimizacija bioprocasa industrijskih heteroloških encimov
52	L4-7163	Racionalna raba lesa v kontekstu trajnostnega gospodarjenja z gozdovi
53	L4-7179	Identifikacija proteinov v prevodnem tkivu hmelja po okužbi s patogeno glivo <i>Verticillium albo-atrum</i>
54	L4-7367	Optimizacija algoritma procesa sušenja lesa z vidika fizikalnih in kemijskih sprememb tkiva

55	L4-9491	Priprava in karakterizacija funkcionalnih živil iz piščančjega mesa obogatene s CoQ10
56	L5-7003	Manjšine in obmejne družbene stvarnosti kot dejavniki integracijskih procesov (študija območja slovensko-italijanskega kulturnega stika)
57	L5-7112	Vadba za zdravje in rehabilitacijo
58	L7-7457	Uporaba gojenih kožnih nadomestkov za zdravljenje kroničnih in akutnih ran
59	L7-7598	Vpliv 3D nosilcev na diferencijske sposobnosti hondrocitov 'in vitro'
60	L7-9773	Model za sprotne merjenje stroškov proizvodnje v visoko avtomatizirani proizvodnji
61	Z2-9366	Avtomatska kontrola kakovosti tablet
62	Z2-9679	Vizualizacija zemeljskega površja na porazdeljenih računalniških sistemih
63	Z2-9684	Inteligentno usmerjanje in razvrščanje v sistemih GRID (iGRIDras)
64	Z4-9343	Razvoj postopkov produkcije in čiščenja adenovirusov

3. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2008

	FTE	Število	Delež
Naravoslovje	6,5	14	21,9
Tehnika	16,4	32	50,0
Medicina	1,8	6	9,4
Biotehnika	4,0	7	10,9
Družboslovje	0,9	2	3,1
Humanistika	2,1	3	4,7
Skupna vsota	31,6	64	100,0

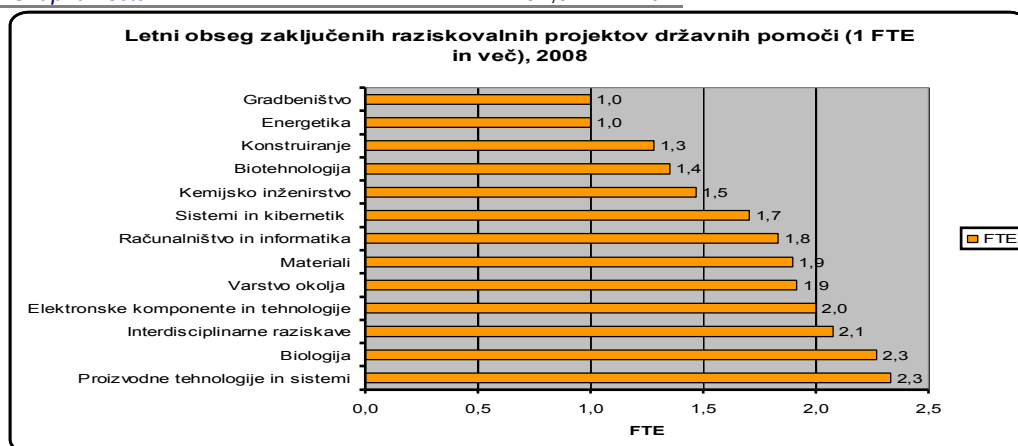

Podatki o letnem obsegu in številu zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2008 kažejo osredotočenost raziskovanja v okviru shem državnih pomoči v tehniških vedah. Podobno kot v prejšnjih letih imajo naravoslovne vede za polovico manjši obseg financiranih državnih pomoči kot tehniške vede. Razporeditev je torej podobna strukturi zaključenih projektov v prejšnjih letih. Pri tem je potrebno poudariti, da se prikazana struktura raziskovalnih projektov se precej razlikuje od strukture celotnega obsega financiranja vseh raziskovalnih programov in projektov po znanstvenih vedah.

Povprečen obseg gospodarskega aplikativnega projekta je v letu 2008 znašal 0,5 FTE, kar je za 0,1 FTE manj kot v prejšnjih letih. Kljub povečevanju deleža aplikativnih projektov lahko ocenjujemo, da sta njihov obseg in delež še vedno izredno majhna in, kot bo razvidno v nadaljevanju, tudi premalo osredotočena na ključna razvojna področja.

4. Letni obseg zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po raziskovalnih področjih v letu 2008

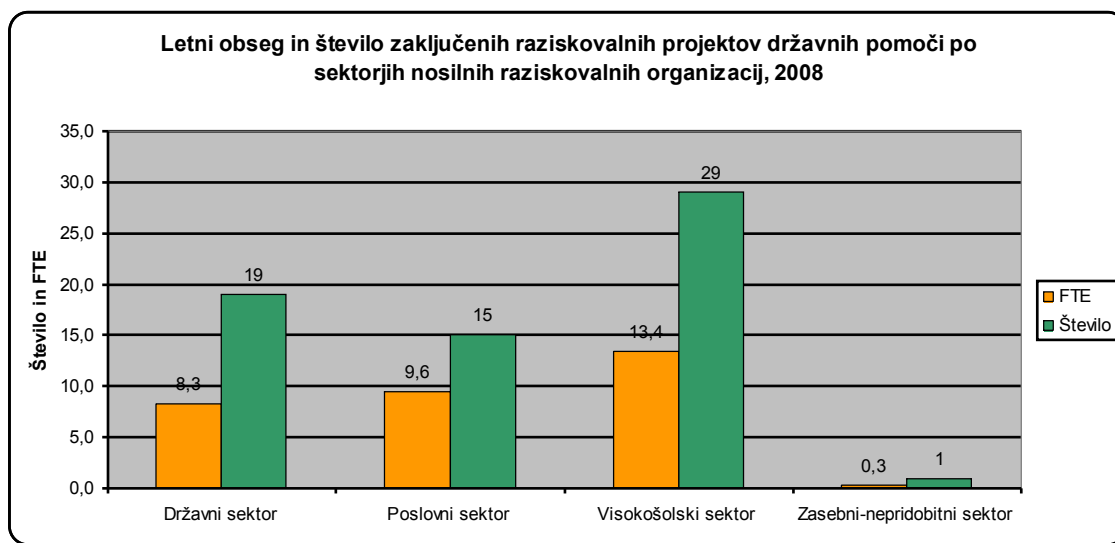
	FTE	Število
Proizvodne tehnologije in sistemi	2,3	4
Biologija	2,3	4
Interdisciplinarne raziskave	2,1	3
Elektronske komponente in tehnologije	2,0	4
Varstvo okolja	1,9	4
Materiali	1,9	4
Računalništvo in informatika	1,8	3
Sistemi in kibernetik	1,7	3
Kemijsko inženirstvo	1,5	2
Biotehnologija	1,4	2
Konstruiranje	1,3	2
Energetika	1,0	3
Gradbeništvo	1,0	2
Rastlinska produkcija in predelava	1,0	2
Procesno strojništvo	0,9	2
Nevrobiologija	0,8	3
Živalska produkcija in predelava	0,8	1
Kemija	0,8	2
Gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo	0,8	2
Električne naprave	0,7	2
Računalniško intenzivne metode in aplikacije	0,7	1
Srce in ožilje	0,6	2
Narodno vprašanje	0,5	1
Geologija	0,4	1
Šport	0,4	1
Reprodukcija človeka	0,3	1
Fizika	0,3	1
Rudarstvo in geotehnologija	0,3	1
Farmacija	0,2	1
Skupna vsota	31,6	64

Podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2008 podatki kažejo veliko razpršenost državnih pomoči po raziskovalnih področjih. Proizvodne tehnologije in sistemi, elektronske komponente in tehnologije ter materiali predstavljajo, podobno kot v prejšnjih letih, največjih obseg financiranja državnih pomoči. Biologija in varstvo okolja sta se v letu 2008 med državnimi pomočmi prvič povzpeli relativno visoko. Ponovno je potrebno poudariti, da ti podatki ne kažejo sorazmernosti sredstev med vsemi sredstvi za raziskovalne programe in projekte ter sredstvi za raziskovalne projekte državnih pomoči, niti na ravni znanstvenih ved niti na ravni raziskovalnih področij.

5. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po sektorjih nosilnih raziskovalnih organizacij v letu 2008

	FTE	Število	Odstotek
Državni sektor	8,3	19	29,7
Poslovni sektor	9,6	15	23,4
Visokošolski sektor	13,4	29	45,3
Zasebni-nepridobitni sektor	0,3	1	1,6
Skupna vsota	31,6	64	100,0

Visokošolski sektor je v letu 2008 zaključil skoraj polovico vseh zaključenih projektov državnih pomoči. Struktura je podobna kot v preteklih letih. Poudariti velja, da je število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči v poslovnem sektorju v letu 2008 manjše, kot je bilo v letu 2007. Kot je razvidno iz spodnje preglednice se je največji obseg raziskovalnih projektov državnih pomoči zaključil na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, Institutu Jožef Stefan ter na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Slednja je tudi v letu 2007 zaključila največje število projektov državnih pomoči.

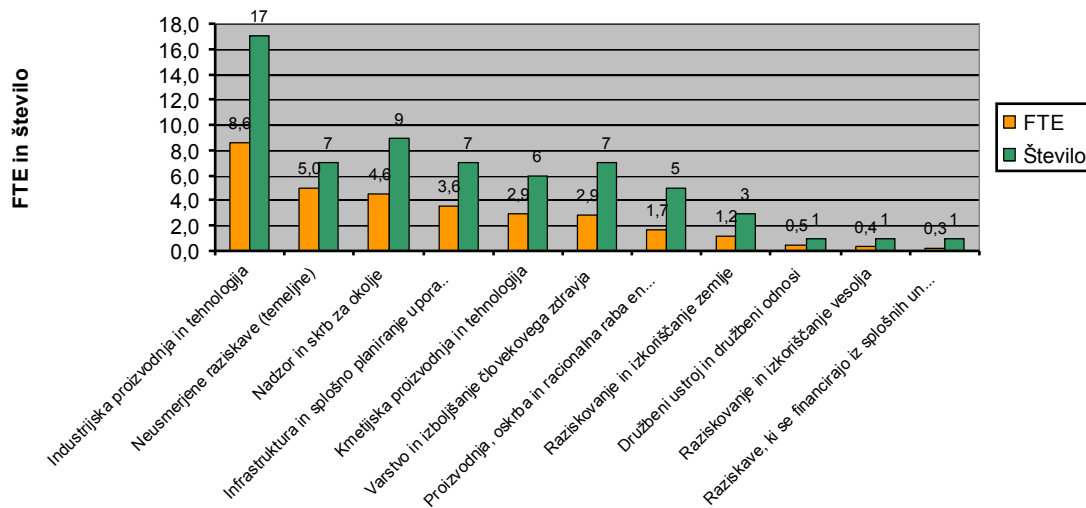
Obseg zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po nosilnih raziskovalnih organizacijah v letu 2008 (1 FTE in več)

Nosilna raziskovalna organizacija	FTE
UL FS	3,2
IJS	2,8
UL FE	2,7
BIA SEPARATIONS	1,8
KI	1,8
UL NTF	1,5
XLAB, D.O.O.	1,5
ERICO D.O.O.	1,3
UL BF	1,2
UNG	1,1
UKC LJUBLJANA	1,1
SENSUM D.O.O.	1,0
UL IMFM	1,0

6. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po družbeno-ekonomskih ciljih v letu 2008

	FTE	Število
Industrijska proizvodnja in tehnologija	8,6	17
Neusmerjene raziskave (temeljne)	5,0	7
Nadzor in skrb za okolje	4,6	9
Infrastruktura in splošno planiranje uporabe zemljišč	3,6	7
Kmetijska proizvodnja in tehnologija	2,9	6
Varstvo in izboljšanje človekovega zdravja	2,9	7
Proizvodnja, oskrba in racionalna raba energije	1,7	5
Raziskovanje in izkoriščanje zemlje	1,2	3
Družbeni ustroj in družbeni odnosi	0,5	1
Raziskovanje in izkoriščanje vesolja	0,4	1
Raziskave, ki se financirajo iz splošnih univerzitetnih skladov	0,3	1
Skupna vsota	31,6	64

Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po družbeno-ekonomskih ciljih, 2008

Podatki kažejo majhno osredotočenost raziskovalnih projektov državnih pomoči na posamezne družbeno-ekonomske cilje. Največji obseg sredstev raziskovalnih projektov državnih pomoči, ki so se zaključili v letu 2008 je bil namenjen industrijski proizvodnji in tehnologijam. Vsi ostali projekti kažejo precejšnje razpršenost njihovih družbeno-ekonomskih ciljev.

7. Letni obseg zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči po kraju sedeža sofinancerskih podjetij v letu 2008

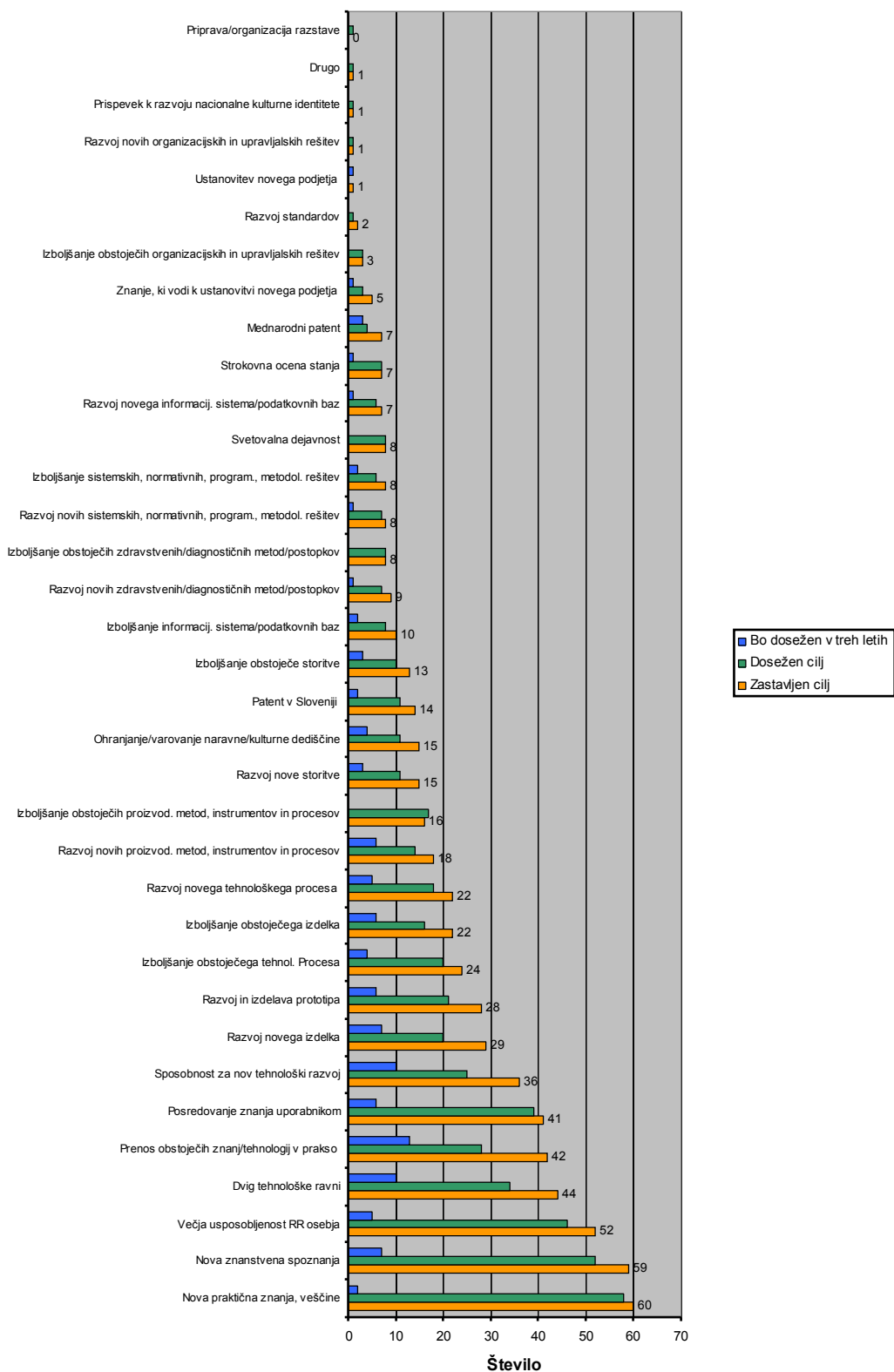
Sedež	Vsota	Sedež	Vsota
Ljubljana	6,2	Izlake	0,4
Celje	2,0	Slovenj Gradec	0,4
Tujina	1,5	Šentjernej	0,4
Ptuj	1,5	Žalec	0,4
Šoštanj	1,3	Hrastnik	0,4
Kranj	1,3	Nova Gorica	0,3
Vrhnika	1,1	Slovenska Bistrica	0,3
Ravne	1,0	Portorož	0,3
Štore	0,9	Brnik	0,3
Koper	0,9	Novo mesto	0,3
Maribor	0,9	Lendava	0,3
Jesenice	0,7	Logatec	0,3
Škofja Loka	0,7	Naklo	0,3
Planina	0,6	Velenje	0,3
Kobarid	0,5	Vransko	0,3
Zagorje ob Savi	0,5	Zgornje Jezersko	0,3
Skupaj		26,6	

Sofinancerska podjetja zaključenih aplikativnih raziskovalnih projektov v letu 2008 so dokaj enakomerno razporejena po različnih regijskih središčih Slovenije. v primerjavi s prejšnjimi leti podatki kažejo presenetljivo nizko raven osredotočenosti sofinancerskih podjetij v Ljubljani.

8. Število zastavljenih in doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Zastavljen cilj	Dosežen cilj	Bo dosežen v treh letih
Nova praktična znanja, veščine	60	58	2
Nova znanstvena spoznanja	59	52	7
Večja usposobljenost RR osebja	52	46	5
Dvig tehnološke ravni	44	34	10
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	42	28	13
Posredovanje znanja uporabnikom	41	39	6
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	36	25	10
Razvoj novega izdelka	29	20	7
Razvoj in izdelava prototipa	28	21	6
Izboljšanje obstoječega tehnol. procesa	24	20	4
Izboljšanje obstoječega izdelka	22	16	6
Razvoj novega tehnološkega procesa	22	18	5
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	18	14	6
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	16	17	0
Razvoj nove storitve	15	11	3
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	15	11	4
Patent v Sloveniji	14	11	2
Izboljšanje obstoječe storitve	13	10	3
Izboljšanje informacij. sistema/podatkovnih baz	10	8	2
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	9	7	1
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	8	8	0
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	8	7	1
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	8	6	2
Svetovalna dejavnost	8	8	0
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	7	6	1
Strokovna ocena stanja	7	7	1
Mednarodni patent	7	4	3
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	5	3	1
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljalških rešitev	3	3	0
Razvoj standardov	2	1	0
Ustanovitev novega podjetja	1	0	1
Razvoj novih organizacijskih in upravljalških rešitev	1	1	0
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	1	1	0
Drugo	1	1	0
Priprava/organizacija razstave	0	1	0

Število zastavljenih in doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči, 2008

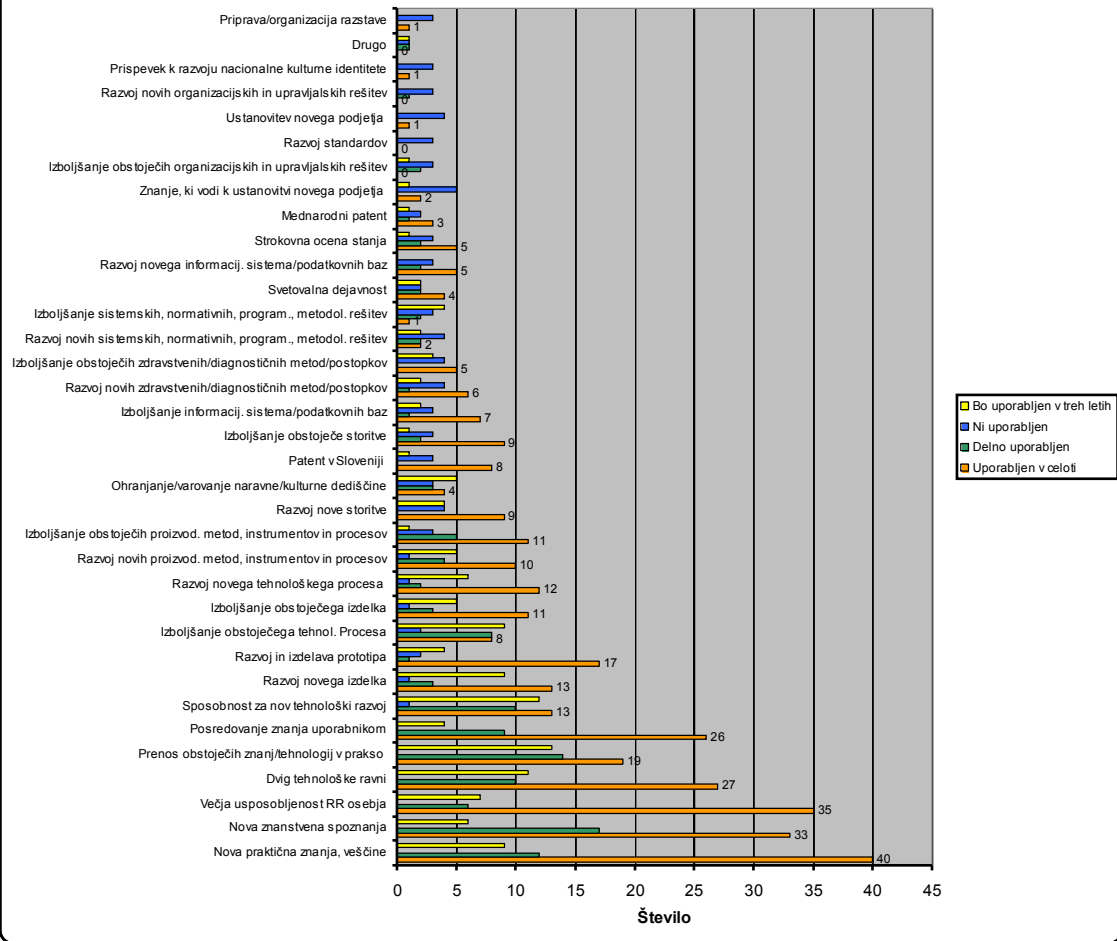

Relativno majhno število zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008 izkazuje izredno veliko število zastavljenih in doseženih ciljev. Stopnja realizacije ciljev je skoraj sto odstotna. Zastavljeni raziskovalni cilji in doseženi rezultati kažejo močno uravnoteženost med teoretično in praktično uporabno naravnostjo aplikativnih projektov državnih pomoči. Skoraj vsi aplikativni projekti državnih pomoči navajajo pomembnost doseženih praktičnih znanj in znanstvenih spoznanj. Podobno kot v preteklih letih tudi tokrat odgovorni nosilci zaključenih projektov navajajo pomembnost dosežene večje usposobljenosti raziskovalno razvojnega osebja. Več kot sedemdeset odstotkov projektov navaja uspehe pri dvigu tehnološke ravni. Kar petdeset odstotkov zaključenih projektov je že razvilo nov izdelek, vključno s prototipom, oziroma ga bo v naslednjih treh letih. Za polovico manjši, a še vedno petindvajset odstotni je delež projektov, ki navajajo razvoj nove storitve. Razvoj novega tehnološkega procesa je doseglo 35 odstotkov projektov. Dvajset odstotkov projektov navaja dosežen patent v Sloveniji, kot pomemben rezultat. Polovico manj (deset odstotkov) jih navaja, da so s projektom dosegli tudi mednarodni patent.

9. Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Uporabljen v celoti	Delno uporabljen	Ni uporabljen	Bo uporabljen v treh letih
Nova praktična znanja, veščine	40	12	0	9
Nova znanstvena spoznanja	33	17	0	6
Večja usposobljenost RR osebja	35	6	0	7
Dvig tehnološke ravni	27	10	0	11
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	19	14	0	13
Posredovanje znanja uporabnikom	26	9	0	4
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	13	10	1	12
Razvoj novega izdelka	13	3	1	9
Razvoj in izdelava prototipa	17	1	2	4
Izboljšanje obstoječega tehnol. procesa	8	8	2	9
Izboljšanje obstoječega izdelka	11	3	1	5
Razvoj novega tehnološkega procesa	12	2	1	6
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	10	4	1	5
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	11	5	3	1
Razvoj nove storitve	9	0	4	4
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	4	3	3	5
Patent v Sloveniji	8	0	3	1
Izboljšanje obstoječe storitve	9	2	3	1
Izboljšanje informacij. sistema/podatkovnih baz	7	1	3	2
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	6	1	4	2
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	5	0	4	3
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	2	2	4	2
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	1	2	3	4
Svetovalna dejavnost	4	2	2	2
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	5	2	3	0
Strokovna ocena stanja	5	2	3	1
Mednarodni patent	3	1	2	1
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	2	0	5	1
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljalških rešitev	0	2	3	1
Razvoj standardov	0	0	3	0
Ustanovitev novega podjetja	1	0	4	0
Razvoj novih organizacijskih in upravljalških rešitev	0	1	3	0
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	1	0	3	0
Druge	0	1	1	1
Priprava/organizacija razstave	1	0	3	0

Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

Več kot polovica vseh doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je bila uporabljenih v celoti. Dvajset odstotkov rezultatov je bila delno uporabljenih in prav toliko jih bo uporabljenih še v naslednjih treh letih. Deset odstotkov rezultatov ne bo uporabljenih.

10. Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	100
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	100
Izboljšanje obstoječega tehnol. procesa	100
Nova praktična znanja, veščine	100
Dvig tehnološke ravni	100
Izboljšanje informacij. sistema/podatkovnih baz	100
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	100
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	100
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	100
Priprava/organizacija razstave	100
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	100
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	100
Razvoj novih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	100
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	100
Strokovna ocena stanja	100
Svetovalna dejavnost	100
Ustanovitev novega podjetja	100
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	95
Nova znanstvena spoznanja	95
Večja usposobljenost RR osebja	94
Razvoj nove storitve	93
Razvoj novega izdelka	93
Izboljšanje obstoječe storitve	92
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	88
Razvoj novega tehnološkega procesa	87
Posredovanje znanja uporabnikom	87
Izboljšanje obstoječega izdelka	86
Razvoj in izdelava prototipa	81
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	80
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	75
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	75
Mednarodni patent	71
Patent v Sloveniji	69
Skupaj	95

Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev vseh zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008 je bila 95 odstotna.

11. Število in vrsta raziskovalnih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

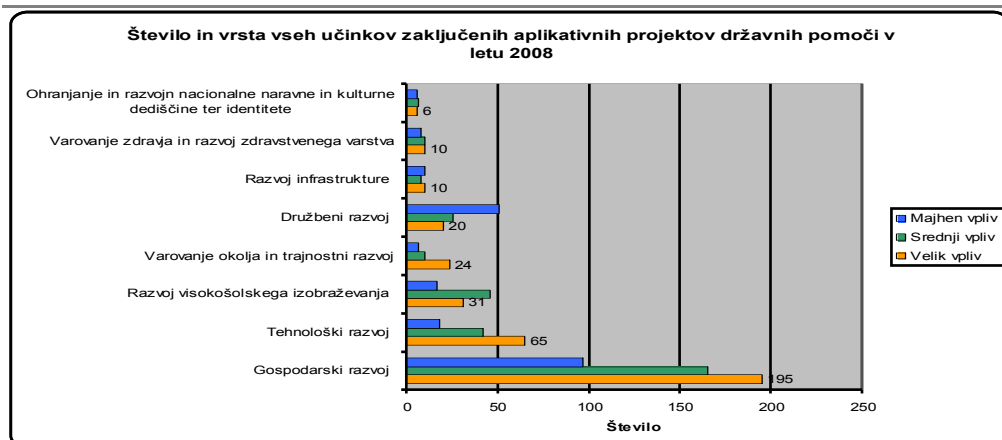
	Število projektov
Gospodarski razvoj	56
Tehnološki razvoj	50
Razvoj visokošolskega izobraževanja	43
Družbeni razvoj	42
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	34
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	20
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	13
Razvoj infrastrukture	12

Podobno kot v preteklih letih tudi zaključenih aplikativni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2008 izkazujejo največ učinkov na gospodarski (90 odstotkov) in tehnološki (80 odstotkov) razvoj, kakor tudi na razvoj visokošolskega izobraževanja (70 odstotkov). Polovica zaključenih projektov državnih pomoči izkazuje učinke na varovanje okolja in trajnostni razvoj.

12. Število in vrsta vseh učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Gospodarski razvoj	195	165	97
Tehnološki razvoj	65	42	18
Razvoj visokošolskega izobraževanja	31	46	17
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	24	10	7
Družbeni razvoj	20	26	51
Razvoj infrastrukture	10	8	10
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	10	10	8
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	6	7	6

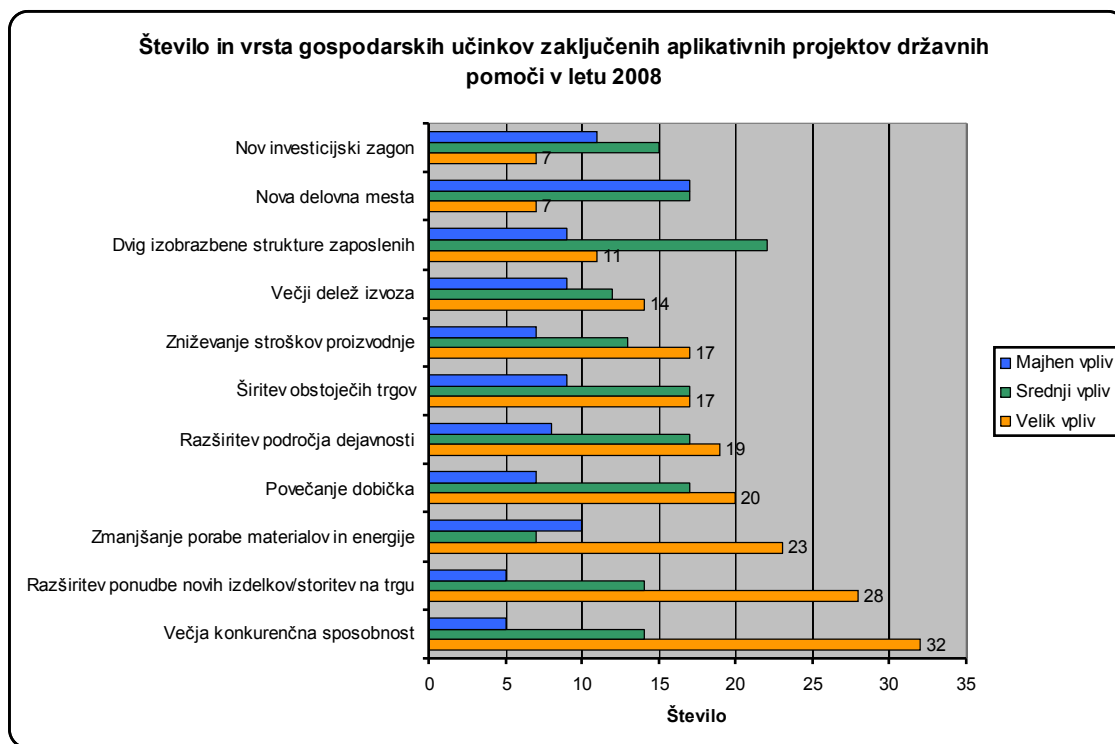

Število posameznih vrst učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je največje na področju gospodarskega razvoja. Tako kot v preteklih letih tudi letošnja analiza učinkov raziskovalnih projektov državnih pomoči dokazuje, da so raziskovalni učinki na tehnološki razvoj skoraj za polovico manjši kot učinki na gospodarski razvoj. Kakšna je njihova vzročna povezava pa iz poročil ne moremo razbrati.

V nadaljevanju podrobneje prikazujemo posamezne učinke zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči.

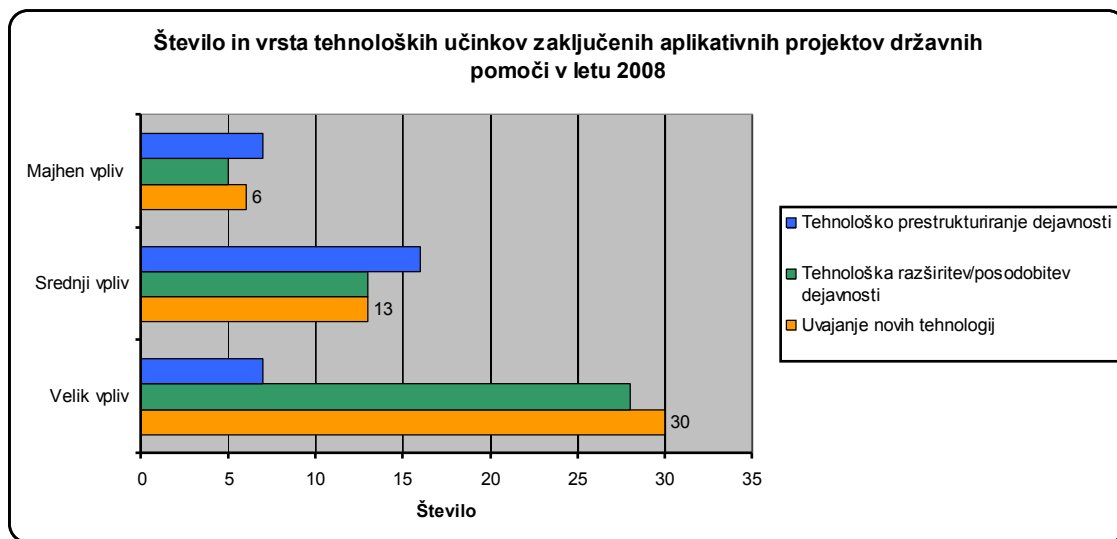
a. Število in vrsta gospodarskih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Večja konkurenčna sposobnost	32	14	5
Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	28	14	5
Zmanjšanje porabe materialov in energije	23	7	10
Povečanje dobička	20	17	7
Razširitev področja dejavnosti	19	17	8
Širitev obstoječih trgov	17	17	9
Zniževanje stroškov proizvodnje	17	13	7
Večji delež izvoza	14	12	9
Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	11	22	9
Nova delovna mesta	7	17	17
Nov investicijski zagon	7	15	11

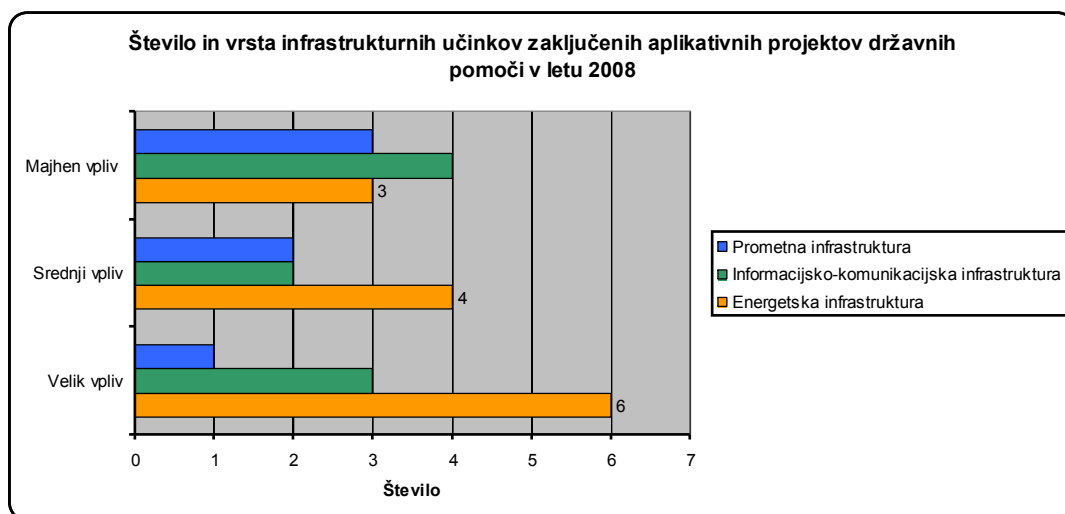
b. Število in vrsta tehnoloških učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Uvajanje novih tehnologij	30	13	6
Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	28	13	5
Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	7	16	7

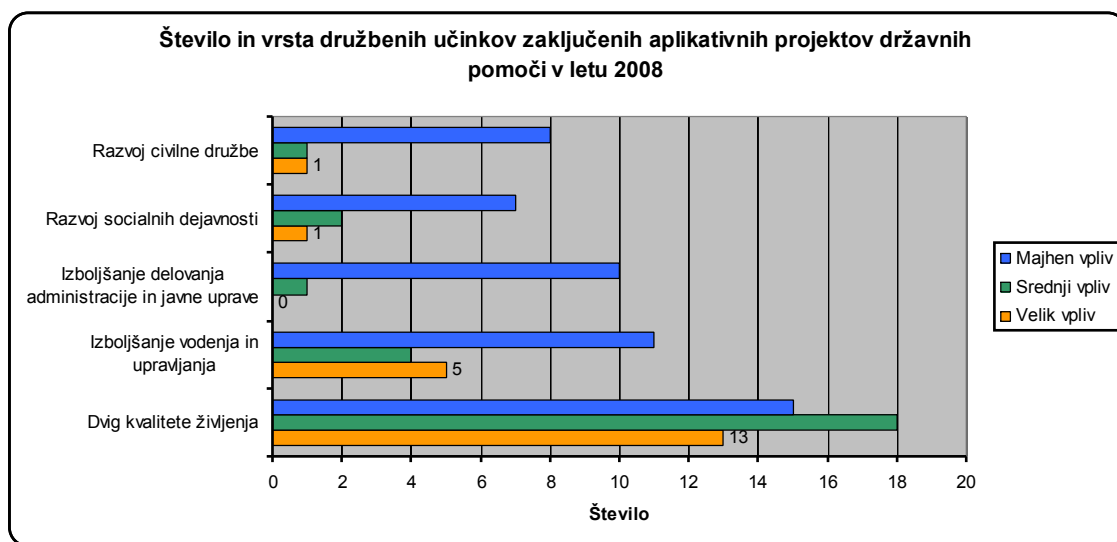
c. Število in vrsta infrastrukturnih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Energetska infrastruktura	6	4	3
Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	3	2	4
Prometna infrastruktura	1	2	3

č. Število in vrsta družbenih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Dvig kvalitete življenja	13	18	15
Izboljšanje vodenja in upravljanja	5	4	11
Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	0	1	10
Razvoj socialnih dejavnosti	1	2	7
Razvoj civilne družbe	1	1	8

13. Zaključek

Zaključeni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2008 izkazujejo pozitivne in izredno velike raziskovalne in razvojne rezultate ter pomembne učinke za gospodarski, tehnološki, družbeni, infrastrukturni, okoljski in kulturni razvoj Slovenije. Kljub majhnemu obsegu, razpršenosti in različnosti ciljev zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči, le-ti kažejo velik znanstveno raziskovalni potencial na vseh raziskovalnih področjih znanstvenih ved.

Analiza je pokazala visoko stopnjo realizacije in uporabnosti ciljev, saj so bili doseženi skoraj vsi zastavljeni cilji. Od realiziranih ciljev je bilo 74 odstotkov rezultatov tudi dejansko (v celoti ali delno) že uporabljenih v neposredni praksi sofinancerjev.

Raziskovalni rezultati so glede na neposredno vloženi obseg FTE spodbudni. Izpostaviti velja zlasti 70 odstotni delež ciljev, ki se nanašajo na dvig tehnološke ravni, na 50 odstotni delež ciljev, ki so dosegli razvoj novega izdelka, na 35 odstotni delež ciljev, ki so uvedli razvoj novega tehnološkega procesa ter na 25 odstotni delež ciljev, ki so razvili novo storitev. Sploh pa ni zanemarljivo število doseženih domačih in tujih patentov.

Pripravi: dr. Stojan Sorčan 5.6.2009

Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja,
Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA (0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004)

Uporaba sheme državne pomoči za razvojno raziskovalne projekte (SI 4 2004) v okviru strukturne politike

S pomočjo sredstev strukturne politike so bili v programskem obdobju 2004 – 2006, v okviru 1. prednostne naloge EPD Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, sofinancirani raziskovalno-razvojni projekti in projekti razvoja raziskovalne infrastrukture centrov odličnosti kot novega instrumenta znanstveno-tehnološke politike v Republiki Sloveniji. Raziskovalno-razvojni projekti centrov odličnosti (RRP CO) so se v okviru ukrepa 1.1 Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja izvajali po pravilih državne pomoči, in sicer je bila uporabljena shema državne pomoči: Raziskave in razvoj št. 0001-5228018-2000/II in 0005-5228018-2000/II (SI 4 2004).

Projekti so se izvajali v javno-zasebnem partnerstvu in se sofinancirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v deležu 75 % od sredstev strukturne politike. Z njihovo pomočjo so se realizirali cilji, kot so:

- učinkovitejši prenos znanja v produkte, storitve in procese z visoko dodano vrednostjo,
- pospeševanje zagona in razvoja novih tehnološko usmerjenih dinamičnih podjetij,
- izboljšanje sodelovanja med nosilci znanja kot so univerze, inštituti in druge razvojno raziskovalne organizacije ter podjetji,
- povečanje vlaganj v raziskave in razvoj na prioritetnih področjih raziskovalne in razvojne dejavnosti v skladu z nacionalnim raziskovalnim programom.

Raziskovalni centri odličnosti povezujejo vrhunske raziskovalne skupine iz akademske sfere in gospodarstva, ki so na ožjih, specializiranih področjih sposobne preboja v evropskem in svetovnem merilu in skupaj s prodornimi slovenskimi podjetji lahko zagotovijo vodilno mesto naše države v tehnološko-razvojnih nišah. Usmerjeni so predvsem v krepitev sposobnosti prenosa in obvladovanja novih tehnologij ter v razvoj novih tehnologij na prednostnih področjih raziskav in tehnološkega razvoja, ki so zlasti: informacijsko-komunikacijske tehnologije, novi materiali, tehnologije vodenja procesov, biotehnologija s farmacijo in tehnologije za trajnostno gospodarstvo (predvsem okoljske tehnologije).

S sredstvi ESRR je bilo vzpostavljenih 10 centrov odličnosti: »NMR center odličnosti za študij struktur in interakcij v biotehnologiji in farmaciji« (CO NMR) - Kemijski inštitut, Ljubljana, vodja dr. Janez Plavec; Center odličnosti »Materiali za elektroniko naslednje generacije ter drugih prihajajočih tehnologij« (CO ME) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Marija Kosec; Center odličnosti »Nanoznanosti in nanotehnologije« (CO NiN) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Dragan Mihajlovič; Center odličnosti »Okoljske tehnologije« (CO OT) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Milena Horvat; Center odličnosti »Superkritični fluidi« (CO SCF) - nosilec: Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, vodja dr. Željko Knez; Center odličnosti »Informacijske in komunikacijske tehnologije« (CO ICT) - Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko, vodja dr. Janez Bešter; "Center odličnosti za sodobne tehnologije vodenja" (CO STV) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Stanko Strmčnik; Center odličnosti »Biotehnologija s farmacijo« (CO BF) - Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, vodja dr. Radovan Komel; Center odličnosti »Moderni kovinski materiali« (CO MKM) - Inštitut za kovinske materiale in tehnologije, Ljubljana, vodja dr. Monika Jenko; »Center odličnosti FABRICA« (CO FABRICA) - Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana, vodja dr. Oto Luthar.

Z vidika ključnega cilja (vzpostavitev uspešnega delovanja 8 mednarodno konkurenčnih centrov odličnosti) so bile aktivnosti raziskovalnih centrov odličnosti zelo uspešno izvedene,

kar dokazujejo številni uporabni rezultati projektov 10 centrov odličnosti in njihova mednarodna vpetost. Pri kazalnikih na ravni Programskega dopolnila EPD za aktivnosti centrov odličnosti so bile ciljne vrednosti, določene za konec programskega obdobja, v l. 2008 bistveno povečane glede na l. 2007 in tudi že presežene. Rezultati, o katerih so centri poročali v letu 2008, pričajo, da so uspešno nadgradili predhodno sodelovanje med podjetji in institucijami znanja ter vzpostavili nova partnerstva. 50 podjetij sodeluje kot aktivni partnerji, še nadaljnjih več kot 100 je vključenih z drugimi oblikami sodelovanja. V centrih odličnosti deluje stotine vrhunskih raziskovalcev, nastala je vrsta odličnih znanstvenih rezultatov, okrepili so mednarodno dimenzijo, prispevali k razvoju visokega šolstva. S svojim raziskovalnim delom so prispevali k več kot 200 inovacijam in patentom, razvili nove tehnologije, proizvode in storitve, zagotovili nova delovna mesta.

V okviru RR projektov CO smo s sredstvi strukturnih skladov podprli le uporabne raziskave, ki jih neposredno sofinancirajo podjetja in s tem izkazujejo svoj interes za razvoj teh raziskovalnih dosežkov v najbolj inovativne izdelke in storitve, ki jih bodo uspešno tržili na evropskem in svetovnem trgu. Tako bomo na daljši rok zagotovili vodilno vlogo slovenskih raziskovalnih skupin in podjetij, združenih v centrih odličnosti.

V letu 2008 smo zaključili sofinanciranje aktivnosti raziskovalnih centrov odličnosti v okviru programskega obdobja 2004-2006, v okviru katerih je bilo uspešno zaključenih 33 raziskovalno-razvojnih projektov (RRP). V tem letu je bilo izplačanih 1.144.185,26 EUR (to je 94,6 % delež glede na dodeljene pravice porabe v l. 2008) sredstev strukturnih skladov končnim prejemnikom, ki so pretežno raziskovalni zavodi in univerze ter partnerske zasebne gospodarske družbe.

Za izplačana sredstva za projekte centrov odličnosti, financiranih v okviru strukturnih skladov, so predvidena povračila s strani Evropske unije v višini 75 % izplačanih sredstev za projekte centrov odličnosti v letu 2008.

Končna ocena učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči bo možna na podlagi poročil o doseganju fizičnih ciljev projektov, ki so določeni za leto 2010.

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

DIREKTORAT ZA PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST

1. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006** (0002-5715334-2002)
2. **Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006** (0007-5715334-2003)
3. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja** (BE02-5715334-2007)
4. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje** (BE01-5715334-2007)
5. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč** (BE05-5715334-2007)

Poročila po shemah bodo lahko pripravili septembra 2009.

DIREKTORAT ZA EKONOMSKE ODNOSE S TUJINO

1. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije** (BE03-5715334-2007)
2. **Investicijski program podjetja Revoz d.d.** (0011-5715334-2003)

Finančne spodbude za tuje neposredne investicije

Ministrstvo za gospodarstvo je 10.1.2007 Ministrstvu za finance priglasilo shemo državnih pomoči »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije«. Vsebina sheme pomoči temelji na Uredbi o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije in predstavlja državno pomoč, ki je združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 1628/2006 z dne 24. oktobra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni regionalni pomoči za naložbe (Uradni list EU L302, 1.11.2006, str. 29). Državna pomoč na podlagi prijavljene sheme je namenjena začetnim investicijam, in sicer investicijam v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega podjetja, širitvi obstoječega podjetja, diverzifikaciji produktov podjetja z novimi dodatnimi produkti ali bistvenih spremembah proizvodnega procesa v obstoječem podjetju. Državne pomoči na podlagi priglašene sheme se lahko odobrijo do 31.12.2013, in sicer znaša skupen predviden znesek državnih pomoči na osnovi priglašene sheme 116.841.929,60 EUR.

Cilj dodeljevanja državnih pomoči je privabljanje tujih investitorjev k investiranju na območju Republike Slovenije, katerih investicije bodo:

- zagotavljale nova delovna mesta, predvsem v panogah z višjo dodano vrednostjo,
- prispevale k prenosu znanja in tehnologij in k sodelovanju znanstveno-raziskovalnih podjetji in ustanov na območju Republike Slovenije s tujimi investitorji,
- prispevale k skladnejšemu regionalnemu razvoju,
- prispevale k povečanju sinergičnih učinkov povezovanja tujih investitorjev s slovenskimi podjetji.

Za doseg ciljev so bili definirani kazalci s katerimi se meri uspešnost in učinkovitost dodeljenih državnih pomoči:

- število novih investicij tujih investitorjev (11 na leto oz. 77 do 2013),
- število novih delovnih mest (1800 do leta 2013);

Za namene dodeljevanja državnih pomoči (v nadaljevanju: finančne spodbude) je bil v začetku maja 2007 objavljen dvoletni javni razpis. Nosilec javnega razpisa je Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, ki je izvajalska agencija Ministrstva za gospodarstvo. Za te namene je bilo v letu 2008 predvidenih 5.913.000,00 EUR proračunskih sredstev.

Na podlagi razpisa je bilo v letu 2008 skupno podeljenih za 5.643.125,00 EUR finančnih spodbud, in sicer za 11 novih investicijskih projektov. Podjetja, ki so prejemnice teh spodbud so se s pogodbo zavezala, da bodo v treh letih od podpisa pogodbe o dodelitvi spodbude, torej do leta 2011, skupno ustvarila 721 novih delovnih mest. Večina sofinanciranih projektov je predelovalne narave, en projekt se uvršča v storitveno dejavnost, dva projekta na področju raziskav in razvoja pa bosta skupno ustvarila 55 delovnih mest. Na delovno mesto so bile v povprečju dodeljene finančne spodbude v višini 7.826,80 EUR. Od enajstih investicij se tri nahajajo v Pomurski regiji, dve v Savinjski regiji, dve v Goriški regiji, dve v Podravske regiji ter po ena v Obalno-kraški in Spodnjeposavski regiji. Največje skupno število novih delovnih mest je bilo dogovorjenih v občinah Pomurske, Savinjske in Podravske regije s stopnjo brezposelnosti nad slovenskim povprečjem. V teh treh regijah je bilo pogodbeno dogovorjenih kar 571 delovnih mest od skupno 721 pogodbeno dogovorjenih delovnih mest v letu 2008.

Višina dodeljenih sredstev je tudi v letu 2008 nižja od predvidene, kar gre pripisati tudi dejstvu, da sta dve podjetji zaradi objektivnih razlogov odstopili od pogodbe. Eno podjetje je namreč začelo z zaposlovanjem že pred podpisom pogodbe o sofinanciranju, drugo pa je kot

razlog za odstop od podpisa pogodbe navedlo trenutno finančno krizo v avtomobilskem sektorju.

Število realiziranih delovnih mest poteka skladno s pogodbo med investitorjem in Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije. Glede na to, da morajo biti nova delovna mesta ustvarjena v roku treh let od podpisa pogodbe, v tem trenutku o učinku dodeljenih finančnih spodbud ni mogoče podrobno poročati. Ugotovljeno pa je, da sta doslej med podjetji, ki so prejela sredstva na podlagi javnega razpisa v letu 2008, dve podjetji že zaključili finančni del investicije, nobeno podjetje pa ni še v celoti realiziralo pogoja pogodbeno dogovorjenih novih delovnih mest. Od skupno 721 pogodbeno dogovorjenih delovnih mest so trenutno skupno realizirane 103 nove zaposlitve.

Trenutna gospodarska situacija in svetovna recesija vplivata tudi na podjetja, s katerimi ima Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije podpisane pogodbe o sofinanciranju. Izvedba projektov in zaposlovanje tako potekata počasneje, kot je bilo prvotno predvideno, vendar kljub temu ocenjujemo, da bodo cilji v roku doseženi.

Ukrep / Program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP v EUR
Spodbujanje tujih neposrednih investicij.	Privabiti tuje investitorje k investiranju na območju RS, katerih investicije bodo ustvarjale nova delovna mesta ter prispevale k prenosu znanja in tehnologije, k skladnejšemu regionalnemu razvoju in k povečevanju sinergijskih učinkov povezovanja tujih investitorjev s slovenskimi podjetji.	- Število planiranih novih investicij tujih investitorjev: 11 na leto - Število planiranih novih delovnih mest vezanih na nove investicije: 1800 do leta 2013	2006	-9 novih investicij tujih investitorjev v letu 2006, - 50 novih delovnih mest na projekt v letu 2006.		- glede št. novih investicij: 100 % - glede števila novih delovnih mest: pogodbeno dogovorjena nova delovna mesta morajo biti realizirana v roku treh let po podpisu pogodbe (do leta 2011)	5.913.000
	Cilj (Plan): Rezultati: Nova delovna mesta	Število ustvarjenih novih delovnih mest v treh letih po podpisu pogodbe o dodelitvi finančne spodbude.			- 11 novih investicij tujih investitorjev, - 721 pogodbeno dogovorjenih novih delovnih mest, ki morajo biti ustvarjena v treh letih po podpisu pogodbe (do leta 2011), kar pomeni 65,5 novih delovnih mest na projekt v letu 2008.		5.643.125

Učinkovitost: V letu 2008 je bila dosežena 95,4 % realizacija planiranih sredstev za financiranje Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v letu 2008. Vrednost dodeljenih sredstev je nekoliko manjša od prvotno planirane, kar lahko pripišemo predvsem temu, da sta dve podjetji zaradi objektivnih razlogov odstopili od podpisa pogodbe. **Učinka** še ni mogoče analizirati, pričakujemo pa pozitivne rezultate dodeljenih državnih pomoči.

Opomba Glede na to, da so investicije še v postopku izvajanja in delovna mesta še niso ustvarjena bo o učinku dodeljenih državnih pomočeh možno poročati v prihodnjih letih. Trenutna gospodarska situacija in svetovna recesija vplivata tudi na podjetja, s katerimi ima Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije podpisane pogodbe o sofinanciranju. Izvedba projektov in zaposlovanje tako potekata počasneje, kot je bilo prvotno predvideno, vendar kljub temu ocenjujemo, da bodo cilji v roku doseženi.

Investicijski program podjetja Revoz d.d.

Vlada RS je s sklepom števil. Z314-01/2001-6 z dne 24.12.2003 potrdila sklep Komisije za nadzor nad državnimi pomočmi za Investicijski program podjetja Revoz, d.d., (štev. priglasitve 0011-5715334-2003) o dodelitvi državne pomoči začetni investiciji v podjetju Revoz, d.d..

Pogodba o dodelitvi državne pomoči za izvedbo začetne investicije podjetja Revoz je bila sklenjena med Ministrstvom za gospodarstvo in podjetjem Revoz, d.d. Novo mesto dne 13.7.2004 na podlagi sklepa Vlade RS števil.: Z 314-01/2001 z dne 24.12.2003.

V skladu s pogodbo je bila Revozu dodeljena državna pomoč za izvedbo investicijskega projekta, ki vključuje investicijski program »Revoz d.d.-X44 Project-Investment Plan z izgradnjo novega proizvodnega obrata za izdelavo novega vozila »clio« ter program izobraževanja delavcev »Revoz d.d.-X44 Project-Training Plan« za opravljanje dela v novem proizvodnem obratu. Rok za izvedbo investicijskega projekta je v skladu z aneksom št. 2 iztekel dne 30.6.2008.

Pogodbeno dogovorjena vrednost državne pomoči je znašala **39.863.100 EUR**, kar predstavlja 10% upravičenih stroškov celotnega investicijskega projekta. Izplačila so bila izvršena v štirih delnih obrokih in sicer:

- v letu 2005 v višini 11.958.930 EUR
- v letu 2006 v višini 16.131.856 EUR
- v letu 2007 v višini 7.786.004 EUR
- v letu 2008 v višini 2.613.151 EUR,

tako da je bilo Revozu **izplačano skupaj 38.489.941 EUR**. Razlika do pogodbeno dogovorjene vrednosti znaša 1.373.159 EUR.

Projekt je implementiran v Dolenjski regiji, vendar se kot relevantna regija lahko šteje celotna Slovenija, saj je izvedba investicije vplivala na dvig konkurenčnosti Slovenije kot lokacije za tuje investicije in s tem prispevala k manjšemu razvojnemu zaostanku Slovenije za drugimi primerljivimi državami.

Iz investicijskega načrta in plana izobraževanja izhaja, da se učinkovitost dodeljene državne pomoči meri na dveh nivojih in sicer:

Na nivoju regije, z dvema kazalnikoma in sicer:

- z deležem zaposlenih v Revozu glede na vse zaposlene v regiji (novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika), kjer se je delež zaposlenih od izhodiščnega leta 2006, ko je znašal 5.56% povečal na 5.97% v letu 2007, kar predstavlja 7.37% uspešnost ter
- z deležem dodane vrednosti Revoza glede na ustvarjeno dodano vrednost v regiji (Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj) kjer se je od leta 2006, ko je znašal 11.40% delež v letu 2007 povečal na 15.70%, kar pa predstavlja 37.72% porast. S tem je družba Revoz d.d. povečevala ustvarjeno dodano vrednost hitreje od povprečja regije oz. štirih primerjalnih občin.

Na nivoju tovarne, kjer pa so opredeljeni naslednji kazalniki:

- število zaposlenih, - od izhodiščnega leta 2003, ko je število zaposlenih znašalo 2.108 se je število zaposlenih do konca leta 2007 povečalo na 3.128, kar predstavlja 48.39% porast. Povečano število zaposlitev je posledica povečane proizvodnje vozil Clia in začetka serijske proizvodnje novega vozila Twingo,

- število proizvedenih vozi, v letu 2003 je znašalo 118.172, v letu 2007 pa je število poraslo na 200.053, kar predstavlja 69.29% porast proizvodnje

Vrednost letnega prometa slovenskih dobaviteljev delov za prvo vgradnjo je v letu 2003 doseglo vrednost 80.566.268 Evro in poraslo na 164.526.935 Evro v letu 2007.

POTEK INVESTICIJSKEGA PROJEKTA

Planirana vrednost investicijskega projekta je 395.124 Evro. Celotni upravičeni stroški, nastali z vlaganji v opredmetena osnovna sredstva v okviru projekta X44, so bili doseženi v višini 381.327 Evro, kar predstavlja 97 % doseganje planirane vrednosti investicijskega projekta.

Planirana vrednost investicij brez inženiringa in tehnične pomoči znaša 338.667 Evro. Realizirana in plačana vrednost izvedenih del je 298.715 Evro, kar predstavlja 88% doseganje planirane vrednosti. Upravičeni stroški se nanašajo na nakup in postavitev opreme v tovarni v vrednosti 182.525 Evro ter na nakup in postavitev opreme pri dobaviteljnih delov za prvo vgradnjo v vrednosti 116.190 Evro.

Planirana vrednost inženiringa in tehnične pomoči je 56.457 Evro. Realizirana in plačana vrednost izvedenih del je 82.612 Evro, kar predstavlja 46% preseganje planirane vrednosti. Upravičeni stroški se nanašajo na opravljena dela glede določitev uporabe delovnih sredstev v proizvodnji, določitev embalaže, določitev potrebne dokumentacije, določitev kapacitet, vsebine in plana izobraževanja potrebnih za zagon projekta, definiranje sheme kontrole proizvodnje ter ocenjevanje ergonomije delovnih mest.

Na osnovi terminskega plana izobraževanja je bilo v vseh programih izvedenih 502.335 ur izobraževanj, kar predstavlja 100 % doseganje planiranih ur.

Celotni upravičeni stroški na področju izobraževanja so bili doseženi v višini 4.567 Evro, kar predstavlja 93 % doseganje planirane vrednosti.

Zaradi podrobnejše preučitve investicijskega projekta je prišlo do časovnega zamika projekta, ki je opredeljen v dodatku številka 2 k Pogodbi številka REVOZ-04-5343-AM o dodelitvi državne pomoči. Projekt novega vozila tako še ni zaključen. Glede na dejstvo, da bo učinkovitost dodeljene državne pomoči možno celovito meriti po končanju projekta, so v tem poročilu prikazane le začetne vrednosti kazalnikov za merjenje uspešnosti.

Projekt novega vozila X44 prispeva k dolgoročni ohranitvi proizvodnje in s tem delovnih mest, prenosu novih tehnologij in s tem predvsem znanj. Posledično se to odraža na učinkovitejšem izvajanju delovnih nalog, višji kakovosti proizvodov ter inovativni dejavnosti.

V dosedanjem spremljanju izvajanja projekta na podlagi redno posredovanih letnih poročil lahko ugotovimo, da se projekt izvaja v skladu z v pogodbi zastavljenimi cilji tako na področju samega poslovanja oz. doseganja pričakovanih poslovnih rezultatov, kakor tudi na področju zaposlovanja oz. ustvarjanja novih delovnih mest.

DIREKTORAT ZA TURIZEM

1. Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (BE07-5715334-2007)

Poročilo o učinkih se nanaša na dva sklopa oz. na dve obdobji. Prvi sklop se nanaša na ukrep še iz prejšnjega programskega obdobja (2004-2006). Čeprav se državne pomoči iz tega obdobja niso več dodeljevale v letu 2008 želimo kot nadgradnjo oz. zaključek prejšnji poročil, prikazati učinke in rezultate izvedenih ukrepov. Dejstvo je, da narava podprtih projektov omogoča realen prikaz rezultatov šele po določenem obdobju poslovanja. Drugi sklop pa se nanaša na aktivnosti izvedene v novi finančni perspektivi (2007-2013), kjer so prikazani zastavljeni cilji, med tem ko bodo rezultati dodeljenih spodbud zaradi specifične projektov vidni šele v prihodnjih letih.

UKREP 1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij

1. OPIS STANJA

Razvojne spodbude z namenom spodbujanja razvoja turizma so se dodeljevale s pomočjo različnih ukrepov, med katerimi sta tudi dva ukrepa iz sheme državne pomoči »Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti 2002-2006«:

- spodbujanje razvoja novih in komplementarnih turističnih produktov in storitev,
- spodbujanje razvoja skupne turistične infrastrukture.

Omenjena ukrepa sta od leta 2004 združena zaradi možnosti koriščenja večjega zneska razvojnih spodbud tudi iz Strukturnih skladov EU (Evropski sklad za regionalni razvoj) v en ukrep Enotnega programskega dokumenta 2004-2006 in sicer v ukrep »1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij«. Spodbude, ki so se dodeljevale v okviru tega ukrepa so bile namenjene spodbujanju investicij v turistično infrastrukturo in namestitvene kapacitete na temeljnih geografskih in produktnih področjih ter za projekte razvoja managementa oz. organizacijskih struktur za skupno upravljanje turističnih destinacij.

Predmet spremljanja dodeljenih spodbud v smislu zakonodaje s področja državnih pomoči velja v okviru zgoraj navedenega ukrepa za projekte v turistično infrastrukturo. V letih 2004, 2005 in 2006 je bilo skupaj izbranih 28 projektov za sofinanciranje, katerih skupna predračunska vrednost je znašala 202,8 mio EUR. Za sofinanciranje izbranih projektov je bilo odobrenih 43,4 mio EUR. Glede na dejstvo, da je dinamika sofinanciranja posameznega projekta odvisna od izvedbene strukture projektov in da je končno izplačilo izvedeno šele ob zaključku projekta, je bilo v letu 2004 izplačanih 2,02 mio EUR, v letu 2005 15,69 mio EUR, v letu 2006 10,76 mio EUR ter v letu 2007 13,96 mio EUR spodbud. Finančno so bili vsi projekti, kar se tiče sofinanciranja s strani ministrstva, zaključeni z letom 2007, vendar pa je bil trem projektom podaljšan rok za zaključek do sredine 2008, s čimer podaljšanje nima finančnih posledic za ministrstvo. Iz navedenega je razvidno, da je bilo izplačano skupno za cca 1 mio EUR manj sredstev, kot jih je bilo odobreno. Razlog za navedeno je iskati na eni strani v dejstvu, da so bili nekateri projekti realizirani z manj sredstvi kot je bilo predvideno, po drugi strani pa je bil pri določenih projektih v skladu s pogodbenimi določili zadržan del sredstev zaradi zamud pri zaključevanju projektov.

2. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

Kot je bilo že omenjeno v uvodu, izhaja in narave investicijskih projektov, da je možno rezultate ugotavljati šele po njihovem zaključku oziroma se realni rezultati in učinki pokažejo šele v času obratovanja in sicer ko je projekt že nekaj časa v svoji funkciji. V spodnji tabeli se cilji (plan) in prikaz rezultatov nanašajo na del ukrepa, ki je namenjen spodbujanju razvoja turistične infrastrukture (28 projektov).

Zaradi raznovrstnosti narave in vsebine posameznih investicijskih projektov ni možno merjenje uspešnosti celotnega ukrepa na osnovi istih kazalnikov – razen števila zaposlenih.

Zato se kot enovit kazalnik za projekte v nastanitvene zmogljivosti uporablja število ustvarjenih nočitev, za projekte modernizacije smučišč je kazalnik število prepeljanih potnikov, med tem ko za ostale investicije v turistično infrastrukturo uporablja kazalnik število obiskovalcev.

Shema DP: Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti 2002 - 2006

Ukrep/ program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)		Kazalniki	Izhodišč no (referen čno leto)	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspeš nost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitos t	Učinek	Opomb a
Spodbujan je razvoj turističnih destinacij	Cilji (Plan):	Povečati kapacitete turistične ponudbe	št. novih ležišč: 3.325 št. nočitev 773.869 št. obiskovalcev 676.049 št. prepeljanih potnikov: 1.435.040 št. novih zaposlitev 754	2004	Glede na dejstvo, da gre za nove investicije, je začetno stanje na ravni samih investicij 0			43,4			
	Učinek	Povečanje števila stalnih ležišč	Število novih ležišč			3.325	100	42,4 (97,7%)	Dejanski zaključki projektov so nekoliko odstopali od planov, kar je vplivalo tudi na doseganje predvideni h rezultatov v okviru posamezn ega projekta.	Projekti so bili zaključeni v planiranem obsegu, kar dokazuje kazalnik učinka. Zaključeni projekti kažejo pozitivne učinke na razvoj turističnih destinacij, vendar skupni rezultati v manjši meri odstopajo od zastavljenih ciljev.	
	Rezultati	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Število nočitev			622.131	80,39				
	Povečanje obiskovalcev v turističnih destinacijah	Število obiskovalcev	663.659	98,17							
	Rezultati	Povečanje kapacitet smučišč	Število prepeljanih potnikov			1.633.850	113,85				
	Rezultati	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Število novih zaposlitev			676	89,66				

Podatki iz zgornje tabele nakazujejo na pozitiven trend rasti v primerjavi s prejšnjimi leti, čeprav so pri določenih segmentih še vedno razvidna odstopanja med doseženimi rezultati ter ciljnim vrednostmi, katere izhajajo iz seštevka posameznih projektov. Razloge za navedeno je možno iskati v naslednjih dejstvih:

- kot poglavitni razlog za nedoseganje določenih kazalnikov, ki ga navajajo nosilci projektov, je bistveno poslabšanje razmer na trgu, kar je posledica svetovne gospodarske in finančne krize. V zadnjem letu je bil zaznan bistveni upad povpraševanja, kar se odraža tako v ustvarjenih nočitvah kot posredno tudi v potrebah po novih zaposlitvah.
- zaključki posameznih projektov so bili z zamikom, kar je še vedno posredno vplivalo na slabše rezultate in odstopanje od planov.

V segmentu povečanja kapacitet smučišč so bili plani preseženi, na kar so pozitivno vplivale tudi ugodne vremenske razmere v zadnjih letih.

V kolikor pa delamo primerjavo doseženih rezultatov z zastavljenimi cilji na ravni ukrepa, lahko ugotovimo, da so ti cilji že preseženi. Namreč ob pripravi ukrepa je bilo zastavljeno, da se bo v turističnih destinacijah, kjer so bodo izvajali projekti, doseglo 5% povečanje števila

nočitev iz leta 2002. Pri pregledu statističnih podatkov lahko opazimo, da skupni podatki nakazujejo na 12% rast nočitev v destinacijah, kjer so bili izvedeni podprti projekti.

Prednostna usmeritev 3.1 Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva iz Operativnega programa krepitve regionalni razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013

1. OPIS STANJA

Slovenija v novi finančni perspektivi (2007-2013) še naprej strmi k dvigu konkurenčnosti in kakovosti slovenskega turizma ter k spodbujanju razvoja turističnih destinacij. Na področju turizma tako izvaja aktivnosti, ki so usmerjene v izgradnjo, obnovo in modernizacijo turistične infrastrukture za katero je možno ugotoviti, da je ključnega pomena za nadaljnji razvoj turizma v določeni destinaciji in je skladna z naravnimi, kulturnimi in krajinskimi značilnostmi določenega območja. Prav tako bo potrebno zaradi še vedno prisotnega problema neprepoznavnosti Slovenije, krepiti razvoj upravljavskih struktur v posameznih regijah in destinacijah (vključno s podpornimi institucijami na komplementarnih področjih kot so npr. informacijske točke naravnih parkov) in okrepiti aktivnosti na področju promocije in trženja ter blagovno znamko Slovenije in njenih destinacij.

2. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

V novi finančni perspektivi 2007-2013 ima Slovenija za razvoj turizma na razpolago skupno 144 mio EUR (85% predstavljajo EU sredstva). V letu 2008 so se dodeljevala sredstva v okviru dveh razpisov in sicer za namene investicij v turistično infrastrukturo. Sredstva so se dodeljevala v skladu s shemo državnih pomoči »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«. Skupno je bilo podprtih 78 projektov, vendar se sama izplačila prilagajajo glede na dinamiko izvajanja projektov. Ker projekti še niso zaključeni, še ni možno preverjati učinkov na ravni posameznega projekta, kakor tudi ne skupno na ravni sheme državnih pomoči.

V nadaljevanju so prikazane ciljne vrednosti za celotno prednostno usmeritev in prikaz doseganja določenih rezultatov/učinkov za shemo »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«.

Program/Ukrep	Kratek opis (max. dva do tri stavke)		Kazalniki	Izhodiščno (referenčno leto)	Začetno (referenčno stanje)	Izračun za leto 2008	Uspešnost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	Cilji (Plan):	Dvig kakovosti turistične ponudbe	Število planiranih projektov: 115	2006	0			144			
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture	Število podprtih projektov			76	66%	22,4			Prikazana so zgolj izvedena plačila v letu 2008, skupna vrednost odobrenih sredstev je 97 mio EUR.
	Cilji (Plan):	Spodbujanje MSP	Planirano št. projektov MSP: 80	2006	0						
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture v MSP	Število podprtih projektov MSP			60	75%				

Cilji (Plan):	Povečanje nočitev nastanitvenih obratov v	Planirano število nočitev: 8,4 mio v letu 2013	2006	7,6 mio						
Rezultati	Ustvarjene nove nočitve v okviru nove turistične infrastrukture	Število nočitev								
Cilji (Plan):	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Planirano št. novih delovnih mest: 700 do leta 2013	2006	0						
Rezultati	Nove zaposlitve v okviru podprtih projektov	Število novih delovnih mest								

Večina rezultatov bo razvidnih šele v prihodnjih letih, saj se ti kažejo šele po zaključku projektov.

Pripravil: Darko Sajko, podsekretar

DIREKTORAT ZA ENERGIJO

1. Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji (0005-5715334-2000)
2. Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije (C 7/2005)
3. Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik (0008-5715334-2000)

POROČILO O UČINKOVITOSTI DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI ZA LETO 2008 »EKOLOŠKA SANACIJA NAFTE LENDAVALA«

Osnovni cilj priglašene pomoči je bilo reševanje nafte Lendava d.o.o. v težavah in njeno prestrukturiranje, za doseg tega cilja pa je bila potrebna pomoč pri izvedbi ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov. Nafta Lendava oziroma njena povezana družba Nafta Geoterm d.o.o., ki je postala po reorganizaciji upravičenec oziroma prejemnik pomoči, ne zmore financirati ekološke sanacije, ki je predpogoj za nadaljevanje dejavnosti podjetij skupine Nafta Lendava v konkurenčnih razmerah.

Shema DP: *Ekološka sanacija rudarskih objektov za pridobivanje ogljikovodikov št.: 0005-5715334-2000/I*

Ukrep	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Sredstva DP v €
Sanacija nevarnih objektov in naprav	Cilj: zmanjšanje nevarnih objektov in naprav	Število saniranih vrtin	2002	92	15 (plan) 15 (rezultat)	97%	1.149.347

Med pomožnimi rudarskimi objekti, ki jih ne spremljamo podrobno v okviru fizične realizacije, sta sanacija razdelilne postaje in sanacija 1,425 km plinovodov oziroma 45 % planiranega obsega. Te štejemo kot sintetični kazalnik učinkovitosti sanacije. Ker se je izpad sredstev višini mesečne situacije za december 2007, ki je bila poravnana v breme proračunskih sredstev leta 2008, odrazil prav na pomožnih objektih, je sintetični kazalnik učinkovitosti 97%, saj je bila lastna udeležba izvajalca glede na plan presežena.

Merjenje zmanjševanja nevarnosti opuščenih, a nesaniranih rudarskih objektov in naprav ni mogoče natančno izraziti zgolj numerično. Učinki, ki jih dosežemo so kvalitativne narave in količinski obseg (število vrtin) glede na različno zahtevnost vrtin predstavlja le najprimernejši približek merila.

Doseženi stroški sanacije so bili na ravni načrtovanih za leto 2008, dinamika odobrenih proračunskih sredstev za realizacijo plana pa ni bila dosežena zaradi zaostalega plačila situacije iz predhodnega leta.

S spoštovanjem!

Pripravil: mag. Janez Žebre, podsekretar

OBRAZLOŽITEV OCENE IZVAJANJA DRŽAVNE POMOČI “KVALIFICIRANIM PROIZVAKJALCEM ELEKTRIČNE ENERGIJE”

(1) Shema po kateri se izvaja državna pomoč priglášena z primerom C5/07 je nastala na podlagi predpisov iz leta 2001-2002. Shema je bila namenjena predvsem manjšim elektrarnam.

(2) Z začetkom postopka C 5/07 so bile vse izboljšave sheme podpor (uskladitev premij s ceno električne energije, upoštevanje stroškov energenta (biomase in zemeljskega plina) zamrznjene. V letih 2005-2007 so bile premije in zagotovljene odkupne cene tako nizke, da so številne elektrarne s soproizvodnjo in na biomase grozile, da bodo ustavile obratovanje.

(3) Rezultat zamrznjenih cen in premij za kvalificirane proizvajace ter aplikativnost sheme samo na manjše elektrarne je privedlo do enih od najnižjih spodbud v EU. Poleg nizkih zagotovljenih odkupnih cen in premij je velika ovira razvoju OVE elektrike tudi komplicirana prostorska zakonodaj in postopek umeščanja energetskega objekta v prostor. Slovenija je uvrščena med države, ki ne bodo v nobenem primeru izpolnile obvez o deležu OVE elektrike v nacionalni elektroenergetski bilanci (33,6%) za kar se je, skladno z direktivo 2001/77/ES, zavezala v pristopni pogodbi.

(4) Od leta 2007 na podlagi odločbe Komisije se slovenska shema šteje za državno pomoč.

(5) V letu 2008 je bila sprejeta novela EZ-C, ki pomeni zakonsko podlago za novo obliko spodbud. Spodbude bodo usklajene z novimi smericami skupnostni za okoljske državne pomoči. Podzakonski akti in notifikacija v letu 2009.

Jadranko Medak
Direktorat za energijo

POROČANJE O UČINKOVITOSTI DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI ZA LETO 2008 »PROGRAM POSTOPNEGA ZAPIRANJA RTH II. IN III. FAZA

V okviru poročanja skladno 10. členu Zakona o spremljanju državnih pomoči dodajamo posredovanim podatkom za leto 2008 dne 13.3.2009 še prikaz kazalnikov učinkovitosti po posameznih ukrepih. Realizacija ukrepov I.- III. je opisana, medtem ko IV. ukrep prikazujemo v razpredelnici (priloga 1)

V letu 2008 je bila dosežena naslednja realizacija na področju zapiralnih del in sanacije površin oziroma pri I. in II. ukrepu.

v EUR

UKREP	Program/Vlada	realizacija	% izpolnitve
I. Zapiralna dela	9.702.053	12.156.607	125
II. sanacija površin	5.833.751	2.049.715	35
SKUPAJ	15.535.804	14.206.322	91

Zapiralna dela zajemajo zapiranje jam, demontažo opreme in izdelavo projektne dokumentacije.

Ekološka in prostorska sanacija površin vključuje rušenje in rekonstrukcijo objektov, vzdrževanje površine, izdelavo dokumentacije in aktivnosti povezane z gospodarjenjem z gozdovi in zemljišči.

Dela so potekala na osnovi potrjenega letnega programa in revidiranih projektov. Planirane cene na enoto mere so bile pretežno obvladovane, skupni rezultat tehnološko povezanih aktivnosti zajetih v ukrepih I. in II se je glede na predhodno leto poslabšal. Sanacija površin v trendu ne zagotavlja več zmanjšanja zaostanka v okviru II. faze dolgoročnega programa. Kumulirana odstopanja od programa II. faze postopnega zapiranja rudnika TH, ki se letos izteka, bodo imela vpliv na izdelavo programa zadnje III. faze, sicer dolgoročnega programa za obdobje 2000-2015.

v EUR

UKREPI	Program/Vlada	realizacija	% izpolnitve
III. 1 Predhodni postopki-izobraževanje	104.323	17.535	17
III. 2 Odpravnine,dokupi,..	1.185.111	1.886.356	159
IV. Prezaposlitve in samozaposlitve	918.044	137.706	15
SKUPAJ	2.207.478	2.041.597	92

Učinki izvajanja kadrovskega socialnega programa postopnega zapiranja rudnika, ki se dosegajo preko ukrepov III. 1, III. 2 in IV. se odražajo v zmanjšanju števila zaposlenih za nedoločen čas. Cilj zmanjšanja zaposlenih za 89 je bil celo presežen za 9 delavcev, struktura uporabljenih ukrepov pa kaže na favorizacijo pasivnih oblik prezaposlovanja.

S spoštovanjem!

Pripravil: mag. Janez Žebre, podsekretar

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG

1. **Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007**
(0001-5715334-2008)
2. **Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah** (0004-5715334-2003)

POROČILO O DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČEH V LETU 2008 NA PODLAGI SCHEME »ODPRAVA POSLEDIC ŠKODE V GOSPODARSTVU PO NARAVNI NESREČI Z DNE 18.09.2007«.

Ministrstvo za gospodarstvo je, zavedajoč se nujnosti hitrega ukrepanja pri odpravi posledic škode v gospodarstvu v primeru naravnih nesreč na eni strani ter strogih pravil dodeljevanja državnih pomoči gospodarskim subjektom, ki veljajo v EU na drugi, pripravljalo in vodilo dvofazni proces aktivnosti za dodelitev interventne pomoči gospodarskim subjektom, ki so utrpeli škodo v elementarni nesreči z dne 18.9.2007.

(a) V prvi fazi sta Ministrstvo za gospodarstvo in Slovenski podjetniški sklad na podlagi Zakona o podpornem okolju za podjetništvo oziroma na njem temelječega Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013 izvedla javni poziv, ki je omogočal pomoč v obliki nepovratnih sredstev vsem podjetjem, ki so utrpeli škodo kot posledico naravne nesreče z dne 18.09.2007 in sicer v obliki in po pravilih sheme *DE MINIMIS*. V začetku decembra 2007 je bilo tako na podlagi izvedenega javnega poziva 255 upravičencem že izplačana državna pomoč v obliki nepovratnih sredstev v skupni višini 10.361.478,73 EUR.

(b) V drugi fazi je Ministrstvo za gospodarstvo sodelovalo pri pripravi novele Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, ki je sistemsko uredila področje državnih pomoči gospodarskim subjektom v primeru naravnih nesreč (za zneske nad 200.000 EUR).

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Ur.l. RS, št. 102/07; v nadaljevanju: ZOPNN-C), ki je bil na predlog Vlade RS v Državnem zboru RS sprejet 29.10.2007, je Ministrstvo za gospodarstvo pripravilo Program odprave posledic škode v gospodarstvu po neurju s poplavo 18. 9. 2007, ki ga je Vlada RS sprejela 27.12.2007.

Gospodarski subjekti so na podlagi ukrepov iz druge faze tako lahko uveljavljali škodo na strojih in opremi, zalogah in škodo zaradi izpada prihodka (*→ v programu definirana kot dodana vrednost*). Za škodo na objektih in infrastrukturi ter škodo na kmetijskih površinah pa sta v skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč odgovorna MOP ter MKGP.

Program je bil poslan v verifikacijo Komisiji EU v začetku januarja 2008. 8. avgusta 2008 smo s strani Komisije EU (potem ko so bila z njihove strani v aprilu 2008 zahtevana nekatera dodatna pojasnila in tolmačenja, na katera smo ustrezno reagirali) prijeli dokončno potrditev v obliki odločbe št. C (2008) 4352, da je državna pomoč N 32/2008 – Slovenija: Pomoč za nadomestilo škode, ki jo je povzročilo neurje s poplavo 18. septembra 2007, združljiva s Pogodbo ES.

Na podlagi odobrene sheme državnih pomoči je bilo v mesecu oktobru, novembru in decembru 2008 27 gospodarskim subjektom, upravičencem iz sheme, kot nadomestilo za

škodo na strojih in opremi, zalogah ter škodo zaradi izpada prihodka izplačan znesek v skupni višini 8.109.722,61 EUR.

Ocenjujemo, da so bila sredstva državne pomoči porabljena uspešno in učinkovito ter v skladu s zgoraj navedenimi pravnimi podlagami. Gospodarskim subjektom, ki so bili prizadeti v naravni nesreči in so utrpeli škodo, je bilo na podlagi dodeljenih državnih pomoči in sistema individualnih zavarovanj mogoče vzpostaviti raven poslovanja, kakršna so imeli na dan pred naravno nesrečo. Vseh 27 gospodarskih subjektov uspešno opravlja svojo gospodarsko dejavnost tudi na dan poročanja o dodeljenih državnih pomočeh v letu 2008.

REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE

Pomoči, ki so se izvajale v obdobju 2000 - 2007 za namen reševanja in prestrukturiranja so dodeljevala Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Namen dodeljenih pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

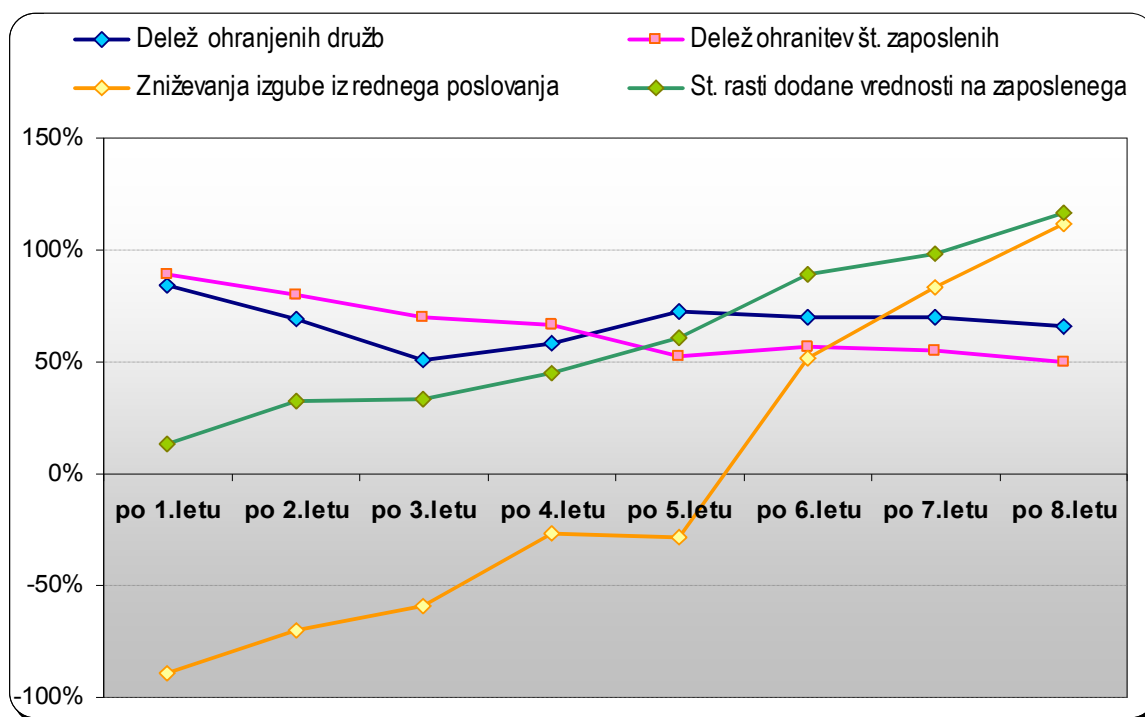
Začetno stanje ob dodelitvi državne pomoči	Enota mere	Pomoči dodeljene v letu 2000	Pomoči dodeljene v letu 2002	Pomoči dodeljene v letu 2003	Pomoči dodeljene v letu 2004	Pomoči dodeljene v letu 2006	Pomoči dodeljene v letu 2007	Pomoči dodeljene v letu 2008	Pomoči dodeljene v letu 2009
Višina dodeljene državne pomoči	v €	5.761.876	22.935	12.781.834	20.019.670	1.375.556	721.013	1.232.739	
Število družb, ki je prejelo pomoč		76	5	10	12	5	4	3	
Št. zaposlenih v družbah, ki so prejela pomoč		15.175	5.570	5.967	5.645	476	225	225	
Državna pomoč na zaposlenega	v €	380	4	2.142	3.546	2.890	3.205	5.479	
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-27.206.462	-16.188.383	-17.306.785	-35.978.272	-2.154.657	22.414	616.749	
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	10.875	8.582	8.665	15.574	13.694	19.236	36.572	
Rezultati po 1. letu dodeljene pomoči		2001	2003	2004	2005	2007	2008	2009	
Št. ohranjenih družb		72	94,74%	4	80,00%	7	70,00%	11	91,67%
Ohranitev št. zaposlenih		14.277	94,08%	4.721	84,76%	5142	86,17%	5.202	92,15%
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-24.235.445	-10,92%	-12.447.275	-23,11%	-9.477.623	-45,24%	9.563.007	ni prim.
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	12.424	114,2%	9.134	106,4%	10.425	120,3%	15.193	97,6%
Rezultati po 2. letu dodeljene pomoči		2002	2004	2005	2006	2008	2009	2010	2010
Št. ohranjenih družb		64	84,21%	3	60,00%	4	40,00%	11	91,67%
Ohranitev št. zaposlenih		12.364	81,48%	4.442	79,75%	4227	70,84%	4881	86,47%
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-19.067.877	-29,91%	-6.184.109	-61,80%	-7.119.821	-58,86%	-7.363.913	-79,53%
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	14.739	135,5%	10.804	125,9%	11.864	136,9%	16.568	106,4%
Rezultati po 3. letu dodeljene pomoči		2003	2005	2006	2007	2009	2010	2010	2010
Št. ohranjenih družb		62	81,58%	2	40,00%	3	30,00%	11	91,67%
Ohranitev št. zaposlenih		11.849	78,08%	3747	67,27%	3844	64,42%	4695	83,17%
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-16.149.558	-40,64%	-5.756.234	-64,44%	-1.931.088	-88,84%	8.598.073	ni prim.
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	15.206	139,8%	11.089	129,2%	11.438	132,0%	18.846	121,0%
Rezultati po 4. letu dodeljene pomoči		2004	2006	2007	2008	2010	2011	2011	2011
Št. ohranjenih družb		58	76,32%	2	40,00%	3	30,00%	10	83,33%
Ohranitev št. zaposlenih		10.849	71,49%	3.443	61,81%	3.489	58,47%	3.899	69,07%
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-7.195.222	-73,55%	-2.267.818	-85,99%	-3.352.684	-80,63%	-7.321.827	-79,65%
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	17.600	161,8%	10.929	127,3%	11.424	131,8%	18.001	115,6%
Rezultati po 5. letu dodeljene pomoči		2005	2007	2008	2009	2011	2012	2012	2012
Št. ohranjenih družb		55	72,37%	2	40,00%	2	20,00%		
Ohranitev št. zaposlenih		7.916	52,16%	3153	56,61%	2.919	48,92%		
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-9.965.194	-63,37%	-3.149.742	-80,54%	1.646.324	ni primerljivo		
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	17.457	160,5%	11.031	128,5%	12.751	147,2%		
Rezultati po 6. letu dodeljene pomoči		2006	2008	2009	2010	2012	2013	2013	2013
Št. ohranjenih družb		53	69,74%	2	40,00%				
Ohranitev št. zaposlenih		8.583	56,56%	2.822	50,66%				
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	6.824.833	ni primerljivo	-2.269.550	-85,98%				
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	20.610	189,5%	11.959,00	139,3%				
Rezultati po 7. letu dodeljene pomoči		2007	2009	2010	2011	2013	2014	2014	2014
Št. ohranjenih družb		53	69,74%						
Ohranitev št. zaposlenih		8.386	55,26%						
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	2.875.975	ni primerljivo						
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	21.545	198,1%						
Rezultati po 7. letu dodeljene pomoči		2008	2010	2011	2012	2013	2015	2015	2015
Št. ohranjenih družb		50	65,79%						
Ohranitev št. zaposlenih		7.584	49,98%						
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-963.484	-96,46%						
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	23.639	217,4%						

Skupni (povprečni) pregled uspešnosti dodeljenih pomočeh za prestrukturiranje po izbranih kazalcih:

	po 1.letu	po 2.letu	po 3.letu	po 4.letu	po 5.letu	po 6.letu	po 7.letu	po 8.letu
Delež ohranjenih družb (v %)	85,2	71,2	60,8	57,4	44,1	54,9	69,7	65,8
Delež ohranitev št. zaposlenih (v %)	82,6	78,1	73,2	65,2	52,6	53,6	55,2	50,0
St. rast zniževanja izgube iz rednega poslovanja (v %)	-39,4	-65,6	-64,6	-80,0	-84,5	-86,0		-96,5
St. rasti dodane vrednosti na zaposlenega (v %)	15,1	28,8	30,5	34,2	45,4	64,4	98,1	117,4

* PRAZNO POLJE:
agregatno je bil dosežen dobiček iz rednega delovanja

Grafični prikaz uspešnosti dodeljenih pomočeh za prestrukturiranje po izbranih kazalcih:

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2000:

V letu 2000 je na podlagi javnega razpisa za prestrukturiranje podjetij prejelo pomoč v obliki subvencije in dolgoročnih posojil 76 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb predvsem na področju investicij v osnovna in obratna sredstva. Cilj pomoči je bil izboljšanje poslovanja v delovno intenzivnih panogah predelovalne industrije. Višina dodeljene pomoči na podlagi razpisa ni smela presegati 40% vrednosti projekta. Celotna višina sredstev namenjenih za prestrukturiranje je bila omejena v absolutnem znesku. Razpis je zajel celotno predelovalno dejavnost (D 15-37) in gradbeništvo (F 45). Glede na veliko število gospodarskih družb (76), ki so izpolnjevale pogoje za dodelitev pomoči, je bil obseg neto državne pomoči za posamezno družbo relativno nizek. Maksimalen znesek dodeljene neto državne pomoči je znašal 49 mio SIT, minimalen znesek pa 5 mio SIT. V 56% višina neto državne pomoči ne presega 20 mio SIT, kar po kriterijih Evropske skupnosti za spremljanje državnih pomoči spada v kategorijo »De minimis« pomoči.

V strukturi podjetij po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 10 malih (do 50 zaposlenih)
- 45 srednjih (do 250 zaposlenih)
- 21 velikih (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2000 znašalo 15.175. V primerjavi z referenčnim letom 2000 je do leta 2003 ohranjenih 11.849 delovnih mest (78,1%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 90.090,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja ne več kot tri mesečne davke in prispevke na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače (delojemalec) in na plačo (delodajalec) 38,20% + 10% dohodnina).

Vrsta pomoči

- Subvencije	1.103.000.000,00 SIT
- Dolgoročna posojila	641.225.804,00 SIT

Panoge, ki so zastopane v strukturi gospodarskih družb prejemnic državne pomoči:

- DA - proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov 2,6%
- DB - proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznenih izdelkov 14,5%
- DC - proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov 3,9 %
- DD - obdelava in predelava lesa 6,6%
- DE - proizvodnja vlaknin, papirja in kartona 2,6%
- DG - proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken 2,6%
- DH - proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas 3,9%
- DI - proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov 2,6%
- DJ - proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 13,2%
- DK - proizvodnja strojev in naprav 11,8%
- DL - proizvodnja električne in optične opreme 15,8%
- DM - proizvodnja vozil in plovil 5,2%
- DN - proizvodnja pohišstva in druge predelovalne dejavnosti 6,5%
- F - gradbeništvo 5,2%
- N - zdravstvo in socialno varstvo 1,3%

Iz pregleda je razvidno, da je najmočneje zastopana skupina DJ, DK (kovinska industrija 25%), DB, DC (tekstilna 18,4%) in DL (elektro industrija 11,8 %). Ostale panoge so zastopane med 1,5-5,2%.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Po višini dodeljene pomoči so najmočneje zastopane Osrednje slovenska z 21%, Savinjska z 20% in Podravska z 15%. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz velikosti gospodarskega območja in s tem povezanega števila gospodarskih subjektov v regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale razpisne pogoje in predložile program prestrukturiranja za celotno območje Slovenije.

Iz preglednice je razvidno, da se je v obravnavanem obdobju 2000-2003 sanacija neuspešno končala za 14 gospodarskih družb, ki so v tem obdobju prenehale s poslovanjem (stečaj). Glede na višino posameznih neto pomoči je z vidika ohranitve delovanja 81,6% družb, ki so prejele pomoč relativno in nadaljujejo s poslovanjem uspeh. Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju pa kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (13%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči

ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Poleg negativnih dejavnikov »globalizacije«, na katere družbe niso imele vpliva, lahko za vzrok relativne neuspešnosti sanacije štejemo tudi veliko razpršenost in s tem povezano relativno nizko vrednost neto državnih pomoči za posamezno družbo.

V letu 2007 je še vedno prisotnih 69,74% gospodarskih družb (v obdobju 2000 – 2007 je bilo 20 stečajev in 3 pridružitve gospodarskih družb). Število delovnih mest v primerjavi z l. 2000 znaša 55,26%, dobiček iz rednega delovanja pa znaša 2.875.975 €. Skozi vse ocenjevano obdobje pa se opaža rast dodane vrednosti na zaposlenega (od 10.875 € v letu 2000 pa do 21.545 € v letu 2007).

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2001

V letu 2001 ni bila dodeljena nobena državna pomoč za reševanje in prestrukturiranje.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2002

V letu 2002 so bile dodeljene le pomoči za reševanje. Ker se je večina teh družb prijavila za prestrukturiranje in kasneje dobila sredstva v ta namen analiza ni smiselna.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2003

V letu 2003 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 10 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe v dejavnosti tekstila (DB 17/18), saj sta le dve družbi iz drugih dejavnosti (Inkos, Stikalni elementi).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 7 srednjih družb (do 250 zaposlenih)
- 3 velikih družb (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 5.967. Po številu zaposlenih v tem prevladuje Družba MURA d.d., ki je imela v matičnem podjetju 4229 zaposlenih. V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5142 delovnih mest (86%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 513.330,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja manj kot 10 obračunanih mesečnih davkov in prispevkov na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače (delojemalec) in na plačo (delodajalec) 38,20%). Za ilustracijo je samo MURA d.d. v letih 2003 in 2004 obračunala in poravnala državi preko 7 milijard iz tega naslova, kar presega skupaj dodeljene državne pomoči v letu 2003 tako v bruto kot v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz koncentracije tekstilne industrije v podravski in prekmurski regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

V obravnavanem obdobju 2003-2004 se je sanacija neuspešno končala za 3 gospodarske družbe vse iz tekstilne dejavnosti, ki so v tem obdobju prenehala s poslovanjem (stečaj). Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala, saj nobena od družb ni uspela poslovno leto 2004

zaključiti s pozitivnim rezultatom. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za več kot 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (30%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Ob dejstvu, da so v letu 2004 in v letu 2005 še dve družbi že izvedli oz. sta v postopku prisilne poravnave, je možno pričakovati propad še katerega od podjetij tekstilne panoge, ki so prejela pomoč. Relativno optimistično lahko gledamo na rezultate prestrukturiranja MURE d.d., ki je kljub še vedno visoki izgubi vendarle uspela povečati dodano vrednost in uspešno izvaja načrtovane projekte prestrukturiranja, ki bodo predvidoma v letu 2005 dali pričakovane pozitivne rezultate.

V letu 2007 obstajajo le še 3 družbe – (družba Iskra stikalni elementi je bila pripojena Elmi TT) – Mura d.d., Inkos in Lipa. Zaradi velikosti Mure d.d. je povprečje zelo odvisno od njenih rezultatov.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2004

V letu 2004 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 12 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje, pri čemer je višina pomoči ustrezen sorazmerni delež sofinanciranja programov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem. Poroštva so namenjena za finančno prestrukturiranje družb, ki imajo praviloma zaradi slabega poslovanja neustrezno strukturo virov sredstev. S pomočjo državnih poroštev imajo družbe možnost pridobiti posojila pri komercialnih bankah pod najugodnejšimi pogoji. Izdana poroštva so subsidiarna. V zavarovanje potencialnih obveznosti do Republike Slovenije v primeru unovčenja družbe jamčijo s svojim nepremičnim premoženjem. Konverzije terjatev so kot instrumenti redko uporabljene in so v glavnem namenjene finančni razbremenitvi obveznosti družb do Republike Slovenije.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe iz lesno predelovalne (DD 20) in pohištvene (DN 30) dejavnosti (skupaj 8), in po ena iz dejavnosti tekstila (DB 17), proizvodnja usnja (DC19), proizvodnja nekovinskih in mineralnih izdelkov (DI 26) in Proizvodnja električne opreme (DL 32).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 3 srednji družbi (do 250 zaposlenih) in
- 9 velikih družb (nad 250 zaposlenih).

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 6.301 Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Steklarna Rogaška d.d. (989), IUV Vrhnika (883), Iskra Kondenzatorji (938). V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5.645 delovnih mest (90%). Zmanjšanje števila zaposlenih je v glavnem posledica prestrukturiranja na programskem in tehnološkem področju.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 849.870,00 SIT. Za ilustracijo je 10 podjetij v letu 2004 obračunalo in poravnalo državi preko 6 milijard iz tega naslova, kar za 1,3 x presega skupaj dodeljene državne pomoči v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju z referenčnim letom 2003 kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja izboljšala, saj so 4 družbe uspele poslovno leto 2004 zaključiti s pozitivnim rezultatom iz rednega poslovanja. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2003 izguba iz rednega poslovanja v absolutnem znesku celo nekoliko povečala, vendar ob upoštevanju vpliva nesorazmernega povečanja izgube Steklarna Rogaška, ki je posledica prevrednotenja sredstev družbe in predstavlja 85% celotne izgube vseh 12 podjetij, je izboljšanje poslovanja opazno pri vseh ostalih družbah. Na to kaže tudi dvig dodane vrednosti na zaposlenega za 18%. Iz izkazov za večini družb je tudi razvidno, da so se izboljšali tudi ostali kazalniki uspešnosti poslovanja. Od družb, ki so v letu 2004 prejele pomoč lahko kot pozitiven primer prestrukturiranja izpostavimo Iskra Kondenzatorji Semič in Javor Pivka, kot neuspešen primer pa IUV Vrhnika in Novoteks Novo mesto. Obe družbi sta še naprej močno ogroženi in je njun obstoj negotov, kot za večino podjetij iz tekstilno predelovalne in usnjarske panoge.

V letu 2007 še vedno obstaja 91,67% družb (11 od 12), število zaposlenih je 83,17% v primerjavi z letom 2004. Rezultat iz rednega delovanja v letu 2007 znaša 8.598.073 €, v letu 2004 pa je bil rezultat negativen v višini 35.978.272. V tem obdobju je tudi dodana vrednost na zaposlenega zrasla za približno 21%.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2005

V letu 2005 sta na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.112/05) prejeli pomoč 2 gospodarski družbi. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

Majhno število prejemnikov je posledica usklajevanja sheme državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje in dopolnitev obstoječega zakona. V tem obdobju je Ministrstvo za gospodarstvo dodeljevalo pomoči le na podlagi pravila »de minimis«.

Pomoč sta prejeli družbi Mizarstvo Gabrovka – 90.000.000 SIT dolgoročnega posojila, zavarovanega na nepremičnem premoženju in Stol pisarniški stoli – 22.657.647 SIT subvencij za ohranitev delovnih mest.

Mizarstvo Gabrovka sodi v dejavnost DD 20.300 in ima 20 zaposlenih, Stol pisarniški Stoli pa v dejavnost DN 36.140 in ima 92 zaposlenih. Višina neto državne pomoči na zaposlenega je znašala 293.505 SIT. Mizarstvo Gabrovka je od leta 2006 v stečajnem postopku.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2006

V letu 2006 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 113/05) prejelo pomoč 5 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje, pri čemer je višina pomoči ustrezen sorazmerni delež sofinanciranja programov usposabljanja in

izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2006 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Dve družbi sta iz dejavnosti proizvodnje hrane (DA 15) ena iz proizvodnje nekovinskih mineralnih izdelkov (DI 26), ena iz dejavnosti tekstila (DB 18) in ena iz dejavnosti izdelkov široke porabe (G 51).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)
- 2 srednji družbi (od 50 do 250 zaposlenih) in
- 1 velika družba (nad 250 zaposlenih).

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2006 znašalo 476. Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Elkroj Mozirje d.d. (264) in KILI Liboje d.d.(110)

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 692.517,00 SIT.

Dodeljene pomoči so usmerjene v različne regije. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

V letu 2007 je število družb še vedno isto, število zaposlenih 73% v primerjavi z l. 2006, izgube iz rednega delovanja so se zmanjšale za okoli 80%, dodana vrednost na zaposlenega pa se je dvignila za 22%.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2007

V letu 2007 so na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 44/07) prejele pomoč 4 gospodarske družbe. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje v smislu usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju finančnega prestrukturiranja, proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2007 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Ena družba je iz dejavnosti proizvodnje pijač (DA 15.930), ena iz proizvodnje tekstilnih izdelkov (DB 17.400), ena iz predelave lesa (DD 20.100) in ena iz založništva (DE 22.150).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)
- 2 srednji družbi (od 50 do 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2007 znašalo 225. Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Vino Brežice d.d. (115) in G - tex d.o.o. (87)

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 3.205 €.

Dodeljene pomoči so tudi usmerjene v različne regije, zato ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2008

V letu 2008 so na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 44/07) prejele pomoč 3 gospodarske družbe in sicer: Pomurske mlekarnice d.d., Oblačila Čib Bovec, d.o.o. in Uni Podbočje, d.o.o. Namen dodeljenih pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje v smislu usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju finančnega prestrukturiranja, proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2008 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Ena družba je iz dejavnost predelave mleka in mlečnih izdelkov (DA 15.550), ena iz proizvodnje tekstilnih izdelkov (DB 17.400), ena pa iz področja splošnih gradbenih del (F 45.210).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 1 srednje velika družba (do 250 zaposlenih)
- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2008 znašalo 225 zaposlenih.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 5.479 €.

Dodeljene pomoči so tudi usmerjene v različne regije, zato ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE

1. Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida (0003-5186773-2002)

Sporočam vam, da je bilo na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list št. 42/05, 58/05, 87/05, 20/06, 138/06 in 78/08 – v nadaljevanju: uredba) v letu 2008 skupno dodeljenih državnih pomoči kot sledi:

- Skupaj od 224 veljavnih pogodb je od le te odstopil le eden. Od preostalih 223 jih je 33 naprav za transport toplote ali plina, ki so vsi razen enega izpolnili pogodbene obveznosti. Od drugih naprav (zgorovalne in kurilne) jih je 190.

- V letu 2008 smo na Agenciji Republike Slovenije za okolje izdali 205 potrdil upravljavcem naprav iz četrte alineje 18. člena uredbe, ki so se s podpisom pogodbe zavezali, da bodo v koledarskem letu 2008 zmanjšali specifične emisije vsaj za 2,5 % glede na referenčno leto. Upravljalci naprav so na osnovi izdanih potrdil lahko uveljavljali povračilo že vplačane okoljske dajatve v višini 31.710.102 kg CO₂. Na podlagi prejetih poročil je razvidno, da so upravljalci naprav v letu 2008 zgenerirali 664.252.629 kg CO₂ emisij iz goriv.

- 177 upravljavcev je zmanjšalo specifične emisije vsaj za 2,5 % v primerjavi s specifičnimi emisijami iz referenčnega leta. Od tega 3 niso izvedli vseh ukrepov za zmanjšanje emisij iz pogodbe. 32 zavezancev, ki izvajajo transport toplote ali plina, pa je skladno s 24 členom uredbe emisijo CO₂ zmanjšalo na podlagi izvedenih ukrepov (zmanjšanje specifične emisije se ne vrednoti kvantitativno).

- 14 upravljavcev ni izpolnilo vseh pogodbenih obveznosti, zato bomo skladno z določili pogodbe pristopili k odstopu od le te.

- V letu 2008 so bile zavezancem iz tretje alineje 18. člena uredbe izdane 3 odločbe o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 8.595.313 kg CO₂.

- V letu 2008 je bilo zavezancem iz druge alineje 18. člena uredbe izdanih 6 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 8.384.802 kg CO₂.

Lep pozdrav,

mag. Igor Ravnikar, univ. dipl. inž. stroj., Višji svetovalec III
Tanja DOLENC, univ. dipl. inž. gr., Direktorica Urada za varstvo okolja in narave

EKO sklad

Sofinanciranje okoljskih naložb (0006-5186773-2001)

Dejavnost Sklada je od njegove ustanovitve usmerjena na ugodno kreditiranje okoljskih naložb, ki prispevajo k uresničevanju ciljev nacionalnega programa varstva okolja, nacionalnega energetskega programa, izvedbenih operativnih programov, sprejetih na njuni podlagi ter skupne okoljske politike Evropske unije.

Ugodni krediti so tako pomemben javnofinančni instrument za financiranje naložb na področju varstva okolja, saj prispevajo k uresničevanju ciljev sprejetih strateških dokumentov, s tem pa pripomorejo k izboljšanju stanja okolja in kakovosti življenja ter varstvu naravnih virov. V zadnjih letih se vse večji pomen pripisuje obvladovanju podnebnih sprememb. Zato je Eko sklad skladno s sprejetim poslovnim načrtom tudi v letu 2007 in 2008

med prednostne cilje postavil ugodno kreditiranje naložb za znižanje emisij toplogrednih plinov.

V letu 2007 so se prvič kot kreditojemalci Eko sklada pojavili domovi za ostarele, ki so pridobili pravico do kreditov v skupni vrednosti več kot 1 milijon EUR za izvedbo različnih ukrepov učinkovite rabe energije (toplotne izolacije fasad in streh, zamenjava dotrajanega stavbnega pohištva z energijsko učinkovitejšim, zamenjava sistema ogrevanja, hidravlično uravnoteženje ogrevalnega sistema) in izrabe obnovljivih virov energije (vgradnja solarnega ogrevalnega sistema) z namenom manjše porabe energije v doslej energetsko potratnih objektih domov. Pri teh kreditojemalcih ugotavljamo časovno velik zamik od odobritve kredita do podpisa kreditne pogodbe, ker je postopek za zadolžitev doma kot javnega zavoda dolgotrajen in zahteva skoraj pol leta za pridobitev vseh potrebnih soglasij za njihovo zadolžitev. Zaradi tega je pri teh petih kreditojemalcih prišlo do zamika porabe odobrenih kreditov za financiranje naložb, ki so se izvajale v letu 2008.

Vsi ostali krediti sklada v preteklem letu so bili obravnavani po pravilu »de minimis«.

ONESNAŽEVANJE ZRAKA

(1) znižanje emisij CO₂

V skladu z obveznostmi iz Kjotskega protokola mora Slovenija v letih 2008 do 2012 znižati emisije toplogrednih plinov (TGP) za 8% glede na izhodiščno leto 1986. V tem letu so emisije TGP znašale 20,60 milijona ton emisij ekvivalenta CO₂, oziroma 15,53 milijonov ton čistega CO₂. Osem odstotno zmanjšanje pa pomeni, da Slovenija v povprečju ne bo smela preseči 18,95 milijonov ton emisij ekvivalenta CO₂ na leto. Glavni vir emisij toplogrednih plinov v Sloveniji predstavlja zgorevanje različnih fosilnih goriv za proizvodnjo toplote in električne energije ter v transportu. Znižanje emisij TGP bo zato mogoče doseči le z učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije.

Eko sklad je v letih 2007 in 2008 med drugimi sklenil kreditne pogodbe za financiranje naložb na področju znižanja emisij TGP s petimi kreditojemalci. Poraba teh kreditov pa se je pričela v letu 2008. Kreditirane naložbe prispevajo k znižanju emisij CO₂ za 861 t/leto.

Rezultati učinkov kažejo, da je bil planirani cilj rahlo presežen, pri čemer je bila dodeljena državna pomoč skoraj 3 % nižja od planirane. K dobremu rezultatu je pripomogel predvsem velik delež naložb učinkovite rabe energije in sicer celovite obnove energijsko potratnih domov za ostarele občane.

Zoran Bešlin, svetnik Eko sklada

Vesna Črnilogar, svetovalka direktorja Eko sklada

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalnik		Izhodiščno leto	Začetno stanje	Podatki za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP v EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Onesnaževanje zraka	znižanje emisij CO ₂	Plan	Načrtovano zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]	1986	15660000 ¹	800	107,6%	11.000	97,2%	Pozitiven, saj je dodeljena DP nižja od predvidene za večji okoljski učinek	1)
		Rezultati	Doseženo zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]			861		10.694			
							planirano:	11.000			
							realizirano:	10.694			

LEGENDA K TABELI UČINKI DP 2008:

Uporabljeni so bili naslednji podatki:

¹ referenčna vrednost za CO₂ - zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (CO₂) za 8 % v prvem ciljnem obdobju 2008-2012 glede na izhodiščno leto 1986 = 15,66 mio ton CO₂ (oz. 18,95 mio ton TGP)

Vir: Okolje v Sloveniji 2002, MOP

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

1. **Programi zaposlovanja** (0001-5022860-2003, SI 2 2004)
2. **Programi zaposlovanja** (BE02-5022860-2007, XE 16/2007)
3. **Programi usposabljanja** (0002-5022860-2003, SI 1 2004)
4. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2006, XT 15 2006)
5. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2007, XT 58 2007)

Pri številu vključenih oseb so upoštevane vse vključitve v okviru posameznega programa, tudi tiste, ki so namenjene netržnim subjektom in ne predstavljajo državne pomoči, izpostavljeno pa je število vključenih v letu 2008 za tržne delodajalce. Na ta način lahko na podlagi razpoložljivih podatkov prikažemo bolj realno sliko učinkovitosti ukrepa. Iz istega razloga so podatki prikazani na nivoju ukrepa, kar pomeni, da se ne vežejo na koledarsko obdobje, saj so ukrepi večletni in/ali prihaja do časovnega zamika med vključitvijo oseb in nakazilom sredstev.

A) Na podlagi priglašene sheme Programi zaposlovanja (0001-5022860-2003) poročamo za naslednje izvedene aktivnosti:

1. Nadomestitev dela plače invalidu in težje zaposljivi osebi (2006)

Program se je izvajal v skladu s Pravilnikom o merilih za nadomestitev dela stroškov invalidskemu podjetju. Tem podjetjem pripada nadomestilo za invalide, ki imajo z odločbo priznan status invalida in so v delovnem razmerju. Višina nadomestila je odvisna od stopnje invalidnosti. Novih vključitev ni bilo, izplačila pa se nanašajo na osebe, ki so bile vključene v program v letu 2004. Oseba je namreč do subvencije upravičena do konca zaposlitve pri delodajalcu. Glede na to, da je cilj programa socialna vključenost ocenjujemo, da je program učinkovit (ocena 3).

2. Spodbujanje novega zaposlovanja starejših (2005).

Namen programe je spodbujanje zaposlovanja brezposelnih oseb, ki so starejše od 50 let. Delodajalec, ki zaposli brezposelno osebo iz te ciljne skupine, prejme subvencijo v višini polovice letne plače z obvezo ohranitve zaposlitve vsaj eno leto. Program se je pričel izvajati v drugi polovici leta 2005 in nadaljeval v letu 2006. Planiranih je bilo 490 vključitev, realiziranih pa 318 vključitev brezposelnih oseb. Na podlagi končnih poročil je 50 % zaposlenih ohranilo zaposlitev eno leto po poteku pogodbenih obveznosti. Program na tej podlagi ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

B) Na podlagi priglašene sheme Programi zaposlovanja (BE02-5022860-2007) poročamo za naslednje izvedene aktivnosti:

1. Spodbujanje novega zaposlovanja starejših 2 (2007).

Aktivnost se nanaša na sofinanciranje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, ki so starejše od 50 let za obdobje najmanj enega leta. Namen aktivnosti je povečevanje stopnje zaposlenosti starejših od 50 let, s spodbujanjem zaposlovanja v obliki subvencije za zaposlitev. Višina sredstev, ki so na razpolago za izvajanje te aktivnosti znašajo skupaj 1.021.615,76 EUR. V letu 2008 ni bilo novih vključitev. Realizirana poraba v celotnem obdobju poročanja znaša 515.071,77 EUR, celotna realizirana poraba v obdobju 2007–2008 pa znaša 821.015,54 EUR. Načrtovanih je bilo 243 vključitev brezposelnih oseb, vključilo pa se je 177 oseb. Na podlagi preteklih programov se ocenjuje 25 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbene obveznosti. Program na tej podlagi ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

2. Spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb – prejemnikov denarne socialne pomoči (za leto 2007 in 2008).

- za leto 2007:

Namen programa je bilo spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so v zadnjih 16 mesecih prejemale denarno socialno pomoč najmanj 12 mesecev, s čimer bi prispevali k izenačevanju možnosti na trgu dela za vključene brezposelne osebe. Program se je izvajal s subvencijo za zaposlitev oseb, ki so se zaposlile za določen čas najmanj enega leta oz. za nedoločen čas. V letu 2007 je bilo v aktivnost vključenih 286 iskalcev zaposlitev. V letu 2007 je bilo za izvajanje aktivnosti porabljenih skupaj 1.037.833,21 EUR. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti.

- za leto 2008:

Namen programa je bilo zaposlovanje oseb iz ciljne skupine aktivnosti, in sicer za določen čas najmanj 12 mesecev ali za nedoločen čas s spremljanjem 2 leti. Od trajanja zaposlitve je bila odvisna tudi višina dodeljene subvencije za zaposlitev, ki jo je delodajalec prejel v višini 3.350,00 EUR v primeru zaposlitve brezposelne osebe za določen čas najmanj 12 mesecev oziroma v višini 6.700,00 EUR, če je zaposlil brezposelno osebo za nedoločen čas, njeno zaposlitev pa se spremlja neprekinjeno 2 leti. Z javnim razpisom je bilo zagotovljenih sredstev za subvencioniranje zaposlitev do 300 brezposelnih oseb, ki izpolnjujejo lastnosti ciljne skupine. V program je bilo dejansko vključenih 140 oseb. V obdobju poročanja je bilo v aktivnost vključenih skupaj 115 brezposelnih oseb, dejansko število vključenih v program, pa je 140 oseb. Sredstva, ki so bila na razpolago za to aktivnost, znašajo skupaj 1.663.200,00 EUR. Poraba sredstev znaša v obdobju poročanja skupaj 31.360,00 EUR. Izplačila sredstev bodo potekala še v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti.

Program v celoti ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

3. Spodbujanje novega zaposlovanja mladih brezposelnih oseb (2008).

Program je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada. Namen programa je bilo spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, ki so mlajše od 25 let oz. so iskalci prve zaposlitve. Cilj je bilo zaposliti osebe za polni delovni čas za obdobje najmanj enega leta, s čimer bi prispevali k ponovni delovni integraciji teh oseb v delovno okolje, k zmanjševanju njihove socialne izključenosti in revščine in k izboljšanju njihovih zaposlitvenih možnosti. Razpisanih je bilo 4.699.000,00 EUR za 1270 zaposlitev. Delodajalec je za vsako realizirano zaposlitev prejel subvencijo v višini 3.700,00 EUR. Zaposlitve so bile izvedene do konca februarja 2009. Do sedaj je bilo izplačanih 706.415,95 EUR od tega 600.453,56 iz ESS sredstev in 105.962,39 iz sredstev lastne udeležbe (integralnega proračuna). S pomočjo subvencije je bilo tako skupaj zaposlenih 230 oseb, od tega 195 v letu 2008 in 35 oseb v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti. Program na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

4. Spodbujanje novega zaposlovanja starejših brezposelnih oseb (2008).

Program je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada. Namen programa je bilo spodbujanje zaposlovanja brezposelnih oseb, ki so starejše od 50 let, kar je eden od pomembnejših ciljev Lizbonske strategije. Cilj je bilo zaposliti osebe za polni delovni čas za obdobje najmanj enega leta, s čimer bi prispevali k ponovni delovni integraciji brezposelnih oseb iz ciljne skupine v delovno okolje, k zmanjševanju njihove socialne izključenosti in revščine, k izboljšanju njihovih zaposlitvenih možnosti in aktivnemu staranju. Razpisanih je bilo 4.699.000,00 EUR za 1270 zaposlitev starejših. Delodajalec je za vsako realizirano zaposlitev prejel subvencijo v višini 3.700,00 EUR. Zaposlitve so bile realizirane do konca februarja 2009. Do sedaj je bilo izplačanih 1.878.844,06 EUR od tega 1.849.244,06 EUR iz ESS sredstev. S pomočjo subvencije je bilo skupaj zaposlenih 525 oseb, od tega 482 v letu 2008 in 43 oseb v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti. Program na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

C) Na podlagi priglašene sheme Programi usposabljanja (0002-5022860-2003 ter BE01-5022860-2006) poročamo za naslednje izvedene aktivnosti:

1. Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v perspektivnih sektorjih (2005-2006).

Cilj programa je dvig izobrazbene in kvalifikacijske ravni zaposlenih z namenom ohranitve delovnih mest ter prilagodljivost podjetij na globalnih konkurenčnih trgih. Program se izvaja z javnim razpisom, podjetja pa morajo imeti sprejete splošne programe usposabljanja in predložiti večletni program usposabljanja. Iz sredstev tega programa se sofinancirajo splošna in posebna izobraževanja. V letu 2006 je bilo v izvajanje programa po dveh javnih razpisih skupaj vključenih 146 podjetij in 5840 oseb. Ocenjujemo, da je program glede na postavljene cilje **zelo učinkovit (ocena 4)**. Število oseb, ki so uspešno zaključile splošno usposabljanje (letnik formalnega izobraževanja) je glede na izkušnje prejšnjih let višji od 80 %, pri posebnem usposabljanju (tečaji, seminarji) pa presega 95 %.

2. Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v sektorjih v preoblikovanju (2005-2006).

Cilj programa in učinkovitost (**ocena 4**) sta enaka kot pri programu, ki je namenjen perspektivnim podjetjem. Javni razpis je bil ločen za perspektivna in podjetja v preoblikovanju predvsem zaradi prednostnega financiranja perspektivnih podjetij. Javni razpis je bil namreč pripravljen za obdobje 2005-2007, vzporedno pa je potekalo še izvajanje po javnem razpisu iz leta 2005. V letu 2006 je bilo vključenih 281 podjetij in 10345 oseb, ki so zaposlene v teh podjetjih, kar presega planirane vključitve, zato so bila za izvajanje tega programa v letu 2006 zagotovljena dodatna sredstva.

POROČILO O UČINKOVITOSTI DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČEH V LETU 2008

Ukrep / program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ ni ga še možno določiti)	Opomba
Spodbujanje novega zaposlovanja mladih brezposelnih oseb OP 13.2.2.1 (2008) OP	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. mladih brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlitev: 1.270	2008	Št. mladih brezposelnih oseb – pod 25 let: 9.144 (dec 2007)					
	Rezultati:	Zaposlitev mladih brezposelnih oseb				208 vključitev od tega za 24 vključitev tudi nakazilo v 2008	16,4%	88.800		
									Pozitiven; št. mladih brezposelnih oseb – pod 25 let se je zmanjšalo na 8.399 (dec 2008), na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Večina zaposlitev je bila realizirana v letu 2008, vendar je bila večina subvencij izplačanih šele v letu 2009. O njih bomo poročali naslednjč.

Ukrep / program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ ni ga še možno določiti)	Opomba
Spodbujanje novega zaposlovanja starejših brezposelnih oseb OP 13.2.2.1 (2008) OP	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. starejših brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlitev: 1.270	2008	Št. starejših brezposelnih oseb: 22.303 (dec 2007)				Pozitiven; št. starejših brezposelnih oseb se je zmanjšalo na 21.923 (dec 2008), na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Večina zaposlitev je bila realizirana v letu 2008, vendar je bila večina subvencij izplačanih šele v letu 2009. O njih bomo poročali naslednjic.
	Rezultati:	Zaposlitev starejših brezposelnih oseb				514 vključitev od tega za 68 vključitev tudi nakazilo v 2008	40,5%	225.700		
Spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb - prejemnikov denarne socialne pomoči (DSP) (2007)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. dolgotrajno brezposelnih, ki so prejemniki DSP	Št. planiranih zaposlitev: 311	2008	Število prejemnikov DSP 25.219 (dec 2007)					Program se je začel izvajati januarja 2007 (Zakon o socialnem varstvu)
	Rezultati:	Zaposlitev dolgotrajno brezposelnih prejemnikov v DSP	Št. zaposlitev			368 zaposlitev (Zaposlitve v letu 2007: 283 in v letu 2008 83) od tega 313 v tržni dejavnosti	118%	731.650	Pozitiven: zmanjšanje št. prejemnikov DSP na 21.915 (dec.2008), na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Uspešnost je nad 100% zaradi nadomestnih zaposlitev pri predčasno prekinjenih zaposlitvah
Spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb - prejemnikov denarne socialne pomoči (DSP) (2008)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. dolgotrajno brezposelnih, ki so prejemniki DSP	Št. planiranih zaposlitev: 180	2008	Število prejemnikov DSP 25.219 (dec 2007)					Program se je začel izvajati januarja 2007 (Zakon o socialnem varstvu)
	Rezultati:	Zaposlitev dolgotrajno brezposelnih prejemnikov DSP	Št. zaposlitev			115 zaposlitev, od tega 108 v tržni dejavnosti	64%	29.680	Pozitiven: zmanjšanje št. prejemnikov DSP na 21.915 (dec.2008), na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	
	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. brezposelnih starejših od 50 let	Št. planiranih zaposlitev: 550	2008	Št. starejših brezposelnih oseb 50 +: 22.303 (dec 2007)					

	Rezultati:	Zaposlitev starejših	Št. zaposlit ev			353 zaposlitev od tega za 19 zaposlitev nakazilo 2. dela zahtevka v letu 2008			podlagi končnih poročil je 50% zaposlenih ohranilo zaposlitev eno leto po izteku pogodbe;	V program v letu 2007 ni bilo novo vključenih
Spodbujanje novega zaposlovanja starejših 2 (2007 EPD)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. brezposelnih starejših od 50 let	Št. planiranih zaposlit ev: 243	2008	Št. brezposelnih starejših 22.303 (december 2007)		70%		Pozitiven; na podlagi preteklih programov ocenjujemo 25% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe.	Zaposlitve so bile realizirane v letu 2007, nakazila pa so mesečna.
	Rezultati:	Zaposlitev starejših	Št. zaposlit ev			177 zaposlitev od tega 140 v		352.257,36	št. starejših brezposelnih oseb 50+ se je zmanjšalo 21.923 (december 2008)	
Nadomestitev dela plače invalidu in težje zaposljivi osebi (UAPA 3.5 - 2006)	Cilji (Plan):	Izenačevanje možnosti zaposlovanja in zaposlovanje invalidov ter težje zaposljivih brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlit ev: 61 (zaposleni so iz preteklih let)	2008	št. oseb z omejitvami pri zaposlovanju 37.274 (dec. 2007),		100%	215.139,81	Pozitiven; oseba je upravičena do subvencije do konca zaposlitve pri delodajalcu, št. oseb z omejitvami pri zaposlovanju se je zmanjšalo	V program v letu 2008 ni bilo novo vključenih
	Rezultati:	Zaposlitev invalidov in težje zaposljiv brezposelnih oseb	Št. zaposlit ev			61 oseb od tega 44 v tržni dejavnosti				Trajna subvencija osebam do konca zaposlitve.
Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v sektorjih v preoblikovanju (2005-2006)	Cilji (Plan):	Povečanje zaposljivosti zaposlenih z dvigom izobrazbene ga nivoja in usposobljenosti	Št. planiranih vključenih oseb: 9.925	2008			170,82 %	163.167,26	Pozitiven; preventiva pred brezposelnostjo - med brezposelnimi je največ tistih z najnižjo izobrazbo, t.j. 40 % s I.-II. stopnjo	V letu 2008 ni bilo novih vključitev.
	Rezultati:	Št. vključenih				16.954 vključitev od tega se je za 711 oseb sredstva nakazalo v letu 2008				
Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v perspektivnih sektorjih (2005-2006)	Cilji (Plan):	Povečanje zaposljivosti zaposlenih z dvigom izobrazbene ga nivoja in usposobljenosti	Št. planiranih vključenih oseb: 10.103				210,66 %	422.567,61	Pozitiven; povečanje usposobljenosti perspektivnega kadra	
	Rezultati:	Št. vključenih				21.283 vključitev od tega se je za 4.832 oseb sredstva nakazalo v letu 2008				

MINISTRSTVO ZA KULTURO

1. **Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije** (0001-5228000-2002, N 357/2004)
2. **Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji** (0001-5228000-2002, N 357/20040001-5228000-2003, SI 9 2003)
3. **Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do 2006** (0001-5228000-2004)
4. **Spodbujanje založništva v Sloveniji** (N 1/2006)
5. **Sofinanciranje medijskih programov** (N 113/2006)

Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije

Cilji:

Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu zakona o medijih:

- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdiovizualnih del,
- 10% delež del neodvisnih producentov

92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:

- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdio-vizualnih del

Rezultati

Kratek opis	Leto 2007	Leto 2008	Indeks 2008/2009
Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu Zakona o medijih:			
- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;	11,3%	29,5%	261
- 20% delež evropskih avdiovizualnih del,	41,3%	45,2%	109
- 10% delež del neodvisnih producentov	9,5%	13,8%	145
92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:			
- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;	36,6%	32,0%	87
- 20% delež evropskih avdio-vizualnih del	62,0%	53,7%	87

Učinki so pozitivni. Ustrezna sta deleža slovenskih avdio-vizualnih del, večja se delež evropskih avdiovizualnih del in večja se delež del neodvisnih producentov. Programski rezultati RTV Slovenije so uspešni, saj podatki kažejo, da odstotki presegajo zakonsko določene stopnje.

Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev

Cilji:

Medijski pluralizem:

- zagotavljanje raznolikosti programskih vsebin iz zakona o medijih

Zagotavljanje deležev, določenih v 85. členu Zakona o medijih:

- radio - najmanj 30 % lastne produkcije v dnevnem oddajnem času;
- TV - najmanj 20 % lastne produkcije v letnem oddajnem času.

Kazalec:		leto 2008
doseženi % lastne produkcije iz 85. člena zakona o medijih (radio - dnevni oddajni čas, TV – letni oddajni čas)	radio	55,95%
	TV	20,60%
število v razvidu medijev	tisk	973
	el. publikacije	196
Število podprtih programskih vsebin	radio	58
	TV	22
	tisk	46
	el. publikacije	7
	Neodvisni producenti	6
	Skupaj	139

Medijski pluralizem:

Učinki državne pomoči so pozitivni, saj ministrstvo z izborom podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih. Leta 2008 je v okviru priglašeni državnih pomoči ministrstvo sofinanciralo 139 projektov za programske vsebine medijev. Področje sofinanciranja razvoja tehnične infrastrukture je bilo tudi v skladu z evropsko direktivo predvideno le do leta 2006, zato v letu 2008 to področje ni bilo sofinancirano.

Številčno je bilo sicer podprtih nekoliko manj projektov kot v letu 2007, a se je višina sofinanciranih sredstev povečala.

Zagotavljanje deležev, določenih v 85. členu Zakona o medijih:

Opomba: Zakon o medijih predpisuje zgolj minimalne deleže, cilj je doseči čim višje.

Letni oddajni čas lastne produkcije TV nosilcev programa in dnevni oddajni čas lastne produkcije radijskih nosilcev sta se v letu 2007 povečala. Število vpisov v razvidu medijev ostaja v povprečju zadnjih let, še vedno pa na letni ravni narašča.

Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji

Glavni cilji:

1. Povečanje števila slovenske filmske produkcije iz nacionalnega filmskega programa.
2. Učinkovitost promocije in odmevnost slovenskega filma doma in v tujini.
3. Povečevanje števila gledalcev posameznega filma, podprtega iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.

Ostali dolgoročni cilji:

1. večja strukturiranost in raznolikost programa (prvenci, mladinski film, avtorski film, tržno usmerjen film ...) z namenom doseganja večje komunikativnosti in ekonomske učinkovitosti v razmerju do gledalca;
2. povečanje sredstev za razvoj scenaristike z namenom pridobivanja novih ustvarjalnih potencialov in večje programske raznolikosti;
3. načrtovanje produkcije s Filmskim studiem Viba film Ljubljana ter ostalimi nosilci filmske industrije ter infrastrukture;
4. določitev kriterijev za izbor programov in projektov;
5. določitev novih produkcijskih standardov usklajenih z evropskimi normativi
6. določitev jamstva za porabo javnih sredstev;
7. spodbujanje sočasnega načrtovanje eksploatacije s produkcijo
8. revizija zaključenih projektov.

Rezultati:

Kratek opis	Enota:	leto 2008
Število dokončanih sofinanciranih filmov z večinskim deležem FS RS: <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi• kratkometražni filmi• animirani filmi	št.	9 40 2
Število dokončanih ko-produkcijskih filmov z manjšinskim deležem RS <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi	št.	3
Udeležba slovenskih filmov na festivalih A kategorije, B kategorije in drugih. <ul style="list-style-type: none">• celovečerni• kratki	št.	11 5
Povprečno število gledalcev posameznega slovenskega filma iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.	gledalcev/ film	10.300

Ocena uspešnosti

V letu 2008 je bilo realiziranih 9 celovečernih filmov, kar je več od večletnega povprečja. V distribuciji je bilo v letu 2008 10 slovenskih filmov, ki si jih je ogledalo skupaj 103.005 gledalcev.

Celovečerni filmi, ki so sofinancirani s strani FS so prejeli v letu 2008 skupaj 5 nagrad na mednarodnih filmskih festivalih. Učinki dodeljenih državnih pomoči so pozitivni

Spodbujanje založništva v Sloveniji (N1/2006)

Poročilo o učinkih za leto 2008

Ukrep:

- javni poziv za sofinanciranje javnih kulturnih programov na področju knjige;
- javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju knjige;
- ciljni javni projektни razpis za podporo dejavnosti knjigarn;
- ciljni javni projektни razpis za podporo večletnim založniškim projektom;
- ciljni javni razpis za izbor izvajalcev nacionalnih predstavitev slovenskega leposlovja in humanistike na knjižnih sejmih
- ciljni javni razpis za izbor večletnih kulturnih projektov na področjih umetnosti in knjige
- ciljni javni projektни razpis za izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo.

Cilji (Plan):

Cilji so usmerjeni v celostno podporo delovanju verige knjige, ukrepi za doseganje ciljev pa vključujejo ciljne oblike podpore posameznim členom verige z namenom, da se optimira njihova uravnoteženost in maksimirajo njihovi učinki.

1. spodbujanje izdajanja knjig in revij s področja leposlovja in humanistike,
2. neposredna podpora ustvarjalcem,
3. razvijanje bralne kulture,
4. podpora literarnim festivalom in prireditvam,
5. večanje dostopnosti knjige,
6. spodbujanje delovanja knjigarniške mreže;
7. spodbujanje mednarodne promocije slovenskega leposlovja in humanistike.

Kazalniki	Izračun za 2006	Izračun za 2007	Izračun za 2008
število podprtih knjig	347	325	385
število podprtih revij	46	50	47
število podprtih projektov bralne kulture	26	35	32
število podprtih literarnih festivalov	18	22	31
število podprtih akcij mednarodne dejavnosti	22	25	48
število podprtih knjigarn	27	26	21
število podprtih večletnih založniških projektov	9	13	13
število podprtih prevodov slov. avt. v tuje jezike	38	33	48
število podeljenih delovnih štipendij avtorjem	6	5	13
število vseh izdanih knjig v Sloveniji	3960*	4511	4164*

* Podatki, ki jih zbira NUK, tudi za leto 2008 kažejo, da se trend števila naslovov izdanih knjig v Sloveniji ohranja na številki prek 4000 naslovov.

Uspešnost - kazalci	Uspešnost 2006	Uspešnost 2007	Uspešnost 2008
Povprečna naklada sofinancirane knjige	663	669	664

Povprečna naklada sofinancirane revije (brez mladinskih)	580	630	635
Povprečna naklada sofinanciranih mladinskih revij	11.819	13.810	16.132
Povprečna subvencija na knjigo – programski del v EUR	5.932,59	6.305,19	6.394,60
Povprečna subvencija na knjigo– projektni del v EUR	3.383,51	3.783,25	4.121,31
Povprečna subvencija na revijo v EUR	21.786,15	21.701,31	25.908,99
Povprečna višina avtorskega honorarja na AP – leposlovje v EUR	340,23	340,90	340,90
Povprečna višina avtorskega honorarja na AP – humanistika v EUR	326,92	327,40	327,40
Število prevedenih slovenskih avtorjev v tuje jezike	26	26+4	28+3
Število jezikov, v katere se prevaja slovenske avtorje	13	18	20
Število krajev, v katerih delujejo sofinancirane knjigarne	12	11	10
Število prireditev v knjigarnah	764	974	725
Delež vseh knjig, prodanih v knjigarnah v %	37	36,1	37
Delež vseh knjig, prodanih v knjižnicah v %	33,5	34,6	34,4
Delež lastne prodaje knjig v %	29,5	29,2	28,6

Ocena uspešnosti

Povečanje sredstev za podporo založniški dejavnosti v primerjavi z obdobjem 2004-2006 ter nadaljevanje izvajanja ciljnih oblik podpor posameznim členom knjižne verige se v letu 2007 in 2008 odraža v porastu kazalcev uspešnosti državne pomoči na področju spodbujanja založniške dejavnosti, ki je v javnem interesu na področju kulture. Večja učinkovitost državnih pomoči je vidna pri večjem številu podprtih knjig, dvigu ravni produkcije ter naklad knjig s področja leposlovja in humanistike ter večji dostopnosti knjige, opazen je porast mednarodnih dejavnosti (prireditev in prevodov slovenskih avtorjev v tuje jezike), pomembno pa se je povečala tudi skrb za avtorje. Lahko zaključimo, da zastavljeni ukrepi zagotavljajo trajnejši razvoj segmentov leposlovja in humanistike na Slovenskem.

Učinek državnih pomoči je bil v letu 2008 pozitiven, ministrstvo je zasledovalo začrtane cilje ter dalo poseben poudarek neposredni avtorjem ter spodbujanju prepoznavnosti slovenske literature in leposlovja v tujini. Kazalci uspešnosti ohranjajo pozitivne premike iz leta 2007 pri vseh členih verige.

Za razvoj založniške dejavnosti v Sloveniji so pomembni tudi ukrepi in sredstva ministrstva, ki so usmerjeni v neposredno podporo avtorjem, saj so ti ključen element knjižne verige. Ta sredstva niso vključena v državne pomoči, vendar pomembno prispevajo k izboljševanju založniške dejavnosti. Ministrstvo avtorjem namenja delovne štipendije, podporo za prevode slovenskih avtorjev v tuje jezike ter izvaja knjižnično nadomestilo (neposredna nadomestila avtorjem za izposajo knjig in štipendije, ki jih podeljujejo stanovska društva).

MINISTRSTVO ZA FINANCE

1. Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah (0001-5028256-2001)

V Sloveniji imamo samo eno ekonomsko cono, in sicer v Kopru. Na podlagi podatkov, ki jih je posredovala Carinska uprava RS, je na tem področju v letu 55 podjetij, ki bi lahko bila potencialno upravičena do državnih pomoči po obstoječi shemi. Shema dodeljevanja državnih pomoči v ekonomskih conah je bila sprejeta 12.10.2001 in se uporablja od 1.1.2002 do 31.12.2009.

Cilja sheme sta:

- o povečati investicijska vlaganja v ekonomski coni in
- o odpiranje novih delovnih mest.

1. PRAVNA PODLAGA

Pravna podlaga za poročanje Ministrstvu za finance in za pripravo poročila o učinkih državne pomoči je:

- o potrjena shema št. 0001-5028256-2001, 0001-5028256-2001/I Komisije za nadzor nad državnimi pomočmi, ki je na seji 07. 02. 2002 sprejela sklep, da predstavlja dodeljevanje sredstev na podlagi zakona in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ekonomskih conah državno pomoč, ki je združljiva z Zakonom o nadzoru državnih pomoči (Ur. l. RS, št. 1/00, 30/01)
- o Zakon o spremljanju državnih pomoči (Ur. l. RS, št. 37/04);
- o Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Ur. l. RS št. 61/04, 22/07);
- o Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči, ki določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja potrjenih shem državnih pomoči in pomoči, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis« (v nadaljevanju: Navodilo).

Pravna podlaga za uveljavljanje dodatnih davčnih ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni:

- o Zakon o ekonomskih conah – UPB1 (Ur. l. RS, št. 37/07, v nadaljevanju: ZEC)
- o Uredba o ekonomskih conah (Ur. l. RS, št. 28/2002, v nadaljevanju: Uredba).

Komisija za nadzor nad državnimi pomočmi je pomoči subjektom v ekonomskih conah razvrstila med regionalne pomoči in pomoči za zaposlovanje. Po sklepu Komisije lahko trajajo od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2009, s tem da jih morajo uporabniki ekonomske cone uveljavljati za vsako leto posebej.

2. UVELJAVLJANJE DAVČNIH UGODNOSTI V LETU 2008

Za leto 2008 sta 2 uporabnika ekonomske cone predložila pisni zahtevek za pridobitev pravice do uveljavljanja dodatnih davčnih ugodnosti po 20. členu ZEC. Enemu uporabniku ekonomske cone je pristojni davčni urad izdal zavrnilno odločbo (uporabnik ekonomske cone ni dostavil manjkajočih dokazil v postavljenem roku, niti ni zaprosil za podaljšanje roka). Tako je bila glavna odločba izdana le **enemu uporabniku ekonomske cone**, ki je v davčnem obračunu na obrazcu DDPO za leto 2008 uveljavil dodatne davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni. Na podlagi uveljavljenih dodatnih davčnih ugodnostih je plačal manj davka od dohodkov pravnih oseb v znesku 4.253.256 €, kar predstavlja 3,27 % njegovih prihodkov v tem letu.

Podatke o zneskih državnih pomoči po 20. čl. ZEC za leto 2008 je Davčna uprava RS posredovala Ministrstvu za finance, Direktoratu za javno premoženje, Sektorju za

spremljanje državnih pomoči in Direktoratu za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov 15. 4. 2009. Davčna uprava RS ne more posredovati podatkov do 15. marca v tekočem letu za preteklo leto, kot je določeno v 5. členu Uredbe o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«. Posamezni davčni zavezanec namreč lahko uveljavlja in koristi dodatne davčne olajšave v obračunu davka od dohodkov pravnih oseb oz. obračunu davka od dohodka iz dejavnosti, ki ga mora predložiti davčnemu organu najkasneje do 31. 3. v tekočem letu za preteklo leto.

3. SPREMLJANJE UČINKOV DRŽAVNIH POMOČI V LETU 2008

Za uspešno spremljanje in ugotavljanje učinkov dodeljenih državnih pomoči v skladu z zgoraj navedenim Navodilom morajo biti določeni:

- cilji državnih pomoči;
- časovni okvir trajanja pomoči in termin pričakovanih učinkov;
- pomoč mora biti ovrednotena po letih;
- definirani morajo biti kazalniki, s katerimi se bo merila učinkovitost dodeljenih državnih pomoči ipd.

Davčna uprava RS ne postavlja in zasleduje razvojnih ciljev v ekonomski coni in ne načrtuje obsega sredstev, ki naj bi bila namenjena za doseganje teh ciljev, ampak dosledno izvaja predpise, ki uporabnikom ekonomske cone omogočajo, da lahko za opravljanje dejavnosti v ekonomski coni in ob izpolnjevanju predpisanih pogojev, v obračunu davka od dohodkov pravnih oseb uveljavijo dodatne davčne ugodnosti po ZEC.

Cilje investicijskih vlaganj določijo nosilci investicije, in sicer v obrazcu A, ki ga morajo priložiti k vlogi za izdajo začasne in kasneje glavne odločbe, ki jo izda davčni organ. Za leto 2008 je edini uporabnik ekonomske cone kot cilje investicijskih vlaganj navedel:

- varnost in ustreznost delovnih prostorov,
- kakovost,
- povečanje profita in donosnosti
- in podobno.

V letih od 2002 pa do vključno 2008 je **šest uporabnikov ekonomske cone**, ki so bili hkrati tudi zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, uveljavilo davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni Koper. Trije uporabniki so davčne olajšave po 20. čl. ZEC uveljavili 1-krat, dva uporabnika 2-krat in le eden 5-krat.

V letu 2008 je davčni zavezanec, ki so mu bile za leto 2007 priznane davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni, obvestil davčni organ, da je odsvojil investicijo, za katero je uveljavljal dodatno davčno ugodnost. Ker je za investicijo davčni zavezanec pridobil sorazmerni del državne pomoči, bi moral na podlagi 7. odstavka 20.a. člena Zakona o ekonomskih conah zadržati v okviru ekonomske cone najmanj pet let po zaključku investicije. Zakon v nadaljevanju določa, če uporabnik ekonomske cone pred potekom tega roka odsvoji ali prenese osnovno sredstvo iz ekonomske cone ali ukine tako ustvarjena delovna mesta, mora v davčnem obdobju, v katerem izvrši prenos ali odsvojitvev oz. ukinitvev delovnega mesta, vrniti sorazmerni del pridobljene državne pomoči. Zato je davčni organ izdal odločbo, po kateri je davčni zavezanec dolžan plačati davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2007 v višini 3.913,98 €, kar predstavlja znesek prejete državne pomoči za poslovanje v ekonomski coni, ki jo je davčni zavezanec dolžan vrniti zaradi odsvojitve investicije v letu 2008. V času poročanja je v zvezi z navedeno odločbo še vedno odprt pritožbeni rok.

Za spremljanje učinkov državnih pomoči, ki so jih bili v obliki manj obračunanega in plačanega davka od dohodkov pravnih oseb deležni uporabniki ekonomske cone, ki so pridobili odločbo davčnega organa, smo iz davčnih obračunov teh zavezancev povzeli

nekatero podatke, ki jih bomo spremljali skozi več davčnih obdobj (povprečno število zaposlenih, prihodki, odhodki, dobiček, davek). S primerjavo teh podatkov pa bomo poskušali ugotovljati učinke državnih pomoči.

PODATKI IZ DAVČNIH OBRAČUNOV ZAVEZANCEV, KI SO UVELJAVILI DODATNE DAVČNE UGODNOSTI PO 20. ČL. ZEC - ločeno po letih, v €

Leto dodelitve	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2002	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2003	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2004	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2005	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2006	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2007	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2008
Število zavezancev, ki so uveljavili dodatno davčno olajšavo za poslovanje v EC	4	2	1	2	1	1	1
Začetno stanje (v letu dodelitve)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Povprečno št. zaposlenih	770	729	25	40	691	739	782
PRIHODKI prejemnikov pomoči	111.415.927	81.256.127	2.323.648	3.656.923	104.585.933	120.599.062	130.066.737
Odhodki skupaj	88.008.070	59.636.925	2.244.647	3.223.462	99.200.312	114.646.942	125.551.349
Dobiček	14.443.473	8.376.997	45.972	56.336	10.882.190	9.939.023	0
Davek od dobička	1.444.347	837.700	4.597	40.895	2.720.547	2.285.975	0
Delež DP v prihodkih	2,26%	2,19%	0,57%	1,83%	1,79%	2,47%	3,27%
REZULTATI							
Rezultati po 1.letu	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Povprečno št. zaposlenih	752	739	24	44	739	782	
Prihodki skupaj	84.427.412	93.826.375	2.421.756	3.540.436	120.599.062	130.066.737	
Odhodki skupaj	62.297.316	72.164.563	2.376.295	3.191.664	114.646.942	125.551.349	
Dobiček	8.829.486	11.390.000	10.363	391.288	9.939.023	0	
Davek od dobička	950.822	2.847.500	1.036	97.822	2.285.975	0	
Rezultati po 2.letu	2004	2005	2006	2007	2008		
Povprečno št. zaposlenih	763	692	25	46	782		
Prihodki skupaj	98.585.331	96.331.753	2.085.906	2.412.728	130.066.737		
Odhodki skupaj	75.906.993	75.177.190	2.104.383	1.887.482	125.551.349		
Dobiček	11.833.880	16.508.163	0	555.323	0		
Davek od dobička	2.958.470	4.127.041	0	127.724	0		
Rezultati po 3.letu	2005	2006	2007	2008			
Povprečno št. zaposlenih	692	691	24	22			
Prihodki skupaj	100.782.913	105.046.215	514.008	384.718			
Odhodki skupaj	78.531.041	100.100.070	536.880	363.006			
Dobiček	18.109.102	10.882.190	0	24.180			
Davek od dobička	4.527.275	2.720.547	0	5.320			
Rezultati po 4.letu	2006	2007	2008				
Povprečno št. zaposlenih	716	739	0				
Prihodki skupaj	110.139.633	120.599.062	0				
Odhodki skupaj	103.437.094	114.646.942	0				
Dobiček	11.292.794	9.939.023	0				
Davek od dobička	2.823.198	2.285.975	0				
Rezultati po 5.letu	2007	2008					
Povprečno št. zaposlenih	768	782					
Prihodki skupaj	127.102.384	130.066.737					
Odhodki skupaj	119.107.142	125.551.349					
Dobiček	11.974.837	0					
Davek od dobička	2.754.212	0					

Preglednica je pripravljena tako, da so vsi zneski, ki so bili v preteklih poročilih prikazani v SIT, preračunani v evre (1 € = 239,64 SIT), in sicer le v €, brez decimalnih mest.

Iz preglednice je razvidno, da se je v letu 2008 delež manj plačanega davka od dohodkov pravnih oseb, ki je po vsebini državna pomoč, v prihodkih, povečal na 3,27 %.

Na podlagi prikazanih podatkov je težko ugotoviti pozitivne ali negativne učinke državnih pomoči. Prihodki, ki so jih ustvarili uporabniki ekonomske cone, ki so v letih od 2002 do vključno 2008 uveljavili olajšave po 20. čl. ZEC niso za primerjavo najustreznejši podatek, saj se učinki investicijskih vlaganj v povečanih prihodkih lahko pokažejo šele čez več let, investicija pa se tudi lahko izvaja več let, preden se začne uporabljati in začne prinašati dodano vrednost.

Za eno pravno osebo, ki je še v letu 2005 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni, je bil v letu 2008 zaključen postopek likvidacije. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v vseh letih uveljavljanja skupaj - v skupnem znesku 24.394 €. Za eno pravno osebo, ki je za leta 2002 in 2003 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni, pa je bil v letu 2005 uveden postopek likvidacije. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v skupnem znesku 249.251 €. Glede na to, da je bila v letu 2006 ta pravna oseba izbrisana iz sodnega registra, lahko rečemo, da je bila tudi ta dodeljena državna pomoč neučinkovita.

Tudi v zvezi z zaposlovanjem težko govorimo o pozitivnih učinkih državnih pomoči, saj se je:

- pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2002, se je do leta 2008 povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 2,
- pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2003, pa se je do leta 2008 povprečno število zaposlenih povečalo za 53,
- zavezanci, ki so koristili državno pomoč v letih 2004 - 2008, pa sploh niso več uveljavili pomoči za zaposlovanje po 20. b členu ZEC.

4. ZAKLJUČEK

Za leto 2008 je davčne ugodnosti po 20. členu ZEC lahko uveljavljal le en davčni zavezanec, ki je po zakonu o gospodarskih družbah veliko podjetje. Glede na pretekla leta je opaziti povečanje učinkov investicijskih vlaganj iz naslova dodatnih davčnih ugodnosti na razvoj ekonomske cone Koper. Državna pomoč, ki je po vsebini manj plačan davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2008, je za 42,9 % večja kot je bila v letu 2007, v skupnih prihodkih tega zavezanca pa predstavlja le 3,27 %.

V splošnem pa so lahko **učinki** investicijskih vlaganj v ekonomski coni Koper predvsem dolgoročni in se kažejo predvsem v :

- večji učinkovitosti, kvaliteti in obsegu opravljenih storitev na njenem območju ter
- ohranjanju in širjenju dejavnosti na tem območju in s tem ohranjanju obstoječih delovnih mest.

O vplivu državne pomoči na razvoj ekonomske cone Koper v letu 2008 in s tem na razvoj obalno-kraške regije pa Davčna uprava RS ne more presojati.

Pripravila: Mojca Japelj, višja svetovalka II
Mojca Jančar Vidmar, vodja Službe za načrtovanje, analiziranje in statistiko
Ivan Zalar, sekretar, po pooblastilu generalne direktorice

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

1. **Zasavska garancijska shema** (0010-5715334-2002)
2. **Pomurska garancijska shema** (0011-5715334-2002)
3. **Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)** (0006-5715334-2002)
4. **Regionalna shema državnih pomoči** (0004-5715334-2001)
5. **Regionalna shema državnih pomoči** (BE01-1783262-2007)
6. **Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije** (0005-5715334-2002)

POROČILO O UČINKIH DRŽAVNIH POMOČI DODELJENIH V LETU 2003

za sheme:

1. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	0040-5715334-2000
2. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006	0006-5715334-2002
3. Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o.	0006-5700167-2000
4. Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi	0002-5700167-2000
5. Regionalna shema državnih pomoči	0004-5715334-2001
6. Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetij ter pri podjetnikih posameznikih	0007-5715334-2002
7. Zasavska garancijska shema	0010-5715334-2002
8. Pomurska garancijska shema	0011-5715334-2002

1. Uvod:

Temelji regionalne politike v Sloveniji so bili postavljeni že v sedemdesetih letih, skupaj s konceptom policentričnega razvoja. Regionalna politika Vlade Republike Slovenije uresničuje Strategijo regionalnega razvoja Slovenije iz leta 2001, ki si je zadala za cilj zaustavitev naraščanja regionalnih razvojnih razlik do leta 2006 ter zaokrenitev tega trenda v pospešeno gospodarsko rast in prestrukturiranje tudi v bolj odmaknjenih slovenskih regijah, ki se soočajo z največjimi razvojnimi problemi. Ta cilj lahko doseže le celovita ekonomska politika države, ki bo regionalni kriterij vgradila kot merilo in vodilo. To bo mogoče realizirati, če se bo ustrezno povečala ponudba kvalitetnih projektov iz regij, ki zaostajajo v razvoju. Regionalna politika spodbuja pripravo projektov z uporabo sredstev neposrednih regionalnih spodbud in v ta cilj usmerja tudi delovanje mreže lokalnih podjetniških centrov.

»...Konkurenčnost podjetniškega sektorja se v odprtem gospodarstvu kot je slovensko pomembno odraža v doseženih rezultatih na zunanjih trgih. Uspešnost na zunanjih trgih merimo z rastjo tržnih deležev. Stalna rast tržnih deležev od leta 2000 dalje kaže na izboljševanje izvozne konkurenčnosti. V letu 2006 se je šesto leto zapored nadaljevala krepitev slovenskega tržnega deleža v najpomembnejših trgovinskih partnericah. Še naprej se je izboljševal tudi položaj Slovenije v primerjavi z drugimi članicami EU, saj je bila v devetih mesecih leta 2006 po rasti tržnega deleža na 6. mestu, kar je za eno mesto boljše kot v povprečju let 2004–2005 in za 4 mesta boljše kot v povprečju let 2001–2003. Izvozniki so v letu 2006 tržni položaj ponovno najbolj izboljšali na trgih EU, kar je značilno že od vstopa Slovenije v EU. Pri tem se je lani precej spremenila struktura rasti za Slovenijo daleč najpomembnejšega tržnega deleža industrijskih izdelkov. Po visoki rasti v predhodnem letu, se je zaradi padca izvoza cestnih vozil, močno upočasnila rast tržnega deleža strojev in transportnih naprav, tržna deleža kemičnih proizvodov in izdelkov, razvrščenih po materialu, pa sta pospešeno naraščala. Zmanjšal se je tudi tržni delež raznih izdelkov (pohištvo, obleka, obutev, montažne stavbe), kar kaže na njihovo poslabšano konkurenčnost.

Manj ugodno je bilo v letih 2004 in 2005 gibanje stroškov dela na enoto bruto domačega proizvoda v primerjavi z EU, vendar se po prvih ocenah trend poslabševanja v letu 2006 ni nadaljeval. V letu 2005 se je rast stroškov dela na enoto BDP sicer upočasnila, vendar je bila tako kot v letu 2004 višja kot v povprečju EU, kjer so se zmanjšali. Na razmerje med stroški dela in BDP sta vplivali dve skupini dejavnikov, ki pa sta delovali v nasprotni smeri. Ugoden je bil vpliv dejavnikov, ki so upočasnili rast stroškov dela na zaposlenega (izvajanje restriktivne dohodkovne politike in zniževanje davčne obremenitve plač). Vendar pa je hkrati prišlo tudi do precejšnje upočasnitve rasti dodane vrednosti na zaposlenega, kar je imelo za posledico poslabšanje stroškovne konkurenčnosti. Glavni razlog poslabšanja so predelovalne dejavnosti, kjer so rast dodane vrednosti upočasnili močno poslabšani pogoji menjave. Ti so se odrazili v relativno visoki rasti stroškov vmesne porabe, ki je proizvajalci v pogojih zaostrene konkurence niso zmogli v celoti prenesti v cene, kar je v precejšnji meri tudi posledica trgovinske specializacije v tehnološko manj zahtevne ter delovno intenzivne proizvode. Nadaljevanje takšnih gibanj bi lahko bilo z vidika nadaljnjega izboljševanja naše konkurenčnosti na izvoznih trgih zaskrbljujoče, saj predelovalne dejavnosti opravijo večino slovenske blagovne menjave. Vendar pa ocene za leto 2006 na podlagi še nepopolnih podatkov kažejo, da se je trend rasti stroškov dela na enoto BDP lani obrnil, in sicer tako zaradi višje rasti produktivnosti kot tudi zaradi nadaljnjega izvajanja restriktivne dohodkovne politike. Ugoden bo tudi vpliv zmanjševanja davčne obremenitve stroškov dela s pričetkom postopnega odpravljanja davka na izplačane plače v tem letu. Tehnološka zahtevnost blagovnega izvoza, ki ima dolgoročnejši vpliv na konkurenčnost gospodarstva, se je v letih 2004 in 2005 poslabšala, iz posrednih kazalnikov pa lahko sklepamo, da je v letu 2006 ponovno prišlo do pozitivnih premikov. Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v blagovnem izvozu²² je po zmanjšanju za 0,7 o.t. v letu 2004, v letu 2005 upadel še za 1,2 o.t. na 16 % blagovnega izvoza. Podobna gibanja se zrcalijo v strukturi dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti, kjer se od leta 2004 zmanjšuje delež visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti. Tako v izvozu proizvodov kot v strukturi dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti se je znižal delež obeh najpomembnejših visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti v Sloveniji, to je farmacevtske industrije ter proizvodnje RTV in komunikacijske opreme. Podatki za devet mesecev leta 2006, ki so na voljo le za strukturo izvoza po dejavnostih in so precej bolj agregirani, kažejo, da se je delež kemične industrije, kamor sodi visoko tehnološko intenzivna farmacevtska industrija, po dveletnem upadanju ponovno povišal, zniževanje deleža elektro industrije, ki vključuje proizvodnjo RTV in komunikacijske opreme, pa se je upočasnilo. Slovenija po tehnološki zahtevnosti izvoza močno zaostaja za evropskim povprečjem (27,9 % v letu 2005), v tem dveletnem obdobju pa se je razlika še poglobila, kar pomeni odmik od uresničevanja ciljev SRS. Podobno se v primerjavi z EU prepočasi spreminja tudi struktura predelovalnih dejavnosti. Delež srednje in visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti, ki naj bi do konca obdobja izvajanja SRS presegel 50 % dodane vrednosti predelovalne industrije, je v letu 2005 izključno zaradi povečanja deleža srednje tehnološko zahtevnih dejavnosti porasel za 0,2 o.t. na 41 %. Na področju podjetništva se po dveletnem upadanju v zadnjih letih ponovno povečuje zgodnja podjetniška aktivnost, zmanjšuje pa se vključenost v ustaljeno podjetništvo. V letu 2006 se je stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti zvišala drugo leto zapored, vendar se je s tem le vrnila na že doseženo raven v letu 2002 (4,6 %). Med 16-imi članicami EU, ki so v letu 2006 sodelovale v projektu GEM, se je Slovenija uvrstila na 11. mesto, povprečje teh držav pa je znašalo 5,5 %. Na izboljševanje razmer na področju podjetniške aktivnosti kaže tudi pospešena rast števila podjetij v poslovnem sektorju v zadnjih letih. Manj ugodno pa je precejšnje zmanjšanje deleža prebivalcev, vključenih v ustaljeno podjetništvo, zaradi česar se je v letu 2006 znižala tudi stopnja celotne vključenosti prebivalstva v podjetništvo. Pri tem pa je potrebno poudariti, da je čimvečja vključenost prebivalstva v podjetništvo sicer pomembna z vidika (samo)zaposlovanja, vendar je z vidika povečevanja konkurenčnosti gospodarstva še pomembnejša razvojna usmerjenost podjetnikov. Učinkovitost in kakovost zgodnjih faz podjetniškega procesa se postopno izboljšujeta. Na to kaže zmanjševanje stopnje smrtnosti podjetij in izboljševanje razmerja med prebivalstvom, ki se v podjetništvo vključuje zaradi zaznane poslovne priložnosti, ter prebivalstvom, ki se podjetništva loteva zaradi pomanjkanja

primerne ponudbe na trgu dela. Stopnja smrtnosti je v letu 2006 z 1,6 dosegla najnižjo vrednost doslej in je bila za četrtno nižja kot v letu prej. Razmerje med podjetniki iz priložnosti ter podjetniki iz nuje se je povečalo za desetino na 8,6, kar je prav tako najvišja zabeležena vrednost. Slednje lahko kaže na izboljševanje kakovosti podjetniškega procesa pri nas, saj so podjetniki iz priložnosti v primerjavi s tistimi iz nuje praviloma bolj razvojno naravnani, obstojnost njihovih podjetij na trgu pa je večja. Obe merili sta bili pri nas v letu 2006 ugodnejši kot v povprečju članic EU.

Največja ovira, s katero se pri svojem delovanju srečujejo slovenski podjetniki, ostaja plačilna nedisciplina. Po podatkih ankete za obdobje 2004–2006 med pomembne ovire sodijo še davčna politika in birokracija, v zadnjem času pa postopoma naraščajo predvsem težave podjetnikov s pridobivanjem ustreznih kadrov na trgu dela. Na togost našega institucionalnega okolja kaže tudi nizka uvrstitev Slovenije po indeksu enostavnosti poslovanja Svetovne banke. Na nekatere od omenjenih ovir se je vlada že odzvala z ukrepi, precej pa je okrepila tudi sredstva za mala in srednje velika podjetja. Leti 2005 in 2006 sta prinesli nadaljnje povečanje stopnje internacionalizacije slovenskega gospodarstva. Zunanjetrgovinska odprtost se z manjšimi nihaji povečuje že od leta 1995, zlasti izrazito povečevanje izvozno-uvozne intenzivnosti gospodarstva pa je prisotno po letu 2003, kar je v veliki meri posledica včlanitve Slovenije v EU v letu 2004, zlasti v zadnjem letu pa tudi izboljšane konjunkturo na svetovnem trgu. Tendenca povečevanja neposrednega investiranja slovenskih podjetij v tujino, ki gre predvsem na račun investiranja v prostoru nekdanje Jugoslavije, se je v letih 2005 in 2006 nadaljevala. Manj ugodna so bila gibanja na strani prilivov, ki sicer med leti zelo nihajo, vendar so bili v letu 2006 najnižji v zadnjih letih. Slovenija je tako v letu 2006 zabeležila doslej najvišji neto odliv NTI, kar je ravno nasprotno od držav, ki so na nam podobni razvojni stopnji in praviloma beležijo neto prilive NTI.

Internationalizacija slovenskega gospodarstva poteka v prvi vrsti preko zunanjetrgovinskih tokov, precej manj pa preko NTI. To potrjuje tudi primerjava z drugimi državami EU, v primerjavi s katerimi imamo v povprečju precej višjo izvozno-uvozno intenzivnost gospodarstva ter precej nižjo intenzivnost vhodnih in izhodnih NTI. Razlika med zunanjetrgovinsko intenzivnostjo Slovenije in povprečjem EU se od leta 2000 naprej stalno povečuje v prid Slovenije. Drugačna je situacija pri NTI, kjer izrazito zaostajamo za EU in tega zaostanka ne zmanjšujemo. V obdobju 2000 – 2005 je naš delež stanja NTI v BDP stalno zaostajal za povprečjem EU-25 za več kot 10 odstotnih točk pri vhodnih in za več kot 30 odstotnih točk pri izhodnih NTI. Če je glede na našo stopnjo razvitosti taka situacija pri izhodnih NTI pričakovana, to nikakor ne velja za vhodne NTI. Mednarodne in domače ekonometrične analize precej nedvoumno govorijo v prid temu, da povečevanje izvozno-uvozne intenzivnosti ter vhodnih in izhodnih NTI pozitivno vpliva na produktivnost in gospodarsko rast. Krepitev konkurence v mrežnih dejavnostih je bila v zadnjem letu prisotna predvsem v telekomunikacijah. Do premika je prišlo v fiksni telefoniji (notranji klici), kjer so na do nedavno monopolnem trgu v letu 2006 storitve ponujali štirje operaterji. Kljub temu pa je bil tržni delež vodilnega sredi leta 2006 še vedno približno 99-odstoten. Na trgih mednarodnih klicev v fiksni telefoniji, širokopasovnega dostopa do interneta ter v mobilni telefoniji se je nadaljevalo upadanje tržnih deležev prevladujočih operaterjev, ki pa so glede na povprečje EU še vedno relativno visoki v mobilni telefoniji ter v fiksni telefoniji za mednarodne klice (Kmet Zupančič, Povšnar, 2007). Korak v smeri vzpostavljanja konkurence je bil v letu 2006 narejen tudi na trgu mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta, ko sta licenco UMTS poleg obstoječega ponudnika pridobila še dva operaterja. Na področju energetike še ni prišlo do bistvenih sprememb v strukturi trgov. Tržni delež proizvodnje največjega proizvajalca električne energije se je v letu 2005 sicer znižal (za 2,2 o.t. na 50,8 %), vendar je na to vplivalo zmanjšanje proizvodnje hidroelektrarn, povezano z neugodnimi vremenskimi razmerami, in ni bilo posledica povečanja konkurence na trgu. Tako merjena koncentracija proizvajalcev električne energije pa je bila v Sloveniji nekoliko nižja od povprečne v EU. Na veleprodajnem trgu z zemeljskim plinom je imel v letu 2005 domači dobavitelj še vedno skoraj popolno prevlado (99-odstotni delež). Na maloprodajnih trgih za

električno energijo in zemeljski plin je konkurenca večja in noben ponudnik nima prevladujočega položaja na trgu.

Učinki liberalizacije mrežnih dejavnosti se postopno kažejo v nižjih cenah. V letu 2006 se je na trgih, kjer že deluje konkurenca, praviloma nadaljevalo zniževanje cen. Upadanje relativnih cen telekomunikacijskih storitev, značilno po letu 2002, je bilo v letu 2006 sicer prekinjeno. Razlog je bil v povišanju naročnine in cen notranjih klicev vodilnega operaterja v fiksni telefoniji, kar kaže na zaenkrat še šibko tržno moč konkurentov na tem trgu, ki praviloma ponujajo cenejše storitve. V drugih segmentih telekomunikacijskih storitev, kjer je stopnja konkurence višja (mobilna telefonija in mednarodni klici v fiksni telefoniji) pa so se tudi v letu 2006 cene zniževale. Cene električne energije se zaenkrat oblikujejo prosto le za industrijo, za gospodinjstva pa bodo sproščene s 1. 7. 2007. Za industrijske cene je po letu 1999 značilna tendenca upadanja glede na povprečno ceno v EU, kar lahko po juliju 2001, ko se je trg sprostil, deloma pripišemo tudi večji konkurenci na tem trgu, vse več odjemalcev pa se tudi že odloča za zamenjavo dobavitelja. Cene električne energije za gospodinjstva v primerjavi s CPI po letu 2000 tendenčno upadajo, v primerjavi s povprečjem EU pa se ohranjajo na ravni okoli 80 %...«

Spremembe v medregionalnih razlikah v BDP na prebivalca kažejo po zadnjih dosegljivih podatkih ugodne trende. Po razvitosti, merjeni z BDP na prebivalca, dosega najvišje vrednosti Osrednjeslovenska regija, najnižje Pomurska, med ostalimi regijami pa niso velike razlike. V obdobju od 2000 do 2003 so se nekoliko povečevale, predvsem v smeri povečevanja prednosti Osrednjeslovenske regije, v letu 2004 (zadnje leto, za katero so dosegljivi podatki) pa se je trend obrnil navzdol.

Večje so razlike v socialni ogroženosti po regijah, merjene z brezposelnostjo in deležem prejemnikov denarnih socialnih pomoči, vendar se tudi zmanjšujejo. Poleg brezposelnosti, ki je eden največjih dejavnikov revščine, o kateri pa nimamo regionalnih podatkov, kaže na socialni položaj po regijah tudi delež upravičencev do denarnih socialnih pomoči. Medregionalne razlike v brezposelnosti so velike, vendar se že od leta 2002 naprej zmanjšujejo. Kljub upadanju registrirane stopnje brezposelnosti pa so se strukturni problemi v nekaterih regijah v zadnjem letu (2006) povečali; tudi v tistih, ki sicer nimajo visoke stopnje registrirane brezposelnosti. Regije z nadpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti so predvsem v vzhodni polovici države (Pomurska, Podravska, Savinjska, Zasavska, Spodnjeposavska, Koroška). V primerjavi z državami članicami EU se Slovenija po teh razlikah uvrsti okoli sredine.

Visok delež upravičencev do denarnih socialnih pomoči med vsemi prebivalci se prekriva z območji nadpovprečne stopnje registrirane brezposelnosti in nizkimi dohodki (merjeno z osnovo za dohodnino na prebivalca): po podatkih iz leta 2005 je bil največji v Pomurski regiji, visoko nadpovprečen pa je bil še v Podravske, Zasavske, Savinjske in Spodnjeposavske regiji. Ostale regije, ki so pretežno v zahodni polovici države, kažejo relativno ugodnejšo sliko. Najnižji delež upravičencev do denarne socialne pomoči je v Goriški regiji. Delež se je povečeval v vseh regijah v obdobju od leta 2001 do leta 2004, predvsem kot posledica spremenjene zakonodaje¹⁹², v letu 2005 pa je ostal večinoma nespremenjen; razlike med regijami pa so se v celotnem obdobju zmanjšale. Demografske razlike med regijami se zaradi poslabšanja razmer v regijah, ki so imele ugodnejše demografske trende, zmanjšujejo. Število prebivalcev raste predvsem v regijah zahodne polovice države, koncentracija pa se nadaljuje v Osrednjeslovenski regiji. Skupni prirast, kot rezultat naravnega in selitvenega gibanja, je bil v letu 2005 pozitiven v večini regij, vendar predvsem na račun pozitivnega selitvenega prirasta (s tujino). Pozitivni selitveni in naravni prirast skupaj so imele le Osrednjeslovenska, Gorenjska in Savinjska regija. Upadanje števila prebivalcev, predvsem v obrobni pokrajini Slovenije, je problematično, ker ne prispeva k enakomerni poselitvi in ekonomsko slabi regije. Zaradi upadanja naravne rasti in manjše smrtnosti prebivalstva se večja

Uravnotežen regionalni razvoj se spodbuja s prostorsko usmerjenim pristopom k posameznim ukrepom na prednostnih območjih nacionalne regionalne politike. To so tako imenovane regije s seznamov A in B, ki jih določa Navodilo o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj. Prednostna območja so določena upoštevajoč indeks razvojne ogroženosti (IRO), ki temelji na faktorski analizi več kot 30 kazalnikov. V seznam regij A se uvrščajo regije z najnižjo stopnjo razvitosti: Pomurska, Podravska, Zasavska in Spodnjeposavska; v seznam B se uvrščajo Savinjska, Koroška, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija; v C se uvrščata Gorenjska in

Delež kohezijskih sredstev za razvoj manj razvitih regij se je povečal. Enotni programski dokument za programsko obdobje 2004–2006 predstavlja osnovo za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji. Prednostno naj bi bil usmerjen v regije A in B, ki naj bi imele dostop do indikativne alokacije sredstev v višini 60 % razpoložljivih sredstev, vendar v letu 2005 to razmerje še ni bilo doseženo: dodeljena sredstva strukturnih skladov konec leta 2005 (EU sredstva in sredstva slovenskega sofinanciranja) kažejo, da je bilo v manj razvite regije A in B dodeljenih 58,4 % sredstev, v gospodarsko bolj razvite regije C in D pa 41,6 % sredstev. Primerjava z letom 2004 pokaže, da se je razmerje v prid gospodarsko manj razvitim regijam A in B povečalo, doseganje cilja pa ovira tudi slabši kadrovske potencial v manj razvitih regijah.

2. Ocena uspešnosti programov in ukrepov:

S pospeševanjem »regionalnega razvoja« skušamo odpraviti ali vsaj ublažiti posledice tržnega gospodarstva, ki povzročajo regionalne razlike med pokrajinami (statističnimi in/oziroma upravnimi enotami) in zaradi katerih nekateri deli Slovenije uživajo prednosti, drugi so pa zapostavljeni in njihov razvoj stagnira oziroma celo nazaduje. Vzroki za ta gibanja so različni: zgodovinski razvoj, privlačnost za naložbe, prometni položaj, obmejna lega, uvajanje inovacij (zlasti tehničnih in tehnoloških), socialne razmere, samogibno kopičenje prednosti, ki jih prinašajo velike naložbe na določeni lokaciji, pa tudi družbena psihološka naravnost na uvajanje novosti in doseg napredka. Regionalne razlike torej ustvarjajo neutemeljeno razlikovanje med posameznimi območji, ki gre v končnih posledicah na škodo celotne družbene skupnosti. Povzročajo tudi politične probleme, ki se jim skušajo v naprednih družbah izogniti s preiščeno regionalno razvojno politiko in z njo uveljaviti sprejeto družbeno načelo »o enakih pogojih in možnostih za vsakega prebivalca ne glede, kje biva«. Izkušnje kažejo, da je odpravljanje regionalnih razlik težavno, drago in počasno. Ni mogoče pričakovati hitrih in naglih uspehov. Prav tako niso nujno vse politike enako ustrezne za doseganje zastavljenih ciljev. Zaradi tega je treba uspešnost regionalne politike spremljati in ob tem ugotavljati, kakšna so regionalna razvojna gibanja in problemi ter kako nadaljevati.

Dejstvo je, da sam tržni mehanizem sam ne rešuje vseh razvojnih vprašanj in je zato potrebno razvoj usmerjati. Tako je skupna značilnost vseh držav, ki so se v zadnja desetletja uspešno razvila, da je bil razvoj strateško usmerjen. Strateško usmerjanje je omogočilo doseg konkurenčnosti, ki je osnova za življenjski standard prebivalstva, kar je cilj vseh razvitih držav.

Da lahko usmerjamo razvoj je potrebno spremljanje le-tega. Potrebno je spremljanje na splošno, predvsem pa je pomembno spremljanje javnih intervencij.

Spremljanje lahko opredelimo kot redno zbiranje podatkov o sredstvih, izločkih, rezultatih in učinkih javnih intervencij.

Zaradi vrste razlogov lahko prihaja v izvajanju javnih intervencij (predvsem pri izvajanju programov in tudi posameznih projektov) do odstopanj od zamišljenega. Odstopanja lahko ogrozijo uspešnost programa, saj lahko onemogočijo doseg ciljev, ki so bili postavljeni v fazi programiranja. Tako je potrebno stalno spremljanje izvajanja programa, saj je potrebno hitro ugotoviti odstopanja, preden so ta prevelika. Potrebno je ugotoviti koliko in v kateri smeri izvajanje odstopa od zastavljenega programa in predložiti ukrepe za prilagoditev nastalemu položaju. To je naloga spremljanja, ki ga je možno opredeliti kot stalni proces spremljanja fizičnega in finančnega izvajanja programa ali projekta, kjer se merijo tudi učinki programa ali projekta v skladu z vnaprej postavljenimi cilji. Cilj spremljanja je zaznava vseh odstopanj od operativnih ciljev, ki so zastavljeni na začetku programa ali projekta. Spremljanje se izvaja s pomočjo finančnih in statističnih podatkov, kar zahteva računalniško podprti sistem. Čeprav

se uporabljajo tako kvantitativni, kakor tudi kvalitativni indikatorji, pa imajo kvantitativni indikatorji prednost pred kvalitativnimi.

Na vsebino in politiko regionalnega razvoja vpliva socialno - gospodarska struktura določene pokrajine, ki pa ne pomeni le kvantitativne rasti/padanja bruto socialnega proizvoda. Nanj vplivajo še druge, prav tako merljive spremembe v regionalni strukturi in tudi spremembe v načinu življenja. Običajno se odražajo v (nezaželenih) odstopanjih od pričakovanih učinkov v regionalnem razvoju. Zanje se v sodobnosti vse bolj uveljavlja pojem "regionalne disparitete". Te pa je potrebno poznati, jih spremljati in če so odstopanja od zelenih smeri prevelika, tudi hitro reagirati.... Ta "obeležja" običajno merimo s kvantitativnimi in/ali kvalitativnimi indikatorji, ki so hkrati "kontrolni" mehanizem (ekstenzivnemu) regionalnemu planiranju in preizkus učinkovitosti uresničevanja planov.

Indikator je kazalec, ki kaže stanje ali nakazuje napredek programa, glavnega programa ali podprograma (projekta) pri doseganju cilja. Z drugimi besedami - je orodje za nadzor izvajanja programa in presoje njegove uspešnosti. Če cilji niso jasno definirani in jih tudi ne bo mogoče izraziti z indikatorji, pomeni, da spremljanje in ocenjevanje uspešnosti programa ne bo mogoče. Indikatorji tako zajemajo gospodarsko strukturo in gospodarsko razvitost, razvoj in ekonomsko moč prebivalstva, človeške vire, kvaliteto delovnih mest, zaposlenost (brezposelnost) in trg delovne sile, družbeni in osebni standard, infrastrukturno opremljenost (družbena in gospodarska infrastruktura), naravne vire ter stanje okolja kot pomembnih gibal regionalnega razvoja. Indikatorji tako predstavljajo skupek meritev določene spremenljivke skozi čas in/ali lokacijo. Sistem indikatorjev je izredno pomemben v procesu priprave, vodenja in vrednotenja razvojnih aktivnosti, ki so pogosto povezane v razvojne dokumente.

Indikatorje lahko delimo na splošne in posebne, oblikovane ali prirejene za določen ožji namen. Nekateri so pomembni za strokovno znanstvene namene, drugi pa povsem tehnične narave za potrebe spremljanja ciljev regionalne politike in še drugi služijo npr. poljudnim namenom. V nadaljevanju na kratko predstavljamo nekatere od njih:

Indikatorji olajšujejo orientacijo v kompleksnem svetu in so naša povezava z njim. Zgoščajo kompleksnost sveta na obvladljivo količino smiselnih informacij, ozek nabor opazovanj, na osnovi katerih se odločamo in usmerjamo svoje aktivnosti. Indikatorji prikazujejo koristne informacije (Bossel, 1999).

V tej opredelitvi je kot značilnost indikatorjev podano poenostavljanje, ki je nujno za dojetje sveta - ta je sam po sebi preveč kompleksen, da bi ga lahko kot takšnega v celoti dojeli. Prav tako je vzpostavljena povezava med pojmom informacije in indikatorja: indikatorji so "smiselne" oz. "koristne" informacije, torej informacije, ki so posebej povedne glede lastnosti ali značilnosti sveta ali sistema, ki ga opazujemo. Vsaka informacija ni indikator. Opredelitev podaja tudi način uporabe indikatorjev kot osnove za odločanje in aktivnosti.

Indikatorji so parametri (lastnosti, ki jih merimo ali opazujemo) ali vrednosti, izpeljane iz parametrov, ki opisujejo nek pojav. Njihov pomen je širši od lastnosti, ki so neposredno povezane v vrednostjo parametra: zmanjšujejo število meritev in parametrov, ki bi bili sicer potrebni za celovit opis stanja, ter poenostavljajo proces komunikacije (OECD, 1993).

Gornja opredelitev predstavlja primer znanstveno-tehničnega pristopa. Uvaja natančnejši pojem od informacij: parametre ter implicitno povezuje indikatorje s kvantitativnimi vrednostmi. Indikatorji pa so tudi tukaj označeni kot sredstvo ali način reprezentacije stanja širšega sistema; razen tega je poudarjena še sporočilna funkcija.

Indikatorji so mere, ki povzemajo informacije o določeni temi in lahko kažejo na posebne probleme. So zadovoljivi odzivi ali odgovori na posebne potrebe ali vprašanja, ki jih zastavljajo odločevalci ter politiki. Prikazujejo trende; lahko posredujejo podatke o količini ali kvaliteti pojava. Lahko so več kot informacije, če so izbrani kot odziv na natančno opredeljene cilje politik. So pripomoček pri razvrščanju in določitvi ciljev oz. sistematičnem spremljanju učinkov politik (United Nations Commission on Human Settlements, 1999).

Poudarek opredelitve je na funkcijah in uporabnikih indikatorjev. Funkcije so lahko: prikazovanje ter vrednotenje stanja in trendov, orodje v procesih odločanja ter spremljanja udejanjanja politik. Skladno s tem so kot uporabniki navedeni "odločevalci" ali politiki.

Kot delovno opredelitev lahko vsebino navedenih definicij indikatorjev povzamemo na naslednji način: indikatorji so znaki ali simboli za kompleksne dogodke in sisteme; informacije, ki kažejo značilnosti sistemov ali dogodkov; uporabljajo se za poenostavitev informacij o kompleksnih pojavih ter komunikacije in omogočajo kvantifikacijo.

Ob opredelitvah indikatorjev je smotrno pojasniti, kakšna je razlika med podatki, parametri, indikatorji in indeksi. Običajna je naslednja razlaga: podatek je rezultat posamezne meritve, parameter pa je lastnost, ki jo merimo ali opazujemo. Za indikatorje lahko uporabimo katero od gornjih opredelitev - so informacije ali parametri s posebnimi lastnostmi, ki sporočajo o značilnostih sveta, sistemov ali dogodkov.

Dva zelo pomembna koraka pri pripravi programov za Strukturne sklade sta opredelitev ciljev in takšna porazdelitev sredstev med aktivnostmi, ki omogoča najbolj učinkovito uresničevanje ciljev. Med odločitvijo o porazdelitvi sredstev in cilji obstaja logična povezava. To povezavo je mogoče ponazoriti od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor. V praksi omogoča programiranje izmenjavo med obema pogledoma:

Pristop od zgoraj navzdol (top-down), pri katerem ogrodje ali model in nabor indikatorjev z opisi opredelijo strokovnjaki in raziskovalci. Od uporabnikov se pričakuje več ali manj neposreden prevzem orodij za merjenje, kriterijev in naborov indikatorjev. Praviloma so možne manjše prilagoditve lokalnim razmeram, vendar pa je proces glede na lokalne skupnosti ter druge uporabnike v glavnem eksteren. Vsa podpora je programirana v specifičnem kontekstu, ki je soroden določevanju globalnih ciljev. Kasneje to omogoča strategijo za pomoč in pospešuje rast določenemu številu specifičnih ciljev, ki se običajno ujemajo v prioritetni regiji. Vsak specifični cilj je sredstvo merjenja, kar omogoča določevanje (doseganje) operacijskih ciljev.

Pristop od spodaj navzgor (bottom-up), kjer so model, teme in nabori ter opisi indikatorjev opredeljeni v participatornem procesu v okviru lokalne skupnosti. Na ta način je mogoče zagotoviti "lastništvo" in upoštevanje dejanskih interesov ter prednostnih problemov skupnosti. Vložki (inputi) preko programskega (planskega) delovanja ustvarjajo prostorske učinke (outpute), rezultate in vplive/posledice. Učinke lahko razumemo kot operativne cilje, rezultate kot specifične cilje in vplive kot globalne cilje, vse skupaj pa tvori programske (planske) cilje. Učinki so dejansko dobrine in servisne storitve, rezultati takojšnji in bližnji učinki, vplivi pa dolgotrajnejši vplivi. Operacijski cilji se izražajo preko učinkov (npr. skrb za šolanje, izvedbo tečajev, ki bi dolgoročno odpravili visoko stopnjo brezposelnosti). Specifični cilji se izražajo preko rezultatov (npr. izboljševanje situacije na področju brezposelnosti tekom izvajanja tečajev in šolanja). Globalno cilji se izražajo preko vplivov (npr. zmanjševanje stopnje brezposelnosti, gledano dolgoročno).

Vsaka naslednja stopnja programiranja je odvisna od predhodne. Globalni cilj na nižji stopnji je odvisen od specifičnega cilja na višji stopnji, specifični cilj na višji stopnji pa hkrati vsebuje vse cilje na nižji stopnji. Vendarle pa je potrebno upoštevati, da operacijski cilji obstajajo le na merljivi stopnji.

Novo evropske smernice predvidevajo in zahtevajo izvajanje spremljanja razvojnih programov na nov način, ki bo omogočal tako fizično kot finančno vrednotenje izvedenih aktivnosti in realizacijo načrtovanih ciljev.

Spremljanje razvojnih programov in projektov pomeni redni proces zbiranja podatkov o vloženi sredstvih, neposrednih produktih, rezultatih in vplivih izvajanja aktivnosti, ki smo jim vnaprej določili cilj. Gre za nov pristop, ki kvantitativnemu nadzoru doda kvalitativno vrednost, saj že med izvajanjem dolgoročnejšega projekta ali programa ugotavljamo realizacijo glede na načrtovanje. Spremljanje oziroma poročanje razvojnih aktivnosti bo potekalo preko vnaprej izbranih indikatorjih oz. kazalnikov, ki jih priprnemo cilju aktivnosti in ki bodo dobro odražali merjenje doseganja ciljev in učinkov intervencije.

Zato je izbor indikatorjev (kazalcev, kazalnikov) izredno pomemben tako v procesu priprave in vodenja kot v procesu spremljanja in vrednotenja razvojnih aktivnosti.

V nadaljevanju bomo opisali ključne značilnosti, ki jih moramo upoštevati pri izboru ustreznih indikatorjev za posamezno in konkretno raven.

Značilnosti dobrega indikatorja so:

Specifičnost – izbran indikator mora ustrezati namenu za katerega je izbran. Torej mora biti prilagojen aktivnosti.

Merljivost – indikatorji morajo biti taki, da jih lahko merimo – kvantitativni. Tudi če so kvalitativni, jih lahko izrazimo na merljiv način.

Dosegljivost – indikatorji morajo biti dosegljivi bodisi glede na cilj, ki ga merijo, bodisi glede čas, ki je na voljo za uresničitev postavljenega cilja.

Realističnost – indikator mora biti postavljen realistično, kar je povezano s postavitvijo ciljev. Le-ti ne smejo biti previsoki, ker so potem nerealni.

Normativnost - potrebno je imeti tudi referenčno vrednost (normativnost). Ta se določa na osnovi značilnosti ukrepa in na osnovi domačih in tujih izkušenj (benchmarking).

Časovno omejenost – tako kot vsak cilj, mora imeti tudi vsak indikator časovno opredelitev. Pomembno je, da je podatek relativno nov.

Jasnost - indikator mora biti jasno definiran in način merjenja mora biti jasno določen. Mora biti razumljiv vsem uporabnikom.

Zanesljivost - merjenje indikatorja mora biti zanesljivo.

Stroški - spremenljivka naj bi bila že izmerjena. Predvsem stroški merjenja ne smejo preseči koristnosti posameznega kazalnika.

3. Izbrani kazalci učinkov državnih pomoči

Na Službi Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko smo se odločili, da za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po shemah za katere je pristojna naša služba, uporabimo naslednje kazalce:

- Kosmati donos od poslovanja,
- Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju,
- Dodana vrednost na zaposlenega.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči smo merili v obdobju 4 let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, štejemo za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa merimo rast oziroma padec vrednosti kazalnika. Podatke o poslovanju smo dobili iz baz podatkov o poslovanju družb in samostojnih podjetnikov AJPESA ter družb iGV d.o.o. in Noviforum d.o.o.

Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da je višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu smo pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali smo iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

4. Kosmati donos od poslovanja

Kosmati donos od poslovanja so poslovni prihodki, povečani za povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje ali zmanjšani za zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

5. Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur

Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju je povprečno število ljudi, ki so v obračunskem obdobju bili zaposleni v podjetju.

6. Dodana vrednost

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti in uspeha. Vsebinsko pomeni novoustvarjeno vrednost, ki so jo gospodarske družbe proizvedle v enem letu. Negativno dodano vrednost imenujemo izguba na substanci.

Dodana vrednost na zaposlenega oziroma produktivnost prikazuje, kolikšna vrednost dodane vrednosti je bila ustvarjena povprečno na zaposlenega. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je ugotovila čim večji znesek dodane vrednosti na zaposlenega in če je ugotovila čisti dobiček.

Služba Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko med drugimi upravlja tudi s shemama na podlagi Programa razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000) ter Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002). Učinkovitost obeh shem merimo poleg že s prej naštetimi splošnimi indikatorji še s posebnimi indikatorji, ki so bili določeni že ob sprejetju obeh programov. Oba programa imata tudi točno določene cilje, ki se jih želi doseči z izvajanjem programov.

7. Učinki državnih pomoči

Učinke državnih pomoči v nadaljevanju analiziramo po posameznih programih (shemah) oziroma po regijah. Uspešnost oziroma neuspešnost posameznega programa oziroma sheme merimo v primerjavi z ostalimi podjetji v regiji oziroma v državi. Uspešnost posameznih podjetij oziroma samostojnih podjetnikov ne primerjamo z ostalimi podjetji v panogah. Število zaposlenih se nanaša samo na zaposlene in samozaposlene v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih.

8. Učinki dodeljenih državnih pomoči po programih

I. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	27	
Povprečna višina izplačila	9.672.242,97	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	9.672.242,97	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+15,82%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+16,64%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-20,32%	+4,43%

II. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	14	
Povprečna višina izplačila	5.959.451,28	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	5.017.428,22	Republika Slovenija

Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-47,11%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-1,05%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+24,27%	+4,43%

III. Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o. (št. sheme 0006-5700167-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	1	
Povprečna višina izplačila	122.288.388,48	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	122.288.388,48	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+25,76%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-5,31%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+28,20%	+4,43%

IV. Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi (št. sheme 0002-5700167-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	3	
Povprečna višina izplačila	18.848.029,47	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	8.847.477,89	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+26,72%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+6,18%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+17,82%	+4,43%

V. Regionalna shema državnih pomoči (št. sheme 004-5715334-2001/I, II, III in V)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	36	
Povprečna višina izplačila	23.279.795,00	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	17.498.929,38	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+16,58%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-15,71%	+7,41%
Povprečna rast/padec	-0,25%	+4,43%

dodana vrednost na zaposlenega		
--------------------------------	--	--

VI. Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetij ter pri podjetnikih posameznikih (št. sheme 0007-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	1	
Povprečna višina izplačila	1.500.000,00	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	105.882,20	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+31,26%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	0,00%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+15,79%	+4,43%

VII. Zasavska garancijska shema (št. sheme 0010-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	40	
Povprečna višina izplačila	9.021.949,63	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	1.133.225,47	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+14,38%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-11,35%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+8,54%	+4,43%

VIII. Pomurska garancijska shema (št. sheme 0011-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	28	
Povprečna višina izplačila	5.164.750,08	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	423.218,33	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+8,85%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+8,72%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-1,22%	+4,43%

IX. Državne pomoči odobrene pred letom 1999

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		15	
Povprečna višina izplačila		675.422,94	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		24.207,40	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+12,44%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		+22,64%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+42,62%	+4,43%

9. Učinki dodeljenih državnih pomoči po regijah

I. Goriška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	37		
Povprečna višina izplačila	12.944.450,60		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	9.457.760,00	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-41,76%	+13,79%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-4,67%	+5,14%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+16,50%	+3,65%	+4,43%

II. Zasavska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	48		
Povprečna višina izplačila	489.704.799,55		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	258.743.912,24	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+9,60%	+10,77%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-7,60%	+2,73%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+3,30%	+6,78%	+4,43%

III. Obalno kraška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	3		
Povprečna višina izplačila	14.487.158,00		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	9.282.999,95	Regija	Republika Slovenija

Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+8,89%	+11,93%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-10,56%	+6,91%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-15,75%	+1,78%	+4,43%

IV. Notranjsko kraška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	5		
Povprečna višina izplačila	45.771.364,84		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	42.011.891,30	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+21,01%	+18,62%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+17,44%	+9,45%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+64,23%	+6,14%	+4,43%

V. Pomurska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	72		
Povprečna višina izplačila	10.989.601,79		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	5.203.043,24	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+4,91%	+20,80%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-47,93%	+10,48%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+0,82%	+7,04%	+4,43%

VI. Koroška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	4		
Povprečna višina izplačila	44.525.000,00		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	40.816.151,72	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+23,58%	+2,67%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+15,82%	+7,22%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+2,26%	+9,45%	+4,43%

VII. Jugovzhodna Slovenija

Število prejemnikov državne pomoči	19		
Povprečna višina izplačila	28.925.429,21		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	21.846.553,94	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+20,24%	+13,16%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+11,94%	+6,92%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-2,06%	7,83%	+4,43%

VIII. Savinjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	16		
Povprečna višina izplačila	12.868.627,56		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	10.542.689,29	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+12,04%	+15,47%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+3,55%	+6,50%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+1,32%	+5,20%	+4,43%

IX. Podravska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	8		
Povprečna višina izplačila	18.678.126,22		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	16.071.552,41	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,56%	+15,4%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+0,65%	-0,1%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+12,33%	+12,2%	+4,43%

X. Gorenjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	4		
Povprečna višina izplačila	20.920.110,50		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	20.920.110,50	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+17,06%	+12,35%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+1,05%	+4,39%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+17,07%	+4,50%	+4,43%

XI. Osrednjeslovenska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	15		
Povprečna višina izplačila	18.902.580,80		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	13.946.010,84	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+24,13%	+14,39%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+11,33%	+8,80%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-1,54%	+2,99%	+4,43%

XII. Spodnjeposavska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	2		
Povprečna višina izplačila	27.655.175,56		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	20.981.963,27	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,68	+23,73%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-11,81%	+13,33%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-7,16	+4,77%	+4,43%

Priloge:

- Seznam prejemnikov regionalnih državnih pomoči v letu 2003 po regijah
- Seznam prejemnikov regionalnih državnih pomoči v letu 2003 po programih oziroma shemah

Uporabljeni viri:

- Arhiv Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko,
- Priročnik za spremljanje razvojnih programov, Agencija RS za regionalni razvoj, oktober 2003,
- Obrazložitev Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
- Poročilo o razvoju, Kazalniki razvoja Slovenije (analitična priloga), Urad Vlade RS za makroekonomske analize in razvoj, april 2007
- <http://www.gvin.com/>, <http://www.ajpes.si/>, <http://www.ibon.com/>.

MINISTRSTVO ZA PROMET

1. Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu (0001-5028388-2003)

OBRAZLOŽITEV IZVAJANJA DRŽAVNE POMOČI

Obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v notranjem železniškem potniškem prometu skladno z zakonodajo izvaja prevoznik Slovenske železnice, d.o.o., PE Potniški promet. Na podlagi določil Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu (Uradni list RS št. 12/01) ter pogodbe med državo in prevoznikom, se slednjemu izplačuje nadomestilo na opravljeni potniški kilometer (potniški kilometer je prevoz potnikov na razdalji enega kilometra, v nadaljevanju PKM) za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega železniškega potniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti. Višina nadomestila za pokrivanje dela stroškov izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu ne presega razlike med:

- zmnožkom opravljenih PKM in tržne oz. ekonomske cene za PKM ter
- zmnožkom opravljenih PKM in dosežene tarifne cene za PKM.

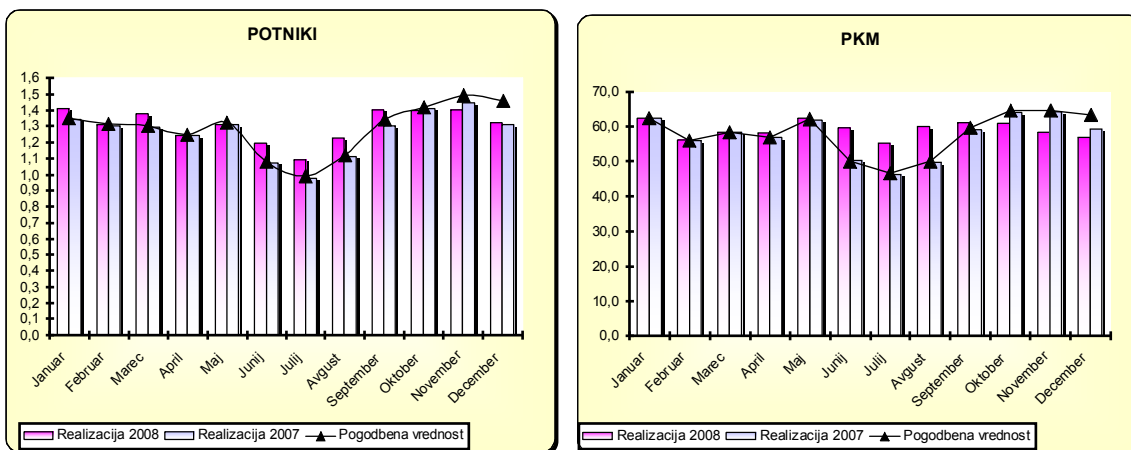
Na podlagi Zakona o železniškem prometu (Ur. l. RS št. 44/07 - uradno prečiščeno besedilo) in tretjega odstavka 3. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu (Ur. l. RS št. 12/01) je bila med Vlado Republike Slovenije in Slovenskimi železnicami, d.o.o. sklenjena Pogodba št. 3/2008 o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu za obdobje od 01.01.2008 do 31.12.2008.

V pogodbi št. 3/2008 je bilo opredeljeno, da bo prevoznik v obdobju od 1.1.2008 do 31.12.2008 v okviru javne gospodarske službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu prepeljal 15.437.950 potnikov in realiziral 695.880.000 potniških kilometrov ter da bo naročnik zagotovil sredstva za izvajanje obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu v višini 0,0607932258 EUR za opravljeni PKM, oziroma do višine 42.304.790,00 EUR.

Prevoznik je v obdobju 01.01.2008 do 31.12.2008 v okviru obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu realiziral 711,5 mio PKM, s čimer je pogodbeno dinamiko (695,9 mio PKM) presegel za 15,6 mio PKM ter v primerjavi z letom 2007 (689,3 mio PKM) realiziral za 3,2% več PKM.

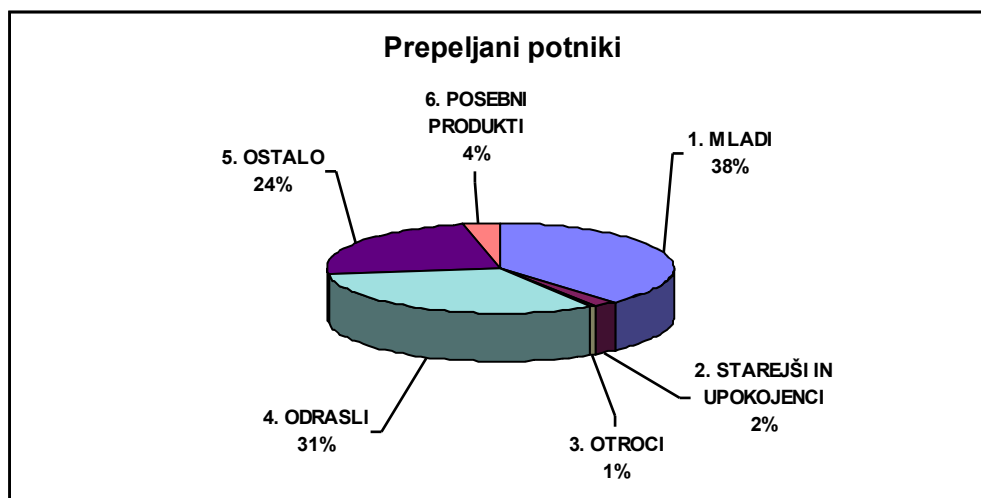
V letu 2008 je prevoznik prepeljal 15,7 mio potnikov, kar je za 238,3 tisoč potnikov več, kot je bilo predvideno s pogodbeno dinamiko in za 571,5 tisoč potnikov več kot v letu 2007.

Slika 1: Pregled realiziranih PKM in prepeljanih potnikov v letu 2008, v primerjavi z letom 2007 in vrednostjo po pogodbi

V strukturi po segmentih (slika 2) predstavljajo mladi in odrasli še vedno največji delež, kar znaša v letu 2008 69% vseh prepeljanih potnikov in 58% opravljenih PKM. V primerjavi s preteklim letom zasledimo velik porast uporabe letnih in polletnih vozovnic pri mladih, in sicer za 25%. Velik porast je opazen tudi pri skupinskih potovanjih, in sicer pri mladih za četrtno, otroci in odrasli za polovico.

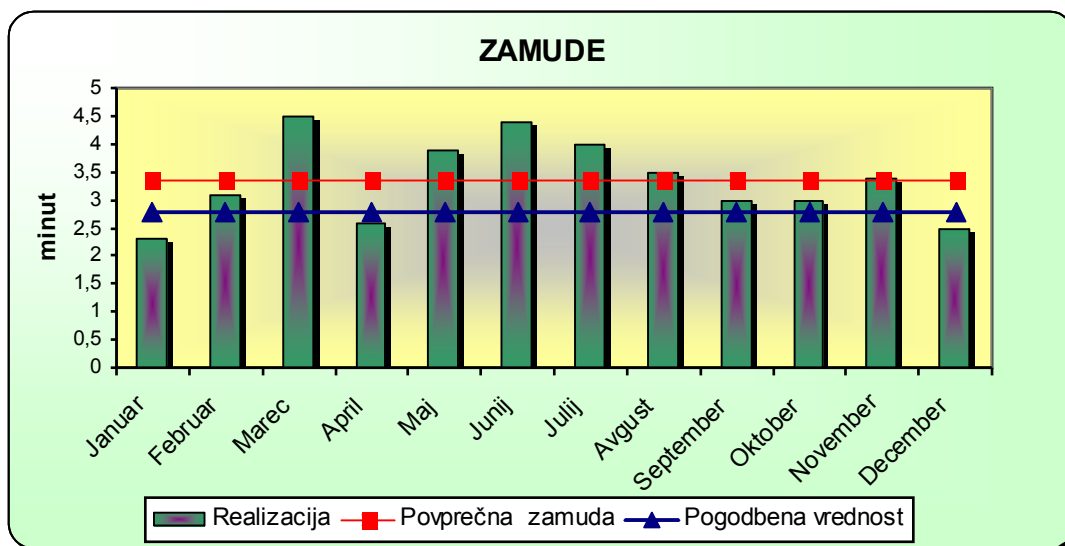
Slika 2: Struktura železniškega potniškega prometa v letu 2008 po segmentih

V letu 2008 je povprečna zamuda znašala 3,4 minute na 100 vlakovnih kilometrov (slika 3), kar predstavlja odstopanje od pogodbenega razmerja, s katerim je bila dovoljena zamuda določena na največ 2,6 minute na 100 vlakovnih kilometrov.

Odstopanje zamud od pogodbenega določila je posledica obnovitvenih del javne železniške infrastrukture (počasne vožnje, zapore tirov), komercialnih dejavnosti, čakalne zveze in zamude vezane na vlake iz sosednjih železniških uprav.

Slika 3: **Zamude v notranjem železniškem potniškem prometu v letu 2008**

V letu 2008 je prevoznik prejeli 106 pohval, kar je za 51,4% več kot je bilo predvideno v kazalnikih, ki so sestavni del Poslovnega načrta, in 351 pritožb. Največ pohval se nanaša na osebje oz. na ustrežljivost osebja na postajah. Število pritožb je višje predvsem zaradi elementov kakovosti vlaka (točnost, kapaciteta, tehnične pomanjkljivosti). Večji delež pritožb se je nanašal na nepravilno odpravo potnikov.

Pritožbe in pohvale se obravnavajo na šolanju vlakospremnega osebja, ki se izvaja v treh ciklih na leto, kjer se poleg pravilne odprave potnikov in novostih pri tarifah in voznih redih poučijo tudi o videzu, urejenosti, komuniciranju in obvladovanju v konfliktnih situacijah.

Ena izmed najpomembnejših posodobitev v potniškem prometu je bil nakup mobilnih terminalov in novih stacionarnih terminalov na postajah in s tem nov sistem prodaje vozovnic, ki je potekal v okviru projekta Ticketing. Glavni cilj projekta je bil v odpravi ročne prodaje vozovnic, posodobitvi prodajnih mest, povečanju prihodka, zaradi zagotovitve učinkovitejše prodaje vozovnic na postajah/postajališčih in na vlakih, poenotenju vozovnic in povečanju ugleda prevoznika.

Prva faza projekta Ticketing je že zaključena, medtem ko je novelacija investicijskega programa za nabavo voznih sredstev v potniškem prometu v medresorskem usklajevanju. Leta 2006 je bila končana predinvesticijska zasnova »Ocena upravičenosti nabave ali najema novih voznih sredstev za potrebe potniškega prometa«, kasneje pa tudi investicijski program, ki od leta 2009 naprej po terminskem načrtu predvideva nabavo 20 elektro in diesel motornih garnitur in 30 sodobnih vagonov. Investicijski program je bil že sprejet pri nadzornem svetu.

Možnost izpolnjevanja vlog preko interneta za naročilo šolskih abonentskih vozovnic je bila vzpostavljena v mesecu avgustu in je stopila v uporabo z novim šolskim letom 2008/2009. Poleg tega se pripravlja brezkontaktna kartica, katera se je kot testna verzija že začela uporabljati. V teku pa so tudi že aktivnosti za uvedbo kartomatov.

Po rezultatih ankete, ki jo izvaja prevoznik in kjer potniki z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično) ocenjujejo kakovost prevozne storitve, se je ta nekoliko poslabšala. Vendar je

povprečna ocena nižja le za 0,01 točko in znaša 3,42, poleg tega nove posodobitve že vplivajo na večjo kakovost prevozne storitve in s tem večje zadovoljstvo uporabnikov.

Tako je povprečna ocena še vedno na relativno visoki ravni, saj s povprečno oceno preteklega leta predstavljata najboljši oceni v zadnjih desetih letih. Potniki so v povprečju bolj zadovoljni tako z urejenostjo in ustrežljivosti osebja, kot videzom in čistočo postaj ter storitvami na postajah. Od vseh elementov kakovosti je osebje najboljše ocenjen element kakovosti v zadnjih sedmih letih. Z veliko višjimi ocenami kot pretekla leta sta ocenjeni tako urejenost kot ustrežljivost osebja.

Ukrepi/ program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izh. (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje – pkm konec 2007)	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP (EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/ negativen/ ni ga še možno določiti)
Prevoz potnikov v notranjem železniškem prometu	Cilji (Plan): Zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev javnega prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu.	Planirani potniški kilometri (PKM)	2007	689,3 mio PKM	695,9 mio PKM	102,24% realizacija PKM glede na plan oz. 103,22% glede na referenčno leto 2007.	42.304.790,00	V primerjavi z referenčnim letom 2007 se je obseg PKM pri prevozu potnikov v notranjem železniškem prometu povečal za 2,2%, ob nominalno 4,1% znižanju nadomestila iz proračunskih sredstev, pri čemer je povprečna letna inflacija v letu 2008 znašala 5,7% ¹ .	Pozitiven.
	Rezultati: Zagotovitev prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu, v obsegu kot ga določa vozni red, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev.	Realizirani potniški kilometri (PKM)			711,5 mio PKM		42.304.790,00		

Opombe: Prevoznik je v letu 2008 pogodbeno količino PKM presegel za 15,6 mio glede na plan ter prepeljal 15,7 mio potnikov, kar znaša odstopanje od pogodbene višine za 1,5%, oz. je prepeljal 238,3 tisoč potnikov več.

¹ vir: UMAR– dostopno na spletni strani <http://www.umar.gov.si>

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Zadeva: **Ocena učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči s področja kmetijstva in ribištva v letu 2008**

V oceno učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči za leto 2008 smo zajeli tiste sheme pomoči, ki jih je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) izvajalo na podlagi obstoječih shem državnih pomoči v smislu določil 87. člena Pogodbe o ustanovitvi ES in ukrepe sofinanciranih programov razvoja podeželja (Programa razvoja podeželja za leto 2004-2006, Enotnega programskega dokumenta, Programa razvoja podeželja za leto 2007-2013) v višini, ki se financira iz nacionalnih sredstev. Poročilo vključuje tudi nove sheme državnih pomoči, ki so se začele izvajati po vstopu Slovenije v Evropsko unijo (pomoč za plačilo zavarovalnih premij, Zdravstveno varstvo rastlin-majski hrošč, Zatiranje varooze pri čebeljih družinah na območju Republike Slovenije v letu 2008, Pomoč za izgube zaradi neugodnih vremenskih razmer – suša 2007, Tehnična podpora kmetijskemu sektorju), priglašene po uredbi za skupinske izjeme v kmetijstvu (Uredba Komisije (ES) št. 1857/2006 z dne 15. 12. 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni pomoči za majhna in srednje velika podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijskih proizvodov, in o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001 (UL L št. 358 z dne 16. 12. 2006, str. 3–22).

Državne pomoči, dodeljene s strani lokalnih skupnosti navajamo le informativno. Lokalne skupnosti so dodelile v letu 2008 skupno 5,4 milijona evrov, od tega je bilo kar 73% sredstev v podporo naložbam na kmetijska gospodarstva, sofinanciranju zavarovalnih premij 11% sredstev, aktivnostim v okviru tehnične podpore kmetijskemu sektorju pa 14% sredstev. Preostala sredstva pa so bila namenjena varstvu tradicionalne krajine in stavb, pomoči za arondacijo in spodbujanju proizvodnje kakovostnih kmetijskih proizvodov.

V poročilu niso zajeta plačila za ukrepe Skupne kmetijske politike, ki se financirajo iz jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada ter se nanašajo na neposredna plačila, intervencijske ukrepe (npr. podpora čebelarstvu) ter plačila iz sredstev Skupnosti za sofinanciranje ukrepov politike razvoja podeželja (v okviru Programa razvoja podeželja za leto 2004-2006 in za leto 2007-2013 ter Enotnega programskega dokumenta).

Zaradi velikega števila shem in ukrepov s področja kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter zaradi večje preglednosti smo najprej pripravili skupno oceno učinkovitosti po posameznih področjih. Ocene učinkovitosti po posameznih shemah, kot to predvideva Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči, vam bomo posredovali naknadno.

Pozdrav,

Jana Erjavec,
vodja služb